FLORILEGIUM POETICUM

EX

OVIDIO, PROPERTIO,
TIBULLO, MARTIALI, &c.

AB

Omni verborum obscœnitate repurgatum.

IN USUM TYRONUM.

Aut prodesse volunt, aut delectare poetæ.

Hor. de Art. Poet.

EDITIO QUINTA.

LONDON:

PRINTED FOR G. AND T. WILKIE, ST. PAUL'S CHURCH-YARD;

J. BURDON, WINCHESTER;

AND E. EASTON, SALISBURY.

M,DCC,LXXXIX.

BRITISH MUSEUM
30
61
AUG

AD LECTOREM.

PLurima hujuſmodi opuſcula in publicum prodiêrunt; adeo ut ſupervacaneum tibi, Lector, videatur in hoc iterum campo decurrere. Plurima ſanè prodiêrunt, quibus omnibus ſuus, per me licet, conſtet honos; neque enim is ſum qui alterius ſtudium improbando, noſtro ſperem gratiam conciliare: Sed cùm viderem, aut ſaltem vidiſſe me putarem propiùs ad metam perveniri potuiſſe, placuit experiri an felicem hunc exitum noſter eſſet habiturus labor.

Multùm me dehortatus eſt Amicus nè hunc libellum in lucem darem; quippe qui neque laudis, neque emolumenti quicquam Editori eſſet allaturus. Utraque profectò juſta ratio: In hujuſmodi enim faſciculis colligendis plus oneris, quàm aut gloriæ, aut commodi facilè reportaveris: Sed diutiùs conſideranti quàm gravis, nec immeritò, querela inſederit, quòd in amœnos Poëtarum hortulos non ſinè maximo periculo pueri deducerentur, haud inutiliter vacivum mihi tempus collocâſſe videor, ſi hanc querelam penitùs ſubmovero. Huc igitur inſtituti noſtri imprimis ſpectat ratio; & niſi multùm fallor, tenella iſta & verecunda ætas jam ex jugi Heliconis fonte puros hauriat latices, jam arduum Parnaſſi ſuperet faſtigium, jam cum virgineo Muſarum choro non minùs jucunda, quàm tuta terat otia.

Et nê pueri ab hoc ſcribendi genere timido nimis pectore refugiant, quaſi ad Romana neminem

minem fas esset exemplaria assurgere, idcircò in animo habui pœmatia quædam adjicere, quæ Italum satis cœlum spirant, recentiore licèt, immò puerili interdum manu exarata. Cùm autem pulchrè nôssem quàm pravo favore labi Mortales soleant, quàm iniquo omnia percurrant oculo, quæ Veterum præ se non ferunt nomina, ab hoc proposito deterritus statui nihil quicquam intermiscere nisi quod ex probatissimis Auctoribus peteretur.

Sed necesse erat modò verbum, modò etiam carmen insulcire, aut amœnissimum alioquin locum intactum prorsùs relinquere. Nam in his floseulis decerpendis id unicè dedi operam, ut ne quid oculis subjiceretur, quod animum posset corrumpere. Hinc crebræ illæ desaltationes, sine ullo, uti spero, sensûs, turbatis licèt verborum periodis, dispendio. In hujusmodi enim, Nasonis præsertim, scriptis tam aptè inter se hærent omnia, ut si dissocientur partes, facilè in unum cœant.

Vitio mihi vertat aliquis, quod difficilioribus locis explicandis notas non adjecerim; hoc verò deditâ operâ factum est, ne nimiam in molem liber crescceret, tum mihi, tum Bibliopolæ, tumque Emptori incommodo. VALE.

BRITISH MUSEUM 30 61 AUG

FLORI-

FLORILEGIUM POETICUM.

Rex.

SIT piger ad pœnas princeps, ad præmia velox;
Et *doleat* quoties cogitur esse ferox. *Ov.*

Obsequium.

Este procul lites, & amaræ prælia linguæ;
Dulcibus est verbis mollis alendus amor. *Ov.*

Amicitia simulata.

Tuta frequénsque via est per amici fallere nomen;
Tuta frequénsque licet fit via, crimen habet. *Ov.*

Ignis.

Nutritur vento, vento restinguitur ignis;
Lenis alit flammas, grandior aura necat. *Ov.*

Garrulitas.

Ecce! Anus in mediis reſidens annoſa puellis
Sacra facit Tacitæ, vix tamen ipſa tacet. *Ov.*

Somnus.

Surge, quid eſt Somnus gelidæ niſi mortis imago?
Longa quieſcendi tempora Fata dabunt. *Ov.*

Requies.

Quod caret alternâ requie, durabile non eſt;
Hæc reparat vires, feſsáque membra novat. *Ov.*

Conſcientia.

Conſcia mens ut cuique ſua eſt, ita concipit intra
Pectora pro facto ſpémve metúmve ſuo. *Ov.*

Silentium.

Exigua eſt virtus præſtare ſilentia rebus;
At contrà gravis eſt culpa tacenda loqui. *Ov.*

De Cæſare Auguſto.

Cæſaris hæc virtus, & gloria Cæſaris hæc eſt;
Illâ, quâ vicit, condidit arma manu. *Ov.*

Ne ſint Dicta fortunæ abſona.

Læta ferè lætus cecini, cano triſtia triſtis:
Conveniens operi tempus utrumque ſuo eſt. *Ov.*

De Gente Fabiâ.

Una dies Fabios ad bellum miſerat omnes;
Ad bellum miſſos perdidit una dies. *Ov.*

De magnitudine Romani imperii.

Gentibus eſt aliis tellus data limite certo;
Romanæ ſpatium eſt urbis & orbis idem. *Ov.*

Cycnus.

Cycnus.

Dulcia defectâ modulatur carmina linguâ
Cantator cycnus funeris ipse sui. *Mart.*

Turdus & Lepus.

Inter aves turdus, si quis, me judice, certet;
Inter quadrupedes gloria prima lepus. *Mart.*

Damæ.

Dente timentur apri, defendunt cornua cervos;
Imbelles damæ, quid, nisi præda, sumus? *Mart.*

Pica.

Pica loquax certâ dominum te voce saluto;
Si me non videas esse negabis avem. *Mart.*

Falx ex ense.

Pax me certa Ducis placidos curvavit in usus;
Agricolæ nunc sum, militis ante fui. *Mart.*

Lanæ albæ.

Velleribus primis Apulia, Parma secundis
Nobilis, Altinum tertia laudat ovis. *Mart.*

Notarius.

Currant verba licèt, manus est velocior illis;
Nondum lingua suum, dextra peregit opus. *Mart.*

Caprea.

Pendentem summâ capream de rupe videbis,
Casuram speres; decipit illa canes. *Mart.*

Vinum Tarentinum.

Nobilis & lanis, & felix vitibus Aulon;
Det pretiosa tibi vellera, vina mihi. *Mart.*

Philomela.

Flet Philomela nefas inceſti Tereos, & quæ
Muta puella fuit, garrula fertur avis. *Mart.*

Hyacinthus in tabulâ pictus.

Flectit ab inviſo morientia lumina diſco
Œbalius, Phœbi culpa dolórque, puer. *Mart.*

Minerva argentea.

Dic mihi virgo ferox, cum ſit tibi caſſis & haſta,
Quarè non habeas ægida? Cæſar habet. *Mart.*

Nives.

Non potare nivem, ſed aquam potare rigentem
De nive commenta eſt ingenioſa ſitis. *Mart.*

Pumilio.

Si ſolum ſpectes hominis caput, Hectora credas;
Si ſtantem videas, Aſtyanacta putes. *Mart.*

De Aſpro, amore puellæ non viſæ.

Formoſam planè, ſed cæcus diliget Aſper:
Plus ergò, ut res eſt, quam videt Aſper amat. *Mart.*

Prima ſit morum tutela.

Certus amor morum eſt; formam populabitur ætas;
Et placitus rugis vultus aratus erit.
Sufficit, & longum probitas perdurat in ævum;
Pérque ſuos annos hinc bene pendet amor. *Ov.*

Elyſium.

Hîc choreæ cantúſque vigent, paſsímque vagantes
Dulce ſonant tenui gutture carmen aves.
Fert caſiam non culta ſeges, totóſque per agros
Floret odoratis terra benigna roſis. *Tib.*

Ira

Ira pulcherrimam deformat faciem.

Pertinet ad faciem rabidos compeſcere mores;
Candida pax homines, trux decet ira feras.
Ora tument irâ, nigreſcunt ſanguine venæ,
Lumina Gorgoneo ſæviùs angue micant. *Ov.*

Fortuna.

Paſſibus ambiguis Fortuna volubilis errat,
Et manet in nullo certa tenaxque loco:
Sed modò læta manet, vultus modò ſumit acerbos;
Et tantùm conſtans in levitate ſuâ eſt. *Ov.*

Ineſt ſua gratia parvis.

Parva quidem fateor pro magnis munera reddi,
Cùm pro conceſsâ verba ſalute damus,
Sed qui, quàm potuit, dat maxima, gratus abunde eſt;
Et finem pietas contigit illa ſuum. *Ov.*

Amantium levitas.

Non ita Carpathiæ variant Aquilonibus undæ,
Nec dubio nubes vertitur atra Noto;
Quàm facilè irati verbo mutantur amantes:
Dum licet, injuſto ſubtrahe colla jugo. *Prop.*

Cura.

Non eſt in medico ſemper, relevetur ut Æger;
Interdum doctâ plùs valet arte malum.
Cura quoque interdum nullâ medicabilis arte;
Aut, ut ſit, longâ eſt extenuenda morâ. *Ov.*

Autumnus.

Sæpè ſub Autumnum, cùm formoſiſſimus annus,
Plenàque purpureo ſubrubet uva mero,
Cùm modò frigoribus premimur, modò ſolvimur æſtu,
Aëre non certo corpora languor habet. *Ov.*

Poetæ.

Nec nos ambitio, nec nos amor urget habendi;
Contempto colitur lectus & umbra foro:
Scilicèt ingenium placidâ mollitur ab arte,
Et ſtudio mores convenienter eunt. *Ov.*

Experientia.

Scit bene venator cervis ubi retia tendat;
Scit bene quâ frendens valle moretur aper.
Aucupibus noti frutices; qui ſuſtinet hamos,
Novit quæ multo piſce natentur aquæ. *Ov.*

Aurum.

Aurea nunc verè ſunt ſecula; plurimus auro
Vænit honos; auro conciliatur amor.
Ipſe licèt Muſis venias comitatus, Homere,
Nil tamen attuleris; ibis, Homere, forás. *Ov.*

Parva rerum ſunt initia.

Quem taurum metuis, vitulum mulcere ſolebas;
Sub quâ nunc recubas arbore, virga fuit.
Naſcitur exiguus, ſed opes acquirit eundo,
Quáque venit multas accipit amnis aquas. *Ov.*

Amor.

Quot lepores in Atho, quot apes paſcuntur in Hyblâ,
Cærula quot baccas Pallados arbor habet,
Littore quot conchæ; tot ſunt in amore dolores:
Quæ patimur, multo ſpicula felle madent. *Ov.*

Mora dat vires.

Dum novus in viridi coaleſcit cortice ramus,
Concutiat tenerum quælibet aura, cadet.
Mox eadem ventis ſpatio durata reſiſtet,
Firmáque adoptivas arbor habebit opes. *Ov.*

Caſus.

Casus.

Casus ubique valet; semper tibi pendeat hamus:
Quo minimè credas gurgite, piscis erit.
Sæpè canes frustrà nemorosis montibus errant;
Inque plagam nullo cervus agente cadit. *Ov.*

In amicum perfidum.

Dum mea puppis erat validâ fundata carinâ,
Qui mecum velles currere, primus eras:
Nunc, quia contraxit vultum Fortuna, recedis;
Auxilio postquam scis opus esse tuo. *Ov.*

——— *Tristia mœstum*
Vultum verba decent. ———

Hei mihi! difficile est imitari gaudia falsa;
Difficile est tristi fingere mente jocum.
Nec bene mendaci risus componitur ore,
Nec bene sollicitis ebria verba sonant. *Tib.*

——— *Varium & mutabile semper*
Femina ———

Non sic incerto mutantur flamine Syrtes,
Nec folia hyberno jam tremefacta noto;
Quàm citò fœmineâ non constat fœdus in irâ;
Sive eà causa gravis, sive ea causa levis. *Prop.*

Cantus.

Cantus vicinis fruges traducit ab agris;
Cantus & iratæ detinet anguis iter;
Cantus & è curru lunam deducere tentat:
Et faceret, si non æra repulsa sonent. *Tib.*

Lucrum.

Lucra petens habili tauros adjungit aratro,
Et durum terræ rusticus urget opus.
Lucra petituras freta per parentia ventis
Ducunt instabiles sidera certa rates. *Tib.*

Avaritia.

Non bibit inter aquas, poma aut pendentia carpit
Tantalus infelix, quem ſua vota premunt.
Divitis hæc magni facies erit; omnia cernens
Qui timet, & ficco concoquit ore famem. *Petron.*

Forma.

Non eſt forma ſatis; nec, quæ vult bella videri,
Debet vulgari more placere ſibi:
Dicta, ſales, luſus, ſermonis gratia, riſus
Vincunt naturæ candidioris opus. *Petron.*

Incertus eſt vitæ curſus.

Non unum vitæ ſervat Fortuna tenorem;
Nec certo fruitur panda carina *ſalo*;
Nam modò Threicio Boreâ, modò currimus Euro,
Sæpè tument Zephyro lintea, ſæpè Noto. *Ov.*

Medici.

Diverſi ut variant morbi, variamus & artes;
Mille mali ſpecies, mille ſalutis erunt:
Corpora vix ferro quædam ſanantur acuto;
Auxilium multis ſuccus & herba tulit. *Ov.*

Candor.

Non ego mordaci deſtrinxi carmine quenquam;
Nec meus ullius crimina verſus habet.
Candidus à ſalibus ſuffuſis felle refugi;
Nulla venenato littera miſta joco eſt;
Inter tot populi, tot ſcripti millia noſtri,
Quem mea Calliope læſerit, unus ego. *Ov.*

Amicorum inconſtantia.

Diligitur nemo, niſi cui fortuna ſecunda eſt:
Quæ ſimul intonuit, proxima quæque fugat.
En ego! non paucis quondam munitus amicis,
Dum flavit velis aura ſecunda meis;
Ut fera nimboſo tumuerunt æquora vento,
In mediis lacerâ puppe relinquor aquis. *Ov.*

Mala

Mala ſua innumerabilia eſſe Naſo aſſerit.

Cinyphiæ ſegetis citiùs numerabis ariſtas,
Altáque quàm multis floreat Hybla thymis;
Et quot aves motis nitantur in aëra pennis;
Quótque natent piſces æquore, certus eris:
Quàm tibi noſtrorum ſtatuatur ſumma laborum,
Quos ego ſum terrâ, quos ego paſſus aquâ. *Ov.*

Abſentia.

Ecce! jacent collo ſparſi ſinè lege capilli;
Nec premit articulos lucida gemma meos:
Veſte tegor vili; nullum eſt in crinibus aurum;
Non Arabo noſter rore capillus olet.
Cui colar, infelix! aut cui placuiſſe laborem!
Ille mei cultûs unicus auctor abeſt. *Ov.*

Caſtitas.

Ruſtica ſim ſanè, dum non oblita pudoris;
Dúmque tenor vitæ ſit ſinè labe meæ.
Si non eſt ficto vultus mihi triſtis in ore,
Nec ſedeo duris torva ſuperciliis;
Fama tamen clara eſt; & adhuc ſinè crimine vixi:
Et laudem de me nullus adulter habet. *Ov.*

Conſolatio.

Nulla dies adeò eſt Auſtralibus humida nimbis,
Non intermiſſis ut fluat imber aquis:
Nec ſterilis locus ullus ita eſt, ut non ſit in illo
Miſta ferè duris utilis herba rubis.
Nil adeò fortuna gravis miſerabile fecit,
Ut minuant nullâ gaudia parte malum. *Ov.*

Briſeis Achilli.

Sis licèt immitis, matríſque ferocior undis;
Ut taceam, lacrymis comminuêre meis.
Reſpice ſolicitam Briſëida, fortis Achille,
Nec miſeram lentâ ferreus ure morâ:

Aut, si versus amor tuus est in tædia nostri,
Quam sinè te cogis vivere, coge mori. *Ov.*

Est honor & tumulis.

Parva petunt Manes; pietas pro divite grata est
Munere: non avidos Styx habet ima Deos.
Tegula projectis satis est velata coronis;
Et sparsæ fruges, parcáque mica salis;
I'nque mero mollita Ceres, violæque solutæ:
Hæc habeat mediâ testa relicta viâ. *Ov.*

Ludorum amantes feminæ.

Ut redit, itque frequens longum formica per agmen,
Granifero solitum cùm vehit ore cibum,
Aut ut apes, saltúsque suos & olentia nactæ
Pascua, per flores & thyma summa volant:
Sic ruit ad celebres cultissima fæmina ludos;
Copia judicium sæpè morata meum. *Ov.*

Mordax cura.

Estur ut occultâ vitiata teredine navis;
Æquorei scopulos ut cavat unda salis;
Roditur ut scabrâ positum rubigine ferrum;
Conditus ut tineæ carpitur ore liber:
Sic mea perpetuos curarum pectora morsus,
Fine quibus nullo conficiantur, habent. *Ov.*

Perfer & obdura.

Tempore difficiles veniunt ad aratra juvenci;
Tempore lentâ pati fræna docentur equi;
Ferreus assiduo consumitur annulus usu;
Interit assiduâ vomer aduncus humo:
Quid magis est saxo durum? quid mollius undâ?
Dura tamen molli saxa cavantur aquâ. *Ov.*

Indulgentia.

Dextera præcipuè capit indulgentia mentes;
Asperitas odium sævâque verba movent.
Odimus accipitrem, quia semper vivit in armis;
Et pavidum solitos in pecus ire lupos:

At

At caret insidiis hominum, quia mitis, hirundo;
Quáſque colat, turres Chaönis ales habet. *Ov.*

Obſequium.

Flectitur obſequio curvatus ab arbore ramus;
Frangis, ſi vires experière tuas.
Obſequio tranantur aquæ; nec vincere poſſis
Flumina, ſi contrà, quàm rapit unda, nates.
Obſequium tigrêſque domat, Numidáſque leones:
Ruſtica paulatim taurus aratra ſubit. *Ov.*

Ictus piſcator ſapit.

Admonitu refricatur amor, vulnúſque novatum
Scinditur; infirmis cauſa puſilla nocet.
Ut penè extinctum cinerem ſi ſulfure tangas,
Vivet; & è minimo maximus ignis erit:
Sic, niſi vitâris quicquid renovabit amorem,
Flamma redardeſcet, quæ modò nulla fuit. *Ov.*

Deſidia.

Fertilis aſſiduo ſi non renovetur aratro,
Nil, niſi cum ſpinis gramen, habebit ager;
Tempore qui longo ſteterit, malè curret; & inter
Carceribus miſſos ultimus ibit equus;
Sic etiam ingenium longâ rubigine læſum
Torpet & eſt multò, quàm fuit antè, minus. *Ov.*

Ira implacabilis.

Pugnabunt jaculis dum Thraces, Jazyges arcu,
Dum tepidus Ganges, frigidus Iſter erit,
Robora dum montes, dum pabula mollia campi,
Dum Tiberis flavas Tuſcus habebit aquas;
Bella geram tecum: nec mors mihi finiet iras,
Sæva ſed in Manes Manibus arma dabit. *Ov.*

Clementia.

Si quoties homines peccant, ſua fulmina mittat
Jupiter, exiguo tempore inermis erit:

Sed ſolet interdum fieri placabile numen;
Nube ſolet pulsâ candidus ira dies.
Vidi ego pampineis oneratam vitibus ulmum,
Quæ fuerat ſævi fulmine tacta Jovis. *Ov.*

Ars ſua cuique placet.

Quantus apud Danaos Podalirius arte medendi,
Æacides dextrâ, pectore Neſtor erat;
Quantus erat Calchas extis, Telamonius armis,
Automedon curru; tantus amator ego;
Me vatem celebrate viri; mihi dicite laudes;
Cantetur toto nomen in orbe meum. *Ov.*

Carpe diem.

Quàm citò (me miſerum!) laxantur corpora rugis,
Et perit, in nitido qui fuit ore, color!
Anguibus exuitur tenui cum pelle vetuſtas;
Nec faciunt cervos cornua jacta ſenes.
Noſtra ſinè auxilio fugiunt bona: carpite florem;
Qui, niſi carptus erit, turpiter ipſe cadet. *Ov.*

——— *Sit color uni*
Cuique ſuus ———

Candidus in nautâ turpis color; æquoris undâ
Debet & à radiis fideris eſſe niger.
Turpis & agricolæ; quia vomere ſemper adunco,
Et gravibus raſtris, ſub Jove verſat humum:
Et tua, Palladiæ petitur cui fama coronæ,
Candida ſi fuerint corpora, turpis eris. *Ov.*

Pax.

Grata mihi pax arva colat; Pax candida primùm
Duxit araturos ſub juga curva boves.
Pax aluit vites, & ſuccos condidit uvæ;
Funderet ut gnato teſta paterna merum
Pace bidens, vomérque vigent: at triſtia duri
Militis in tenebris occupat arma ſitus. *Tib.*

Spes.

Spes.

Spes alit agricolas, Spes ſulcis credit aratis
Semina, quæ magno fœnore reddat ager.
Hæc laqueo volucres, hæc captat arundine piſces,
Cùm tenues hamos abdidit antè cibus.
Spes etiam validâ ſolatur compede vinctum :
Crura ſonant ferro, ſed canit inter opus. *Tib.*

Dolor.

O ego ! nè poſſim tales ſentire dolores,
Quàm mallem in gelidis montibus eſſe lapis !
Stare vel inſanis cautes obnoxia ventis,
Naufraga quam vaſti tunderet unda maris !
Nunc & amara dies, & noctis amarior umbra eſt :
Omnia nam triſti tempora felle madent. *Tib.*

Dura amoris eſt militia.

Miles depoſitis annoſus ſecubat armis ;
Grandævîque negant ducere aratra boves :
Putris & in vacuâ requieſcit navis arenâ ;
Et vetus in templo bellica parma vacat :
At me ab amore tuo deducet nulla ſenectus,
Sive ego Tithonus, ſive ego Neſtor ero. *Prop.*

Avaritia.

Quid mihi divitiæ ? quarum ſi demſeris uſum,
Quamvis largus opum, ſemper egenus ero.
Immo etiam pœna eſt partis incumbere rebus,
Quas, cum poſſideas, eſt violare nefas.
Non aliter ſitiens vicinas Tantalus undas
Captat, & appoſitis abſtinet ora cibis. *Corn. Gall.*

Varietas.

Nolo ego ſemper idem capiti ſuffundere coſtum ;
Nec toto ſtomachum conciliare mero :
Taurus amat gramen mutatâ carpere valle ;
Et fera mutatis ſuſtinet ora cibis.

Ipſa

Ipſa dies ideo nos grato perluit hauſtu,
Quòd permutatis hora recurrit equis. *Petron.*

Et muſis aptus & armis.

Tu modò bella geris, numeris modò verba coerces;
Quódque aliis opus eſt, hoc tibi ludus erit.
Utque nec ad citharam, nec ad arcum ſegnis Apollo
Sed venit ad ſacras nervus uterque manus:
Sic tibi nec docti deſunt, nec Principis artes,
Miſta ſed eſt animo cum Jove Muſa tuo. *Ov.*

Deſcriptio Veris.

Triſtis hyems adoperta gelu nunc denique cedit,
Et pereunt victæ ſole tepente nives;
Arboribus redeunt detonſæ frigore frondes,
Vividáque è tenero palmite gemma tumet;
Quæque diu latuit, nunc, ſe quà tollat in auras,
Fertilis occultas invenit herba vias;
Nunc fæcundus ager, pecoris nunc hora crèandi;
Nunc avis in ramo tecta larémque parat. *Ov.*

Non omne tempus ſcribendo aptum eſt.

Carmina proveniunt animo deducta ſereno;
Nubila ſunt ſubitis tempora noſtra malis.
Carmina ſeceſſum ſcribentis & otia quærunt;
Me mare, me venti, me fera jactat hyems.
Carminibus metus omnis abeſt; ego perditus enſem
Hæſurum jugulo jam puto jámque meo.
Da mihi Meoniden, & tot circumſpice caſus;
Ingenium tantis excidet omne malis. *Ov.*

Sæpè, premente Deo fert Deus alter opem.

Mulciber in Trojam, pro Trojâ ſtabat Apollo;
Æqua Venus Teucris, Pallas iniqua fuit.
Oderat Æneam propior Saturnia Turno;
Ille tamen Veneris numine tutus erat.
Sæpè ferox cautum petiit Neptunus Ulyſſem;
Eripuit patruo ſæpè Minerva ſuo.

Et

Et nobis aliquod, quamvis distamus ab illis,
Quid vetat irato numen adesse Deo? *Ov.*

Est aliquid patriâ ponere corpus humo.

Tam procul ignotis igitur moriemur in oris?
Et fient ipso tristia fata loco?
Nec mea consueto languescent corpora lecto?
Depositum nec me qui fleat, ullus erit?
Nec mandata dabo? nec cum clamore supremo
Labentes oculos condet amica manus?
Sed sinè funeribus caput hoc, sinè honore sepulcri
Indeploratum barbara terra teget? *Ov.*

Quæ nocuêre sequor.

Scilicet est cupidus studiorum quisque suorum;
Tempus & assuetâ ponere in arte juvat.
Saucius ejurat pugnam gladiator, & idem
Immemor antiqui vulneris arma capit.
Nil sibi cum pelagi dicit fore naufragus undis;
Et ducit remos, quâ modò navit, aquâ.
Nos quoque delectant, quamvis nocuêre, libelli:
Et carmen demens, carmine læsus, amo. *Ov.*

Nil nisi quod prodest carum est.

Turpe quidem dictu, sed (ĩ modò vera fatemur)
Vulgus amicitias utilitate probat.
Cura quid expediet priùs est, quàm quid sit honestum;
Et cum fortunâ stătque caditque fides.
Nec facilè invenias multis è millibus unum,
Virtutem pretium qui putet esse sui
Ipse decor recti, facti si præmia desint,
Non movet, & gratis pœnitet esse probum. *Ov.*

Tranquillas naufragus horret aquas.

Qui semel est læsus fallaci piscis ab hamo,
Omnibus unca cibis æra subesse putat.

Sæpè

Sæpè canem longè viſum fugit agna, lupúmque
Credit, & ipſa ſuam neſcia vitat opem.
Membra reformidant mollem quoque ſaucia tactum;
Vanáque ſollicitis incutit umbra metum:
Sic ego, fortunæ telis confixus iniquis,
Pectore concipio nil niſi triſte meo. *Ov.*

Quod fecit, quiſque tuetur opus.

Ut Venus artificis labor eſt & gloria Coi,
Æquoreo madidas quæ premit imbre comas.
Arcis ut Actææ vel eburna, vel ænea cuſtos,
Bellica Phidiacâ ſtat Dea facta manu;
Vendicat ut Calamis laudem, quos fecit, equorum;
Ut ſimilis veræ vacca, Myronis opus:
Sic ego, pars rerum non ultima, Sexte, tuarum,
Tutelæ que feror munus opúſque tuæ. *Ov.*

Naſo amoris artifex.

Si quis in hôc artem populo non novit amandi,
Me legat; & lecto carmine doctus amet.
Arte citæ velóque rates remóque moventur:
Arte levis currus, arte regendus Amor.
Curribus Automedon lentíſque erat aptus habenis:
Tiphys in Hæmoniâ puppe magiſter erat,
Me Venus artificem tenero præfecit Amori:
Tiphys & Automedon dicar Amoris ego. *Ov.*

Mille animos excipe mille modis.

Non tellus eadem parit omnia; vitibus illa
Convenit, hæc oleis; hâc bene farra virent,
Pectoribus mores tot ſunt, quot in orbe figuræ:
Qui ſapit, innumeris moribus aptus erit.
Utque leves Protêus modò ſe tenuabit in undas;
Nunc leo, nunc arbor, nunc erit hirtus aper.
Hi jaculo piſces, illi capiuntur ab hamis;
Hos cava contento retia fune trahunt. *Ov.*

Forma.

Forma.

Forma bonum fragile eſt; quantúmque accedit ad annos,
Fit minor, & ſpatio carpitur ipſa ſuo.
Nec violæ ſemper, nec hiantia lilia florent;
Et riget amiſsâ ſpina relicta rosâ;
Et tibi jam cani venient, Formoſe, capilli:
Jam venient rugæ, quæ tibi corpus arent.
Jam molire animum, qui duret, & adſtrue formæ:
Solus ad extremos permanet ille rogos. *Ov.*

Poetæ.

Cura Deûm fuerant olim regúmque Poëtæ;
Pæmiáque antiqui magna tulere Chori:
Sanctáque majeſtas, & erat venerabile nomen
Vatibus; & largæ ſæpè dabantur opes.
Ennius emeruit, Calabris in montibus ortus,
Contiguus poni, Scipio magne, tibi.
Nunc hederæ ſinè honore jacent; operatáque doctis
Cura vigil Muſis nomen inertis habet. *Ov.*

Oenone Paridi.

Populus eſt (memini) fluviali conſita ripâ,
Eſt in quâ noſtri littera ſcripta memor.
Populе, vive precor, quæ, conſita margine ripæ,
Hoc in rugoſo cortice carmen habes:
Cùm Paris Oenone poterit ſpirare relictâ,
Ad fontem Xanthi verſa recurret aqua.
Xanthe, retro propera, verſæque recurrite lymphæ;
Suſtinet Oenonen deſeruiſſe Paris. *Ov.*

Simile ſimili gaudet.

Naufragus, ejectâ nudus rate, quærit eodem
Percuſſum telo, cui ſua fata legat.
Grandine qui ſegetes & totum perdidit annum,
In ſimili deflet triſtia fata ſinu.

Funera

Funera conciliant miſeros, orbíque parentes
Conjungunt gemitus, & facit hora pares.
Nos quoque confuſis feriemus ſidera verbis;
Et fama eſt junctas fortiùs ire preces. *Petron.*

Natura paucis contenta eſt.

Omnia, quæ miſeras poſſunt finire querelas,
In promptu voluit candidus eſſe Deus.
Vile olus & duris hærentia mora rubetis
Pugnantis ſtomachi compoſuêre famem.
Flumine vicino ſtultus ſitit, & riget Euro,
Cùm calidus tepido conſonat igne rogus.
Quod ſatiare poteſt, dives natura miniſtrat;
Quod docet infrænis gloria, ſine caret. *Petron.*

Vulgus amicitias utilitate probat.

Donec eris felix, multos numerabis amicos:
Tempora ſi fuerint nubila ſolus eris.
Aſpicis, ut veniant ad candida tecta columbæ;
Accipiat nullas ſordida turris aves:
Horrea formicæ tendunt ad inania nunquam;
Nullus ad amiſſas ibit amicus opes.
U'tque comes radios per Solis euntibus umbra,
Cùm latet hic preſſus nubibus, illa fugit;
Mobile ſic ſequitur Fortunæ lumina vulgus;
Quæ ſimul inductâ nube teguntur, abit. *Ov.*

Nil prodeſt, quod non lædere poſſit idem.

Igne quid utilius? ſi quis tamen urere tecta
Comparat, audaces inſtruit igne manus.
Eripit interdum, modò dat medicina ſalutem;
Quæ'que juvans monſtrat, quæ'que ſit herba no-
Et latro, & cautus præcingitur enſe viator; [cens.
Ille ſed inſidias, hic ſibi portat opem.
Diſcitur innocuas ut agat facundia cauſas;
Protegit hæc fontes, immeritóſque premit:

Sic

Sic igitur carmen, rectâ ſi mente legatur,
Conſtabit nulli poſſe nocere meum. *Ov.*

De exilii loco queritur Ovidius.

Orbis in extremi jaceo deſertus arenis;
Fert ubi perpetuas obruta terra nives.
Non ager hic pomum, non dulces educat uvas;
Non ſalices ripâ, robora monte virent:
Néve fretum terrâ laudes magìs, æquora ſemper
Ventorum rabie, ſolibus orba, tument.
Quocunque aſpicias, campi cultore carentes,
Vaſtáque, quæ nemo vindicet, arva jacent.
Hoſtis adeſt dextrâ lævâque à parte timendus,
Vicinóque metu terret utrumque latus. *Ov.*

Lex talionis.

Dicitur Ægyptus caruiſſe juvantibus arva
Imbribus, atque annos ſicca fuiſſe novem:
Cùm Thraſius Buſiris adit, monſtrátque piari
Hoſpitis effuſo ſanguine poſſe Jovem.
Illi Buſiris, Fies Jovis hoſtia primus,
Inquit; & Ægypto tu dabis hoſpes aquam.
Et Phalaris tauro violenti membra Perilli
Torruit; infelix imbuit auctor opus.
Juſtus uterque fuit: neque enim lex æquior ulla,
Quàm necis artifices arte perire ſuâ. *Ov.*

Mundi primordia.

Prima fuit rerum confuſa ſinè ordine moles;
Unáque erant facies ſidera, terra, fretum.
Mox cœlum impoſitum terris, humus æquore cincta
I'nque ſuas partes ceſſit inane Chaos. [eſt;

Sylva

Sylva feras, volucres aër accepit habendas;
In liquidâ, piſces, delituiſtis aquâ.
Tum genus humanum ſolis errabat in agris;
Idque meræ vires, & rude corpus erat.
Sylva domus fuerat, cibus herba, cubilia frondes;
Jámque diu nulli cognitus alter erat. *Petron.*

Utendum eſt ætate.

Venturæ memores jam nunc eſtote ſenectæ;
Sic nullum vobis tempus abibit iners:
Dum licet, & veros etiam nunc editis annos,
Ludite; eunt anni more fluentis aquæ;
Nec, quæ preteriit, iterum revocabitur unda;
Nec quæ preteriit, hora redire poteſt.
Utendum eſt ætate; cito pede labitur ætas:
Nec bona tàm ſequitur, quàm bona prima fuit.
Hos ego qui canent, frutices violaria vidi;
Hâc mihi de ſpinâ grata corona data eſt. *Ov.*

Vaticinium.

Hoc tua (nam recolo) quondam germana canebat;
Sic mihi diffuſis vaticinata comis:
Quid facis, Oenone? quid arenæ ſemina mandas?
Non profecturis littora bôbus aras.
Graja juvenca venit, quæ te, patriámque, domumque
Perdat; Iö prohibe; Graja juvenca venit.
Dum licet, obſcœnam ponto, Diî, mergite puppim.
Heu! quantum Phrygii ſanguinis illa vehit?
Ah! nimium vates miſeræ mihi vera fuiſti.
Poſſidet en! ſaltus illa juvenca meos. *Ov.*

Ornatus.

Munditiæ placeant; fuſcentur corpora campo;
Sit bene conveniens, & ſinè labe toga;

Linguâ-

Linguáque nec rigeat ; careant rubigine dentes ;
Nec vagus in laxâ pes tibi pelle natet ;
Nec malè deformet rigidos tonſura capillos ;
Sit coma, ſit doctâ barba reſecta manu ;
Et nihil emineant, & ſint ſinè ſordibus ungues ;
I'nque cavâ núllus ſtet tibi nare pilus ;
Nec malè odorati ſit triſtis anhelitus oris ;
Nec lædat nares vírque patérque gregis. *Ov.*

Amanti amatoris placent omnia.

Sint procul â nobis juvenes, ut fœmina, compti ;
Fine coli modico forma virilis amat.
Te tuus iſte rigor, poſitíque ſinè arte capilli,
Et levis egregio pulvis in ore decet.
Sive ferocis equi luctantia colla recurvas,
Exiguo flexos miror in orbe pedes ;
Seu lentum valido torques haſtile lacerto,
Ora ferox in ſe verſa lacertus habet ;
Sive tenes lato venabula cornea ferro,
Denique noſtra juvat lumina, quicquid agas. *Ov.*

Blanditiæ.

Phyllida *non* jubeo precioſo munere dones ;
Parva, ſed è parvis callidus apta dato.
Cùm bene dives ager, cùm rami pondere nutant ;
Afferat in calatho ruſtica dona puer.
Afferat aut uvas, aut quás Amaryllis amabat ;
Et nunc caſtaneas, nunc amat illa nuces.
Quinetiam turdóque licet, miſsâque corónâ
Te memorem dominæ teſtificêre tuæ.
Turpiter his emitur ſpes mortis, & orba ſenectus :
Ah Pereant, per quos munera crimen habent !
Ov.

Ruſticitas.

Romulus æternæ nondum formaverat urbis
Mœnia, conſorti non habitanda Remo.

Sed

Sed tunc paſcebant herboſa palatia vaccæ,
Et ſtabant humiles in jovis arce caſæ.
Lacte madens illic ſuberat Pan ilicis umbræ,
Et facta agreſti lignea falce Pales;
Pendebátque, vagi paſtoris in arbore votum,
Garrula ſylveſtri fiſtula ſacra Deo;
Fiſtula, cui ſemper decreſcit arundinis ordo;
Nam calamus cerâ jungitur uſque minor. *Tib.*

Mens Contenta.

Divitias alius fulvo ſibi congerat auro,
Et teneat culti jugera multa ſoli;
Quem labor aſſiduus vicino terreat hoſte;
Martia cui ſomnos claſſica pulſa fugent:
Me mea paupertas vitæ traducat inerti,
Dum vetus exiguo luceat igne focus.
Non ego divitias parum fructúſque requiro,
Quos tulit antiquo condita meſſis avo.
Parva ſeges ſatis eſt; ſatis eſt requieſcere lecto
Si licet, & ſolito membra levare toro. *Tib.*

Tranſit ætas.

Quàm citò purpureos deperdit terra colores!
Quàm cito formoſas populus alta comas!
Quàm jacet, infirmæ venère ubi fata ſenectæ,
Qui prior Elæo eſt carcere miſſus equus!
Vidi jam juvenem, premeret cum ſerior ætas,
Mœrentem ſtultos præteriiſſe dies.
Crudeles Divi! ſerpens novus exuit annos:
Formæ non ullam fata dedêre moram.
Solis æterna eſt Phœbo Bacchóque juventa:
Nam decet intonſus crinis utrumque Deum. *Tib.*

Alia tempora alios mores poſtulant.

Diverſos diverſa decent; non omnibus annis
Omnia conveniunt; res priùs apta nocet.

Exultat

Exultat levitate puer, gravitate ſenectus;
Inter utrumque manens ſtat juvenile decus.
Hunc tacitum triſtémque decet; ſit clarior ille
Lætitiâ & linguæ garrulitate ſuæ.
Turpe ſeni vultus nitidi, veſtéſque decoræ;
Atque etiam eſt ipſum ludere turpe ſeni.
Crimen amare jocos, crimen convivia, cantus:
O miſeri, quorum gaudia crimen habent!

Corn. Gall.

Otium.

Otia corpus alunt, animus quoque paſcitur illis;
Immodicus contrà carpit utrumque labor.
Cernis ut in duris (& quid bove firmius?) arvis,
Fortia taurorum corpora frangat opus.
Quæ nunquam vacuo ſolita eſt ceſſare novali,
Fructibus aſſiduis laſſa ſeneſcit humus.
Occidit, ad Circi ſi quis certamina ſemper
Non intermiſſis curſibus ibit, equus.
Firma ſit illa licet, ſolvetur in æquore navis,
Quæ nunquam liquidis ſiccа carebit aquis.
Da requiem, requietus ager bene credita reddit;
Intermiſſa minus ſarcina pondus habet. *Ov.*

Nemo libenter recolit, qui læſit, locum.

Terretur minimo pennæ ſtridore columba,
Unguibus, accipiter, ſaucia facta tuis:
Nec procul à ſtabulis audet ſecedere, ſi qua
Excuſſa eſt avidi dentibus agna lupi:
Vitaret cœlum Phaëton, ſi viveret; & quos
Optârat ſtultè, tangere nollet equos.
Me quoque, quæ ſenſi, fateor Jovis arma timere:
Me reor infeſto, cum tonat, igne peti.
Quicunque Argolicâ de claſſe Capharea fugit,
Semper ab Euboïcis vela retorquet aquis:
Et mea cymba, ſemel vaſtâ percuſſa procellâ,
Illum, quo læſa eſt, horret adire locum. *Ov.*

Fortuna

Fortuna miſerrima tuta eſt.

Puppis Achæmeniden Grajum Trojana recepit,
Profuit & Myſo Pelias haſta duci.
Confugit interdum templi violator ad aram,
Nec petere offenſi numinis horret opem.
Qui rapitur ſpumante ſalo, ſua brachia cauti
Porrigit, & ſpinas duráque ſaxa capit.
Accipitrem metuens pennis trepidantibus ales
Audet ad humanos feſſa venire ſinus.
Nec ſe vicino dubitat committere tecto,
Quæ fugit infeſtos territa cerva canes
Da, precor, acceſſum lacrymis, mitiſſime, noſtris;
Nec rigidam timidis vocibus obde forem. *Ov.*

Simile ſimili gaudet.

Scilicet ingeniis aliqua eſt concordia junctis,
Et ſervat ſtudii fœdera quiſque ſui.
Ruſticus agricolam, miles fera bella gerentem,
Rectorem dubiæ navita puppis amat.
Tu quoque Pieridum ſtudio, ſtudioſe, teneris;
Ingenióque faves, ingenioſe, meo.
Diſtat opus noſtrum, ſed fontibus exit ab iſdem;
Artis & ingenuæ cultor, uterque ſumus,
U'tque meis numeris tua dat facundia nervos,
Sic venit á nobis in tua verba nitor.
Jure agitur ſtudio confinia carmina veſtro,
Et commilitii ſacra tuenda putas. *Ov.*

Utilitas.

Jupiter oranti ſurdas ſi præbeat aures,
Victima pro templo cur cadat icta Jovis?
Si pacem nullam pontus mihi præſtet eunti,
Irrita Neptuno cur ego thura feram?
Vana laborantis ſi fallat vota coloni,
Accipiat gravidæ cur ſuis exta Ceres?

Nec dabit intonſo jugulum caper hoſtia Baccho,
Muſta ſub aducto ſi pede nulla fluant.
Cæſar ut imperii moderetur fræna, precamur;
Tam bene quòd patriæ conſulit ille ſuæ.
Utilitas igitur magnos hominéſque Deóſque
Efficit; auxiliis quôque favente ſuis. *Ov.*

Victus.

Meſſis erant primis virides mortalibus herbæ,
Quas tellus nullo ſollicitante dabat.
Et modò carpebant vivaci ceſpite gramen,
Nunc epulæ tenerâ fronde cacumen erant.
Poſt-modò glans nata eſt; bene erat jam glande repeta;
Duràque magnificas quercus habebat opes.
Prima Ceres homini ad meliora alimenta vocato
Mutavit glandes utiliore cibo.
Illa jugo taures collum præbere coëgit:
Tum primùm ſoles eruta vidit humus.
Æs erat in pretio; Chalybëia maſſa latebat:
Heu! quàm perpetuò debuit illa tegi! *Ov.*

Aſtronomia.

Felices Animæ! quibus hæc cognoſcere primis,
Inque domos ſuperas ſcandere cura fuit.
Credibile eſt, illos pariter vitiiſque locíſque
Altius humanis exeruiſſe caput.
Non Venus & vinum ſublimia pectora fregit,
Officiúmve Fori, Militiæve labor.
Nec levis ambitio perfuſáque gloria fuco,
Magnarúmque fames ſollicitavit opum.
Admovêre oculis diſtantia ſidera noſtris,
Ætheráque ingenio ſuppoſuêre ſuo.
Sic petitur cœlum: non, ut ferat Oſſan Olympus,
Summáque Peliacus ſidera tangat apex. *Ov.*

Naso in exilium proficiscens uxoris & domesticorum lacrymas describit.

Dum loquor, & flemus, cœlo nitidissimus alto,
Stella gravis nobis, Lucifer ortus erat.
Dividor haud aliter, quàm si mea membra relinquam;
Et pars abrumpi corpore visa suo est.
Tum verò exoritur clamor, gemitúsque meorum;
Et feriunt mœstæ pectora nuda manus.
Tum verò conjux, humeris abeuntis inhærens,
Miscuit hæc lacrymis tristia dicta suis.
Non potes avelli, simul, ah! simul ibimus, inquit!
Te sequar; & conjux exulis exul ero.
Et mihi facta via est; & me capit ultima tellus.
Accedam profugæ sarcina parva rati.
Te jubet à patriâ discedere Cæsaris ira;
Me pietas; pietas hæc mihi Cæsar erit. Oo.

Laus navis Nasonem in exilium vehentis.

Est mihi, sítque, precor, flavæ tutela Minervæ
Navis; & à pictâ casside nomen habet.
Sive opus est velis, minimam bene currit ad auram;
Sive opus est remo, remige carpit iter.
Nec comites volucri contenta est vincere cursu;
Occupat egressa quamlibet antè rates.
Et patitur fluctus, férque assilientia longè
Æquora, nec fœvis icta fatiscit aquis.
Illa Corinthiacis primùm mihi cognita Cenchris
Fida manet trepidæ dúxque comésque fugæ.
Pérque tot eventus, & iniquis concita ventis
Æquora, Palladio numine tuta fugit.
Nunc quoque tuta, precor, vasti secet ostia Ponti;
Quáisque perit, Getici littoris intret aquas. Oo.

Ad

Ad amicam.

Accipe, per longos tibi qui deserviat annos;
Accipe, qui purâ nôrit amare fide.
Si me non veterum commendat magna parentum
Nomina; nec nostri sanguinis auctor eques;
Nec meus innumeris renovatur campus aratris;
Temperat & sumtus parcus uterque parens;
At Phœbus, comitésque novem, vitisque repertor
Hoc faciant; &, me qui tibi donat, Amor;
Et nulli cessura fides: sinè crimine mores;
Nudáque simplicitas, purpureúsque pudor.
Non mihi mille placent: non sum desultor Amoris.
Tu mihi (si qua fides) cura perennis eris:
Tecum, quos dederint annos mihi fila sororum,
Vivere contingat; téque dolente mori. *Ov.*

Musica.

Monstra maris Sirenes erant; quæ voce canôrâ
Quamlibèt admissas detinuêre rates.
His sua Sisyphides auditis penè resolvit
Corpora; nam sociis illita cera fuit.
Res est blanda canor: discat cantare puella;
Ut, quas non formâ traxerit, arte trahat.
Nec plectrum dextrâ, citharam tenuisse sinistrâ
Nesciat arbitrio fœmina docta meo.
Saxa ferásque lyrâ movit Rhodopeïus Orpheus,
Tartareósque lacus, tergeminúmque canem.
Saxa tuo cantu, vindex justissime matris,
Fecerunt muros officiosa novos.
Quamvis mutus erat, voci favisse putatur
Piscis, Arioniæ fabula nota lyræ.

Mutant cum tempore mores.

Forsitan antiquæ Tatio sub rege Sabinæ
Maluerint, quàm se, rura paterna coli.
Cùm matrona, premens altum rubicunda sedile,
Assiduo durum pollice nebat opus.

Ipsáque claudebat, quos filia paverat, agnos;
Ipsa dabat virgas cæsáque ligna foco:
At vestræ teneras matres pepe êre puellas;
Vultis inauratâ corpora veste tegi;
Vultis odoratos positu variare capillos;
Conspicuam gemmis vultis habere manum;
Induitis collo lapides Oriente petitos;
Et quantos oneri est aure tulisse duos.
Nec tamen indignum, si vobis cura placendi;
Cùm comptos habeant secula nostra viros. *Petron.*

Ver.

QUEST. Dic *mihi*, frigoribus quarè novus incipit annus,
Qui meliùs per ver incipiendus erat?
Omnia tunc florent, tunc est nova temporis ætas,
Et nova de gravido palmite gemma tumet,
Et modò formatis amicitur vitibus arbos,
Prodit & in summum seminis herba solum,
Et tepidum volucres concentibus aëra mulcent,
Ludit & in pratis, luxuriátque pecus.
Tum blandi soles; ignotàque prodit hirundo,
Et luteum celsâ sub trabe fingit opus.
Tum patitur cultus ager, & renovatur aratro;
Hæc anni novitas jure vocanda fuit.
RESP. Bruma novi prima est, veterísque novissima solis:
Principium capiunt Phœbus & annus idem. *Ov.*

Arcades.

Ante Jovem genitum terras habuisse feruntur
Arcades; & Lunâ gens prior illa fuit:
Vita feræ similis, nullos agitata per usus:
Artis adhuc expers, & rude vulgus erant;
Pro domibus frondes nôrant, pro frugibus herbas;
Nectar erat palmis hausta duabus aqua.
Nullus anhelabat sub adunco vomere taurus;
Nulla sub imperio terra colentis erat;
Nullus adhuc erat usus equi: se quisque ferebat:
Ibat ovis lanâ corpus amicta suâ.

Sub

Sub Jove durabant, & corpora nuda gerebant,
Docta graves imbres & tolerare Notos.
Nunc quoque detecti referunt monumenta vetusti
Moris, & antiquas testificantur opes. *Ov.*

Impiorum sedes & pœnæ.

Hic scelerata jacet sedes in nocte profundâ
Abdita, quam circum flumina nigra sonant;
Tisiphonéque, impexa feros pro crinibus angues,
Sævit, & huc illuc impia tu ba fugit.
Hic niger in portâ serpentum Cerberus ore
Stridet, & æratas excubat ante fores;
Illic Junonem tentare Ixionis ausi
Versantur celeri noxia membra rotâ;
Porrectùsque novem Tityos per jugera terræ,
Assiduas atro viscere pascit aves.
Tantalus est illic, & circùm stagna; sed acrem
Jam jam poturi desse it unda sitim.
Et Danai proles, Veneris quæ numina læsit,
In cava Lethæas dolia portat aquas. *Tib.*

—Non omnia possumus omnes.

Omnia non pariter rerum sunt omnibus apta,
Fama nec ex æquo ducitur ulla jugo.
Gloria Lysippo est animosa effingere signa;
Exactis Calamis se mihi jactat equis:
In Veneris tabulâ summam sibi ponit Apelles;
Parrhasius privâ vindicat arte locum:
Argumenta magis sunt Mentoris addita formæ;
At Myos exiguum flectit acanthus iter:
Phidiacus signo se Jupiter ornat eburno;
Praxitelem pariâ vindicat urbe lapis.
Sunt, quibus Elææ concurrit palma quadrigæ;
Sunt quibus in celeres gloria nata pedes:
Hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis:
Naturæ sequitur semina quisque suæ. *Prop.*

Cultas.

Simplicitas rudis antè fuit; nunc Aurea Roma
Edomiti magnas possidet orbis opes.

Aſpice quæ nunc ſunt Capitolia, quæque fuerunt;
Alterius dicas illa fuiſſe Jovis.
Curia, concilio quæ nunc digniſſima tanto eſt.
De ſtipulâ Tatio regna tenente, fuit.
Quæ nunc ſub Phœbo ducibúſque palatia fulgent;
Quid, niſi araturis paſcua bôbus, erant?
Priſca juvent alios: ego me nunc denique natum
Gratulor; hæc ætas moribus apta meis.
Non quia nunc terræ lentum ſubducitur aurum,
Lectáque diverſo littóre concha venit;
Nec quia decreſcunt effoſſo marmore montes;
Nec quia cœruleæ mole fugantur aquæ:
Sed quia cultus adeſt; nec noſtros manſit in annos
Ruſticitas priſcis illa ſuperſtes avis. *Ov.*

Superſtitio.

Intactæ fuerâtis aves, ſolatia ruris,
Aſſuetum ſylvis, innocuúmque genus;
Quæ facitis nidos, quæ plumis ova fovetis,
Et facili dulces editis ore modos:
Sed nihil iſta juvant, quia linguæ crimen habetis,
Dîque putant mentes vos aperire ſuas.
Nec tamen id falſum; nam, Dis ut proxima quæque,
Nunc pennâ veras, nunc datis ore notas.
Tuta diu volucrum proles, tum denique cæſa eſt;
Juverúntque Deos indicis exta ſui:
Ergò ſæpe, ſuo conjux abducta marito,
Uritur in calidis alba columba focis.
Nec defenſa juvant Capitolia, quòd minùs anſer
Det jecur in lances, Inachi lauta, tuas.
Nocte Deæ Nocti criſtatus cæditur ales,
Quòd tepidum vigili provocat ore diem. *Ov.*

Ætas aurea Saturno regnante.

Quàm bene Saturno vivebant rege prius, quàm
Tellus in longas eſt patefacta vias!
Nondum cæruleas pinus contempſerat undas,
Effuſum ventis præbueràtque ſinum.

Nec

Nec vagus ignotis repetens compendia terris
Preſſerat externâ navita merce ratem.
Illo non validus ſub it juga tempore taurus;
Non domito frenos ore momordit equus.
Non domus ulla fores habuit; non fixus in agris,
Qui regeret certis finibus arva, lapis.
Ipſæ mella dabant quercus; ultróque ferebant
Obvia ſecuris ubera lactis oves.
Non acies, non ira fuit, non bella; nec enſes
Immiti ſævus duxerat arte faber.
Nunc Jove ſub domino cædes, & vulnera ſemper;
Nunc mare, nunc leti mille repentè viæ. *Tib.*

Procellæ deſcriptio apud Ovidium. Poeta loquitur.

Me miſerum! quanti montes volvuntur aquarum!
Jam jam tacturos ſidera ſumma putes.
Quantæ diducto ſubſidunt æquore valles!
Jam jam tacturos Tartara nigra putes.
Hei mihi! quam celeri micuêrunt nubila flammâ!
Quantus ab æthereo perſonat axe fragor!
Quocunque adſpicias, nihil eſt niſi pontus, & aër;
Fluctibus hic tumidus, nubibus ille minax.
Inter utrumque fremunt immani turbine venti;
Neſcit, cui domino pareat, unda maris.
Nam modò purpureo vires capit Eurus ab ortu;
Nunc Zephyrus ſero veſpere miſſus adeſt;
Nunc gelidus ficcâ Boreas bacchatur ab Arcto;
Nunc Notus adverſâ prælia fronte gerit.
Rector in incerto eſt; nec, quid fugiátve, petátve,
Invenit; ambiguis ars ſtupet ipſa malis. *Ov.*

Ne nimis alta petas.

Vive tibi; quantúmque potes, præluſtria vita:
Sævum præluſtri fulmen ab arce venit.
Effugit hybernas demiſsâ antenna procellas,
Latáque plus parvis vela timoris habent
Aſpicis, ut ſummâ cortex levis innatet undâ;
Cùm grave nexa ſimul retia mergat onus.

Quid fuit, ut tutas agitaret Dædalus alas;
Icarus immenſas nomine ſignet aquas?
Nempe quod hic altè, demiſſiùs ille volabat:
Nam pennas ambo nónne habuêre ſuas?
Crede mihi, bene qui latuit, bene vixit: & infrà
Fortunam debet quiſque manere ſuam.
Non foret Eumedes orbus, ſi filius ejus
Stultus Achillêos non adamáſſet equos.
Nec natum in flammâ vidiſſet, in arbore natas,
Cepiſſet genitor ſi Phaëthonta Merops.
Tu quoque formida nimiùm ſublimia ſemper;
Propoſitíque memor contrahe vela tui. *Ov.*

Leander.

Nox erat incipiens (namque eſt meminiſſe voluptas)
Cùm foribus patriis egrediebar amans.
Nec mora; depoſito pariter cum veſte timore,
Jactabam liquido brachia lenta mari.
Luna ferè tremulum præbebat lumen eunti,
Ut comes in noſtras officioſa vias.
Hanc ego ſuſpiciens, Faveas, Dea candida, dixi;
Et ſubeant animo Latmia ſaxa tuo.
Tu, Dea, mortalem cœlo delapſa petebas;
Vera loqui liceat; quam ſequor, ipſa Dea eſt.
Neu referam mores cæleſti pectore dignos;
Forma niſi in veras non cadit illa Deas.
A Veneris facie non eſt prior ulla, tuâque;
Néve meis credas vocibus, ipſa vides.
Quanto, cùm fulges radiis argentea puris,
Concedunt flammis ſidera cuncta tuis;
Tanto formoſis formoſior omnibus illa eſt:
Si dubitas, cæcum, Cynthia, lumen habes. *Ov.*

Dipſas Veneſica.

Eſt quædam (quicunque volet cognoſcere *nomen*
Audiat) eſt quædam nomine Dipſas anus.
Ex re nomen habet: nigri non illa parentem
Memnonis in roſeis ſobria vidit equis.

Illa

Illa magas artes, Ææáque carmina novit,
I'nque caput liquidas arte recurvat aquas.
Scit bene quid gramen, quid torto concita rhombo
Liciâ; quid valeat virus amantis aquæ.
Cùm voluit, toto glomerantur nubila cœlo;
Cùm voluit, puro fulget in orbe dies,
Sanguine (ſi qua fides) ſtillantia ſidera vidi;
Purpureus Lunæ ſanguine vultus erat.
Hanc ego nocturnas verſam volitare per umbras
Sufpicor; & plumâ corpus anile tegi;
Suſpicor; & fama eſt: oculis quoque pupula duplex
Fulmin.t, & gemino lumen ab orbe venit.
Evocat antiquis proavos atavóſque ſepulcris,
Et ſolidam longo carmine findit humum. Ov.

Minuuntur carmine Curæ.

Si qua meis fuerint, ut erunt, vitioſa libellis,
Excuſ.ta ſuo tempore lector habe.
Exul eram; requiéſque mihi, non fama petita eſt;
Mens intenta ſuis nè foret uſque malis.
Hoc eſt, cur cantet vinctus quoque compede foſſor,
Indocili numero cùm grave mollit opus:
Cantet & innitens limoſæ pronus arenæ,
Adverſo tardam qui trahit amne ratem.
Quíque refert pariter lentos ad pectora remos
In numerum pulsâ brachia verſat aquâ.
Feſſus ut incubit baculo, ſaxóve reſedit
Paſtor, arundineo carmine mulcet oves.
Cantantis pariter, pariter data penſa trahentis,
Fallitur ancillæ, decipitúrque labor.
Fertur & abductâ Lyrneſſide triſtis Achilles
Hæmoniâ curas attenuâſſe lyrâ.
Cùm traheret ſylvas Orpheus & dura canendo
Saxa bis amiſsâ conjuge mœſtus erat.
Me quoque Muſa levat Ponti loca juſſa petentem;
Sola comes noſtræ perſtitit illa fugæ. Ov.

Ætas & labor frangunt omnia.

Jam mihi deterior canis aſpergitur ætas,
Jámque meos vultus ruga ſenilis arat:
Jam vigor, & quaſſo languent in corpore vires;
Nec, juveni luſus qui placuêre, placent;
Nec ſi me ſubitò videas, agnoſcere poſſis:
Ætatis facta eſt tanta ruina mea.
Confiteor facere hæc annos: ſed & altera cauſa eſt,
Anxietas animi, continuúſque labor.
Nam mea per longos ſi quis mala digèrat annos,
(Crede mihi) Pylio Neſtore major ero.
Cernis, ut in duris (& quid bove firmius?) arvis
Fortia taurorum corpora frangat opus.
Quæ nunquam vacuo ſolita eſt ceſſare novali,
Fructibus aſſiduis laſſa ſeneſcit humus.
Occidet, ad Circi ſi quis certamina ſemper
Non intermiſſis curſibus ibit, equus.
Firma ſit illa licèt, ſolvetur in æquore navis,
Quæ nunquam liquidis ſiccа carebit aquis.
Me quoque debilitat ſeries immenſa malorum,
Ante meum tempus cogit & eſſe ſenem. *Ov.*

Unde nomen menſi Martio.

Martia ter ſenos proles adoleverat annos,
Et ſuberat flavæ jam nova barba comæ;
Omnibus agricolis, armentorúmque magiſtris
Iliadæ fratres jura petita dabant:
Sæpè domum veniunt prædonum ſanguine læti,
Et redigunt actos in ſua rura boves.
Ut genus audierunt, animos pater agnitus auget;
Et pudet in paucis nomen habere caſis;
Romuleóque cadit trajectus Amulius enſe;
Regnáque longævo reſtituuntur avo.
Mœnia conduntur: quæ, quamvis parva fuerunt,
Non tamen expediit tranſiliiſſe Remo.
Jam modò quâ fuerant ſylvæ, pecorúmque receſſus,
Urbs erat; æternæ cum pater Urbis ait:

Arbiter

Arbiter Armorum, de cujus sanguine natus
Credor, (&, ut credar, pignora multa dabo)
A te principium Romano ducimus anno;
Primus de patrio nomine mensis eat.
Vox rata sit: patrióque vocat de nomine mensem.
Dicitur hæc pietas grata fuisse Deo. *Ov.*

Osiris.

Primus aratra manu solerti fecit Osiris,
Et teneram ferro sollicitavit humum:
Primus inexpertæ commisit semina terræ,
Pomaque non notis legit ab arboribus:
Hic docuit teneram palis adjungere vitem,
Hic virîdem durâ cædere falce comam:
Illi jucundos primùm matura sapores
Expressa incultis uva dedit pedibus.
Ille liquor docuit voces inflectere cantu,
Movit & ad certos nescia membra modos;
Bacchus & agricolæ magno confecta labore
Pectora tristitiæ dissoluenda dedit:
Bacchus & affectis requiem mortalibus affert;
Crura licèt durâ compede pulsa sonent.
Non tibi sunt tristes curæ, non luctus, Osiri;
Sed chorus, & cantus lenis, & aptus amor;
Sed varii flores, & frons redimita corymbis.
Fusa sed ad teneros lutea palla pedes,
Et Tyriæ vestes, & dulcis tibia cantu,
Et levis occultis conscia cista sacris. *Tib.*

Sepultura Properti.

Quandocunque igitur nostros mors claudet ocellos,
Accipe quæ serves funeris acta mei:
Nec mea tunc longâ spatietur imagine pompa;
Nec tuba sit fati vana querela mei;
Nec mihi tunc fulcro sternatur lectus eburno;
Nec sit in Attalico mors mea mixta toro.
Desit odoriferis ordo mihi lancibus; adsint
Plebeii parvæ funeris exequiæ.

Sat mea, sat magna est, si tres sint, pompa, libelli;
Quos ego Persephone maxima dona feram.
Tu verò nudum pectus lacerata sequêris,
Nec fueris nomen lassa vocare meum;
Osculáque in gelidis pones suprema labellis,
Cùm dabitur Syrio munere plenus onyx:
Deînde ubi sepositus cinerem me fecerit ardor,
Accidat manes parvula testa meos.
Et sit in exiguo laurus superaddita busto,
Quæ tegat extincti funeris umbra locum.
Et duo sint versus: Qui nunc jacet horrida pulvis,
Unius hic quondam servus Amoris erat. *Prop.*

Robigo.

Aspera Robigo, parcas Cerealibus herbis,
Et tremat in summâ læve cacumen humo.
Tu fata sideribus cœli nutrita secundis
Crescere, dum fiant falcibus apta, sinas.
Vis tua non levis est: quæ tu frumenta notâsti,
Mœstus in amissis illa colonus habet.
Nec venti tantum Cereri nocuêre nec imbres;
Nec sic marmoreo pallet adusta gelu;
Quantum, si culmos Titan incalfacit udos:
Tum locus est iræ, Diva timenda, tuæ.
Parce, precor, scrabásque manus à messibus aufer;
Nève noce cultis; posse nocere sat est.
Nec teneras segetes, sed durum contere ferrum;
Quódquè potest alios perdere, perde prior.
Utiliùs gladios & tela nocentia carpes:
Nil opus est illis; otia mundus agit,
Sarcula nunc, durúsque bidens, & vomer aduncus,
Ruris opes niteant; inquinet arma situs:
Conatúsque áliquis vaginâ ducere ferrum,
Adstrictum longâ sentiat esse morâ.
At tu ne viola Cererem; sempérque colonus
Absenti possit solvere vota tibi. *Ov.*

Ceres.

Ceres.

Prima Ceres docuit turgeſcere ſemen in agris,
Falce coloratas ſubſecuí que comas:
Prima jugo tauros ſupponere colla coëgit,
Et veterem curvo dente revellit humum.
Viderat laſium Cretæâ Diva ſub Idâ
Figentem certâ terga ferina manu:
Vidit, & ut teneræ flammam rapuêre medullæ;
Hinc pudor, ex aliâ parte trahebat amor:
Victus amore pudor: ſi cos arare videres,
Et ſata cum minimâ parte redire ſui.
Cùm bene jactati pulsârant arva l gones,
Ruperat & duram vomer aduncus humum,
Seminâque in latos ierant æqualiter agros;
Irrita decepti vota colentis erant.
Diva, potens frugum, ſylvis ceſſabat in altis;
Deciderant longæ ſpiceæ ſerta comæ.
Soli fuit Crete fæcundo fertilis anno:
Omnia, quà tulerat ſe Dea, meſſis erant.
Ipſe locus nemorum, canebat frugibus Ide,
Et ferus in ſylvâ farra metebat aper.
Optavit Minos ſimiles ſibi legifer annos:
Optavit Cereris longus ut eſſet amor. *Ov.*

Tibulli ſepultura.

Ego cùm tenuem fuero mutatus in umbram,
Candidâque oſſa ſuper nigra favilla teget;
Ante meum veniat longos incompta capillos,
Et fleat ante meum mœſta Neæra rogum.
Sed veniat caræ matris comitata dolore;
Mœreat hæc genero, mœreat illa viro.
Præfatæ antè meos manes, animamque precatæ
Perfuſæ que pias antè liq ore manus,
Pars quæ ſola mei ſuperabit corporis, oſſa
Intinctæ nigrâ candida veſte legant:

Et

Et primùm annoſo ſpargant collecta Lyæo,
Mox etiam niveo ſundere lacte parent;
Poſt hæc carbaſeis humorem tollere velis.
Atque in marmoreâ ponere ficca domo
Illic, quas mittit dives Panchaïa merces,
Eoíq e Arabes, dives & Aſſyria;
Et noſtrî memores lacrymæ fundantur eodem.
Sic ego componi verſus in oſſa velim.
Sed triſtem mortis demonſtrat litera cauſam,
Atque hæc in celebri carmina fronte notet:
Lygdamus hic ſitus eſt: dolor huic, & cauſa Neæræ
Conjugis ereptæ, cauſa perire fuit. *Tib.*

Nullis amor eſt medicabilis herbis.

Omnes humanos ſanat medicina dolores.
Solus Amor morbi non amat artificem.
Tarda Philoctetæ ſanavit crura Machaon,
Phœnicis Chiron lumina Phyllirides;
Et Deus extinctum Creſſis Epidaurius herbis
Reſtituit patriis Androgeona focis;
Myſus & Æmoniâ juvenis quâ cuſpide vulnus
Senſerat, hâc ipsâ cuſpide ſenſit opem.
Hoc ſi quis vitium poterit mihi demere, ſolus
Tantaleæ poterit tradere poma manu:
Dolia virgineis idem ille repleverit urnis,
Nè tenera aſſiduâ colla graventur aquâ:
Idem Caucaſiâ ſolvet de rupe Promothêi
Brachia, & à medio pectore pellet avem.
Quandocunque igitur vitam mea fata repoſcent,
Et breve in exiguo marmore nomen ero;
Mæcænas noſtræ ſpes invidioſa juventæ,
Et vitæ, & morti gloria juſta meæ;
Si te fortè meo ducet via proxima buſto
Eſſeda cælatis ſiſte Britanna jugis,
Taliáque illacrymans mutæ jace verba favillæ;
Huic miſero fatum dura puella fuit. *Prop.*

In Maledicum ſibi inſultantem, cui hiſtoriam Phalaridis & Perilli recenſet Naſo——

Si quis es, inſultes qui caſibus, improbe, noſtris,
Méque reum, demto fine, cruentus agas:
Natus es è ſcopulis, nutritus lacte ferino,
Et dicam ſilices pectus habere tuum.
Pendimus, en! profugi (ſatia tua pectora) pœnas,
Exilióque graves, exiliique loco.
Carnifici fortuna poteſt mea flenda videri;
Te tamen eſt uno judice mœſta parùm.
Sævior es triſti Buſiride, ſævior illo,
Qui falſum lento torruit igne bovem;
Quique bovem Siculo fertur donâſſe Tyranno,
Et dictis artes conciliâſſe ſuas:
Munere in hôc, Rex, eſt uſus, ſed imagine major;
Nec ſola eſt operis forma probanda mei:
Aſpicis à dextrâ latus hoc adapertile tauri?
Huc tibi, quem perdes, conjiciendus erit:
Protinus incluſum lentis carbonibus ure;
Mugiet, & veri vox erit illa bovis.
Pro quibus inventis, ut munus munere penſes,
Da, precor, ingenio præmia digna meo.
Dixerit: at Phalaris, Pœnæ mirande repertor,
Ipſe tuum præſens imbue, dixit, opus.
Nec mora; monſtratis crudeliter ignibus uſtus
Exhibuit queruIos ore tremente ſonos. *Ov.*

Ad Auroram ne properet.

Quò properas, Aurora? mane. Sic Memnonis umbris
Annua ſolenni cæde parentet avis.
Quò properas, ingrata viris, ingrata puellis?
Roſcida purpureâ ſupprime lora manu.
Ante tuos ortus melius ſua ſidera ſervat
Nauta; nec mediâ neſcius errat aquâ.

Te

Te ſurgit, quamvis laſſus, veniente viator;
Miles & armiferas aptat ad arma manus.
Prima bidente vides oneratos arva colentes;
Prima vocas tardos ſub juga panda boves.
Tu pueros ſomno fraudas, tradiſque magiſtris;
Ut ſubeant teneræ verbera ſæva manus.
Nec tu conſulto, nec tu jucunda diſerto;
Cogitur ad lites ſurgere uterque novas.
Tu, cùm fœminei poſſint ceſſare labores,
Lanificam revocas ad ſua penſa manum.
Optavi quoties, ne nox tibi cedere vellet;
Nec fugerent vultus ſidera mota tuos!
Optavi quoties, aut ventus frangeret axem,
Aut cadaret ſpiſsâ nube retentus equus!
Invida, quò properas? quòd erat tibi filius ater,
Materni fuerat pectoris ille color.
Jurgia finieram: Scires audiſſe; rubebat;
Nec tamen aſſueto tardiùs orta dies. *Ov.*

Laus Sulpiciæ.

Sulpicia eſt tibi culta tuis, Mars magne, Calendis:
Spectatum è cœlo, ſi ſapis, ipſe veni.
Hoc Venus ignoſcet: at tu, Violente, caveto,
Nè tibi miranti turpiter arma cadant.
Illius ex oculis, cùm vult exurere Divos,
Accendit geminos lampadas acer Amor.
Illam, quicq id agit, quoquo veſtigia flectit
Componit furtim, ſubſequitur què decor.
Seu ſolvit crines, fuſis decet eſſe capillis;
Seu comſit, comtis eſt veneranda comis.
Urit, ſeu Tyriâ voluit procedere pallâ;
Urit, ſeu niveâ candida veſte venit.
Talis in æterno felix Vertumnus Olympo
Mille habet ornatus, mille decenter habet.
Sola puellarum digna eſt, cui mollia caris
Vellera det ſuccis bis madefacta Tyros;
Poſſideátque, metit quicquid bene olentibus arvis
Cultor odoratæ dives Arabs ſegetis;

Et

Et quaſcunque niger rubro de littore conchas
Proximus Eöis colligit Indus aquis.
Hanc vos, Piërides, feſtis cantate Calendis.
Et teſtudineâ, Phœbe ſuperbe, lyrâ.
Hoc ſolenne ſacrum multos hoc ſumet in annos.
Dignior eſt veſtro nulla puella choro. *Tib.*

Hiſtoria Phryxi & Helles.

Seminibus toſtis ſceleratæ fraude novercæ
Suſtulerat nullas, ut ſolet, herba comas.
Mittitur ad tripodas, certâ qui ſorte reportet,
Quam ſterili terræ Delphicus edat opem.
Hic quoque corruptus cum ſemine nuntiat, Helles
Et juvenis Phryxi funera ſorte peti.
Utque recuſantem cives, & tempus, & Ino
Compulerunt regem ja ſſa nefanda pati;
Et ſoror, & Phryxus velati tempora ramis
Stant ſimul ante aras, junctâque fata gemunt:
Adſpicit hos, ut fortè pependerat æthere, mater;
Et ferit attonitâ pectora nuda manu:
Inque draconigenam nimbis comitantibus urbem
Deſilit; & natos eripit indè ſuos.
Utque fugam capiant, aries nitidiſſimus auro
Traditur. Ille vehit per freta longa duos.
Dicitur infirmâ cornu tenuiſſe ſiniſtrâ
Fœmina; cùm de ſe nomina fecit aquæ.
Penè ſimul periit, dum vult ſuccurrere lapſæ,
Frater; & extentas porrigit uſque manus.
Flebat, ut amiſsâ gemini conſorte pericli,
Cæruleo junctam neſcius eſſo Deo.
Littoribus tactis aries fit ſidus: ut hujus
Pervenit in Colchas aurea lana domos. *Ov.*

Amicus infidelis.

In caput alta ſuum labentur ab æquore retro
Flumina; converſis Sólque recurret equis;

Terra

Terra feret ſtellas; cœlum findetur aratro;
Unda dabit flammas; & dabit ignis aquas;
Omnia naturæ præpoſtera legibus ibunt;
Parſque ſuum mundi nulla tenebit iter.
Hæc ego vaticinor, quia ſum deceptus ab illo,
Laturum miſero quem mihi rebar opem.
Tantáne te, fallax, cepêre oblivia noſtri?
Affectúmne fuit tantus adire timor?
Ut néque reſpiceres, nec ſolarêre jacentem,
Dure? nec exſequias proſequerêre meas?
Illud amicitiæ ſanctum, ac venerabile nomen
Re tibi pro vili, ſub pedibúſque, jacet?
Quid fuit, ingenti proſtratum mole ſodalem
Viſere, & alioquin parte levare tui?
Inque meos ſi non lacrymam demittere caſus,
Pauca tamen ficto verba dolore queri?
Non ego te placidâ genitum reor urbe Quirini;
Urbe, meo quæ jam non adeunda pede eſt:
Sed ſcopulis, Ponti quos hæc habet ora ſiniſtri;
Inque feris Scythiæ Sarmaticíſque jugis:
Et tua ſunt ſilicis circum præcordia venæ;
Et rigidum ferri ſemina pectus habent.
Quæque tibi quondam tenero ducenda palato
Plena dedit nutrix ubera, tigris erat. *Ov.*

Ad Flaccum ſcribens Poëta corporis languorem, & ejus rei cauſam exponit.

Naſo ſuo profugus mittit tibi, Flacce, ſalutem;
Mittere rem ſi quis, quâ caret ipſe, poteſt.
Longus enim curis vitiatum corpus amaris
Non patitur vires languor habere ſuas.
Nec dolor ullus adeſt, nec febribus uror anhelis,
Et peragit ſoliti vena tenoris iter.
Os hebes eſt, poſitæque movent faſtidia menſæ,
Et queror, inviſi cùm venit hora cibi.
Quod mare, quod tellus, appone, quod educat aër:
Nil ibi, quod nobis eſuriatur, eſt.

Nectar

Nectar & ambrosiam, latices epulásque Deorum,
Det mihi formosâ nava Juventa manu:
Non tamen exacuet torpens sapor ille palatum;
Stabit & in stomacho pondus inerte diu.
Parvus in exiles succus mihi pervenit artus,
Membráque sunt cerâ pallidiora novâ.
Non hæc immodico contraxi damna Lyæo;
Scis, mihi quàm solæ penè bibantur aquæ:
Non epulis oneror; quarum si tangar amore,
Est tamen in Geticis copia nulla locis.
Unda locúsque nocent, & causa valentior istis,
Anxietas animi, quæ mihi semper adest.
Hanc nisi tu pariter simili cum fratre levares,
Vix mens tristitiæ mœsta tulisset onus.
Vos estis fragili tellus non dura phaselo;
Quámque negant multi, vos mihi fertis opem. *Ov.*

Cupido triumphans.

Cedimus? an subitum luctando accendimus ignem?
Cedamus; leve fit, quod bene fertur, onus.
Vidi ego jactatas notâ face crescere flammas;
Et vidi nullo concutiente mori.
Verbera plura ferunt, quàm quos juvat usus aratri.
Detractant pressi dum juga prima boves.
Asper equus duris contunditur ora lupatis;
Frena minùs sentit, quisquis ad arma facit.
Acriùs invitos, multóque ferociùs urget,
Quàm qui servitium ferre fatentur, amor.
En! ego confiteor: tua sum nova præda, Cupido;
Porrigimus victas ad tua jura manus:
Nil opus est bello; pacem veniamque rogamus;
Nec tibi laus, armis victus inermis, ero.
Necte comam myrto, maternas junge columbas;
Qui deceat, currum vitricus ipse dabit:
Inque dato curru, populo clamante triumphum,
Stabis, & adjunctas arte movebis aves.

Læta

Læta triumphanti de ſummo mater Olympo
Plaudet, & oppoſitas ſparget in ora roſas.
Tu, pennas gemmâ, gemma variante capillos,
Ibis in auratis aure s ipſe rotis.
Ergò, ego cùm poſſim ſacri pars eſſe triumphi,
Parce tuas in me perdere, victor, opes.
Aſpice cognati felicia Cæſaris arma:
Quâ vicit, victos protegit ille manu. *Ov.*

Luſtratio.

Quiſquis adeſt, faveat: fruges luſtramus & agros;
Ritus ut à priſco traditus exſtat avo.
Bacche, veni, dulcíſque tuis è cornibus uva
Pendeat; & ſpicis tempora cinge, Ceres.
Luce ſacrâ requieſcat humus, requieſcat arator,
Et grave ſuſpenſo vomere ceſſet opus.
Solvite vincla j g.s; nunc ad præſepia debent
Plena coronato ſtare boves cap te.
Omnia ſint operata Deo: non audeat ulla
Lanificam penſis impoſſ iſſe manum.
Cernite, fulgentes ut eat ſacer agnus ad aras.
Vinctâque poſt oleâ candida turba comas.
Dî patrii, purgamus agros, p rgamus agreſtes;
Vos mala de noſtris pellite limit bus:
Neu ſeges eludat meſſem fallacibus herbis;
Neu timeat celeres tardior agna lupos.
Tum nitidus plenis confiſus ruſticus areis,
Ingeret ardenti grandia ligna foco;
Turbàque vernarum, ſaturi bona ſigna coloni:
Ludet, & ex virgis exſtruet arte caſas.
Eventura precor. Viden', ut felicibus extis
Significet placidos nuncia fibra Deos?
Nunc mihi fumoſos veteris proferte Falernos
Conſulis, & Chio ſolvite vincla cado.
Sed bene Meſſalam ſua quiſque ad pocula dicat,
Nomen & abſentis ſingula verba ſonent. *Tib.*

Ovidius.

Ovidius bella ſcripturus ad amores à Cupidine retrahitur.

Arma gravi numero, violentáque bella parabam
Edere, materiâ conveniente modis.
Par erat inferior verſus: riſiſſe Cupido
Dicitur, atque unum ſurripuiſſe pedem.
Quis tibi, ſæve puer, dedit hoc in carmina juris?
Pieridum vates, non tua turba ſumus.
Quid, ſi præripiat flavæ Venus arma Minervæ?
Ventilet accenſas flava Minerva faces?
Quis probet in ſilvis Cererem regnare jugoſis?
Legè pharetratæ virginis arva coli?
Crinibus inſignem quis acutâ caſp de Phœbum
Inſtruat, Aöniam Marte movente lyram?
Sunt tibi magna, puer, nimiúmque potentia regna.
Cur opus affectas, amb tioſe, novum?
An, quod ubíque, tuum? tua ſunt Heliconia Tempe?
Vix etiam Phœbo jam lyra tuta ſua eſt.
Cùm bene ſurrexit verſu nova pagina primo,
Attenuat nervos protinus ille meos.
Queſtus eram; pharetrâ, cùm protinus ille, ſolutâ
Legit in exitium ſpicula facta meum;
Lunavítque genu ſinuoſum fortiter arcum;
Quódque canas, vates, accipe, dixit, opus.
Me miſerum! certas habuit puer ille ſagittas:
Uror; & in vacuo pectore regnat Amor.
Sex mihi ſurgat opus numeris; in quinque reſidat:
Ferrea cum veſtris bella velete modis.
Cingere litoreâ flaventia tempora myrto
Muſa, per undenos emodulanda pedes. *Ov.*

Poëtis quid libet audendum.

Cùm Thebæ, cùm Troja forent, cùm Cæſaris acta,
Ingenium movit ſola puella meum.
Averſis utinam tetigiſſem carmina Muſis;
Phœbus & inceptum deſtituiſſet opus!

Nec

Nec tamen, ut teſtes mos eſt audire poëtas,
Malueram verbis pondus abeſſe meis.
Per nos Scylla, patri canos furata capillos,
Pube premit rabidos ing inibúſque canes.
Nos pedibus pennas dedimus, nos crinibus angues:
Victor Abantiades alite fertur equo.
Iidem per ſpatium Tityon porrexim s ingens;
Et tria vipereo fecimus ora cani:
Fecimus Enceladum jaculantem mille lacertis;
Ambiguæ captos virginis ore viros:
Æolios Ithacis incluſimus utribus Euros;
Proditor in medio Tantalus amne ſitit.
De Niobe ſilicem, de virgine fecimus urſam:
Concinit Odryſium Cecropis ales Ityn.
Jupiter aut in aves, aut ſe transformat in aurum,
Aut ſecat impoſitâ virgine taurus aquas.
Protëa quid referam, Thebanâque ſemina, dentes?
Qui vomerent flammas ore, fuiſſe boves?
Flere genis electra tuas, auriga, ſorores?
Quæ que rates fuerint, nunc maris eſſe Deas?
Aversúmque diem menſis furialibus Atrêi?
Duràque percuſſam ſaxa ſecuta lyram?
Exit in immenſum fœcunda licentia vatum:
Obligat hiſtoricâ nec ſua verba fide. *Ov.*

Pax compoſita inter Romanos & Sabinos feminarum raptarum precibus.

Intumuêre Cures, & quos dolor attigit idem.
Tum primùm generis intulit arma ſocer.
Jámque ferè raptæ matrum quoque nomen habebant;
Tractáque erant longâ bella propinqua morâ.
Conveniunt nuptæ dictam unonis in ædem.
Quas inter mea ſic eſt ner s orſa loqui:
O! pariter raptæ, (queniam hoc commune tenemus)
Non ultrà lentè poſſumus eſſe pie.
Stant acies: ed utrà Di ſint pro parte rogandi
Eligete; hinc conjux, hinc pater arma tenent.

Quæ-

Quærendum, viduæ, fieri malimus, an orbæ.
Concilium vobis forte piúmque dabo
Concilium dederat; parent, crinémq; e reſolvunt;
Mœſtáque funereâ corpora veſte tegunt.
Jam ſtabant acies ferro mortíque paratæ:
Jam lituus pugnæ ſigna daturus erat:
Cùm raptæ veniunt inter patréſque viróſque;
Inque ſinu natos pignora cara ferunt.
Ut medium campi paſſis tetigêre capillis;
In terram poſito procubuêre genu.
Et, quaſi ſentirent, blando clamore nepotes
Tendebant ad avos brachia parva ſuos.
Qui poterat, clamabat avum tum denique viſum:
Et, qui vix poterat, poſſe coactus erat.
Tela viris animúſque cadunt: gladiiſque remotis
Dant ſoceri generis accipiúntque manus.
Laudatáſque tenent natas: ſcutóque nepotem
Fert avus: hic ſcutis dulcior uſus erat. Om

Omnium rerum eſt viciſſitudo.

Vix equidem credo, ſed & inſultare jacenti
Te mihi, nec verbis parcere fama refert.
Quid facis, ah demens? cur, ſi fortuna recedat,
Naufragio lacrymas eripis ipſe tuo?
Hæc Dea non ſtabili quàm ſit levis orbe fatetur;
Quem ſummum dubio ſub pede ſemper habet.
Quo-libet eſt folio, quâ-vis incertior aurâ:
Par illi levitas, improbe, ſola tua eſt.
Omnia ſunt hominum tenui pendentia filo;
Et ſubito caſu, quæ valuêre, ruunt.
Divitis unda eſt cui non opulentia Crœſi?
Nempe tamen vitam captus ab hoſte tulit.
Ille Syracoſiâ motus dò form datus in urbe,
Vix humili duram reppulit arte famem.
Quid fuerat magno majus? tamen ille rogavit
Submiſſa fugiens voce clientis opem,
Ille Jugurthino clarus Cimbróque triumpho,
Quo victris totiès Conſule Roma fuit,

In

In cœno latuit Marius, cannâque paluſtri;
Pertuit & tanto multa pudenda viro.
Ludit in humanis divina potentia rebus;
Et certam præſens vix habet hora fidem,
Littus ad Euxinum, ſi quis mihi diceret, ibis,
Et metues, arcu ne feriare Getæ;
I, bibe, dixiſſem, purgantes pectora ſuccos;
Quicquid & in totâ naſcitur Anticyrâ.
Sum tamen hæc paſſus: nec ſi mortalia poſſem,
Et ſummi poteram tela cavere Dei.
Tu quoque fac timeas; &, quæ tibi læta videntur,
Dum loqueris, fieri triſtia poſſe puta. *Ov.*

Naſo Ponticæ regionis incommoda narrat, mitiorem rogans exilii locum.

Æquor Jaſonio pulſatum remige primùm,
Quæque nec hoſte fero, nec nive terra cares.
Ecquod erit tempus, quo vos, ego Naſo, relinquam,
In minùs hoſtilem juſſus abire locum?
An mihi barbariâ vivendum ſemper in iſtâ?
Inque Tomitanâ condar oportet humo?
Pace tuâ, ſi pax ulla eſt tibi, Pontica tellus,
Finitimus rapido quam terit hoſtis equo;
Pace tuâ dixiſſe velim; tu peſſima duro
Pars es in exilio, tu mala noſtra gravas.
Tu neque ver ſentis cinctum florente coronâ;
Tu neque meſſorum corpora nuda vides;
Nec tibi pampineas autumnus porrigit uvas;
Cuncta ſed immodicum tempora frigus habent.
Tu glacie freta vincta tenes; & in æquore piſcis
Incluſus tectâ ſæpè natavit aquâ:
Nec tibi ſunt fontes, laticis niſi penè marini;
Qui potus, dubium, ſiſtat alatne ſitim:
Rara, neque hæc felix, in apertis eminet arvis
Arbor; & in terrâ eſt altera forma maris
Non avis ullo quitur; ſylvis niſi ſi qua remotis
Æquoreas rauco gutture potat aquas.

Triſtia

Triſtia per vacuos horrent abſinthia campos,
Conveniénſque ſuo meſſis amara loco.
Adde metus, & quòd murus pulſatur ab hoſte;
Tinctáque mortiferâ tabe ſagitta madet;
Quòd procul hæc regio eſt, & ab omni devia curſu:
Nec pede quò quiſquam, nec rate tutus eat.
Non igitur mirum, finem quærentibus horum
Altera ſi nobis uſque rogatur humus. Ov.

Deſcriptas ſervato vices, operúmque colores.

Ingenium magni detrectat Livor Homeri:
Quiſquis es, ex illo, Zoile, nomen habes.
Et tua ſacrilegæ laniârunt carmina linguæ,
Pertulit huc victos quo duce Troja Deos.
Summa petit livor: perflant altiſſima venti;
Summa petunt dextrâ fulmina miſſa Jovis.
At tu, quicunque es, quem noſtra licentia lædit;
Si ſapis, ad numeros exige quidque ſuos.
Fortia Mæonio gaudent pede bella referri.
Deliciis ſlluc quis locus eſſe poteſt?
Grande ſonant Tragici; Tragicos decet ira cothurnos
Uſibus è mediis ſoccus habendus erit:
Liber in adverſos hoſtes ſtringatur Iambus:
Seu celer, extremum ſeu trahat ille pedem.
Blanda pharetratos Elegeïa cantat Amores;
Et levis arbitrio ludat amica ſuo.
Callimachi numeris non eſt dicendus Achilles:
Cydippe non eſt oris, Homere, tui:
Quis ferat Andromaches peragentem Thaïda partes?
Peccat, in Andromache Thaïda ſi quis agat.
Si mea materiæ reſpondet Muſa jocoſæ,
Vicimus, & falſi criminis acta rea eſt.
Rumpere, Livor edax; jam magnum nomen habemus.
Majus erit; tantùm, quo pede cœpit, eat.
Sed nimiùm properas: vivam modò; plura dolebis:
Et capient animi carmina multa mei.

Nam juvat, & studium famæ mihi crescit honorat:
Principio clivi vestem anhelat equus.
Tantum se nobis Elegi debere fatentur,
Quantum Virgilio nobile debet Epos. Ov.

De avertendâ agrorum sterilitate.

Rege Numâ, fructu non respondente labori,
Irrita decepti vota colentis erant.
Nam modò siccus erat gelidis aquilonibus annus;
Nunc ager assiduâ luxuriabat aquâ:
Sæpè Ceres primis dominum fallebat in herbis;
Et levis obsesso stabat avena solo;
Et pecus ante diem partus edebat acerbos;
Agnáque nascendo sæpè necabat ovem.
Sylva vetus, nullâque diu violata securi,
Stabat, Mænalio sacra relicta Deo.
Ille dabat tacitis animo responsa quieto
Noctibus: hîc geminas rex Numa mactat oves.
Prima cadit Fauno; leni cadit altera Somno;
Sternitur in duro vellus utrumque solo:
Bis caput intonsum fontanâ spargitur undâ,
Bis sua fagineâ tempora fronde premit.
Veste rudi tectus supra nova vellera corpus
Ponit, adorato per sua verba Deo.
Interea placidam redimita papavere frontem
Nox venit, & secum somnia nigra trahit;
Faunus adest, oviúmque premens pede vellera duro,
Edidit à dextro talia dicta toro:
Morte boum tibi, rex, tellus placanda duarum:
Det sacris animas una necata duas.
Excutitur terrore quies: Numa visa revolvit:
Et secum ambages, cæcáque Jussa, refert.
Expedit errantem nemori gratissima conjux,
Et dixit, gravidæ porcaris exta bovis.
Exta bovis gravidæ dantur; fœcundior annus
Provenit, & fructus terra pecúsque ferunt. Ov.

Queritur

Queritur Ovidius & quòd in Scythiam delatus sit, & quòd mori non liceat.

Ergò erat in fatis Scythiam quoque visere nostris,
Quæque Lycaonio terra sub axe jacet?
Nec vos, Pierides, nec stirps Latonia vestro
Docta sacerdoti turba tulistis opem?
Nec mihi quòd lusi vero sinè crimine, prodest;
Quódque magis vitâ Musa jocosa meâ?
Plurima sed pelago terrâque pericula passum
Ustus ab assiduo frigore Pontus habet.
Quíque fugax rerum, securáque in otia natus,
Mollis & impatiens ante laboris eram;
Ultima nunc patior: nec me mare portubus orbum
Perdere, diversæ nec potuêre viæ.
Suffecitque malis animus: nam corpus ab illo
Accepit vires; vixque ferenda tulit.
Dum tamen & terris dubius jactabar & undis;
Fallebat curas ægraque corda labor.
Ut via finita est, & opus requievit eundi;
Et pæne tellus, est mihi tacta meæ;
Nil nisi flere libet: nec nostro parcior imber
Lumine, quàm vernâ de nive manat aqua.
Roma domúsque subit, desideriumque locorum,
Quicquid & amissâ restat in Urbe mei.
Hei mihi, quod nostri toties pulsata sepulcri
Janua, sed nullo tempore aperta fuit!
Cur ego tot gladios fugi, totiesque minata
Obruit infelix nulla procella caput;
Dî quos experior nimium constanter iniquos,
Participes iræ quos Deus unus habet;
Exstimulate precor, cessantia fata; meique
Interitûs clausas esse vetate fores. Ov.

Tibullus morbo confectus ob religiosum Deorum cultum & morum integritatem longiorem sibi vitam concedi rogat.

Vos tenet, Etruscis manat quæ fontibus unda,
Unda sub æstivum non adeunda Canem;
Nunc autem sacris Baiarum maxima lymphis,
Cùm se purpureo vere remittit hyems:
At mihi Persephone nigram denunciat horam.
Immerito juveni parce nocere, Dea.
Non ego tentavi nulli temeranda Deorum
Audax laudandæ sacra docere Deæ:
Nec mea mortiferis infecit pocula succis
Dextera; nec c iquam tetra venena dedit:
Nec nos sacrilegos templis admovimus ignes;
Nec cor sollicitant facta nefanda meum:
Nec nos, insanæ meditantes jurgia linguæ,
Impia in adversos solvimus ora Deos:
Et nondum cani nigros illæsè capillos,
Nec venit tardo curva senecta pede.
Natalem primò nostrum vidêre parentes,
Cùm cecidit fato consul uterque pari.
Quid fraudare juvat vitem crescentibus uvis?
Et modò nata malâ vellere poma manu?
Parcite, pallentes umbras quicunque tenetis,
Duraque sortiti tertia regna Dei.
Elysios olim liceat cognoscere campos,
Lethæamque ratem, Cimmeriosque lacus;
Cùm mea rugosâ pallebunt ora senectâ,
Et referam pueris tempora prisca senex.
Atque utinam vano nequicquam terrear æstu;
Languent ter quinos sed mea membra dies:
At vobis Tuscæ celebrantur numina lymphæ,
Et facilis lentâ pellitur unda manu.
Vivite felices, memores & vivite nostri;
Sive erimus, seu nos fata fuisse velint;
Interea nigras pecudes promittite Diti,
Et nivei lactis pocula mista mero.

Tib.

Unde

Unde urbi Tomitanæ nomen.

Hic quoque ſunt igitur Grajæ (quis crederet?) urbes,
Inter inhumanæ nomina barbariæ.
Hùc quoque Mileto miſſi venêre coloni.
Inque Getis Grajas conſtituêre domos.
Sed vetus huic nomen, poſitâque antiquius urbe,
Conſtat ab Abſyrti cæde fuiſſe, loco.
Nam rate, quæ, curâ pugnacis facta Minervæ,
Per non tentatas prima cucurrit aquas,
Impia deſertùm fugiens Medêa parentem
Dicitur his remos applicuiſſe vadis.
Quem procul ut vidit tumulo ſpeculator ab alto,
Hoſpes, ait, noſco, Colchide, vela, venit.
Dum trepidant Minyæ, dum ſolvitur aggere funis.
Dum ſequitur celeres anchora tracta manus;
Conſcia percuſſit meritorum pectora Colchis,
Ausâ atque auſurâ multa nefanda manu:
Et, quamquam ſupereſt ingens audacia menti,
Pallor in attonito virginis ore ſedet.
Ergo ubi proſpexit venientia vela; Tenemur,
Et pater eſt aliquâ fraude morandus, ait.
Dum, quid agat, quærit; dum verſat in omnia vultus;
Ad fratrem caſu lumina flexa tulit:
Cujus ut oblata eſt præſentia; Vincimus inquit:
Hic mihi morte ſuâ cauſa ſalutis erit.
Protinus ignari, nec quidquam tale timentis,
Innocuum rigido perforat enſe latus;
Atque ita divellit, divulſâque membra per agros
Diſſipat, in multis invenienda locis.
Neu pater ignoret, ſcopulo proponit in alto
Pallentéſque manus, ſanguineúmque caput:
Ut genitor luctúque novo tardetur, & artus
Dum legit exſtinctos, triſte moretur iter.
Indè Tomis dictus locus hic; quia fertur in illo
Membra ſoror fratris conſecuiſſe ſui. *Ov.*

Rus.

Rura cano, rurísque Deos: his vita magistris
Destituit quernâ pellere glande famem:
Illi compositis primùm docuêre tigillis
Exiguam viridi fronde operire domum:
Illi etiam tauros primùm docuisse feruntur
Servitium, & plaustro supposuisse rotam.
Tunc victus abiêre feri; tunc consita pomus;
Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas;
Aurea tunc pressos pedibus dedit uva liquores,
Mistáque securo est sobria lympha mero.
Rura ferunt messes, calidi cum sideris æstu
Deponit flavas annua Terra comas:
Rure levis vernos flores apis ingerit alvêo,
Compleat ut dulci sedula melle favos.
Agricola assiduo primùm satiatus aratro
Cantavit certo rustica verba pede:
Et satur arenti primùm est modulatus avenâ
Carmen, ut ornatos diceret ante Deos.
Agricola & minio suffusus, Bacche, rubenti
Primus inexpertâ duxit ab arte choros:
Huic datus à pleno, memorabile munus, ovili
Dux pecoris hircus: duxerat hircus oves.
Rure puer verno primùm de flore coronam
Fecit, & antiquis imposuit Laribus.
Rure etiam teneris curam exhibitura puellis
Molle gerit turgo lucida vellus ovis.
Hinc & fœmineus labor est, hinc pensa, colúsque;
Fusus & apposito pollice versat opus.
Atque aliqua assiduæ textrix operata Minervæ
Cantat, & applauso tela sonat latere.
Ipse interquè greges, interque armenta, Cupido
Natus, & indomitas dicitur inter equas.
Illic indocto primùm se exercuit arcu:
Hei mihi, quam doctas nunc habet ille manus!

Tib.

Somnium.

Somnium.

Jam nox, ætherëum nigris emensa quadrigis
Mundum, cæruleo laverat amne notas:
Nec me sopierat, menti Deus utilis ægræ,
Somnus; sollicitas deficit ante domos.
Tandem, cùm summo Phœbus prospexit ab ortu,
Pressit languentis lumina sera quies.
Hic juvenis, castâ redimitus tempora lauro,
Est visus nostrâ ponere sede pedem.
Non illo quicquam formosius ulla priorum
Ætas, humanum nec videt illud opus.
Intonsi crines longâ cervice fluebant;
Stillabat Tyrio myrtea rore coma:
Candor erat, qualem præfert Latonia Luna,
Et color in niveo corpore purpureus:
Ut juveni primùm virgo deducta marito
Inficitur teneras ore rubente genas;
Ut cùm contexunt amaranthis alba puellæ
Lilia, & autumno candida mala rubent.
Ima videbatur talis illudere palla;
Namque hæc in nitido corpore vestis erat.
Artis opus raræ, fulgens testudine, & auro,
Pendebat lævâ garrula parte lyra:
Hanc primùm veniens plectro modulatus eburno,
Felices cantus ore sonante dedit;
Sed postquam fuerânt digiti cum voce locuti,
Edidit hæc tristi dulcia verba modo:
Salve, cura Deûm: casto nam rite poëtæ
Phœbusque, & Bacchus, Pieridesque favent.
Sed proles Semeles Bacchus, doctæque sorores
Dicere non nôrunt, quid ferat hora sequens.
At mihi fatorum leges, ævique futuri
Eventura pater posse videre dedit.
Quare, ego quæ dico non fallax, accipe, vates,
Quódque Deus vero Cynthius ore ferat;
Carminibus celebrata tuis formosa Neæra
Extremos scandit, non rediturа, rogos.

Paridis Judicium.

Eſt locus in mediæ nemoroſis vallibus Idæ
Devius, & piceis, illicibúſque frequens;
Qui nec ovis placidæ, nec amantis ſaxa capellæ,
Nec patulo tardæ carpitur ore bovis:
Hinc ego Dardaniæ muros, excelſáque tecta,
Et freta proſpiciens, arbore nixus eram.
Ecce pedum pulſu viſa eſt mihi terra moveri:
Vera loquor, veri vix habitura fidem.
Conſtitit ante oculos, actus velocibus alis,
Atlantis magni Pleïonéſque nepos.
Fas vidiſſe fuit: fas ſit mihi viſa referre:
Inque Dei digitis aurea virga fuit.
Tréſque ſimul Divæ, Venus, & cum Pallade Juno,
Graminibus teneros impoſuêre pedes.
Obſtupui; gelidúſque comas erexerat horror;
Cum mihi, Pone metum, nuncius ales ait.
Arbiter es formæ: certamina ſiſte Dearum:
Vincere quæ formâ digna ſit una duas.
Néve recuſarem, verbis Jovis imperat; & ſe
Protinus æthereâ tollit in aſtra viâ.
Mens mea convaluit, ſubitóque audacia venit:
Nec timui vultu quamque notare meo.
Vincere erant omnes dignæ: Judéxque verebar
Non omnes cauſam vincere poſſe ſuam.
Sed tamen ex illis jam tunc magis una placebat:
Hanc eſſe ut ſcires, unde movetur amor.
Tantáque vincendi cura eſt; ingentibus ardent
Judicium donis ſollicitare meum:
Regna Jovis conjux, virtutem filia jactat:
Ipſe potens dubito, fortis an, eſſe velim:
Dulcè Venus riſit, nec te, Pari, munera tangant,
Utraque ſuſpenſi plena timoris, ait.
Nos dabimus quod ames: & pulchræ filia Ledæ
Ibit in amplexus pulchrior ipſa, tuos.
Dixit: & ex equo donis formâque probatâ,
Victorem cœlo rettulit illa pedem. *Ov.*

De

De Arione nobili illo Citharœdo.

Quod mare non novit, quæ neſcit Ariona tellus?
Carmine currentes ille tenebat aquas.
Sæpè, ſequens agnam lupus eſt hâc voce retentus;
Sæpè avidum fugiens reſtitit agna lupum:
Sæpè, canes, leporeſque, umbrâ, cubuêre ſub una;
Et ſtetit infeſtæ proxima cerva leæ:
Et ſine lite, loquax, cum Palladis alite, corvus
Sedit; & accipitri juncta columba fuit:
Cynthia ſæpè tuis fertur, vocalis Arion,
Tanquam fraternis, obſtupuiſſe modis.
Nomen Arionium Siculas impleverat urbes,
Captáque erat lyricis Auſonis ora ſonis.
Indè domum repetens puppim conſcendit Arion,
Atque ita quæſitas arte ferebat opes.
Forſitan, infelix, ventos undáſque timebas;
At tibi nave tuâ tutius æquor erat.
Namque gubernator deſtricto conſtitit enſe,
Cæteraque armatâ conſcia turba manu.
Quid tibi cum gladio? dubiam rege, navita, pinum
Non hæc ſunt digitis arma tenenda tuis.
Ille metu vacuus, mortem non deprecor, inquit;
Sed liceat ſumptâ pauca referre lyrâ.
Dant veniam, ridéntque moram; capit ille coronam,
Quæ poſſit crines, Phœbe, decere tuos.
Induerat Tyrio bis tinctam murice pellam;
Reddidit icta ſuos pollice chorda ſonos:
Flebilibus numeris veluti, canentia durâ
Trajectus pennâ tempora, cantat olor.
Protinus in medias ornatus deſilit undas,
Spargitur impulſâ cœrula puppis aquâ.
Indè (fide majus) tergo delphina recurvo
Se memorant oneri ſuppoſuiſſe novo:
Ille ſedens citharámque tenet, pretiúmque vehendi
Cantat, & æquoreas carmine mulcet aquas.
Dî pia facta vident, aſtris Delphina recepit
Jupiter, & ſtellas juſſit habere novem. *Ov.*

Junonis Feſtum à Faliſcis celebratum.

Cùm mihi promiſeris conjux foret orta Faliſcis;
Mœnia contigimus victa, Camille, tibi.
Caſta ſacerdotes Junoni feſta parabant.
Et celebres ludos, indigenámque bovem.
Grande moræ pretium, ritus cognoſcere: quamvis
Difficilis clivis huc via præbet iter.
Stat vetus & densâ prænubilus arbore lucus.
Aſpice; concedes numen ineſſe loco
Accipit ara preces, votivâque thura piorum;
Ara per antiquas facta finè arte manus.
Hinc ubi præſonuit ſollenni tibia cantu;
It per velatas annua pompa vias.
Ducuntur niveæ populo plaudente juvencæ,
Quas aluit campis herba Faliſca ſuis:
Et vituli nondum metuendâ fronte minaces;
Et minor ex humili victima porcus harâ:
Dúxque gregis cornu per tempora dura recurvo.
Inviſa eſt dominæ ſola capella Deæ.
Illius indicio ſylvis inventa ſub altis
Dicitur inceptam deſtituiſſe fugam.
Nunc quoque per pueros jaculis inceſſitur index;
Et pretium auctori vulneris ipſa datur.
Quà ventura Dea eſt, juvenes timidæque puellæ
Præverrunt latas veſte jacente vias.
Virginei crines auro gemmâque premuntur:
Et tegit auratos palla ſuperba pedes.
More patrum Grajo velatæ veſtibus albis
Tradita ſuppoſito vertice ſacra ferunt.
Ore favent populus tunc, cum venit aurea pompa:
Ipſa ſacerdotes ſubſequiturque ſuas.
Argiva eſt pompæ facies. Agamemnone cæſo
Et ſcelus & patrias fugit Haleſus opes:
Jámque peregrinis profugis terrâque fretóque
Mœnia felici condidit alta manu.
Ille ſuos docuit Junonina ſacra Faliſcos.
Sint mihi, ſint populo ſemper amica ſuo.

Ov.

Non

Non divitias, ſed proſperum ad Neæram reditum exoptat.

Quid prodeſt cœlum votis impleſſe, Neæra?
Blandáque cum multâ thura dediſſe prece?
Non ut marmorei prodirem è limine tecti
Inſignis clarâ, conſpicuúſque domo;
Aut ut multa mei renovarent jugera tauri,
Et magnas meſſes terra benigna daret:
Sed tecum ut longæ ſociarem gaudia vitæ:
Inque tuo caderet noſtra ſenecta ſinu:
Tunc, cum permenſo defunctus tempore lucis
Nudus Lethæâ cogerer ire rate.
Nam grave quid prodeſt pondus mihi divitis auri?
Arváque ſi findant pinguia mille boves?
Quidve domus prodeſt Phrygiis innixa columnis,
Tænare ſive tuis, ſive Carifie tuis?
Et nemora in domibus ſacros imitantia lucos?
Auratæque trabes, marmoreúmque ſolum?
Quidve, in Erythræo legitur quæ litore, concha,
Tinctáque Sidonio murice lana juvat?
Et quæ præterea populus miratur? in illis
Invidia eſt: falsò plurima vulgus amat.
Non opibus mentes hominum, curæque levantur:
Nam fortuna ſuâ tempora lege regit.
Sit mihi paupertas tecum, jucunda Neæra,
At ſine te regum munera nulla volo.
Tu mihi curarum requies, tu nocte vel atrâ
Lumen, & in ſolis tu mihi turba locis.
O nlveam, quæ te poterit mihi reddere, lucem!
O mihi felicem terque quaterque diem!
At ſi, pro dulci reditu quæcunque voventur,
Audiat aversâ non meus aure Deus;
Nec me regna juvant, nec Lydius aurifer amnis,
Nec quas terrarum ſuſtinet orbis opes:
Hæc alii cupiant; liceat mihi paupere cultu
Securo carâ conjuge poſſe frui.

Adfis, & timidis faveas, Saturnia, votis,
Et faveas conchâ Cypria vecta tuâ.
Aut, si fata negant reditum, triſtéſque ſorores,
Stamina quæ ducunt, quæ que futura neunt:
Me vocet in vaſtos amnes, nigramque paludem,
Dives in ignavâ luridus Orcus aquâ. *Tib.*

Quinquatria.

Una dies media eſt; & fiunt ſacra Minervæ.
Nominâque à junctis quinque diebus habent.
Sanguine prima vacat: nec fas concurrere ferro.
Cauſa, quòd eſt illâ nata Minerva die.
Altera, trèſque ſuper ſtratâ celebrantur arenâ.
Enſibus exſertis bellica læta Dea eſt.
Pallada nunc pueri teneræ que ornate puellæ;
Qui bene placârit Pallada, doctus erit.
Pallade placatâ, lanam mollite, puellæ;
Diſcite jam plenas exonerare colos.
Illa etiam ſtantes radio percurrere telas
Erudit, & rarum pectine denſet opus.
Hanc cole, qui maculas læſis de veſtibus aufers;
Hanc cole, velleribus quiſquis ahena paras.
Nec quiſquam invitâ faciat bene vincula plantæ
Pallade; ſit Tychio doctior ille licèt.
Et licèt antiquo manibus collatus Epeo
Sit prior; Iratâ Pallade mancus erit.
Vos quoque, Phœbeâ morbos qui pellitis arte,
Munera de veſtris pauca referte Deæ.
Nec vos turba feri cenſu fraudata magiſtri
Spernite; diſcipulos attrahit illa novos.
Quique moves cœlum, tabulamque coloribus uris;
Quique facis doctâ mollia ſaxa manu.
Mille Dea eſt operum: certè Dea carminis illa eſt.
Si me cor; ſtudiis adſit amica meis,
Cœlius ex alto quà mons deſcendit in æquum;
Hic ubi non plana eſt, ſed propè plana via eſt;
Parva licet videas Capitæ delubra Minervæ.
Quæ Dea natali cœpit habere ſuo.

Nominis

Nominis in dubio cauſa eſt: capitale vocamus
Ingenium ſolers: ingenioſa Dea eſt.
An, quia de capitis fertur ſinè matre paterni
Vertice cum clypeo proſiluiſſe ſuo?
An, quia perdomitis ad nos captiva Faliſcis
Venit: & hoc ipſum litera priſca docet?
An, quòd habet legem, capitis quæ pendere pœnas
Ex illo jubeat furta reperta loco?
A quacunque trahis ratione vocabula, Pallas,
Pro Ducibus noſtris ægida ſemper habe. *Ov.*

Poëtarum laus perennis.

Quid mihi, Livor edax, ignavos objicis annos,
Ingeniique vocas carmen inertis opus?
Non me more patrum, dum ſtrenua ſuſtinet ætas,
Præmia militiæ pulverulenta ſequi?
Nec me verboſas leges ediſcere, nec me
Ingrato vocem proſtituiſſe foro?
Mortale eſt, quod quæris, opus: mihi fama perennis
Quæritur; in toto ſemper ut orbe canar.
Vivet Mœonides, Tenedos dum ſtabit, & Ide:
Dum rapidas Simois in mare volvet aquas.
Vivet & Aſcræus, dum muſtis uva tumebit;
Dum cadet incurvâ falce reſecta Ceres.
Battiades toto ſemper cantabitur orbe;
Quamvis ingenio non valet, arte valet.
Nulla Sophocleo veniet jactura cothurno;
Cum ſole & Luna ſemper Aratus erit.
Dum fallax ſervus, durus pater, improba lena
Vivent, dum meretrix blanda, Menandros erit.
Ennius arte carens, animoſique Accius oris,
Caſurum nullo tempore nomen habent.
Varronem, primámque ratem quæ neſciat ætas,
Aureáque Æſonio terga petita duci?
Carmina ſublimis tunc ſunt peritura Lucretî,
Exitio terras cum dabit una dies.
Tityrus, & ſegetes, Æneiaque arma legentur;
Roma, triumphati dum caput orbis eris.

Donec

Donec erunt ignes arcúsque Cupidinis arma,
Discentur numeri, culte Tibulle, tui.
Gallus & Hesperiis, & Gallus notus Eoïs,
Et sua cum Gallo nota Lycoris erit.
Ergo, cùm silices, cum dens patientis aratri,
Depereant ævo, carmina morte carent.
Cedant carminibus Reges, Regúmque triumphi;
Cedat & auriferi ripa beata Tagi.
Vilia miretur vulgus: mihi flavus Apollo
Pocula Castaliæ plena ministret aquæ.
Sustineámque comâ metuentem frigora myrtum:
Atqua à sollicito multus amante legar.
Pascitur in vivis Livor; post fata quiescit:
Tunc suus ex merito quemque tuetur honos.
Ergo, etiam cùm me supremus adederit ignis,
Vivam; parsque mei multa superstes erit. Ov.

Orientalis expeditio Duce Caio, Cæsaris nepote, cui triumphum ominatur Naso.

Ecce parat Cæsar domito, quod defuit, orbi
Addere: nunc, Oriens ultime, noster eris.
Parthe, dabis pœnas; Crassi gaudete sepulti,
Signáque barbaricas non bene passa manus:
Ultor adest; primisque ducem profitetur in armis;
Belláque non puero tractat agenda puer.
Parcite natales, timidi, numerare Deorum:
Cæsaribus virtus contigit ante diem.
Ingenium cœleste suis velocius annis
Surgit; & ignavæ fert male damna moræ.
Parvus erat, manibúsque duos Tirynthius angues
Pressit; & in cunis jam Jove dignus erat.
Nunc quoque qui puer es, quantus tum, Bacche fuisti,
Cum tumuit thyrsos India victa tuos!
Auspiciis animísque patris puer arma movebis;
Et tuus annis auspiciísque patris.

Tale

Tale rudimentum tanto sub nomine debes;
Nunc juvenum princeps, deinde futura senum.
Cum tibi sint fratres: fratres ulciscere læsos:
Cúmque pater tibi sit; jura tuêre patris.
Induit arma tibi genitor patriæque tuisque:
Hostis ab invito regna parente rapit.
Tu pia tela feres, scelerátas ille sagittas:
Stabit pro signis júsque priúmque tuis.
Vincuntur causâ Partvi; vincantur & armis.
Eöas Latio dux meus addat ópes.
Márſque pater, Cæsárque pater, date numen eunti,
Nam Deus è vobis alter es, alter éris.
Auguror, en! vinces: votivâque carmina reddam:
Et magno nobis ore sonandus eris.
Consistes; aciémque meis hortabere verbis;
O desint animis ne mea verba tuis!
Tergáque Parthorum, Romanaque pectora dicam;
Teláque ab avérso quæ jacit hostis equo.
Qui fugis, ut vincas, quid victo, Parthe, relinques?
Parthe, malum jam nunc Mars tuus omen habet.
Ergo erit illa dies, quâ tu, púlcherrime rerum
Quattuor in niveis aureus ibis equis?
Ibunt ante duces onerati colla catenis;
Nè possint tuti, quâ prius, esse fugâ
Spectabunt læti juvenes, mistæque puellæ:
Diffundétque animos omnibus ista dies. Ov.

De condendæ Romæ auspiciis & morte Remi.

Jam lucrat pomas frater Numitoris, & omne
Pastorum gemino sub duce vulgus erat:
Contrahere agrestes, & mœnia ponere atrique
Convenit, ambigitur, mœnia ponat uter:
Nil opus est, dixit, certamine, Romulus, ullo:
Magna fides avium est: experiamur aves.
Res placet, alter init nemorosi saxa Palati;
Alter Aventinum mane cacumen adit.

Sex

Sex Remus, hic volucres bis ſex videt ordine: Pacto
Statur: & arbitrium Romulus urbis habet.
Apta dies legitur, qua mœnia ſignet aratro.
Sacra Palis ſuberant; indè movetur opus.
Foſſa fit ad ſolidum: fruges jaciuntur in imâ,
Et de vicino terra petita ſolo
Foſſa repletur humo, plenæque imponitur aræ,
Et novus accenſo findìtur igne focus.
Indè premens ſtivam deſignat mœnia ſulco:
Alba jugum niveo cum bove vacca tulit.
Vox fuit hæc Regis, Condenti Jupiter urbem,
Et Genitor Mavors, Veſtaque mater ades!
Quóſque pium eſt adhibere deos, advertite cuncti:
Auſpicibus vobis hoc mihi ſurgat opus.
Longa ſit huic ætas, dominiæque potentia terræ;
Sítque ſub hâc oriens occiduúſque dies.
Ille precabatur. Tonitru dedit omnia lævo
Jupiter; & lævo fulmina miſſa polo.
Augurio læti jaciunt fundamina cives;
Et novus exiguo tempore murus erat.
Hoc Celer urget opus, quem Romulus ipſe vocârat;
Sintque, Celer, curæ, dixerat, iſta tuæ.
Néve quis aut muros, aut verſam volvere terram
Tranſeat, audentem talia dede neci.
Quod Remus ignorans, humiles contemnere muros
Cœpit; &, His, populus, dicere, tutus erit?
Nec mora tranſiluit: rutro Celer occupat auſum.
Ille premit duram ſanguinolentus humum.
Hæc ubi rex didicit; lacrymas introrſus obortas
Devorat, & clauſum pectore vulnus habet.
Flere palàm non vult, exemplaque fortia ſervat;
Sícque meos muros tranſeat hoſtis, ait.
Dat tamen exſequias; nec jam ſuſpendere fletum
Suſtinet, & pietas diſſimulata patet.
Oſculáque applicuit poſito ſuprema feretro;
Atque ait: Invito, frater adempte, vale. *Ov.*

Hercules

Hercules & Cacus.

Puppibus egreſſus Latiâ ſtetit exul in herbâ:
Felix, exilium cui locus ille fuit!
Nec mora longa fuit, ſtabant nova tecta; nec alter
Montibus Auſoniis Arcade major erat.
Ecce! boves illuc Erythëidas applicat heros
Emenſus longi claviger orbis iter;
Dúmque huic hoſpitium domus eſt Tegeæa, vagantur
Incuſtoditæ læta per arva boves.
Mane erat: excuſſos ſomno Tyrinthius hoſpes
De numero tauros ſentit abeſſe duos.
Nulla videt quærens taciti veſtigia furti:
Traxerat averſus Cacus in antra feros;
Cacus Aventinæ timor, atque infamia, ſylvæ,
Non leve finitimis hoſpitibúſque malum:
Dira viro facies; vires pro corpore; corpus
Grande: pater monſtri Mulciber hujus erat.
Próque domo, longis ſpelunca receſſibus ingens,
Abdita, vix ipſis invenienda feris.
Ora ſuper poſtes affixáque brachia pendent;
Squallidaque humanis oſſibus albet humus.
Servatâ malè parte boum Jove natus abibat;
Mugitum rauco furta dedêre ſono.
Accipio revocamen, ait: vocémque ſequutus
Impia per ſylvas ultor ad antra venit.
Ille aditum fracti præſtruxerat obice montis:
Vix juga moviſſent quinque bis illud onus.
Nititur hic humeris, (cælum quoque ſederat illis)
Et vaſtum motu collabefactat onus.
Quod ſimul avulſum eſt; fragor æthera terruit ipſum,
Ictaque ſubſedit pondere molis humus,
Prima movet acus collatâ prælia dextrâ,
Rémque ferox faxis ſtipitibuſque gerit.
Quis ubi nil agitur, patrias malè fortis ad artes
Confugit, & flammas ore ſonante vomit:
Quas quoties proflat, ſpirare Typhoëa credas,
Et rapidum Ætnæo fulgur ab igne jaci.

Occupat

Occupat Alcides; adductâque clava trinodis
Ter quater adversi sedit in ore viri.
Ille cadit, mixtôsque vomit cum sanguine fumos,
Et lato moriens pectore plangit humum.
Immolat ex illis taurum tibi, Jupiter, unum
Victor, & Evandrum ruricolasque vocat;
Constituitque sibi, quæ Maxima dicitur, aram,
Hîc, ubi pars Urbis de bove nomen habet. *Ov.*

Ad Corinnam navigantem.

Prima malas docuit, mirantibus æquoris undis,
Peliaco pinus vertice cæsa vias:
Quæ concurrentes inter temeraria cautes
Conspicuam fulvo vellere vexit ovem,
O utinam, nè quis remo freta longa moveret,
Argo funestas pressa bibisset aquas!
Ecce fugit *patriumque solum* sociosque Penates,
Fallacesque vias ire Corinna parat.
Quid tibi (me miserum!) Zephyros Eurosque timebo,
Et gelidum Boream, egelidumque Notum?
Non illic urbes, non tu mirabere sylvas:
Una est injusti cærula forma maris.
Nec medius tenues conchas pictosve lapillos
Pontus habet; sibuli littoris illa mora est.
Littora marmoreis pedibus signanda puellæ.
Hactenus est tutum: cætera cæca via est.
At vobis alii Ventorum præla narrent;
Quas Scylla infestet, quasve Charybdis aquas:
Et quibus ensineant violenta Ceraunia saxis:
Quo lateant Syrtes, quove Malea sinu.
Hæc alii referant, at vos quod quisque loquentur,
Credite: credenti nulla procella nocet.
Serò respicitur tellus, ubi funè soluto
Currit in immensum panda carina salum;
Navita sollicitus & ventos horret iniquos,
Et prope tam letum, quam propè cernit aquam.
Quid si consultas Triton exasperat undas?
Quàm tibi nunc toto nullus in ore color!

Tum

Tum generosa voces fœcundæ sidera Ledæ:
Et, felix, dicas quam sua terra tenet!
Tutius est *agitasse choros*; legisse libellos;
Threïciam digitis increpuisse lyram.
At si vana ferunt volucres mea dicta Procellæ,
Æqua tamen puppi sit Galatea tuæ.
Vestrum crimen erit talis jactura puellæ,
Nereidésque Deæ, Nereidúmque pater.
Vade memor nostri, vento reditura secundo.
Impleat illa tuos fortior aura sinus.
Tum mare in hæc magnus proclinet littora Nereus:
Huc venti spectent: huc agat æstus aquas.
Ipsa roges, Zephyri veniant in lintea soli;
Ipsa tuâ moveas turgida vela manu.
Primus ego aspiciam notam de littore pinum;
Et dicam. Nostros advehit illa Deos. *Ov.*

Somnium.

Visus eram molli recubans Heliconis in umbrâ,
Bellerophontêi quâ fluit humor equi;
Reges, Alba, tuos, & regum facta tuorum;
Tantum operis, nervis hiscere posse meis;
Parváque tam magnis admôram fontibus ora,
Unde pater sitiens Ennuis antè bibit,
Et cecinit Curios fratres, & Horatia pila,
Regiáque Æmiliâ vecta tropæa rate,
Victricésque moras Fabii, pugnámque siniſtram
Cannensem, & versos ad pia vota Deos.
Hanibalémque Lares Romanâ sede fugantes,
Anseris & tutum voce fuisse Jovem:
Cùm me Castaliâ speculans ex arbore Phœbus
Sic ait, auratâ nixus ad antra lyrâ;
Quid tibi cum tali, demens, est flumine? quis te
Carminis heroi tangere jussit opus?
Non hîc ulla tibi speranda est fama, Propertî.
Mollia sunt parvis prata terenda rotis.
Cur tua præscriptos evecta est pagina gyros?
Non est ingenti cymba gravanda tibi.

Alter

Alter remus aquas, alter tibi radat arenas;
Tutus eris; medio maxima turba mari eſt.
Dixerat, & plectro ſedem mihi monſtat eburno,
Quà nova muſcoſo ſemita facta ſolo eſt.
Hîc erat affixis viridis ſpelunca lapillis,
Pendebantque cavis tymphana pumicibus:
Ergo Muſarum, & Sileni patris imago
Fictilis, & calami, Pan Tegeæe, tui,
Et Veneris dominæ volucres, mea turba, columbæ
Tingunt Gorgoneo punica roſtra lacu:
Diverſæque novem ſortitæ jura puellæ
Exercent teneras in ſua dona manus.
Hæc hederas legit in thyrſos, hæc carmina nervis
Aptat, & illa manu texit utrâque roſam;
Equarum numero me contigit una Dearum;
Ut reor à facie, Calliopea ſuit,
Contentus niveis ſemper vectabere cycnis,
Nec tè fortis equi ducet ad arma ſonus.
Nil tibi ſit rauco prætoria claſſica cornu
Flare, nec Aonium cingere Marte nemus;
Aut quibus in campis Mariano prælia ſigno
Stent, & Teutonicas Roma refringat opes;
Barbarus aut Suevo perfuſus ſanguine Rhenus
Saucia mœrenti corpora vectet aquâ.
Talia Calliope; lymphiſque à fonte petitis,
Ora Philetеâ noſtra rigavit aquâ. *Prop.*

Canace Macareo.

Si qua tamen cæcis errabunt ſcripta lituris,
Oblitus à *noſtrâ* cæde libellus erit.
Dextra tenet calamum; ſtrictum tenet altera ferrum:
Et jacet in gremio charta ſoluta meo.
Hæc eſt Æolidos *tibi nunc* ſcribentis imago:
Sic vider duro poſſe placere patri.
Ipſe necis cuperem noſtræ ſpectator adeſſet:
Auctoriſque oculis exigeretur opus:
Ut ferus eſt, multóque ſuis truculentior Euris,
Spectâſſet ſiccis vulnera noſtra genis.

Scilicet

Scilicet est aliquid, cum sævis vivere ventis :
Ingenio populi convenit ille sui.
Ille Noto Zephyróque, & Sithonio Aquilóni
Imperat, & pennis, Eure proterve, tuis.
Imperat (heu !) ventis ; tumidæ non imperat iræ ;
Possidet & vitiis regna minora suis.
Quid juvat admotam per avorum nomina cœlo
Inter cognatos posse referre Jovem ?
Num minùs infestum, funebria munera, ferrum
Fœmineâ teneo, non mea tela, manu ?
Hei mihi ! jam patrius, vultu mærente, satelles
Venit, & indignos edidit ore sonos :
Æolus hunc ensem mittit tibi : tradidit ensem ;
Et jubet ex merito scire quid ista velit.
Scimus ; & utemur violento fortiter ense :
Pectoribus condam dona paterna meis.
His mea muneribus, genitor, connubia donas ?
Hâc tua dote, patet, filia dives erit ?
Tolle procul, decepte, faces, Hymenæe, maritas ;
Et fuge turbato tecta nefanda pede :
Fertes faces in me, quas fertis, Erynnyes atræ ;
Ut meus ex isto luceat igne rogus.
Nubite felices, Parcâ meliore, sorores ?
Admissi memores sed tamen este mei.
Quid puer admisit, tam paucis editus horis ?
Quo læsit facto, vix bene natus, avum ?
Si potuit meruisse necem, meruisse putetur.
Ah ! miser admisso plectitur ille meo !
Nate, dolor matris, rapidarum præda ferarum,
(Hei mihi !) natali dilacerate tuo !
Nate, parum fausti miserabile pignus amoris,
Hæc tibi prima dies, hæc tibi summa fuit,
Non mihi te licuit lachrymis perfundere justis ;
In tua non tonsas ferre sepulcra comas ;
Non superincubui ; non oscula frigida carpsi :
Diripiunt avidæ viscera nostra feræ.
Ipsa quoque infantes cum vulnere prosequar umbras :
Nec mater fuero dicta, nec orba diu. *Ov.*

Postæ

Poeta se non esse avarum innuit, primos annos Baccho & Musis dedisse, deinde senectutem quibus studiis oblectaturus sit, narrat.

Pacis amor Deus est; pacem veneramur amantes;
Conturbant nostram prælia nulla domum.
Inviso pectus *nunquam* mihi carpitur auro;
Nec bibit è gemmâ divite nostra sitis:
Nec mihi mille jug s Campania pinguis aratur,
Nec miser æra peto classe, Corinthe, tua.
O! prima infelix fingenti terra Prometheo:
Ille parum cauti pectoris egit opus:
Corpora disponens mentem non vidit in arte:
Recta animi primùm debuit esse via.
Nunc maris in tantum ventis jactamur, & hostem
Quærimus; atque armis nectimus arma nova.
Haud ullas portabis opes Acherontis ad undas:
Nudus ab infernâ, stulte, vehêre ratê.
Victor cum victis pariter miscebitur umbris:
Consule cum Mario, capte Jugurtha, sedes.
Lydus Dulichio non distat Crœsus ab Iro,
Optima mors, parcâ quæ venit apta die.
Me juvat in primâ coluisse Helicona juventâ,
Musarùmque choris implicuisse manus.
Me juvat & multo mentem vincire Lyæo,
Et caput in vernâ semper habere rosâ.
Atque ubi jam *lusus* gravis interceperit ætas,
Sparserit & nigras alba senecta comas;
Tum mihi Naturæ libeat perdiscere mores:
Quis Deus hanc mundi temperet arte domum.
Quâ venit exoriens, quâ deficit, unde coactis
Cornibus in plenum menstrua Luna redit;
Unde salo superent venti; quid flamine captat
Eurus; & in nubes unde perennis aqua;
Sit ventura dies, mundi quæ subruat arces;
Purpureus pluvias cur bibit arcus aquas;

A

Aut cur Parrhæbi tremuêre cacumina Pindi;
Solis & atratis luxerat orbis equis;
Cur ferus verſare boves, & plauſtra Boötes;
Pleïadum ſpiſſo cur cöit igne chorus;
Cúr-ve ſuos fines altum non exeat æquor;
Plenus & in partes quatuor annus erat;
Sub terris ſint jura Deûm, & tormenta Gigantum;
Tiſiphones atro ſi furit angue caput;
Aut Alcmæonidæ furiæ, aut jejunia Phinei;
Num rota, num ſcopuli, num fitis inter aquas;
Num tribus infernum cuſtodit faucibus antrum
Cerberus; & Tityo jugera pauca novem;
An ficta in miſeras deſcendit fabula gentes;
Et timor haud ultrà, quàm rogus, eſſe poteſt;
Exitus hic vitæ ſupereſt mihi; Vos, quibus arma
Grata magis, Craſſi ſigna relata domum. *Prop.*

De raptu Proſerpinæ.

Terra tribus ſcopulis vaſtum procurrit in æquor,
Trinacris; à poſitu nomen adepta loci.
Grata domus Cereri; multas ibi poſſidet urbes
In quibus eſt culto fertilis Henna ſolo.
Frigida cœleſtum matres Arethuſa vocârat;
Venerat ad ſacras & Dea flava dapes.
Filia, conſuetis ut erat comitata puellis,
Errabat nudo per ſua prata pede.
Valle ſub umbroſâ locus eſt, adſpergine multâ
Uvidus ex alto deſilientis aquæ:
Tot fuerant illic, quot habet natura, colores;
Pictaque diſſimili flore nitebat humus:
Quam ſimul adſpexit, Comites, accedite, dixit,
Et mecum veſtros flore replete ſinus.
Præda puellares animos prolectat inanis,
Et non ſentitur ſedulitate labor:
Hæc implet lento calathos è vimine textos;
Hæc gremium; laxos degravat illa ſinus:
Illa legit caltnas: huic ſunt violaria curæ;
Illa papavereas ſubſecat ungue comas:

Has

Has, Hyacinthe, tenes; illas, Amarante, moraris:
Pars thyma, pars casiam, pars meliôton amant:
Plurima lecta rosa est, sunt & sinè nomine flores:
Ipsa crocos tenues, liliáque alba legit.
Carpendi studio paulatim longiús itur;
Et dominam casu nulla secuta comes.
Hanc videt, & visam patruus velociter aufert;
Regnáque cæruleis in sua portat equis.
Illa quidem clamabat, Iö, chariſſima mater,
Auferor; ipsa suos abscideráque sinus.
Panditur interea Diti via: jámque diurnum
Lumen inassueti vix patiuntur equi.
At chorus æqualis, cumulatis flore canistris,
Persephone, clámant, ad tua dona veni.
Ut clamata silet, montes ululatibus implent,
Et feriunt mœstâ pectora nuda manu.
Attonita est plangore Ceres (modò venerat Hennam)
Nec mora, me miseram! filia, dixit, ubi es?
Mentis inops rapitur: quales audire solemus
Threicias passis Mœnadas ire comis.
Ut vitulo mugit sua mater ab ubere rapto,
Et quærit fœtus per nemus omne suos;
Sic Dea, nec retinet gemitus, & concita cursu
Fertur, & è campis incipit, Henna, tuis.
Quacunque ingreditur; miseris loca cuncta querelis
Implet: ut amissum cum gemit ales Ityn.
Pérque vices, modo Persephone, modò Filia, clamat.
Clamat, & alternis nomen utrumque ciet:
Sed neque Persephone Cererem, neque filia matrem
Audit; & alternis nomen utrumque perit. *Ov.*

Ad Macrum poetam quem plurimis amicitiæ signis ut sibi invicem recordentur rogat.——

Ecquid ab impressæ cognoscis imagine ceræ
Hæc tibi Nasonem scribere verba, Macer?
Auctorisque tui si non est annulus index,
Cognitáne est nostrâ littera facta manu?

As

An tibi notitiam mora temporis eripit horum?
Nec repetunt oculi ſigna vetuſta tui?
Sis licèt oblitus pariter gemmæque, manùſque,
Exciderit tantùm nè tibi cura mei.
Quam tu vel longi debes convictibus ævi,
Vel mea quod conjux non aliena tibi;
Vel ſtudiis, quibus es, quàm nos, ſapientiùs uſus;
U'tque decet, nullâ factus es Arte nocens,
Tu canis æterno quicquid reſtabat Homero,
Nè careant ſummâ Troïca bella manu.
Naſo parum prudens, Artem dum tradit amandi,
Doctrinæ pretium triſte magiſter habet.
Sunt tamen inter ſe communia ſacra poëtis;
Diverſum quamvis quiſque ſequamur iter.
Quorum te memorem (quanquàm procul abſumus)
Suſpicor; & caſus velle levare meos. [eſſe
Te duce magnificas Aſiæ perſpeximus urbes;
Trinacris eſt oculis, te duce, nota meis.
Vidimus Ætnæâ cœlum ſplendeſcere flammâ,
Suppoſitus monti quam vomit ore gigas;
Hennæóſque lacus, & olentia ſtagna Palici,
Quáque ſuis Cyanen miſcet Anapus aquis;
Nec procul hinc Nymphen, quæ, dum fugit elidis amnem
Tecta ſub æquoreâ nunc quoque currit aquâ.
Hîc mihi labentis pars anni magna peracta eſt:
Eheu! quam diſpar eſt locus ille Getis!
Et quota pars hæc ſunt rerum, quas vidimus ambo,
Te mihi jucundas efficiente vias!
Seu rate cæruleus pictâ ſulcavimus undas;
Eſſeda nos agili ſive tulêre rotâ.
Sæpè brevis nobis vicibus via viſa loquendi;
Plurâque, ſi numeres, verba fuêre gradu.
Sæpè dies ſermone minor fuit; inque loquendum
Tarda per æſtivos defuit hora dies.
Eſt aliquid, caſus pariter timuiſſe marinos;
Junctáque ad æquoreos vota tuliſſe Deos:

Et modò res egiſſe ſimul; modò rurſus ab illis,
Quorum non pudeat, poſſe referre jocos.
Hæc tibi ſi ſubeant, (adſim licèt) omnibus horis
Ante tuos oculos, ut modò viſus, ero.
Ipſe quidem extremi cùm ſim ſub cardine mundi,
Qui ſemper liquidis altior extat aquis,
Te tamen intueor, quo ſolo pectore poſſum;
Et tecum gelido ſæpè ſub axe loquor.
Hîc es, & ignoras; & ades celeberrimus abſens:
I'nque Getas mediâ viſus ab urbe venis.
Redde vicem; &, quoniam regio felicior iſta eſt,
Illic me memori pectore ſemper habe. *Ov.*

Mandat Epiſtolæ Ovidius ut quamprimum Perillam adeat.

Vade ſalutatum ſubitò perarata Perillam
Litera, ſermonis fida miniſtra mei.
Aut illam invenies dulci cum matre ſedentem,
Aut inter libros Pieridáſque ſuas.
Quidquid aget, cùm te ſcierit veniſſe, relinquet:
Nec mora; quìd venias, quídve, requiret, agam.
Vivere me dices; ſed ſic, ut vivere nolim;
Nec mala tam longâ noſtra levata morâ:
Et tamen ad Muſas, quamvis nocuêre reverti;
Aptáque in alternos cogere verba pedes.
Tu quoque dìc; ſtudiis communibus ecquìd inhæres?
Doctáque non patrio carmina more canis?
Nam tibi cum facie mores Natura pudicos,
Et raras dotes ingeniúmque dedit.
Hoc ego Pegaſidas deduxi primus ad undas,
Nè malè fæcundæ vena periret aquæ,
Primus id aſpexi teneris in virginis annis:
Utque pater natæ, dúxque comésque fui.
Ergò, ſi remanent ignes tibi pectoris îdem,
Sola tuum vates Leſbia vincet opus.
Sed vereor, nè te mea nunc Fortuna retardet,
Póſtque meos caſus ſit tibi pectus iners.

Dur

Dum licuit, tua ſæpè mihi, tibi noſtra legebam;
Sæpè tui judex; ſæpè magiſter eram.
Aut ego præbebam factis modò verſibus aures;
Aut, ubi ceſsâras, cauſa ruboris eram.
Forſitan exemplo, quia me læsêre libelli,
Tu quoque ſis pœnæ fata ſecuta meæ.
Pone, Perilla, metum; tantummodò fœmîna nè ſit
Devia, nec ſcriptis diſcat amare tuis.
Ergó deſidiæ remove, doctiſſima, cauſas;
Ínque bonas artes & tua ſacra redi.
Iſta decens facies longis vitiabitur annis;
Rugáque in antiquâ fronte ſenilis erit:
Injiciétque manum formæ damnoſa ſenectus;
Quæ ſtrepitum paſſu non faciente venit.
Cúmque aliquis dicet, fuit hæc formoſa, dolebis;
Et ſpeculum mendax eſſe querêre tuum.
Sunt tibi opes modicæ, cùm ſis digniſſima magnis;
Finge ſed immenſis cenſibus eſſe pares.
Nempe dat id cuicunque libet Fortuna, rapitque;
Irus & eſt ſubitò, qui modò Crœſus erat.
Singula quid referam? nil non mortale tenemus,
Pectoris exceptis ingeniíque bonis.
En ego cùm patriâ caream, vobíſque domóque;
Raptáque ſint, adimi quæ potuêre, mihi!
Ingenio tamen ipſe meo comitórque fruórque:
Cæſar in hoc potuit juris habere nihil
Quilibet hanc ſævo vitam mihi finiat enſe;
Me tamen extincto, fama ſuperſtes erit.
Dûmque ſuis victrix omnem de montibus orbem
Proſpiciet domitum Martia Roma, legar.
Tu quoque, quam ſtudii maneat felicior uſus,
Effuge venturos, quà potes, uſque rogos. *Ov.*

Hiſtoria Pyladis & Oreſtis.

Nos quoque amicitiæ nomen bene novimus, hoſpes,
Quos procul à vobis frigidus Iſther habet.
Eſt locus in Scythiâ, (Tauros dixêre priores)
Qui Geticâ longè non ita diſtat humo:

Hâc ego ſum terrâ (patriæ nec pœnitet) ortus;
Conſortem Phœbi gens colit illa Deam.
Templa manent hodie vaſtis innixa columnis;
Pérque quater denos itur in illa gradus.
Fama refert illic ſignum cœleſte fuiſſe;
Quóque minùs dubites, ſtat baſis orba Deâ:
Aráque, quæ fuerat naturâ candida ſaxi,
Decolor affuſo tincta crùore rubet.
Fœmina ſacra facit, tædæ non nota jugali,
Quæ ſuperat Scythicas nobilitate nurus.
Sacrificî genus eſt, (ſic inſtituêre priores)
Advena virgineo cæſus ut enſe cadat.
Regna Thoas habuit, Mæotide clarus in orâ;
Nec fuit Euxinis notior alter aquis.
Sceptra tenente illo, liquidas feciſſe per auras,
Neſcio quam, dicunt Iphigenian iter:
Quam levibus ventis súb nube per æquora vectam
Creditur his Phæbe depoſſuiſſe locis.
Præſuerat templo multos ea rite per annos,
Invitâ peragens triſtia ſacra manu.
Cùm duo veliſerâ juvenes venêre carinâ,
Preſſerúntque ſuo littora noſtra pede.
Par fuit his ætas, & amor: quorum alter Oreſtes,
Alter erat Pylades: nomina fama tenet.
Protinus immitem Triviæ ducuntur ad aram,
Evincti geminas ad ſua terga manus.
Spargit aquâ captos luſtrali Graja ſacerdos,
Ambiat ut ſulvas infula longa comas.
Dúmque parat ſacrum, dum velat tempora vittis,
Dum tardæ cauſas invenit uſque moræ:
Non ego crudelis, juvenes ignoſcite, dixit,
Sacra ſuo facio barbariora loco.
Ritus is eſt gentis. Quâ vos tamen urbe venitis?
Quóve parum fauſtâ puppe petiſtis iter?
Dixit: &, audito patriæ pia nomine virgo,
Conſortes urbis comperit eſſe ſuæ.
Alteruter vatis, inquit, cadat hoſtia ſacris;
Ad patrias ſedes nuncius alter erat.

Ire

Ire jubet Pylades carum periturus Oreſten;
Hic negat: inque vicem pugnat uterque mori
Exſtitit hoc unum, quo non convenerit illis;
Cætera par concors, & ſinè lite, fuit.
Dum peragunt pulchri juvenes certamen amoris;
Ad fratrem ſcriptas exârat illa notas.
Ad fratrem mandata dabat; cuíque illa dabantur,
(Humanos caſus aſpice) frater erat.
Nec mora; de templo rapiunt ſimulacra Dianæ;
Clámque per immenſas puppe feruntur aquas.
Mirus amor juvenum, quamvis abiêre tot anni,
In Scythiâ magnum nunc quoque nomen habet. *Ov.*

De obitu Tibulli.

Memnona ſi mater, mater ploravit Achillem,
Et tangunt magnas triſtia fata Deas;
Flebilis indignos Elegeïa ſolve capillos.
Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit!
Ille tui vates operis, tua fama, Tibullus,
Ardet in exſtructo, corpus inane, rogo.
Ecce, puer Veneris fert eversámque pharetram,
Et fractos arcus, & ſinè luce facem.
Aſpice, demiſſis ut eat miſerabilis alis;
Pectoráque infeſtâ tundat aperta manu.
Excipiunt lacrymas ſparſi per colla capilli,
Oráque ſingultu concutiente ſonant.
Fratris in Æneæ ſic illum funere dicunt
Egreſſum tectis, pulcher Iüle, tuis.
Nec minùs eſt confuſa Venus moriente Tibullo,
Quàm juveni rupit cùm ferus inguen aper.
At ſacri vates, & divùm cura vocamur;
Sunt etiam, qui nos numen habere putent.
Scilicet omne ſacrum mors importuna profanat:
Omnibus obſcuras injicit illa manus.
Quid pater Iſmario, quid mater profuit, Orphêo?
Carmine quid victas obſtupuiſſe feras?
Ælinon in ſylvis idem pater, Ælinon, altis
Dicitur invitâ concinuiſſe lyrâ.

Adjice Mœoniden, à quò, ceu fonte perenni,
Vatum pierïis ora rigantur aquis;
Hunc quoque ſumma dies nigro ſubmerſit averno:
Effugiunt avidos carmina ſola rogos.
Cùm rapiunt mala fata bonos (ignoſcite faſſo)
Sollicitor nullos eſſe putare Deos.
Vive pius; morière pius: cole ſacra; colentem
Mors gravis à templis in cava buſta trahet.
Carminibus confide bonis, jacet ecce Tibullus.
Vix manet è tanto parva quod urna capit.
Téne, ſacer vates, flammæ rapuêre rogales?
Pectoribus paſci nec timuêre tuis?
Aurea ſanctorum potuiſſent templa Deorum
Urere, quæ tantum ſuſtinuêre nefas
Avertit vultus Erycis quæ poſſidet arces:
Sunt quoque, qui lacrymas continuiſſe negant.
Sed tamen hoc melïùs, quàm ſi Phæacia tellus
Ignotum vili ſuppoſſuiſſet humo,
Hîc certè manibus fugientes preſſit ocellos
Mater; & in cineres ultima dona tulit;
Hic ſoror in partem miſerâ cum matre doloris
Venit, inornatas dilaniata comas.
Si tamen è nobis aliquid, niſi nomen et umbra,
Reſtat; in Elyſiâ valle Tibullus erit:
Obvius huic venies hederâ juvenilia cinctus
Tempora cum Calvo, docte Catulle, tuo.
Tu quoque, (ſi falſum temerati crimen amici)
Sanguinis atque animæ, prodige Galle, tuæ.
His comes umbra tua eſt; ſi quid modò corporis umbra eſt,
Auxiſti numeros, culte Tibulle, pios.
Oſſa quieta, precor, tutâ requieſcite in urnâ:
Et ſit humus cineri non onerosa tuo. *Ov.*

Cephalus & Procris.

Eſt prope purpureos colles florentis Hymetti
Fons ſacer, & viridi ceſpite mollis humus.

Sylva

Sylva nemus non alta facit; tegit arbutus herbam;
Ros maris, & lauri, nigráque myrtus olent:
Nec denſum foliis buxum, fragiléſque myricæ,
Nec tenues cytiſi, cultáque pinus abeſt:
Lenibus impulſæ Zephyris, aurâque ſalubri
Tot generum frondes, herbáque ſumma trémit.
Grata quies Cephalo: famulis, canibúſque relictis,
Laſſus in hâc juvenis ſæpè reſedit humo:
Quæ que meos releves æſtus, cantare ſolebat,
Accipienda ſinu, mobilis Aura, veni.
Conjugis ad timidas aliquis, malè ſedulus, aures
Auditos memori detulit ore ſonos.
Procris, ut accepit nomen, quaſi pellicis, Auræ,
Excidit; & ſubito muta dolore fuit:
Palluit, ut ſeræ, lectis de vite racemis,
Palleſcunt frondes, quas nova læſit hyems;
Quæ que ſuos curvant matura Cydonia ramos;
Cornáque adhuc noſtris non ſatis apta cibis,
Ut rediit animus, tenues à pectore veſtes
Rumpit, & indignas ſauciat ungue genas:
Nec mora; per medias paſſis furibunda capillis
Evolat, ut thyrſo concita Baccha, vias.
Ut propè perventum; comites in valle relinquit:
Ipſa nemus tacito clàm pede fortis init.
Quid tibi mentis erat, cum ſic malè ſana lateres,
Procri? quis attoniti pectoris ardor erat?
Jam, jam venturum, quæcunque erat Aura putabas
Scilicet; atque oculis probra videnda tuis.
Nunc veniſſe piget; (neque enim deprendere velles:)
Nunc juvat. Incertus pectora verſat amor.
Credere quæ jubeant, locus eſt, & nomen, & index;
Et quia amans ſemper, quod timet, eſſe putat.
Vidit ut oppreſſam, veſtigia corporis, herbam;
Pulſantur trepidi corde micante ſinus.
Jámque dies medius tenues contraxerat umbras;
Inque pari ſpatio veſper & ortus erant:
Ecce! redit Cephalus ſylvis, Cyllenia proles,
Oráque fontanâ fervida ſpargit aquâ.

Anxia, Procri, lates: ſolitas jacet ille per herbas;
Et, zephyri molles, auráque, dixit, ades.
Ut patuit miſeræ jucundus nominis error;
Et mens, & rediit verus in ora color:
Surgit; & oppoſitas agitato corpore frondes
Movit, in amplexus uxor itura viri.
Ille feram ſonuiſſe ratus, juveniliter arcus
Corripit: in dextrâ tela fuêre manu.
Quid facis, infelix? non eſt fera; ſupprime tela:
Me miſerum! jaculo fixa puella tuo eſt.
Hei mihi! conclamat, fixiſti pectus amicum.
Hic locus à Cephalo vulnera ſemper habet.
Ante diem morior, ſed nullâ pellice læſa;
Hoc faciet poſitæ te mihi, terra, levem.
Nomine ſuſpectas jam ſpiritus exit in auras;
Labor, Iö! carâ lumine conde manu.
Dixit; &, incauto paulatim pectore lapſus,
Excipitur miſeri ſpiritus ore viri.
Ille ſinu dominæ morientia corpora mœſto
Suſtinet; & lacrymis vulnera ſæva lavat. *Ov.*

Pſittacus.

Pſittacus, Eois imitatrix ales ab Indis,
Occidit. Exequias ite frequenter aves:
Ite, piæ volucres; & plangite pectora pennis;
Et rigido teneras ungue notate genas:
Horrida pro mœſtis lanietur pluma capillis;
Pro longâ reſonent carmina veſtra tubâ.
Quid ſcelus Iſmarii quereris, Philomela, tyranni?
Expleta eſt annis iſta querela ſuis.
Alitis in raræ miſerum devertite funus.
Magna, ſed antiqui cauſa doloris Itys.
Omnes, quæ liquido libratis in aëre curſus:
Tu tamen ante alias, turtur amice, dole:
Plena fuit vobis omni concordia vitâ,
Et ſtetit ad finem longa tenáxque fides.
Quod fuit Argolico juvenis Phocæus Oreſtæ;
Hoc tibi, dum licuit, Pſittace, turtur erat.

Quid

Quid tamen iſta fides? quid rari forma coloris?
Quid vox mutandis ingenioſa ſonis?
Quid juvat, ut datus es, noſtræ placuiſſe puellæ?
Infelix, avium gloria, nempe jaces.
Tu poteras virides pennis hebetare ſmaragdos,
Tincta gerens rubro Punica roſtra croco.
Non fuit in terris vocum ſimulacior ales;
Reddebas blæſo tam bene verba ſono.
Raptus es invidiâ: non tu fera bella movebas:
Garrulus, & placidæ pacis amator eras.
Ecce! coturnices inter ſua prælia vivunt;
Forſitan & fiunt inde frequenter anus.
Plenus eras minimo; nec præ ſermonis amore
In multos potérant ora vacare cibos.
Nux erat eſca tibi, cauſæque papavera ſomni;
Pellebátque ſitim ſimplicis humor aquæ.
Vivit edax vultur, ducénſque per aëra gyros
Miluus, & pluviæ graculus auctor aquæ;
Vivit & armiferæ cornix inviſa Minervæ;
Illa quidem ſæclis vix moritura novem.
Occidit ille loquax, humanæ vocis imago,
Pſittacus, extremo munus ab orbe datum.
Optima prima ferè manibus rapiuntur avaris;
Implentur numeris deteriora ſuis.
Triſtia Phylacidæ Therſites funera vidit:
Jámque cinis, vivis fratribus, Hector erat.
Quid referam timidæ pro te pia vota puellæ;
Vota procelloſo per mare rapta Noto?
Septima lux aderat, non exhibitura ſequentem;
Et ſtabat vacuâ jam tibi Parca colo:
Nec tamen ignavo ſtupuêrunt verba palato;
Clamavit moriens lingua, Corinna, vale.
Colle ſub Elyſio nigrâ nemus ilice frondens,
Udáque perpetuo gramine terra, viret.
Si qua fides dubiis; volucrum locus ille piarum
Dicitur, obſcœnæ quo prohibentur aves.
Illic inocui latè paſcuntur olores;
Et vivax Phœnix, unica ſemper avis.

Spectat & ipſa ſuas ales Junonia pennas;
Oſcula dat cupido blanda columba mari.
Pſittacus has inter, nemorali ſede receptus.
Convertit volucres in ſua verba pias.
Oſſa tegit tumulus: tumulus pro corpore parvus:
Quo lapis exiguus par ſibi carmen habet.
Colligor ex ipſo dominæ placuiſſe ſepulcro.
Ora fuêre mihi plus ave docta loqui. *Ov.*

Vertumnus.

Quid mirare meas tot in uno corpore formas?
Accipe Vertumni ſigna paterna Dei.
Tuſcus ego, Tuſcis orior; nec pœnitet inter
Prælia Volſinos deſeruiſſe focos.
Nec me turba juvat, nec templo lætor eburno;
Romanum ſatis eſt poſſe videre forum.
Hàc quondam Tiberinus iter faciebat; & aiunt
Remorum auditos per vada pulſa ſonos.
At poſtquam ille ſuis tantum conceſſit alumnis,
Vertumnus verſo dicor ab amne Deus:
Seu quia vertentis fructum percepimus anni,
Vertumni rurſus credidit eſſe ſacrum.
Prima mihi variat liventibus uva racemis,
Et coma lactenti ſpicea fruge tumet:
Hic dulces ceraſos, hìc autumnalia pruna
Cernis, & æſtivo mora rubere die:
Inſitor hìc ſolvit pomosâ vota coronâ;
Cùm pyrus invitò ſtipite mala tulit.
Mendax fama noces: alius mihi nominis index:
De ſe narranti tu modò crede Deo.
Opportuna mea eſt cunctis natura figuris:
In quamcunque voles, verte; decorus ero.
Indue me Cois: fiam non dura puella:
Atque virum ſumtâ quis neget eſſe togâ?
Da falcem, & torto frontem mihi comprime fœno;
Jurabis noſtrâ gramina ſecta manu.
Arma tuli quondam; &, memini, laudabar in illis:
Corbis & impoſito pondere meſſor eram:

Sobrius

Sobrius ad lites; at, cùm eſt impôſta corona,
Clamabis capiti vina ſubeſſe meo.
Cinge caput mitrâ; ſpeciem furabor Iacchi:
Furabor Phœbi, ſi modò plectra dabis.
Caſſibus impoſitis venor: ſed arundine ſumtâ
Faunus plumoſo ſum Deus aucupio.
Eſt etiam aurigæ ſpecies Vertumnus, & ejus
Trajicit alterno qui leve pondus equo.
Suppetat hoc; piſces calamo prædabor: & ibo
Mundus demiſſis inſtitor in tunicis,
Paſtorem ad baculum poſſum curvare, vel idem
Sirpiculis medio pulvere ferre roſam,
Nam quid ego adjiciam, de quo mihi maxima cura,
Hortorum in manibus dona probata meis:
Cæruleus cucumis, tumidóque cucurbita ventre,
Me notat, & juncto braſſica vincta levi:
Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decentèr
Impoſitus fronti langueat antè meæ.
At mihi, quòd formas unus vertebar in omnes,
Nomen ab eventu patria lingua dedit.
At tu, Roma, meis tribuiſti præmia Tuſcis,
(Unde hodie vicus nomina Tuſcus habet)
Tempore quo ſociis venit Lucumonius armis,
Atque Sabina feri contudit arma Tatî;
Vidi egò labentes acies, & tela caduca,
Atque hoſtes turpi terga dediſſe fugæ.
Sed facias, Divûm ſator, ut Romana per ævum;
Tranſeat ante meos turba togata pedes.
Sex ſuperant verſus: te, qui vadimonia curris,
Non moror; hæc ſpatiis ultima creta meis.
Stipes acernus eram, properanti falce dolatus,
Ante Numam gratâ pauper in urbe Deus.
At tibi, Mamuri, formæ cælator ahenæ,
Tellus artifices nè terat Oſca manus;
Qui me tam dociles potuiſti fundere in uſus;
Unum opus eſt, operi non datur unus honos. *Prop.*

Historia Dædali & Icari.

Dædalus, ut clausit conceptum crimine matris
Semibovémque virum, semivirúmque bovem;
Sit modus exilio, dixit, justissime Minos;
Accipiat cineres terra paterna meos.
Et, quoniam in patriâ, fatis agitatus iniquis,
Vivere non potui, da mihi posse mori:
Da reditum puero, senis est si gratia vilis;
Si non vis puero parcere, parce seni.
Dixerat hæc, sed & hæc, & multo plura, licebat
Dicere; regressus non dabat ille viro.
Quod simul ac sensit, Nunc, ô nunc, Dædale, dixit,
Materiam, quâ sis ingeniosus, habes.
Possidet in terras, & possidet æquora Minos:
Nec tellus nostræ, nec patet unda, fugæ:
Restat iter cœlo; cœlo tentabimus ire:
Da veniam cœpto, Jupiter alte, meo.
Non ego fidereas affecto tangere sedes:
Quâ fugiam dominum nulla, nisi ista, via est.
Per Styga detur iter; Stygias tranabimus undas:
Sint mihi naturæ jura novanda meæ.
Ingenium mala sæpe movent. Quis crederet unquam
Aërias hominem carpere posse vias?
Remigium volucres disponit in ordine pennas;
Et leve per lini vincula nectit opus;
Imâque pars ceris astringitur igne solutis;
Finitúsque novæ jam labor artis erat.
Tractabat cerámque puer pennásque renidens,
Nescius hæc humeris arma parata suis.
Cui pater, His, inquit, patria est adeunda carinis;
Hâc nobis Minos effugiendus ope.
Aëra non potuit Minos; alia omnia clausit:
Quem licet, inventis aëra rumpe meis.
Sed tibi nec virgo Tegeæa, comésque Boötæ
Ensiger Orion aspiciendus erit.
Me pennis sectare datis; ego prævius ibo:
Sit tua cura sequi; me duce tutus eris.

Nam

Nam ſive ætherias vicino ſole per auras
Ibimus; impatiens cera caloris erit:
Sive humiles propiore freto jactabimus alas;
Mobilis æquoreis penna madeſcet aquis.
Inter utrumque vola; ventos quoque, nate, timeto;
Quâque ferent auræ, vela ſecunda dato.
Dum monet; aptat opus puero, monſtrâtque moveri:
Erudit infirmas ut ſua mater aves.
Indè ſibi factas humeris accommodat alas;
Pérque novum timidè corpora librat iter.
Jâmque volaturus parvo dedit oſcula nato;
Nec patriæ lacrymas continuêre genæ.
Monte minor collis, campis erat altior æquis:
Hinc data ſunt miſeræ corpora bina fugæ.
Et movet ipſe ſuas, & nati reſpicit alas.
Dædalus; & curſus ſuſtinet uſque ſuos.
Jamque novum delectat iter; poſitóque timore
Icarus audaci fortiùs arte volat.
Hos aliquis, tremulâ dum captat arundine piſces,
Vidit; & inceptum dextra reliquit opus.
Jam Samos à lævâ fuerant Naxóſque relictæ,
Et Paros, & Clario Delos amata Deo.
Dextra Labynthos erant, ſylvíſque umbroſa Calymne,
Cinctáque piſcoſis Aſtypalæa vadis;
Cùm puer incautis nimiùm temerarius armis
Altius egit iter; deſeruítque ducem.
Vincla labant; & cera deo propiore liqueſcit:
Nec tenues ventos brachia mota tenent.
Territus è ſummo deſpexit in æquora cœlo:
Nox oculis pavido venit oborta metu.
Tabuerant ceræ; nudos quatit ille lacertos;
Et trepidat; nec, quo ſuſtineatur, habet.
Decidit; atque cadens, pater, ô pater, auferor, inquit
Clausêrunt virides ora loquentis aquæ.
At pater infelix, nec jam pater, Icare, clamat.
Icare, clamat, ubi es? quóve ſub axe volas?
Icare, clamabat: pennas aſpexit in undis:
Oſſa tegit tellus; æquora nomen habent. Ov.

Flora.

Flora.

Mater ades florum, ludis celebranda jocoſis,
I'nque tuas partes nunc precor alma veni.
Ipſa doce quæ ſis, hominum ſententia fallax:
Optima tu proprii nominis auctor eris.
Sic ego, ſic noſtris reſpondit Diva rogatis:
Dum loquitur vernas efflat ab ore roſas.
Chloris eram, quæ Flora vocor: corrupta Latino
Nominis eſt noſtri litera Græca ſono.
Vere fruor ſemper: veri nitidiſſimus annus:
Arbor habet frondes, pabula ſemper humus.
Eſt mihi fœcundus dotalibus hortus in agris:
Aura fovet; liquidæ fonte rigatur aquæ.
Hunc meus implevit generoſo flore maritus:
Atque ait, Arbitrium tu, Dea, floris habe.
Sæpè ego digeſtos volui numerare colores;
Nec potui: numero copia major erat.
Roſcida cum primum foliis excuſſa pruina eſt,
Et variæ radiis intepuêre comæ;
Conveniunt pictis incinctæ veſtibus Horæ,
I'nque leves calathos munera noſtra legunt.
Protinus arripiunt Charites, nectúntque coronas,
Sertáque cœleſtes implicitura comas.
Forſitan in teneris tantùm mea regna coronis
Eſſe putes: tangit numen & arva meum.
Si bene floruerint ſegetes; erit area dives;
Si bene floruerint vinea; Bacchus erit:
Si bene floruerint oleæ, nitidiſſimus annus:
Pomáque proventum temporis hujus habent.
Flore ſemel læſo pereunt viciæque fabæque;
Et pereunt lentes, advena Nile, tuæ:
Vina quoque in magnis operosè condita cellis
Florent; & nebulæ dolia ſumma tegunt.
Mella meum munus: volucres ego mella daturas
Ad violam, & cythiſos, & thyma cana voco.
Nos quoque idem facimus; tunc cum juvenilibus annis
Luxuriant animi, corporáque ipſa vigent.

Nos

Nos quoque tangit honos ; festis gaudemus, & aris :
Turbáque cælestes ambitiosa sumus.
Sæpè deos aliquis peccando fecit iniquos ;
Et pro delictis hostia blanda fuit.
Sæpè Jovem vidi, cùm jam sua mittere vellet
Fulmina, thure dato sustinuisse manum.
At si negligimur, magnis injuria pœnis
Solvitur ; & justum præterit ira modum.
Respice Thestiaden ; flammis absentibus arsit :
Causa est ; quòd Phœbes ara sine igne fuit.
Respice Tantaliden ; eadem Dea vela tenebat :
Virgo est ; & spretos bis tamen ulta focos.
Hippolite infelix, velles coluisse Dionen,
Cùm consternatis diriperêris equis.
Longa referre mora est collecta oblivia damnis :
Me quoque Romani præterière patres.
Quid facerem ? per quod fierem manifesta doloris ?
Exigerem nostræ qualia damna notæ ?
Excidit officium tristi mihi : nulla tuebar
Rura ; nec in pretio fertilis hortus erat ;
Lilia deciderant ; violas arere videres,
Filáque punicei languida facta croci.
Sæpè mihi Zephyrus, Dotes corrumpere noli
Ipsa tuas, dixit : dos mihi vilis erat.
Florebant oleæ ; venti nocuêre protervi ;
Florebánt segetes ; grandine læsa seges :
In spe vitis erat ; cœlum nigrescit ab Austris,
Et subitâ frondes decutiuntur aquâ.
Nec volui fieri, nec sum crudelis in irâ ;
Cura repellendi sed mihi nulla fuit.
Convenêre patres : & si bene floreat annus ;
Numinibus nostris annua festa vovent.
Annuimus voto. Consul cum Consule ludos
Posthumio Lænas persoluêre mihi.
Est breve præterea, de quo mihi quærere restat,
Si liceat, dixi : dixit & illa, licet.
Cur tibi pro Lybicis claudantur rete leænis
Imbelles capræ, sollicitúsque lepus ?

Non

Non ſibi, reſpondit, ſylvas ceſſiſſe; ſed hortos,
Arvaque pugnaci non adeunda feræ.
Omnia finierat: tenues ſeceſſit in auras:
Manſit odor; poſſes ſcire fuiſſe Deam.
Floreat ut toto carmen Naſonis in ævo,
Sparge, precor, donis pectora noſtra tuis. *Ov.*

— Incommoda ab exilii loco recenſet Naſo —

Siquis adhuc iſtìc meminit Naſonis adempti,
Et ſupereſt ſinè me nomen in Urbe meum;
Suppoſitum ſtellis nunquam tangentibus æquor
Me ſciat in mediâ vivere barbarie.
Sauromatæ cingunt, fera gens, Beſſíque Getæque:
Quàm non ingenio nomina digna meo!
Dum tamen aura tepet, medio defendimur Iſtro:
Ille ſuis liquidus bella repellit aquis.
At cùm triſtis hyems ſquallentia protulit ora,
Terráque marmoreo candida facta gelu eſt:
Nix jacet; & jactam nec Sol pluviæve reſolvunt;
Indurat Boreas, perpetuámque facit.
Ergò, ubi delicuit nondum prior, altera venit;
Et ſolet in multis bima manere locis.
Tantáque commoti vis eſt Aquilonis, ut altas
Æquet humo turres, tectáque rapta ferat.
Pellibus, & ſutis arcent malè frigora braccis;
Oráque de toto corpore ſola patent:
Sæpè ſonant moti glacie pendente capilli,
Et nitet inducto candida barba gelu:
Udáque conſiſtunt formam ſervantia teſtæ
Vina; nec hauſta meri, ſed data fruſta bibunt.
Quid loquar, ut vincti concreſcant frigore rivi,
Déque lacu fragiles effodiantur aquæ?
Ipſe papyrifero qui non anguſtior amne
Miſcetur vaſto multa per ora freto,
Cæruleos ventis latices durantibus Iſter
Congelat, & tectis in mare ſerpit aquis:

Quáque

Quáque rates ierant, pedibus nunc itur; & undas
Frigore concretas ungula pulsat equi:
Pérque novos pontes, subtèr labentibus undis,
Ducunt Sarmatici barbara plaustra boves.
Vix equidem credar: sed cùm sint præmia falsi
Nulla, ratam testis debet habere fidem.
Vidimus ingentem glacie consistere pontum,
Lubricáque immotas testa premebat aquas:
Nec vidisse sat est; durum calcavimus æquor;
Undáque non udo sub pede summa fuit.
Si tibi tale fretum quondam, Leandre, fuisset;
Non foret angustæ mors tua crimen aquæ.
Tum neque se pandi possunt delphines in auras
Tollere; conantes dura coërcet hyems:
Et quamvis Boreas jactatis insonet alis,
Fluctus in obsesso gurgite nullus erit:
Inclusæque gelu stabunt, ut marmore, puppes;
Nec poterit rigidas findere remus aquas.
Vidimus in glacie pisces hærere ligatos;
Et pars ex illis tum quoque viva fuit.
Sive igitur nimii Boreæ vis sæva marinas,
Sive redundatas flumine cogit aquas;
Protinus, æquato siccis Aquilonibus Istro,
Invehitur celeri barbarus hostis equo:
Hostis equo pollens, longéque volante sagittâ,
Vicinam latè depopulatur humum.
Diffugiunt alii; nullisque tuentibus agros,
Incustoditæ diripiuntur opes;
Ruris opes parvæ pecus, & stridentia plaustra;
Et quas divitias incola pauper habet.
Pars agitur vinctis post tergum capta lacertis,
Respiciens frustra rura Laremque suum:
Pars cadit hamatis miserè confixa sagittis;
Nam volucri ferro tinctile virus inest:
Quæ nequeunt secum ferre, aut abducere, perdunt;
Et cremat infontes hostica flamma casas.
Tum quoque, cùm pax est, trepidant formidine belli;
Nec quisquam presso vomere sulcat humum:

Aut

Aut videt, aut metuit locus hic, quèm non videt,
Ceſſat iners rigido terra relicta ſitu. [hoſtem:
Non hìc pampineâ dulcis latet uva ſub umbrâ;
Nec cumulant altos fervida muſta lacus;
Poma negat regio: nec haberet Acontius, in quo
Scriberet hìc dominæ verba legenda ſuæ.
Aſpicere eſt nudos ſinè fronde, ſinè arbore, campos:
Heu! loca felici non adeunda viro!
Ergo tam latè pateat cùm maximus orbis,
Hæc eſt in pœnam terrà reperta meam? *Ov.*

Remedia Amoris.

Ad mea, decepti juvenes, præcepta venîte;
Quos ſuus ex omni parte fefellit amor.
Diſcite ſanari, per quem didiciſtis amare;
Una manus vobis vulnus opémque feret.
Terra ſalutares herbas, eadémque nocentes
Nutrit; & urticæ proxima ſæpe roſa eſt.
Vulnus in Herculeo quæ quòndam fecerat hoſte,
Vulneris auxilium Pelias haſta tulit.
Naſo legendus erat tunc, cùm didiciſtis amare;
Idem nunc vobis Naſo legendus erit.
Opprime, dum nova ſunt, ſubiti mala ſemina morbi:
Et tuus, incipiens ire, reſiſtat equus.
Nam mora dat vires; teneras mora percoquit uvas;
Et validas ſegetes, quæ fuit herba, facit.
Quæ præbet latas arbor ſpatiantibus umbras,
Quo poſita eſt primùm tempore, virga fuit:
Tum poterat manibus ſummâ tellure revelli;
Nunc ſtat in immenſum viribus aucta ſuis.
Quale ſit id, quod amas, celeri circumſpice mente:
Et tua læſuro ſubtrahe colla jugo:
Principiis obſta: ſerò medicina paratur,
Cùm mala per longas convaluêre moras:
Sed propera; nec te venturas differ in horas:
Qui non eſt hodie, cras minùs aptus erit.
Otia ſi tollas, periêre cupidinis arcus;
Contemptæ que jacent, & ſinè luce, faces.

Quàm

Quàm Platanus vino gaudet, quâm populus undâ,
Et quàm limosâ canna paluſtris humo;
Tam Venus otia amat: qui finem quæris amori,
(Cedit amor rebus) res age: tutus eris.
Languor, & immodici ſub nullo vindice ſomni,
Aleáque & multo tempora quaſſa mero,
Eripiunt omnes animo ſinè vulnere nervos.
Adfluit incautis inſidioſus amor.
Deſidiam puer ille ſequi ſolet: odit agentes:
Da vacuæ menti, quô teneatur, opus.
Sunt fora, ſunt leges; ſunt, quos tuearis, amici;
Vade per urbanæ ſplendida caſtra togæ:
Vel tu ſanguinei juvenilia munera Martis
Suſcipe; deliciæ jam tibi terga dabunt.
Rura quoque oblectant animos, ſtudiúmque colendi:
Quælibet huic curæ cedere cura poteſt.
Colla jube domitos oneri ſupponere tauros;
Sauciet ut duram vomer aduncus humum:
Obrue verſatâ Cerealia ſemina terrâ,
Quæ tibi cum multo fœnore reddat ager:
Aſpice curvatos pomorum pondere ramos;
Ut ſua, quod peperit, vix ferat arbor onus:
Aſpice jucundo labentes murmere rivos;
Aſpice tondentes fertile gramen oves:
Ecce! petunt rupes præruptáque ſaxa capellæ;
Jam referent hædis ubera plena ſuis:
Paſtor inæquali modulatur arundine carmen;
Nec deſunt comites ſedula turba canes:
Parte ſonant aliâ ſylvæ mugitibus altæ;
Et queritur vitulum mater abeſſe ſuum.
Quid, cum ſuppoſitos fugiunt examina fumos,
Ut relevent dempti vimina curva favi?
Poma dat Autumnus: formoſa eſt meſſibus æſtas;
Ver præbet flores: igne levatur hyems:
Temporibus certis maturas colligit uvas
Ruſticus; & nudo ſub pede muſta fluunt:
Temporibus certis deſectas alligat herbas;
Et tonſam raro pectine verrit humum.

Ipſe

Ipſe potes riguis plantam deponere in hortis:
Ipſe potes rivos ducere lenis aquæ.
Venerit inſitio; ſac, ramum ramus adoptet:
Stétque peregrinis arbor operta comis.
Cùm ſemel hæc animum cœpit mulcere voluptas;
Debilibus pennis irritus exit amor.
Vel tu venandi ſtudium cole: ſæpè receſſit
Turpiter à Phœbi victa ſorore Venus.
Nunc leporem pronum catulo ſectare ſagaci;
Nunc tua frondoſis retia tende jugis;
Aut pavidos terre variâ formidine cervos;
Aut cadat adverſâ cuſpide foſſus aper.
Lenius eſt ſtudium, ſtudium tamen, alite captâ,
Aut limo, aut calamis præmia parva ſequi:
Vel, quæ piſcis edax avido malè devoret ore,
Abdere ſupremis æra recurva cibis.
Aut his, aut aliis, donec dediſcis amare,
Ipſe tibi furtim decipiendus eris.
Tu tantum I, quamvis firmis retinebere vinclis,
I procul, & longas carpere perge vias.
Flebis, ut occurret deſertæ nomen amicæ:
Stabit & in mediâ pes tibi ſæpè viâ.
Sed quanto minùs ire voles, magìs ire mememto.
Perfer; & invitos currere coge pedes.
Nec pluvias vites; nec te peregrina morentur
Sabbata; nec damnis Allia nota ſuis.
Nec quot tranſieris, ſed quot tibi, quære, ſuperſint
Millia: nec, maneas ut prope, finge moras.
Tempora nec numera; nec crebro reſpice Romam;
Sed fuge: tutus adhuc Parthus ab hoſte fugâ eſt.
Dura aliquis præcepta vocet mea: dura fatemur
Eſſe; ſed, ut valeas, multa dolenda feres.
Sæpè bibi ſuccos, quamvìs invitus, amaros
Æger; & oranti menſa negata mihi.
Ut corpus redimas, ferrum patiêris, & ignes;
Arida nec ſitiens ora lavabis aquâ.
Ut valeas animo, quicquam tolerare negabis?
At pretium pars hæc corpore majus habet. *Ov. Epiſt.*

Epiſt. Fabio Maximo.

Si vacat exiguum profugo dare tempus amico,
O! ſidus Fabiæ, Maxime, gentis, ades;
Dum tibi, quæ vidi, referam: ſeu corporis umbra,
Seu veri ſpecies, ſeu fuit ille ſopor.
Nox erat: & bifores intrabat luna feneſtras,
Menſe ferè medio quanta nitere ſolet.
Publica me requies curarum ſomnus habebat,
Fuſáque erant toto languida membra toro;
Cùm ſubito pennis agitatus inhorruit aër;
Et gemuit parvo mota feneſtra ſono:
Territus in cubitum relevo mea membra ſiniſtrum;
Pulſus & è trepido pectore ſomnus abit.
Stabat amor vultu, non quo priùs eſſe ſolebat,
Fulcra tenens lævâ triſtis acerna manu;
Nec torquem collo, nec habens crinale capillis;
Nec bene diſpoſitas comtus, ut antè, comas:
Horrida pendebant molles ſuper ora capilli;
Et viſa eſt oculis humida penna meis,
Qualis in aëriæ tergo ſolet eſſe columbæ,
Tractantûm multæ quam tetigêre manus.
Hunc, ſimul agnovi, (neque enim mihi notior alter)
Talibus affata eſt libera lingua ſonis:
O puer, exſilii decepto cauſa magiſtro,
Quem fuit utilius non docuiſſe mihi;
Huc quoque veniſti, pax eſt ubi tempore nullo,
Et coït adſtrictis barbarus Iſter aquis?
Quæ tibi cauſa viæ, niſi utì mala noſtra videres?
Quæ ſunt, ſi neſcis, invidioſa tibi.
Tu mihi dictâſti juvenilia carmina primus:
Appoſui ſenis te duce quinque pedes.
Nec me Mæoneio conſurgere carmine, nec me
Dicere magnorum paſſus es acta ducum.
Forſitan exiguas, aliquas tamen, arcus & ignis
Ingenii vires comminuêre mei:
Namque ego dum canto tua regna, tuæque parentis,
In nullum mea mens grande vacavit opus.

Nec

Nec ſatis id fuerat; ſtultus quoque carmina feci,
Artibus ut poſſes non rudis eſſe meis:
Pro quibus exilium miſero mihi reddita merces;
Id quoque in extremis, & ſinè pace, locis.
At non Chionides Eumolpus in Orphea talis;
In Phryga nec Satyrum talis Olympus erat:
Præmia nec Chiron ab Achilli talia cepit,
Pythagoræ que ferunt non nocuiſſe Numam.
Nomina neu referam, longum collecta per ævum,
Diſcipulo perii ſolus ab ipſe meo.
Dum damus arma tibi, dum te, laſcive, docemus;
Hæc te diſcipulo dona magiſter habet.
At tu ſic habeas ferientes cuncta ſagittas;
Sic nunquam rapido lampades igne vacent;
Sic regat imperium, terráſque coërceat omnes
Cæſar, ab Æneâ qui tibi fratre nepos;
Effice, ſit nobis non implacabilis ira;
Méque loco plecti commodiore velit.
Hæc ego viſus eram puero dixiſſe volucri:
Hos viſus nobis ille dediſſe ſonos.
Per mea tela faces, & per mea tela ſagittas,
Per matrem juro, Cæſareúmque caput;
Nil, niſi conceſſum, nos te didiciſſe magiſtro;
Artibus et nullum crimen ineſſe tuis.
Utque hoc, ſic utinam defendere cætera poſſes!
Scis aliud, quod te læſerit, eſſe magis:
Quicquid id eſt (neque enim debet dolor ille referri)
Non potes à culpâ dicere abeſſe tuâ:
Tu licet erroris ſub imagine crimen obumbres;
Non gravior merito vindicis ira fuit.
Ut tamen aſpicerem, conſolarérque jacentem,
Lapſa per immenſas eſt mihi penna vias.
Hæc loca tum primùm vidi, cùm, matre rogante,
Phaſias eſt telis fixa puella meis.
Quæ nunc cur iterum poſt ſæcula longa reviſam,
Tu facis, ô caſtris miles amice meis.
Pone metus igitur; miteſcet Cæſaris ira;
Et veniet votis mollior hora tuis:

Né

Néve moram timeas; tempus, quod quærimus, inſtat:
Cunctáque lætitiæ plena triumphus habet.
Dum domus, & nati, dum mater Livia gaudet;
Dum, gaudes patriæ, magne Ducíſque Pater:
Dum tibi gratatur populus, totámque per urbem
Omnis odoratis ignibus ara calet;
Dum faciles aditus præbet venerabile templum;
Sperandum noſtras poſſe valere preces.
Dixit; & aut ille eſt tenues dilapſus in auras,
Cœpêrunt ſenſus aut vigilare mei.
Si dubitem, quin his faveas, ô Maxime, dictis,
Memnonio cygnos eſſe colore putem.
Sed neque mutatur nigrâ pice lacteus humor;
Nec, quod erat candens, fit terebinthus, ebur.
Conveniens animo genus eſt tibi; nobile namque
Pectus & Herculeæ ſimplicitatis habes.
Livor, iners vitium, mores non exit in iſtos;
Utque latens imâ vipera ſerpit humo.
Mens tua ſublimis ſupra genus eminet ipſum;
Grandius ingenio nec tibi nomen ineſt.
Ergo alii noceant miſeris, optenque timeri;
Tinctáque mordaci ſpicula felle gerant:
At tua ſupplicibus domus eſt aſſueta juvandis;
In quorum numero me, precor, eſſe velis. *Ov.*

Laodamia Protefilao.

Mittit, & optat amans, quó mittitur, ire, ſalutem,
Æmonis Æmonio Laödamîa viro.
Aulide te fama eſt, vento retinente, morari:
Ah! me cùm fugeres, hic ubi ventus erat?
Tum freta debuerant veſtris obſiſtere remis,
Illud erat ſævis utile tempus aquis.
Oſcula plura viro, mandatáque plura dediſſem;
Et ſunt quæ volui dicere plura tibi.
Raptus es hinc præceps; &, qui tua vela vocaret,
Quem cuperent nautæ, non ego ventus erat:
Ventus erat nautis aptus, non aptus amanti:
Solvor ab amplexu, Proteſilaë, tuo;

Lin-

Linguáque mandantis verba imperfecta relinquit;
Vix illud potui dicere triſte, vale.
Incubuit Boreas, abreptáque vela tetendit:
Jámque meus longè Proteſilaüs erat.
Dum potui ſpectare virum, ſpectare juvabat;
Súmque tuos oculos uſque ſecuta meis
Ut te non poteram, poteram tua vela videre;
Vela diu vultus detinuêre meos:
At poſtquam nec te, nec vela fugacia vidi:
Et quod ſpectarem, nil niſi pontus, erat;
Lux quoque tecum abiit; tenebris exanguis abortis
Succiduo dicor procubuiſſe genu.
Vix ſocer Iphiclus, vix me grandævus Acaſtus,
Vix mater gelidâ mœſta refecit aquâ.
Officium fecêre pium, ſed inutile nobis;
Indignor miſeræ non licuiſſe mori.
Ut rediit animus, pariter redière dolores;
Pectora legitimus caſta momordit amor,
Nec mihi pectendos cura eſt præbere capillos;
Nec libet auratâ corpora veſte tegi.
Ut quas pampineâ tetigiſſe Bicorniger haſtâ
Creditur; huc illuc, quò furor egit, eo.
Conveniunt matres Phyllëides; & mihi clamant,
Indue regales, Laodamîa, ſinus.
Scilicet ipſa geram ſaturatas murice veſtes?
Bella ſub Iliacis mœnibus ille gerat?
Ipſa comas pectar? galeâ caput ille prematur?
Ipſa novas veſtes? dura vir arma ferat?
Quâ poſſum, ſqualore tuos imitata labores
Dicar; & hæc belli tempora triſtis agam.
Dux Pari Priamide, damno formoſe tuorum,
Tam ſis hoſtis iners, quàm malus hoſpes eras.
Aut te Tænariæ faciem culpâſſe maritæ,
Aut illi vellem diſplicuiſſe tuam.
Tu, qui pro raptâ nimiùm, Menelaë, laboras,
Hei mihi! quàm multis flebilis ultor eris!
Di, precor, à nobis omen removete ſiniſtrum;
Et ſua det reduci vir meus arma Jovi.

Sed

Sed timeo; quotiéſque ſubit miſerabile bellum,
More nivis lacrymæ ſole madentis eunt.
Ilion, & Tenedos, Simöiſque, & Xanthus, & Ide,
Nomina ſunt ipſo penè timenda ſono.
Hectora, neſcio quem, timeo. Paris Hectora dixit
Ferrea ſanguineâ bella movere manu:
Hectora quiſquis is eſt, ſi ſum tibi cara, caveto:
Signatum memori pectore nomen habe.
Hunc ubi vitâris, alios vitare memento;
Et multos illic Hectoras eſſe puta:
Et facito dicas, quoties pugnare parabis,
Parcere me juſſit Laödamîa ſibi,
Nunc fateor; volui revocare; animúſque ferebat:
Subſtitit auſpicii lingua timore mali.
Cùm foribus velles ad Trojam exire paternis,
Pes tuus offenſo limine ſigna dedit:
Ut vidi, ingemui; tacitóque in pectore dixi:
Signa reverſuri ſint precor iſta viri.
Hæc tibi nunc refero, nè ſis animoſus in armis:
Fac meus in ventos hic timor omnis erat.
Sors quoque neſcio quem fato deſignat iniquo,
Qui, primus Danaûm, Tröada tangat humum.
Infelix, quæ prima virum lugebit ademtum!
Dî faciant, nè tu ſtrenuus eſſe velis!
Inter mille rates tua ſit milleſima puppis,
Jámque fatigatas ultima verſet aquas.
Hoc quoque, præmoneo: de nave noviſſimus exi:
Non eſt, quò properes, terra paterna tibi.
Hoc quoque, quod venti prohibent exire carinas,
Me movet: invitis ire paratus aquis.
Quis velit in patriam vento prohibente reverti?
A patriâ pelago vela vetante datis.
Ipſe ſuam non præbet iter Neptunus ad urbem:
Quò ruitis? veſtras quiſque redite domos.
Quò ruitis, Danai? ventos audite vetantes:
Non ſubiti caſus, numinis iſta mora eſt.
Quid petitur tanto, niſi turpis adultera, bello?
Dum licet, Inachiæ vertite vela rates.

Sed quid ego revoco hæc? omen revocantis abeſto,
Blandáque compoſitas aura ſecundet aquas.
Ultima mandato claudetur epiſtola parvo,
Si tibi cura mei, ſit tibi cura tui. *Ov.*

Hypſipyle Jaſoni.

Littora Theſſaliæ reduci tetigiſſe carinâ
Diceris, auratæ vellere dives ovis:
Gratulor incolumi, quantum finis; hoc tamen ipſa
Debueram ſcripto certior eſſe tuo:
Nam, nè pacta tibi præter mea regna redires,
Cùm cuperes; ventos non habuiſſe potes.
Quamlibèt adverſo ſignetur epiſtola vento;
Hypſipyle miſsâ digna ſalute fui.
Cur mihi fama prior; quàm nuncia littora, venit,
I'ſſe ſacros Marti ſub juga panda boves?
Seminibus jactis ſegetes adolêſſe virorum,
I'nque necem dextrâ non eguiſſe tuâ?
Pervigilem ſpolium pecudis ſervâſſe draconem,
Rapta tamen forti vellera fulva manu?
O, ego ſi poſſem timidè credentibus, Iſta
Ipſe mihi ſcripſit, dicere, quanta forem?
Nuper ab Hæmoniis hoſpes mihi Theſſalus oris
Venerat; & tactum vix bene limen erat:
Æſonides, dixi, quid agit meus? Ille pudore
Hæſit in oppoſitâ lumina fixus humo.
Protinus exilui; tunicíſque à pectore ruptis,
Vivít? an exclamo, me quoque fata trahunt?
Vivit, ait: timidúmque mihi jurare coëgi.
Vix mihi, teſte Deo, credita vita tua eſt.
Ut rediit animus, tua facta requirere cœpi;
Narrat ahenipedes Martis arâſſe boves:
Vipereos dentes in humum pro ſemine jactos;
Et ſubitò natos arma tuliſſe viros:
Terrigenas populos, civili Marte peremptos,
Implêſſe ætatis fata diurna ſuæ.
Devicto ſerpente, iterum, ſi vivat Iaſon,
Quærimus: alternant ſpéſque timórque fidem.

Singula

Singula dum narrat; ſtudio cursúque loquendi,
Detegit ingenio vulnera facta tuo.
Heu! ubi pacta fides? ubi connubialia jura?
Fáxque ſub arſuros dignior ire rogos?
Quid mihi cum Minyis? quid cum Tritonide pinu?
Quid tibi cum patriâ, navita Tiphy, mea?
Non erat hic aries villo ſpectabilis aureô;
Nec ſenis Æëtæ regia Lemnos erat.
Certa fui primò (ſed me mala fata trahebant)
Hoſpita fœmineâ pellere caſtra manu.
Lemniadéſque viros, nimiùm quoque, vincere nôrunt.
Milite tam forti vita tuenda fuit.
Urbe virum vidi, tectóque animóque recepi:
Hîc tibi bíſque æſtas, bíſque cucurrit hyems.
Tertia meſſis erat; cùm tu, dare vela coactus,
Implêſti lacrymis talia verba tuis:
Abſtrahor, Hypſipyle: ſed (dent modò fata recurſus)
Vir tuus hinc abeo; vir tibi ſemper ero.
Hactenus: &, lacrymis in falſa cadentibus ora,
Cætera te memini non potuiſſe loqui.
Ultimus è ſociis ſacram conſcendis in Argô:
Illa volat: ventus concava vela tenet.
Cærula propulſæ ſubducitur unda carinæ:
Terra tibi, nobis aſpiciuntur aquæ.
In latus omne patens turris circumſpicit undas:
Huc feror; & lacrymis óſque ſinúſque madent:
Per lacrymas ſpecto; cupidæ que faventia menti
Longius aſſueto lumina noſtra vident.
Adde preces caſtas, immiſtáque vota timori,
Nunc quoque te ſalvo perſolüenda mihi.
Vota ego perſolvam? votis Mêdea fruetur?
Cor dolet; atque irâ miſtus abundat amor.
Dona feram templis, vivum quòd läſona perdo?
Hoſtia pro damnis concidat icta meis?
Non equidem ſecura fui; ſemperque verebar,
Nè pater Argolicâ ſumeret urbe nurum:
Argolidas timui: nocuit mihi barbara pellex:
Non expectatâ vulnus ab hoſte tuli:

Nec facie meritíſve placet, ſed carmine movit;
Diraque cantatâ pabula falce metit.
Illa reluctantem curru deducere Lunam
Nititur, & tenebris abdere Solis equos.
Illa refrænat aquas, obliquáque flumina fiſtit:
Illa loco ſylvas, viváque ſaxa movet:
Per tumulos errat, paſſis diſcincta capillis,
Certáque de tepidis colligit oſſa rogis:
Devovet abſentes; ſimulacráque cèrea figit,
Et miſerum tenues in jecur urget acus.
Et quæ neſciérim meliùs: malè quæritur herbis,
Moribus & formâ conciliandus, amor.
Scilicet ut tauros, ita te juga ferre coëgit;
Quáque feros angues, te quoque mulcet ope.
Adde, quod abſcribi factis procerúmque tuíſque
Se favet; & titulo conjugis uxor obeſt.
Atque aliquis Peliæ de partibus acta venenis
Imputat, & populum, qui ſibi credat, habet—
Non hæc Æſonides, ſed Phaſias Æëtine
Aurea Phryxêæ terga revellit ovis.
Non probat Alcimede mater tua: conſule matrem;
Non pater, à gelido cui venit axe nurus.
Illa ſibi Tanai, Scythiæque paludibus udæ
Quærat, & à Patriâ Phaſidos uſque, virum.
Mobilis Æſonide, vernâque incertior aurâ,
Cur tua pollicito pondere verba carent?
Vir meus hinc ieras, vir non meus indè rediſti;
Sim reducis conjux, ſicut euntis eram.
Si te nobilitas, generosaque nomina tangunt;
En! ego Minoö nata Thoante feror.
Bacchus avus, Bacchi conjux redimita coronâ,
Præradiat ſtellis ſigna minora ſuis.
Dos tibi Lemnos erit, terra ingenioſa colenti:
Me quoque res tales inter habere potes.
Felix in numero quoque ſum; prolémque gemellam
Pignora Lucinâ bina favente dedi.
Si quæris, cui ſint ſimiles; cognoſceris illis:
Fallere non norunt: cætera patris habent.

Legatos

Legatos quos penè dedi pro matre ferendos:
Sed tenuit cœptas sæva noverca vias.
Medeam timui: plus est Medea novercâ.
Medeæ faciunt ad scelus omne manus.
Spargere quæ fratris potuit laniata per agros
Corpora, pignoribus parceret illa meis?
Hanc tamen, ô demens Colchísque ablate venenis,
Diceris Hypsipyles præposuisse toro,
Prodidit illa patrem: rapui de cæde Thoanta.
Deseruit Colchos: me mea Lemnos habet.
Quid refert, scelerata piam si vincit, & ipso
Crimina dotata est, demeruitque virum?
Lemniadum facinus culpo, non miror, Iason
Quamlibèt iratis ipse dat arma dolor.
Dic age, si ventis (ut oportuit) actus iniquis
Intrâsse portus, túque comésque, meos;
Obviâque exîssem fœtu comitata gemello;
(Hiscere nempe tibi terra roganda foret)
Quô vultu natos, quô me, scelerate, videres?
Perfidiæ pretio, quâ nece dignus eras?
Ipse quidem per me tutus sospésque fuísses;
Non quia tu dignus, sed quia mitis ego.
Pellicis ipsa meos implêssem sanguine vultus,
Quósque veneficiis abstulit illa suis.
Medeæ Medêa forem, quòd si quid ab alto
Justus adest votis, Jupiter, ipse meis;
Quod gemit Hypsipyle, lecti quoque subnuba nostri
Mœreat, & leges sanciat ipsa suas:
Utque ego destituor conjux, matérque duorum;
Da totidem natis orba sit, atque viro:
Nec malè parta diu teneat; pejúsque relinquat:
Exulet; & toto quærat in orbe fugam.
Quàm fratri germana fuit, miseróque parenti
Filia; tam natis, tam sit acerba viro.
Cùm mare, cùm terras consumserit; aëra tentet:
Erret inops, exspes, cæde cruenta suâ.
Hæc ego conjugio fraudata Thoantias oro:
Vivite devoto nuptáque virque toro. *Ov.*

Penelope Ulyſſi.

Hanc tua Penelope lento tibi mittit, Ulyſſe:
Nil mihi reſcribas attamen: ipſe veni,
Troja jacet certè, Danais inviſa puellis:
Vix Priamus tanti, totáque Troja fuit.
O utinam tunc, cùm Lacedæmona claſſe petebat,
Obrutus inſanis eſſet adulter aquis!
Non ego deſerto jacuiſſem frigida lecto;
Nec quererer tardos ire relicta dies:
Nec mihi quærenti ſpatioſam fallere noctem,
Laſſaret viduas pendula tela manus.
Quando ego non timui graviora pericula veris?
Res eſt ſolliciti plena timoris amor.
In te fingebam violentos Troas ituros;
Nomine in Hectoreo pallida ſemper eram:
Sive quis Antilochum narrabat ab Hectore victum;
Antilochus noſtri cauſa doloris erat:
Sive Menœtiadem falſis cecidiſſe ſub armis;
Flebam ſucceſſu poſſe carere dolos;
Sanguine Tlepolemus Lyciam tepefecerat haſtam;
Tlepolemi leto cura novata mea eſt:
Denique quiſquis erat caſtris jugulatus Achivis,
Frigidius glacie pectus amantis erat.
Sed bene conſuluit caſto Deus æquus amori:
Verſa eſt in cinerem ſoſpite Troja viro.
Argolici redière duces; altaria fumant;
Ponitur ad patrios barbara præda Deos:
Grata ferunt Nymphæ pro ſalvis dona maritis;
Illi victa ſuis Troïa fata canunt:
Mirantur juſtíque ſenes, trepidæque puellæ;
Narrantis conjux pendet ab ore viri:
Atque aliquis poſitâ monſtrat fera prælia menſâ;
Pingit & exiguo Pergama tota mero:
Hàc ibat Simois; hìc eſt Sigëia tellus;
Hic ſteterat Priami regìa celſa ſenis;
Illìc Æacides, illìc tendebat Ulyſſes;
Hic lacer admiſſos terruit Hector equos.

Omnia

Omnia namque tuo ſenior, te quærere miſſo,
Rettulerat nato Neſtor; at ille mihi;
Rettulit & ferro Rhesúmque Dolonáque cæſos;
Ut que ſit hic ſomno proditus, ille dolo.
Auſus es, ô nimium nimiumque oblite tuorum,
Thracia nocturno tangere caſtra dolo;
Tótque ſimul mactare viros adjutus ab uno:
At bene cautus eras, & memor ante mei.
Uſque metu micuêre ſinus; dum victor amicum
Dictus es Iſmariis iſſe per agmen equis.
Sed mihi quid prodeſt veſtris disjecta lacertis
Ilios, &, murus qui fuit antè, ſolum;
Si maneo, qualis Trojâ durante manebam:
Virque mihi, demto fine carendus, abeſt?
Diruta ſunt aliis, uni mihi Pergama reſtant;
Incola captivo quæ bove victor arat.
Jam ſeges eſt, ubi Troja fuit; reſecandâque falce,
Luxuriat Phrygio ſanguine pinguis humus.
Semiſepulta virûm curvis feriuntur aratris
Oſſa: ruinoſas occulit herba domos.
Victor abes; nec ſcire mihi, quæ cauſa morandi,
Aut in quo láteas ferreus orbe, licet.
Quiſquis ad hæc vertit peregrinam littora puppim,
Ille mihi de te multa rogatus abit:
Quámque tibi reddat, ſi te modo viderit uſquam,
Traditur huic digitis charta notata meis.
Nos Pylon, antiqui Neleia Neſtoris arva,
Miſimus; incerta eſt fama remiſſa Pylo:
Miſimus & Sparten; Sparte quoque neſcia veri:
Quas habitas terras? aut ubi lentus abes?
Utiliùs ſtarent etiam nunc mœnia Phœbi:
Iraſcor votis, heu! levis ipſa meis!
Scirem, ubi pugnares; & tantùm bella timerem;
Et mea cum multis juncta querela foret.
Quid timeam, ignoro: timeo tamen omnia demens;
Et patet in curas area lata meas.
Quæcunque æquor habet, quæcunque pericula tellus,
Tam longæ cauſas ſuſpicor eſſe moræ.

Hæc ego dum ſtultè meditor, (quæ veſtra libido eſt)
Eſſe peregrino captus amore potes:
Forſitan & narres, quàm ſit tibi ruſtica conjux;
Quæ tantùm lanas non ſinat eſſe rudes.
Fallar; & hoc crimen tenues vaneſcat in auras:
Néve, revertendi liber, abeſſe velis.
Me pater Icarius viduo diſcedere lecto
Cogit & immenſas increpat uſque moras:
Increpet uſque licèt: tua ſim, tua dicar, oportet:
Penelope conjux ſemper Ulyſſis ero.
Ille tamen pietate meâ, precibúſque pudicis,
Frangitur, & vires temperat ipſe ſuas.
Dulichii, Samiíque, &, quos tulit alta Zacynthos,
Turba ruunt in me luxurioſa, proci;
Inque tuâ regnant, nullis prohibentibus, aulâ:
Viſcera noſtra, tuæ dilaniantur opes.
Quid tibi Piſandrum, Polybúmque, Medontáque dirum,
Eurymachíque avidas Antinoíque manus,
Atque alios referam, quos omnes turpiter abſens
Ipſe tuo partis ſanguine rebus alis?
Irus egens, pecoríſque Melanthius actor edendi,
Ultimus accedunt in tua damna pudor.
Tres ſumus imbelles numero; ſinè viribus uxor,
Laertéſque ſenex, Telemachúſque puer:
Ille per inſidias penè eſt mihi nuper ademptus;
Dum parat, invitis omnibus, ire Pylon.
Dî precor, hoc jubeant, ut euntibus ordine fatis,
Ille meos oculos comprimat, ille tuos,
Hoc faciunt cuſtóſque boum longæváque nutrix;
Tertius, immundæ cura fidelis haræ.
Sed neque Laërtes, ut qui ſit inutilis armis,
Hoſtibus in mediis regna tenere valet:
Telemacho veniet (vivat modò) fortior ætas:
Nunc erat auxiliis illa tuenda patris.
Nec mihi ſunt vires inimicos pellere tectis;
Tu citiùs venias, portus & ara tuis.
Eſt tibi, ſítque precor, natus; qui mollibus annis
In patrias artes erudiendus erat.

Reſpice

Reſpice Laërten, ut jam ſua lumina condas;
Extremum fati ſuſtinet ille diem.
Certè ego, quæ fueram, te diſcedente, puella
Protinus ut redeas, facta videbor anus. *Ov.*

Deïanira Herculi.

Gratulor Oechalium titulis accedere veſtris:
Victorem victæ ſuccubuiſſe queror.
Fama Pelaſgiadas ſubitò pervenit in urbes
Decolor, & factis inficianda tuis;
Quem nunquam Juno, ſeriéſque immenſa laborum
Fregerit; huic Iölen impoſſuiſſe jugum.
Plus tibi quàm Juno, nocuit Venus; Illa premendo
Suſtulit; hæc humili ſub pede colla tenet.
Reſpice vindicibus pacatum viribus orbem,
Quà latam Nerêus cærulus ambit humum:
Se tibi pax terræ, tibi ſe tuta æquora debent;
Implêſti meritis Solis utramque domum.
Tène ferunt geminos preſſiſſe tenacitèr angues,
Cùm tener in cunis jam Jove dignus eras?
Cœpiſti meliùs, quàm deſinis. Ultima primis
Cedunt: diſſimiles hic vir, & ille puer.
Quem non mille feræ, quem non Stheneleïus hoſtis,
Non potuit Juno vincere; vincit amor.
Mæandros, toties qui terris errat in iſdem,
Qui lapſas in ſe ſæpè retorquet aquas,
Vidit in Herculeo ſuſpenſa monilia collo;
Illo, cui cœlum ſarcina parva fuit.
Non puduit fortes auro cohibere lacertos,
Et ſolidis gemmas appoſuiſſe toris.
Nempe ſub his animam peſtis Nemeæa lacertis
Edidit; unde humerus tegmina lævus habet.
Auſus es hirſutos mitrâ redimire capillos;
Aptior Herculeæ populus alba comæ.
Nec te Mœonia, laſcivæ more puellæ,
Incingi zonâ dedecuiſſe putas.
Non tibi ſuccurrit crudi Diomedis imago,
Efferus humanâ qui dape pavit equas?

Si te vidisset cultu Busiris in isto;
Huic victor victo nempe pudendus eras.
Detrahat Antæus duro redimicula collo;
Nè pigeat molli succubuisse viro.
Inter Ioniacas calathum tenuisse puellas
Diceris; & dominæ pertimuisse minas.
Non fugis, Alcide, victricem mille laborum
Rasilibus calathis imposuisse manum?
Crassaque robusto deducis pollice fila,
Æquáque formosæ pensa rependis heræ?
Ah! quoties, digitis dum torques stamina duris,
Prævalidæ fusos comminuêre manus!
Eximiis pompis, præconia summa triumphi,
Factáque narrabas dissimulanda tibi.
Scilicet immanes elisis faucibus hydros
Infantem cunis involuisse manum.
Ut Tegeaëus aper cupressi fero Erymantho
Incubet, & vasto pondere lædat humum.
Non tibi Threiciis affixa penatibus ora,
Non hominum pingues cæde tacentur equæ.
Prodigiúmque triplex, armenti dives Iberi
Geryones; quamvis in tribus unus erat.
Knque canes totidem trunco digestus ab uno
Cerberus, implicitis angue minante comis.
Quæque redundabat fæcundo vulnere serpens
Fertilis, & damnis dives ab ipsa suis.
Quique inter lævúmque latus, lævúmque lacertum
Prægrave compressâ fauce pependit onus.
Et malè confisum pedibus, formâque bimembri
Pulsum Thessalicis agmen equestre jugis.
Hæc tu Sidonio potes insignitus amictu
Dicere? non cultu lingua retenta silet?
Se quoque nympha tuis ornavit Iardanis armis
Et tulit è capto bina tropæa viro.
I nunc, tolle animos, & fortia gesta recense;
Quòd tu non esses jure, vir illa fuit:
Quâ tanto minor es, quanto te, maxime rerum,
Quàm quos vicisti, vincere majus erat.

Illi

Illi procedit rerum menſura tuarum:
Cede bonis; hæres laudis amica tuæ.
Pro pudor! hirſuti coſtas exuta leonis
Aſpera texêrunt vellera molle latus.
Falleris, & neſcis: non ſunt ſpolia iſta leonis,
Sed tua; túque feri victor es; illa tui.
Fœmina tela tulit Lernæis atra venenis,
Ferre gravem lanâ vix ſatis apta colum;
Inſtruxitque manum clavâ domitrice ferarum;
Vidit & in ſpeculo conjugis arma ſui.
Hæc tamen audieram: licuit non credere famæ;
En! venit ad ſenſus mollis ab aure dolor.
Ante meos oculos adducitur advena pellex;
Nec mihi, quæ patior, diſſimulare licet.
Non finis averti; mediam captiva per urbem
Invitis oculis aſpicienda venit:
Nec venit incultis, captarum more, capillis,
Fortunam vultus faſſa tegendo ſuos:
Ingreditur laté lato ſpectabilis auro;
Qualitèr in Phrygiâ tu quoque cultus eras.
Dat vultum populo ſublimè ſub Hercule victo:
Oechaliam vivo ſtare parente putes;
Forſitan &, pulsâ Ætolide Deïanirâ,
Nomine depoſito pellicis, uxor erit.
Mens fugit admonitu, frigúſque perambulat artus,
Et jacet in gremio languida facta manus.
Me quoque cum multis, ſed me ſinè crimine amâſti;
Nè pigeat, pugnæ bis tibi cauſa fui:
Cornua flens legit ripis Achelöus in udis,
Truncáque limoſâ tempora merſit aquâ:
Sèmivir occubuit in letifero Evèno
Neſſus; & infecit ſanguis equinus aquas.
Sed quid ego hæc refero? ſcribenti nuncia venit
Fama, virum tunicæ tabe perire meæ.
Hei mihi! quid feci? quò me furor egit amantem?
Impia quid dubitas Deïanira mori?
An tuus in mediâ conjux lacerabitur Oêtâ?
Tu, ſceleris tanti cauſa, ſuperſtes eris?

Et quid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor
Credar? conjugii mors mea pignus erit.
Tu quoque cognoſces in me, Meleagre, ſororem.
Impia quid dubitas Deïanîra mori?
Heu! devota domus. Solio ſedet Agrios alto:
Oènea deſertum nuda ſenecta premit:
Exulat ignotis Tydêus germanus in oris:
Alter fatali vivus in igne fuit:
Exegit ferrum ſua per præcordia mater.
Impia quid dubitas Deïanîra mori?
Deprecor hoc unum, per jura ſacerrima lecti;
Nè videar fatis infidiata tuis.
Neſſus, ut eſt avidum percuſſus arundine pectus.
Hic, dixit, vires ſanguis amoris habet.
Illita Neſséo miſi tibi texta venemo.
Impia quid dubitas Deïanîra mori?
Jamque vale, ſeniórque pater, germanáque Gorge.
Et patria; & patriæ frater adempte tuæ.
Et tu lux, oculis hodierna noviſſima noſtris,
Vírque (ſed ó poſſis!) & puer Hylle, vale. *Ov.*

Phyllis Demophoonti.

Hoſpita, Demophoon, tua te Rhodopeïa Phyllis
Ultra promiſſum tempus abeſſe queror.
Cornua cùm Lunæ pleno ſemel orbe coîſſent,
Littoribus noſtris anchora pacta tua eſt:
Luna quater latuit; toto quater orbe recrevit;
Nec vehit Actæas Sithonis unda rates.
Tempora ſi numeres, bene quæ numeramus amantes;
Non venit ante ſuum noſtra querela diem.
Spes quoque lenta fuit, tardè, quæ credita lædunt,
Credimus: invitâ nunc & amante nocent.
Sæpè fui mendax pro te mihi: ſæpè putavi
Alba procelloſos vela referre notos.
Theſea devovi, quia te dimittere nollet;
Nec tenuit curſus forſitan ille tuos.
Interdum timui, nè, dum vada tendis ad Hebri,
Merſa foret canâ naufraga puppis aquâ.

Sæpè

Sæpè Deos ſupplex, ut tu, ſcelerate, valeres,
Sum prece thuricremis deveneratâ focis.
Sæpè, videns ventos cœlo pelagóque faventes,
Ipſa mihi dixi; ſi valet, ille venit:
Denique fidus amor, quicquid properantibus obſtat,
Finxit; & ad cauſas ingenioſa fui.
At tu lentus abes; nec te jurata reducunt
Numina; nec noſtro motus amore redis.
Demophoon, ventis & verba & vela dediſti:
Vela queror reditu, verba carere fide.
Dic mihi, quid feci; niſi non ſapientèr amavi?
Crimine te potui demeruiſſe meo.
Unum in me ſcelus eſt; quòd te, ſcelerate, recepi:
Sed ſcelus hoc meriti pondus & inſtar habet.
Jura, fides, ubi nunc, commiſſaque dextera dextræ?
Quíque erat in falſo plurimus ore Deus?
Promiſſus ſocios ubi nunc Hymenæus in annos,
Qui mihi conjugii ſponſor & obſes erat?
Per mare, quod totum ventis agitatur & undis;
Per quod ſæpè ieras, per quod iturus eras;
Pérque tuum mihi jurâſti, (niſi fictus & ille eſt)
Concita qui ventis æquora mulcet, avum;
Per Venerem, nimiúmque mihi facientia tela,
Altera tela arcus, altera tela faces;
Junonémque, toris quæ preſidet alma maritis;
Et per tædiferæ myſtica ſacra Deæ.
Si de tot læſis ſua numina quiſque Deorum
Vindicet; in pœnas non ſatìs unus eris.
At laceras etiam puppes furioſa refeci:
Ut, quâ deſererer, firma carina foret;
Remigiúmque dedi, quo me fugiturus abires:
Heu patior telis vulnera facta meis!
Credidimus blandis, quorum tibi copia, verbis;
Credidimus generi, nomin búíque tuis;
Credidimus lacrymis: an & hæ ſimulare docentur?
Hæ quoque habent artes, quáque jubentur, eunt.
Dîs quoque credidimus: quo jam tot pignora nobis?
Parte ſatìs potui qualibet indè capi.

Speravi

Speravi melius, quia me meruiſſe putavi:
Quæcunque ex merito ſpes venit, æqua venit.
Fallere credentem non eſt operoſa puellam
Gloria: ſimplicitas digna favore fuit;
Sum decepta tuis, & amans, & fœmina, verbis:
Dî faciant, laudis ſumma ſit iſta tuæ.
Inter & Ægîdas mediâ ſtatuaris in urbe;
Magnificus titulis ſtet pater anté ſuis:
Cùm fuerit Scyron lectus, torvúſque Procruſtes,
Et Sinis, & tauri miſtáque forma viri;
Et domitæ bello Thebæ, fuſíque bimembres,
Et pulſata nigri regia cæca Dei;
Hoc tua poſt illum titulo ſignetur imago:
Hic eſt, cujus amans hoſpita capta dolo eſt;
De tantâ rerum turbâ, factíſque parentis,
Sedit in ingenio Creſſa relicta tuo.
Quòd ſolum excuſat, ſolum miraris in illo:
Hæredem patriæ, perfide, fraudis agis.
Illa (nec invideo) fruitur meliore marito;
I'nque capiſtratis tigribus alta ſedet:
At mea deſpecti fugiunt connubia Thraces,
Quod ferar externum præpoſuiſſe meis:
Atque aliquis, Doctas jam nunc eat, inquit, Athenas:
Armiferam Thracen qui regat, alter erit.
Exitus acta probat, careat ſucceſſibus opto,
Quiſquis ab eventu facta notanda putat.
At ſi noſtra tuo ſpumeſcant æquora remo,
Jam mihì, jam dicar conſuluiſſe meis.
Sed neque conſului; nec te mea regia tanget,
Feſsáve Biſtoniâ membra lavabis aquâ.
Illa meis oculis ſpecies abeuntis inhæret,
Cúm premeret portus claſſis itura meos.
Auſus es amplecti; collóque infuſus amantis
Oſcula per longas jungere preſſa moras:
Cúmque tuis lacrymis lacrymas confundere noſtras;
Quódque foret velis aura ſecunda, queri:
Et mihi diſcedens ſupremâ dicere voce;
Phylli, face expectes Demophoonta tuum.

Expectem,

Expectem, qui me nunquam viſurus abiſti?
Expectem pelago vela negata meo?
Et tamen expecto, redeas modò ſerus amanti;
Ut tua ſit ſolo tempore lapſa fides.
Quid precor infelix? jam te tenet altera conjux
Forſitan, &, nobis qui male favit, amor.
Utque tibi excidimus, nullam, puto, Phyllida nôſti.
Hei mihi! ſi quæ ſim Phyllis, & unde, rogas:
Quæ tibi, Demophoon, longis erroribus acto
Threïcios portus, hoſpitiúmque dedi.
Cujus opes auxêre meæ: cui dives egenti
Munera multa dedi, multa datura fui:
Quæ tibi ſubjeci latiſſima regna Lycurgi
(Nomine fœmineo vix ſatis apta regi)
Quâ patet umbroſum Rhodope glacialis ad Hæmum,
Et ſacer admiſſas exigit Hebrus aquas,
Pronuba Tiſiphone thalamis ululavit in illis,
Cùm mea fallaci zona recincta manu.
Adfuit Alecto brevibus torquata colubris;
Súntque ſepulcrali lumina mota face.
Mœſta tamen ſcopulos, fruticoſáque littora, calco,
Quâque patent oculis æquora lata meis.
Sive die laxatur humus, ſeu frigida lucent
Sidera; proſpicio, quis freta ventus agat:
Et quæcunque procul venientia lintea vidi,
Protinus illa meos auguror eſſe Deos.
In freta procurro, vix me retinentibus undis,
Mobile quà primas porrigit æquor aquas.
Quo magis accedunt, minùs & minùs utilis aſto;
Linquor, & ancillis excipienda cado.
Eſt ſinus adductos modicè falcatus in arcus,
Ultima præruptâ cornua mole rigent.
Hinc mihi ſuppoſitas immittere corpus in undas
Mens fuit; &, quoniam fallere pergis, erit.
Ad tua me fluctus projectam littora portent;
Occurrámque oculis intumulata tuis.
Duritiâ ferrum ut ſuperes, adamantaque, téque;
Non tibi ſic, dices, Phylli, ſequendus eram.

Sæpe

Sæpè venenorum ſitis eſt mihi; ſæpè cruenta
Trajectam gladio morte perire juvat.
Colla quoque inſidis quia ſe nectenda lacertis
Præbuerunt laqueis implicuiſſe libet.
Inſcribêre meo cauſa invidioſa ſepulcro;
Aut hôc, aut ſimili carmine notus eris.
Phyllida Demophoon leto dedit, hoſpes amantem:
Ille neci cauſam præbuit, ipſa manum.

Ariadne Theſeo.

Mitius inveni, quàm te, genus omne ferarum:
Credita non ulli, quàm tibi, pejùs eram.
Quæ legis, ex illo, Theſeû, tibi littore mitto,
Unde tuam ſinè me vela tulêre ratêm:
In quo me ſomnúſque meus malè prodidit, & tu,
Per facinus ſomnis inſidiate meis.
Tempus erat, vitreâ quo primum terra pruinâ
Spargitur, & tectæ fronde queruntur aves.
Excitor; adductis ſonuerunt pectora palmis;
U'tque erat è ſomno turbida, rupta coma eſt.
Luna fuit: ſpecto, ſi quid, niſi littora, cernam;
Quod videant oculi, nil, niſi littus, habent.
Nunc huc, nunc illuc, & utroque, ſinè ordine curro:
Alta puellares tardat arêna pedes.
Interea toto clamanti littore, Theſeû,
Reddebant nomen concava ſaxa tuum:
Et quoties ego te, totiés locus ipſe vocabat;
Ipſe locus miſeræ ferre volebat opem.
Mons fuit; apparent frutices in vertice rari;
Nunc ſcopulus raucis pendet adeſus aquis.
Aſcendo, (vires animus dabat) atque ita latè
Æquora proſpectu metior alta meo.
Indè ego (nam ventis quoque ſum crudelibus uſa)
Vidi precipiti carbaſa tenta noto.
Aut vidi, aut etiam, cum me vidiſſe putarem.
Frigidior glacie, ſemianimíſque fui:
Nec languere diu patitur dolor; excitor illo,
Excitor; & ſummâ Theſea voce voco.

Quò

Quò fugis? exclamo; ſcelerate, revertere, Theſeu;
Flecte ratem. Numerum non habet illa ſuum.
Hæc ego, quod voci deêrat, plangore replebam;
Verbera cum verbis miſta fuêre meis.
Si non audires, ut ſaltem cernere poſſes,
Jactatæ latè ſigna dedêre manus:
Candidaque impoſui longæ velaminà virgæ,
Scilicet oblitos admonitura mei.
Jámque oculis ereptus eras; tum denique flevi:
Torpuerant molles antè dolore genæ.
Quid potiùs facerent, quàm me mea lumina fleren,
Poſtquam deſierant vela vídere tua?
Aut ego diffuſis erravi ſola capillis,
Qualis ab Ogygio concita Baccha Deo;
Aut mare proſpiciens in ſaxo frigida ſedi;
Quámque lapis ſedes, tam lapis ipſa fui.
Quid faciam? quo ſola ferar? vacat inſula cultu:
Non hominum video, non ego facta boum.
Omne latus terræ cingit mare; navita nuſquam:
Nulla per ambiguas puppis itura vias.
Finge dari comitéſque mihi, ventóſque, ratémque;
Quid ſequar? acceſſus terra paterna negat.
Ut rate felici pacata per æquora labar;
Temperet ut ventos Æolus; exul ero.
Non ego te, Crete, centum digeſta per urbes,
Aſpiciam, puero cognita terra Jovi.
Nam pater, & tellus juſto regnata parenti,
Prodita ſunt facto, nomina cara, meo;
Cùm tibi ne victor tecto morerêre recurvo,
Quæ regerent paſſus, pro duce fila dedi:
Cùm mihi dicebas, per ego ipſa pericula juro,
Te fore, dum noſtrûm vivet uterque, meam.
Vivimus; & non ſum, Theſeu, tua; ſi modò vivis,
Fœmina, perjuri fraude ſepulta viri.
Me quoque, quâ fratrem, mactâſſes, improbe, clavâ:
Eſſet, quam dederas, morte ſoluta fides.
Nunc ego non tantùm, quæ ſum paſſura, recordor;
Sed quæcumque poteſt ulla relicta pati.

Occur-

Occurrunt animo pereundi mille figuræ;
Morſque minus pœnæ, quàm mora mortis, habet:
Jamjam venturos, aut hàc, aut ſuſpicor illàc,
Qui lanient avido viſcera dente, lupos.
Forſitan & fulvos tellus alat iſta leones:
Quis ſcit, an hæc ſævas tigridas inſula habet?
Et freta dicuntur magnas expellere phocas:
Quid vetat & gladios per latus ire meum?
Tantùm nè religer durâ captiva catenâ;
Néve traham ſervâ grandia penſa manu:
Cui pater eſt Minos, cui mater filia Phœbi;
Quódque magis memini, quæ tibi pacta fui.
Si mare, ſi terras, porrectaque littora vidi;
Multa mihi terræ, multa minantur aquæ.
Cœlum reſtabat; timeo ſimulachra Deorum:
Deſtituor rapidis præda cibúſque feris.
Sive colunt, habitántque, viri; diffidimus illis:
Externos didici læſa timere viros.
Viveret Androgeos utinam: nec facta luiſſes
Impia funeribus, Cecropi terra, tuis!
Nec tua mactâſſet nodoſo ſtipite, Theſeû,
Ardua parte virum dextera, parte bovem!
Nec tibi, quæ reditus monſtrarent, fila dediſſem,
Fila per adductas ſæpè recepta manus!
Non equidem miror, ſi ſtat victoria tecum,
Strataque Cretæam bellua tinxit humum.
Non poterant figi præcordia ferrea cornu:
Ut te non tegeres, pectore tutus eras.
Illùc tu ſilices, illùc adamanta tuliſti;
Illîc, qui ſilices, Theſea, vincat, habes.
Crudeles ſomni, qui me tenuiſtis inertem;
(At ſemel æternâ nocte premenda fui.)
Vos quoque crudeles venti, nimiúmque parati:
Flaminâque in lachrymas officioſa meas:
Dextera crudelis, quæ me, fratrêmque, necavit;
Et data poſcenti, nomen inane, fides.
In me jurârunt ſomnus, ventúſque, fidéſque;
Prodita ſum cauſis una puella tribus.

Ergò

Ergò nec lacrymas matris moritura videbo?
Nec, mea qui digitis lumina condat, erit?
Spiritus infelix peregrinas ibit in auras?
Nec positos artus unguet amica manus?
Ossa superstabunt volucres inhumata marinæ?
Hæc sunt officiis digna sepulcra meis;
Ibis Cecropios portus; patriâque receptus,
Cùm steteris urbis celsus in arce tuæ,
Et bene narrâris letum taurique, virique,
Sectâque per dubias saxea tecta vias;
Me quoque narrato solâ tellure relictam:
Non ego sum titulis surripienda tuis.
Nec pater est Ægeûs; nec tu Pittheïdos Æthræ
Filius: auctores saxa fretúmque tui.
Dî facerent, ut me summâ de puppe videres!
Movisset vultus mœsta figura tuos.
Nunc quoque non oculis, sed, quâ potes, aspice mente
Hærentem scopulo, quem vaga pulsat aqua.
Aspice demissos lugentis in ore capillos;
Et tunicas lacrymis, sicut ab imbre, graves.
Corpus, ut impulsæ segetes Aquilonibus, horret;
Litteráque articulo pressa tremente labat.
Non te per meritum, quoniam malè cessit, adoro;
Debita sit facto gratia nulla meo;
Sed nec pœna quidem: si non ego causa salutis,
Non tamen est, cur sis tu mihi causa necis.
Has tibi, plangendo lugubria pectora laesas,
Infelix tendo trans freta longa manus:
Hos tibi, qui superant, ostendo mœsta capillos:
Per lacrymas oro, quas tua facta movent:
Flecte ratem, Theseû, versóque relabere vento:
Si priùs occidero; tu tamen ossa leges. *Ov.*

Dido Æneæ.

Sic, ubi fata vocant, udis abjectus in herbis,
Ad vada Mæandri concinit albus olor.
Nec, quia te nostrâ sperem prece posse moveri,
Alloquor; adverso vovimus ista Deo:

Sed,

Sed, merita, & *vitâ quod erat mihi carius ipsâ*
Cùm malè perdiderim; perdere verba, leve eſt.
Certus es ire tamen, miſeramque relinquere Didô:
Atque îdem venti vela fidémque ferent:
Certus es, Ænea, cum fœdere ſolvere naves;
Quæ que ubi ſint neſcis, Itala regna ſequi.
Nec nova Carthago, nec te creſcentia tangunt
Mœnia; nec ſceptro tradita ſumma tuo.
Facta fugis; facienda petis: quærenda per orbem
Altera, quæſita eſt altera terra tibi.
Ut terram invenias, quis eam tibi tradet habendam?
Quis ſua non notis arva tenenda dabit?
Alter habendus amor tibi reſtat, & altera Dido:
Quámque iterum fallas, altera danda fides.
Quando erit, ut condas inſtar Carthaginis urbem,
Et videas populos altus ab arce tuos?
Omnia ut eveniant, nec te tua vota morentur;
Unde tibi, quæ te ſic amet, uxor erit?
Uror, ut inducto ceratæ ſulphure tædæ;
Ut pia fumoſis addita thura focis.
Æneas oculis ſemper vigilantis inhæret;
Ænean animo nóxque diéſque refert.
Parce, Venus, nurui; durúmque amplectere fratrem,
Frater amor; caſtris militet ille tuis.
Fallor; & iſta mihi falsò jactatur imago:
Matris ab ingenio diſſidet ille ſuæ.
Te lapis, & montes, innatáque rupibus altis
Robora, te ſævæ progenuêre feræ;
Aut mare, quale vides agitari nunc quoque ventis;
Quo tamen adverſis fluctibus ire paras.
Quò fugis? obſtat hyems; hyemis mihi gratia profit:
Aſpice, ut everſas concitet Eurus aquas.
Quod tibi maluerim ſine me debere procellis:
Juſtior eſt animo ventus & unda tuo.
Non ego ſum tanti, (quamvìs merearis, inique,)
Ut pereas, dum me per freta longa fugis:
Exerces pretioſa odia, & conſtantia magno;
Si, dum me careas, eſt tibi vile mori.

Jam

Jam venti ponent; ſtratâque æqualitèr undâ,
Cæruleis Triton per mare curret equis.
Tu quoque cum ventis utinam mutabilis eſſes!
Et, niſi duritiâ robora vincis, eris,
Quid? ſi neſcieris, inſana quid æquora poſſint?
Expertæ toties tam malè credis aquæ?
Ut pelago ſuadente etiam retinacula ſolvas,
Multa tamen latus triſtia pontus habet.
Nec violâſſe fidem tentantibus æquora prodeſt:
Perfidiæ pœnas exigit ille locus.
Præcipuè cùm læſus Amor: quia mater Amoris
Nuda Cytheriacis edita fertur aquis.
Perdita nè perdam timeo, noceámve nocenti;
Neu bibat æquoreas naufragus hoſtis aquas:
Vive, precor; ſic te meliùs, quàm funere, perdam:
Tu potiùs leti cauſa ferâre mei.
Finge, age, te rapido (nullum ſit in omine pondus)
Turbine deprendi; quid tibi mentis erit?
Protinus occurrent falſæ perjuria linguæ,
Et Phrygiâ Dido fraude coacta mori.
Conjugis ante oculos deceptæ ſtabit imago
Triſtis, & effuſis ſanguinolenta comis.
Quicquid id eſt, totum merui, concedite, dicas:
Quæque cadent, in te fulmina miſſa putes.
Da breve ſævitiæ ſpatium pelagíque, tuæque:
Grande moræ pretium tuta futura via eſt.
Nec mihi parcatur; puero parcatur Iulo;
Te ſatis eſt titulum mortis habere meæ.
Quid puer Aſcanius, quid Dî meruêre Penates?
Ignibus ereptos obruet unda Deos.
Sed neque fers tecum: nec, quæ mihi perfide, jactas,
Preſsêrunt humeros ſacra patérque tuos.
Omnia mentiris: nec enim tua fallere lingua
Incipit à nobis; primáque plector ego.
Si quæras, ubi ſit formoſi mater Iuli;
Occidit à duro ſola relicta viro,
Nec mihi mens dubia eſt, quin te tua numina damnent:
Per mare, per terras ſeptima jactat hyems.

Diva

Diva parens, seniórque pater, pia sarcina nati,
Spem mihi mansuri rite dedère viri.
Si fuit errandum, causas habet error honestas:
Adde fidem, nulià parte pigendus erit.
Durat in extremum, vitæ que noviſſima noſtræ.
Proſequitur fati, qui fuit ante, tenor.
Occidit internas conjux mactatus ad aras;
Et ſceleris tanti præmia frater habet.
Exul agor; cineréſque viri, patriamque, relinquo;
Et feror in duras hoſte ſequente vias.
Applicor ignotis: fratríque elapſa fretóque
Quod tibi donavi, perfide, littus emo.
Urbem conſtitui; latéque patentia fixi
Mœnia, finitimis invidioſa locis.
Bella tument; bellis peregrina, & fœmina, tentor;
Víxque rudes portas urbis, & arma paro.
Mille procis placui; qui, me, coière, querentes,
Neſcio quem thalamis præpoſuiſſe ſuis.
Quid dubitas vinctam Gætulo tradere Iarbæ?
Præbuerim ſceleri brachia noſtra tuo:
Eſt etiam frater; cujus manus impia poſſit
Reſpergi noſtro, ſparſa cruore viri.
Pone Deos, & quæ tangendo ſacra profanas:
Non bene cœleſtes impia dextra colit.
Si tu cultor eras elapſis igne futurus;
Pœnitet elapſos ignibus eſſe Deos.
Sed jubet ire Deus, vellem vetuiſſet adire;
Punica nec Teucris preſſa fuiſſet humus.
Hoc duce (nempe Deo) ventis agitaris iniquis,
Et teris in rapido tempora longa freto.
Pergama vix tanto tibi erant repetenda labore,
Hectore, ſi, vivo quanta fuêre, forent.
Non patrium Simoênta petis: ſed Tibridis undas:
Nempe, ut pervenias, quò cupis, hoſpes eris.
Utque latet, vitátque tuas abſtruſa carinas,
Vix tibi continget terra petita ſeni.
Hos potiùs populos in dotem, ambage remiſsâ,
Accipe; & advectas Pygmalionis opes.

Ilion

Ilion in Tyriam transfer feliciùs urbem :
I nque loco regis sceptra sacrata tene.
Si tibi mens avida est belli, si quærit Iülus,
Unde, suo partus Marte, triumphus eat ;
Quem superet, nè quid desit, præbebimus hostem :
Hic pacis leges, hic locus arma capit.
Nota mihi freta sunt Afrum frangentia littus :
Temporibus certis dántque negántque viam.
Cúm dabit aura viam, præbebis carbasa ventis :
Nunc levis ejectam continet alga ratem.
Tempus ut observem, manda mihi ; certiùs ibis :
Nec te, si cupies, ipsa manere sinam.
Et socii requiem poscunt ; laniatáque classis
Postulat exiguas semirefecta moras.
Sin minùs ; est animus nobis effundere vitam :
In me crudelis non potes esse diu.
Adspicias utinam, quæ sit scribentis imago !
Scribimus ; & gremio Troïcus ensis adest :
Pérque genas lacrymæ strictum labuntur in ensem ;
Qui jam pro lacrymis sanguine tinctus erit.
Quàm bene conveniunt fato tua munera nostro !
Instruis impensâ nostra sepulcra brevi.
Nec mea nunc primo feriuntur pectora telo ;
Ille locus sævi vulnus Amoris habet.
Ne consumpta rogis, inscribar Elissa Sichæi ;
Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit :
Præbuit Æneas, & causam mortis, & ensem ;
Ipsa suâ Dido concidit usa manu. *Ov.*

Nux.

Nux ego juncta viæ, cùm sim sinè crimine vitæ ;
A populo saxis prætereunte petor.
Obruere ista solet manifestos pœna nocentes,
Publica cùm lentam non capit ira moram.
Nil ego peccavi : nisi si peccare videtur,
Annua cultori poma referre suo.
At priùs arboribus, tum cùm meliora fuêre
Tempora, certamen fertilitatis erat.

Tum

Tum domini memores ſertis ornare ſolebant
Agricolæ fructu proveniente Deos.
Sæpè tuas igitur, Liber, miratus es uvas;
Mirata eſt oleas ſæpe Minerva ſuas.
Pomáque læſiſſent matrem; nî ſubdita ramo
Longa laboranti furca tuliſſet opem.
At poſtquam platanis ſterilem præbentibus umbram
Uberior quâvis arbore venit honos;
Nos quoque frugiferæ (ſi nux modò ponor in illis)
Cœpimus in patulas luxuriare comas.
Nunc neque continuos naſcuntur poma per annos:
Uváque læſa domum, læsáque bacca venit.
Si ſciat hoc vitis naſcentes ſupprimet uvas:
Orbáque, ſi ſciat hoc, Palladis arbor erit.
Hoc in notitiam veniat malóque piróque;
Deſtituent ſylvas utraque poma ſuas.
Quæque ſibi vario diſtinguit poma colore,
Audiat hoc ceraſus; ſtipes inanis erit.
Non equidem invideo: nunquid tamen ulla feritur,
Quæ ſterilis ſolâ conſpicienda comâ eſt?
Cernite ſinceros omnes ex ordine truncos,
Qui modò nil, quare percutiantur, habent.
At mihi ſæva nocent mutilatis vulnera ramis;
Nudáque dejecto cortice ligna patent.
Non odium facit hoc, ſed ſpes indulta rapinæ,
Suſtinuant aliæ poma; querentur idem.
Sic reus ille ferè eſt, de quo victoria lucro
Eſſe poteſt; inopis vindice facta carent.
Sic timet insidias, qui ſcit ſe ferre viator,
Cur timeat; tutum carpit inanis iter.
Sic ego ſola petor; ſoli quia cauſa petendi eſt.
Frondibus intactis cætera turba virent.
Nam quòd habent frutices alii quoque proxima nobis
Fragmina, quòd læſo vimine multa jacent;
Non iſtis ſua facta nocent: vicinia damno eſt.
Excipiunt ictu ſaxa repulſa meo.
Fidque fide careat; ſi non, quæ longiùs abſunt,
Nativum retinent inviolata decus.

Erg

Ergò ſi ſapiant, & mentem verba ſequantur;
Devoveant umbras proxima quæque meas.
Quàm miſerum eſt, odium damnis accedere noſtris:
Méque ream nimiæ proximitatis agi!
Sed, puto, magna mei eſt operoſo cura colono.
Invenias, dederit quid mihi, præter humum?
Sponte meâ facilis contempto naſcor in agro:
Párſque loci, quâ ſto, publica pœné via eſt.
Me, ſata nè lædam, (quoniam ſata lædere dicor,)
Imus in extremo margine fundus habet.
Non mihi falx nimias Saturnia deputat umbras;
Duratam renovat non mihi foſſor humum.
Sole licèt ſiccâque ſiti peritura laborem;
Irriguæ dabitur non mihi ſulcus aquæ.
At cùm maturas fiſſo nova cortice rimas
Nux agit; ad partes pertica ſæva venit.
Pertica dat plenis immitia vulnera ramis
Nè poſſim lapidum verbera ſola queri.
Poma cadunt menſis non interdicta ſecundis;
Et condis lectas, parca colona, nuces.
Has puer aut certo rectas dilaminat ictu;
Aut pronas digito bíſve ſemélve petit.
Quattuor in nucibus, non ampliùs, alea tota eſt;
Cùm ſibi ſuppoſitis additur una tribus.
Per tabulæ clivum labi jubet alter; & optat,
Tangat ut è multis quamlíbet una ſuam,
Eſt etiam, par ſit numerus qui dicat, an impar?
Ut divinatas auferat augur opes.
Fit quoque de cretâ, qualem cœleſte figuram
Sidus, & in Græcis litera quarta gerit.
Hæc ubi diſtincta eſt gradibus, qui conſtitit intus,
Quot tetigit virgâ, tot capit indè nuces.
Vas quoque ſæpè cavum ſpatio diſtante locatur;
In quod miſſa levi nux cadat una manu.
Felix; ſecreto quæ nata eſt arbor in agro;
Et ſoli domino ferre tributa poteſt!
Non hominum ſtrepitus audit, non illa rotarum:
Non à vicinâ pulverulenta viâ eſt.

Illa ſuo, quæcunque tulit, dare dona colono,
Et plenos fructus annumerare poteſt.
At mihi maturos nunquam licet edere fœtus;
Ante diem´que meæ decutiuntur opes.
Lamina mollis adhuc tenero eſt in lacte, quod intra
Nec mala ſunt ulli noſtra futura bono: [eſt;
Jam tamen invenias, qui me jaculentur, & ictu
Præfeſtinato munus mane petant.
Si fiat rapti, fiat menſura relicti,
Majorem domini parte, viator, habes.
Sæpè aliquis, foliis ut nuda cacumina vidit;
Eſſe putat Boreæ triſte furentis opus.
Æſtibus hic, hic me ſpoliatam frigore credit:
Eſt quoque, qui crimen grandinis eſſe putet.
At mihi nec grando duris inviſa colonis,
Nec ventus fraudi, sólve, gelúve fuit.
Fructus obeſt: peperiſſe nocet: nocet eſſe feracem.
Quæ´que fuit multis, eſt mihi præda malo.
Præda malo, Polydore, fuit tibi: præda nefandæ
Conjugis Aönium miſit in arma virum.
Heſperii regis pomaria tuta fuiſſent;
Una ſed immenſas arbor habebat opes.
At rubus & ſentes tantummodo lædere natæ,
Spináque vindictâ cætera tuta ſuâ eſt.
Me, quia non noceo, nec obuncis vindicor hamis;
Miſſa petunt avidâ ſaxa proterva manu.
Quid ſi non apta, ſolem fugientibus umbras,
Finditur Icario cùm cane terra, darem?
Quid, niſi ſuffugium nimbos vitantibus eſſem,
Non expectatâ cùm venit imber aquâ?
Omnia cùm faciam, cùm præſtem ſedula cunctis
Officium; faxis officioſa petor.
Hæc mihi perpeſſæ, domini patienda querela eſt.
Cauſabor, quare ſit lapidoſus ager.
Dúmque repurgat humum collectaque ſaxa remittit;
Semper habent in me tela parata viæ.
Ergò inviſa aliis, uni mihi frigora proſunt:
Illo me tutam tempore præſtat hyems.

Nuda

Nuda quidem tunc ſum ; nudam tamen expedit eſſe ;
Nec ſpolium de me, quod petat, hoſtis habet.
At ſimul induimus noſtris ſua munera ramis :
Saxa novos fructus grandine plura petunt.
Forſitan hìc aliquis dicat ; Quæ publica tangunt,
Carpere conceſſum eſt : hoc via juris habet.
Si licet hoc, oleas diſtringite ; cædite meſſes ;
Improbe, vicinum carpe viator olus.
Intret & urbanas eadem petulantia portas ;
Sítque tuis muris, Romule, juris idem.
Quilibet argentum primæ de fronte tabernæ
Tollat ; & ad gemmas quilibet alter eat.
Auferat hìc aurum ; peregrinos ille lapillos ;
Et quaſcunque poteſt tangere, tollat opes.
Sed neque tolluntur : nec, dum regit omnia Cæſar,
Incolumis tanto præſide raptor erit.
At non ille Deus pacem intra mœnia finit :
Auxilium toto ſpargit in orbe ſuum.
Quid tamen hoc prodeſt, mediâ ſi luce palámque
Verberor ; & tutæ non licet eſſe nuci ?
Ergò nec nidos foliis hærere, nec ullam
Sedibus in noſtris ſtare videtis avem.
At lapis, in ramo ſedit quicunque bifurco,
Hæret ; & ut captâ victor in arce manet.
Cætera ſæpè tamen potuêre admiſſa negari ;
Et crimen nox eſt inficiata ſuum.
Noſtra notat fuſco digitos injuria ſucco,
Cortice contactas inficiente manus.
Ille cruor meus eſt : illo maculata cruore
Non profecturâ dextra levatur aquâ.
O ègo, cùm longæ venêrunt tædia vitæ,
Optavi quoties, arida facta mori !
Optavi quoties, aut cæco turbine verti,
Aut valido miſſi ſulminis igne peti !
Atque utinam ſubitæ raperent mea poma procellæ :
Vel poſſem fructus excutere ipſa meos.
Sic, ubi detracta eſt à te tibi cauſa periculi,
Quod ſupereſt, tutum, Pontice caſtor, habes.

Quid mihi tunc animi eſt, cùm ſumit tela viator?
Atque oculis plagæ deſtinat ante locum?
Nec vitare licet moto fera vulnera trunco,
Quem ſub humo radix vincláque curva tenent.
Corpora præbemus plagis; ut ſæpè ſagittis,
Cúm populus manicas depoſuiſſe vetat:
U'tve gravem candens ubi tolli vacca ſecurim
Aut ſtringi cultros in ſua colla videt,
Sæpè meas vento frondes tremuiſſe putâſtis:
Sed metus in nobis cauſa tremoris erat.
Si merui, videórque nocens; imponite flammæ
Noſtráque fumoſis urite membra focis.
Si merui, videórque nocens: excidite ferro;
Et liceat miſeræ dedecus eſſe ſemel.
Si nec cur urar, nec cur excidar habetis;
Parcite, ſic cœptum perficiatis iter. *Ov.*

Medea Jaſoni.

At tibi Colchorum (memini) regina vacavi,
Ars mea, cùm peteres, ut tibi ferret opem.
Tunc, quæ diſpenſant mortalia fila, ſorores
Debuerant fuſos evolüiſſe meos.
Tunc potui Medêa mori bene: quicquid ab illo
Produxi vitam tempore, pœna fuit.
Hei mihi! cur unquam juvenilibus acta laçertis
Phryxêam petiit Pelias arbor ovem?
Cur unquam Colchi Magnetida vidimus Argô?
Turbáque Phaſiacam Graja bibiſtis aquam?
Cur mihi plús æquo flavi placuêre capilli,
Et decor, & linguæ gratia ficta tuæ?
At (ſemel in noſtras quoniam nova puppis arenas
Venerat, audaces attuleratque viros)
Iſſet anhelatos non præmedicatus in ignes
Immemor Æſonides, oráque adunca boum.
Semina jeciſſet; totidémque reſumeret hoſtes?
Ut caderet cultu cultor ab ipſe ſuo.
Quantum perfidiæ tecum, ſcelerate, periſſet?
Demta forent capiti quàm mala multa meo!

Eſt

Eſt aliqua ingrato meritum exprobare voluptas:
Hâc fruor: hæc de te gaudia ſola feram.
Juſſus inexpertam Colchos advertere puppim,
Intrâſti patriæ regna beata meæ.
Hoc illìc Medêa fui, nova nupta quod hìc eſt:
Quàm pater eſt illi, tam mihi dives erat.
Hic Ephyren bimarem; Scythiæ latus ille novoſæ
Omne tenet, Ponti quà plaga læva jacet.
Accipit hoſpitio juvenes Æëta Pelaſgos,
Et premitis pictos corpora Graja toros.
Tunc ego te vidi: tunc cœpi ſcire, quid eſſes:
Illa fuit mentis prima ruina meæ.
Ut vidi, ut perii! nec notis ignibus arſi!
Ardet ut ad magnos pinea tæda Deos.
Et formoſus eras, & me mea fata trahebant:
Abſtulerant oculi lumina noſtra tui.
Perfide, ſenſiſti: quis enim bene celat amorem?
Eminet indicio prodita flamma ſuo.
Dicitur interea tibi lex; ut dura ferorum
Inſolito premeres vomere colla boum.
[Martis erant tauri plùs, quàm per cornua, ſævi:
Quorum terribilis ſpiritus ignis erat.]
Ære pedes ſolidi, prætentáque naribus æra;
Nigra per afflatus hæc quoque facta ſuos.
Semina præterèa, populos genitura, juberis
Spargere devotâ lata per arva manu;
Qui peterent ſecum natis tua corpora telis:
Illa eſt agricolæ meſſis iniqua ſuo.
Lumina cuſtodis, ſuccumbere neſcia ſomno,
Ultimus eſt aliquâ decipere arte labor.
Dixerat Æëtes, mœſti conſurgitis omnes:
Menſáque purpureos deſerit alta toros.
Quàm tibi tunc longè regnum dotale Creuſæ,
Et ſocer, & magni nata Creontis erant?
Triſtis abis: oculis abeuntem proſequor udis;
Et dixit tenui murmure lingua, Vale.
Ut poſitum tetigi thalamo malè ſaucia lectum,
Acta eſt per lacrymas nox mihi, quanta fuit.

Ante oculos tauríque meos, ſegetèſque nefandæ;
Ante meos oculos pervigil anguis erat. [rem:
Hinc amor, hinc timor eſt: ipſum timor auget amo-
Manè erat; & thalamo chara recepta ſoror
Disjectámque comas, aversâque in ara jacentem
Invenit, & lachrymis omnia plena meis.
Orat opem Minyis: petit altera, & altera habebit.
Æſonio juveni, quod rogat illa, damus.
Eſt nemus & piceïs, & frondibus ilicis, atrum;
Vix illùc radiis ſolis adhirę licet.
Sunt in eo (fuerant certè) delubra Dianæ:
Aurea barbaricâ ſtat Dea facta manu.
Noſtin'? an exciderunt mecum loca? venimus illùc?
Orſus es infido ſic prior ore loqui.
Jus tibi & arbitrium noſtræ Fortuna ſalutis
Tradidit; ínque tuâ vitáque mórſque manu:
Perdere poſſe ſat eſt; ſi quem juvat ipſa poteſtas:
Sed tibi ſervatus gloria major ero.
Per mala noſtra precor, quorum potes eſſe levamen;
Per genus, & numen cuncta videntis avi;
Per triplices vultus, arcanáque ſacra Dianæ;
Et ſi fortè alios gens habet iſta Deos:
O virgo, miſerêre mei; miſerêre meorum!
Effice me meritis tempus in omne tuum.
Quòd ſi fortè virum non denignare Pelaſgum,
(Sed mihi tam faciles unde, meóſque Deos?)
Spiritus antè meus tenues vaneſcat in auras,
Quàm thalamo, niſi tu, nupta ſit ulla meo:
Conſcia ſit Juno, ſacris præfecta maritis;
Et Dea, marmoreâ cujus in æde ſumus.
Hæc animum (& quota pars hæc ſunt?) movêre puellæ
Simplicis; & dextræ dextera juncta meæ,
Vidi etiam lacrymas: an pars eſt fraudis in illis?
Sic citò ſum verbis capta puella tuis.
Jungis & æripedes inadufto corpore tauros;
Et ſolidam juſſo vomere findes humum:
Arva venenatis pro ſemine dentibus imples:
Naſcitur, & gladios ſcutáque miles habet.

Ipſa

Ipſa ego, quæ dederam medicamina, pallida ſedi;
Cùm vidi ſubitos arma tenere viros:
Donec terrigenæ (facinus miſerabile!) fratres
Inter ſe ſtrictas conſeruêre manus.
Pervigil, ecce! draco ſquamis crepitantibus horrens
Sibilat; & torto pectore verrit humum.
Dotis opes ubi tunc? ubi tunc tibi regia conjux?
Quique maris gemini diſtinet Iſthmos aquas?
Ille ego, quæ tibi ſum nunc denique barbara facta,
Nunc tibi ſum pauper, nunc tibi viſa nocens;
Flammea ſubduxi medicato lumina ſomno:
Et tibi, quæ raperes, vellera tuta dedi.
Proditus eſt genitor: regnum patriamque reliqui:
Munus in exilio quòd licet eſſe tuli.
At non te fugiens finè me, germane, reliqui:
Deficit hôc uno littera noſtra loco.
Quod facere auſa mea eſt, non audet ſcribere dextra.
Sic ego, ſed tecum, dilaceranda fui.
Nec tamen extimui (quid enim poſt illa timerem?)
Credere me pelago fœmina, jámque nocens.
Numen ubi eſt? ubi Dî? meritas ſubeamus in alto,
Tu fraudis pœnas, credulitatis ego.
Compreſſos utinam Symplegades eliſiſſent;
Noſtráque adhærerent oſſibus oſſa tuis!
Aut nos Scylla rapax canibus miſiſſet edendos!
Debuit ingratis Scylla nocere viris,
Quæ que vomit fluctus totidem, totidémque reſorbet,
Nos quoque Trinacriæ ſuppoſuiſſet aquæ.
Soſpes ad Hæmonias, victórque, reverteris urbes:
Ponitur ad patrios aurea præda Deos.
Quid referam Peliæ natas pietate nocentes,
Cæsáque virgineâ membra paterna manu?
Ut culpent alii, tibi me laudare neceſſe eſt:
Pro quo ſum toties eſſe coäcta nocens,
Auſus es (o! juſto deſunt ſua verba dolori)
Auſus es, Æſoniâ, dicere, cede domo.
Juſſa domo ceſſi, natis comitata duobus;
Et, qui me ſequitur ſemper, amore tui.

At ſubito noſtras ut Hymen cantatus ad aures
Venit, & accenſo lampades igne micant,
Tibiáque effundit ſocialia carmina vobis,
At mihi funeſtâ flebiliora tubâ,
Pertimui; nec adhuc tantum ſcelus eſſe putabam:
Sed tamen in toto pectore frigus erat.
Turba ruunt: &, Hymen, clamant: Hymeneæ, frequentant:
Quò propior vox hæc, hôc mihi pejus erat.
Diverſi flebant ſervi, lacrymáſque tegebant:
Quis vellet tanti nuncius eſſe mali?
Me quoque, quidquid erat, potiùs neſcire juvabat:
Sed tanquam ſcirem, mens mea triſtis erat.
Cùm minor è pueris, juſſus, ſtudióque videndi,
Conſtitit ad geminæ limina prima foris:
Hic mihi, Mater, abi; pompam pater, inquit, Iäſon
Ducit; & adjunctos aureus urget equos.
Protinus abſciſsâ planxi mea pectora veſte;
Tuta nec à digitis ora fuêre meis,
Ire animus mediæ ſuadebat in agmina turbæ,
Sertáque compoſitis demere rapta comis.
Vix me continui, quin ſic laniata capillos
Clamarem, Meus eſt; injiceremqué manus.
Læſe pater, gaude: Colchi gaudete relicti:
Inferias umbræ fratris habete mei.
Deſeror (amiſſis regno, patriâque, domóque)
Conjuge, qui nobis omnia ſolus erat.
Serpentes igitur potui, tauróſque furentes;
Unum non potui perdomuiſſe virum?
Quœque feros pepuli doctis medicatibus ignes,
Non valeo flammas effugere ipſa meas?
Ipſi me cantus, herbæque, artéſque, relinquunt?
Nil Dea, nil Hecates ſacra potentis agunt?
Non mihi grata dies: noctes vigilantur amaræ:
Nec tener in miſero pectore ſomnus adeſt.
Quæ me non poſſum, potui ſopire draconem:
Utilior cuivis, quàm mihi, cura mea eſt.

Forſitan

Forſitan &, ſtulte dum te jactare maritæ
Quæris, & injuſtis auribus apta loqui,
In faciem, moréſque meos, nova crimina fingis,
Rideat, & vitiis læta ſit illa meis.
Rideat, & Tyrio jaceat ſublimis in oſtro;
Flebit; & ardores vincet aduſta meos.
Dum ferrum, flammæque aderunt, ſuccúſque veneni;
Hoſtis Medêæ nullus inultus erit.
Dos ubi ſit, quæris? campo numeravimus illo,
Qui tibi laturo vellus arandus erat.
Aureus ille aries, villo ſpectabilis aurêo,
Dos mea: Quam, dicam ſi tibi, redde; neges.
Dos mea, tu ſoſpes: dos eſt mea, Graja juventus:
I nunc, Siſyphias, improbe, confer opes. [tem;
Quòd vivis; quòd habes nuptam, ſocerúmque poten-
Hoc ipſum ingratus quòd potes eſſe, meum eſt.
Quos equidem actutum! ſed quid prædicere pœnam
Attinet? ingentes parturit ira minas.
Quò feret ira, ſequar; facti fortaſſe pigebit:
Et piget infido conſuluiſſe viro,
Viderit iſta Deus, qui nunc mea pectora verſat:
Neſcio quid certè mens mea majus agit. *Ov.*

FLORILEGIUM POETICUM

EX

MARTIALI.

Hæc ego vel Curio, Fabricióque legam. MART.

FLORILEGIUM POETICUM.

In Cottam.

BELLUS homo, & magnus vis idem, Cotta videri;
Sed quì bellus homo eſt, Cotta, puſillus homo eſt.

De Acerra—Potore.

Heſterno fœtere mero qui credit Acerram,
Fallitur; in lucem ſemper Acerra bibit.

Ad Fidentinum—Plagiarium.

Quem recitas, meus eſt, ô Fidentine, libellus;
Sed malè cùm recitas, incipit eſſe tuus.

Ad Lividum.

Qui ducis vultus, & non legis iſta libentèr,
Omnibus invideas Livide; nemo tibi.

Ad

Ad Cauponem—Perfidum.

Continuis vexata madet vindemia nimbis;
Non potes, ut cupias, vendere, caupo, merum.

Ad Celerem recitatorem importunum.

Ut recitem tibi noſtra rogas epigrammata; nolo:
Non audire, Celer, ſed recitare cupis.

De Lino—non ſolvente debita.

Dimidium donare Lino, quàm credere totum,
Qui mavult; mavult perdere dimidium.

Ad Lælium—poëtam vilem & mordacem.

Cùm tua non edas, carpis mea carmina, Læli;
Carpere vel noli noſtra, vel ede tua.

Ad Velocem—poſtulantem brevia epigrammata.

Scribere me quereris, Velox, epigrammata longa;
Ipſe nihil ſcribis: tu breviora facis.

Ad Sextum—debitorem pauperem.

Sexte, nihil debes; nil debes, Sexte, fatemur:
Debet enim, ſi quis ſolvere, Sexte, poteſt.

De Paullo—plagiario.

Carmina Paullus emit; recitat ſua carmina Paullus:
Nam quod emas, poſſis dicere jure tuum.

Ad Gallam—non ſtantem promiſſis.

Das nunquam, ſemper promittis, Galla, roganti;
Si ſemper fallis, jam rogo, Galla, nega.

In Linum—quem oderat.

Quid mihi reddat ager, quæris, Line, Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager: Te, Line, non video.

In

In Zoilum—veſtibus alienis ornatum.

Pexatus pulchrè rides mea, Zoile, trita,
Sunt hæc trita quidem, Zoile; ſed mea ſunt.

De Fannio—cujus ſpontaneam mortem arguit.

Hoſtem cum fugeret, ſe Fannius ipſe peremit.
Hic (rogo) non furor eſt, nè moriare, mori?

Ad Ponticum—hominem facinoroſum.

Abſciſsâ ſervum quid fingis, Pontice, linguâ?
Neſcis tu populum, quod tacet ille, loqui?

In Quinctum—Amatorem.

Thaïda Quinctus amat; quam Thaïda? Thaïda luſcam
Unum oculum Thaïs non habet, ille duos.

In Cinnam—obtrectatorem.

Verſiculos in me narratur ſcribere Cinna.
Non ſcribit, cujus carmina nemo legit.

De Ciſternâ Ravennate.

Sit ciſterna mihi, quàm vinea, malo Ravennæ;
Cùm poſſim multò vendere pluris aquam.

De Caupone—Ravennate.

Callidus impoſuit nuper mihi caupo Ravennæ;
Cum peterem mixtum, vendidit ille merum.

In Cinnam—extenuantem ſuas poſtulationes.

Eſſe nihil dicis, quidquid petis, improbe Cinna.
Si nil, Cinna, petis; nil tibi, Cinna, nego.

In

In Rufum—avarum.

Eſſe negas coctum leporem, poſcíſque flagella.
Mavis, Rufe, coquum ſcindere, quàm leporem.

In Mamercum—malum poëtam.

Nil recitas, & vis, Mamerce, poëta videri.
Quicquid vis, eſto, dummodo nil recites.

In Avarum—amicum.

Millia miſiſti mihi ſex, bis ſena petenti.
Ut bis ſena feram, bis duodena petam.

In Ponticum—qui convivis vilia, ſibi generoſa vina apponebat.

Nos bibimus vitro, tu myrrhâ, Pontice; quarę?
Prodat perſpicuus nè duo vina calix.

Ad Fauſtinum—de Criſpo helluone.

Quadrantem Criſpus tabulis, Fauſtine, ſupremis
Non dedit uxori: cui dedit ergo? ſibi.

Ad Olum—tingentem ſuos capillos.

Cana eſt barba tibi, nigra eſt coma; tingere barbam
Non potes, hæc cauſa eſt: ſed potes, Ole, comam.

De Thaïde & Lecania—quarum dentes irridet.

Thaïs habet nigros, niveos Lecania dentes.
Quæ ratio eſt? emtos hæc habet, illa ſuos.

In Baſſam—mulierem deformem.

Dicis formoſam, dicis te, Baſſa puellam.
Iſtud quæ non eſt, dicere Baſſa ſolet.

De

De Philone—inope.

Nunquam ſe cœnâſſe domi Philo jurat; & hoc eſt:
Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.

Ad Æmilianum.

Semper eris pauper, ſi pauper es, Æmiliane;
Dantur opes nulli nunc, niſi divitibus.

Ad Dindymum—cujus diverſa erant à ſuis ſtudia.

Inſequeris, fugio; fugis, inſequor; hæc mihi mens eſt;
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

In raucum Poëtam—colla lanâ tegentem.

Qui recitat lanâ fauces & colla revinctus,
Hic ſe poſſe loqui, poſſe tacere negat.

In Pomponium—poëtam ineptum.

Quòd tam grande ſophôs clamat tibi turba togata;
Non tu, Pomponî; cœna diſerta tua eſt.

Ad Lupum—intempeſtivè triſtem.

Triſtis es, & felix; ſciat hoc fortuna caveto:
Ingratum dicet te, Lupe, ſi ſcierit.

De Philippo—lectîcâ vecto.

Octaphoro ſanus portatur, Avite, Philippus.
Hunc tu ſi ſanum credis, Avite, furis.

Ad Pontilianum—poëtam ineptum.

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
Nè mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

De Caſſelio—tardè ingenioſo.

Cùm ſexaginta numeret Caſſelius annos,
Ingenioſus homo eſt, Quando diſertus erit?

Ad

Ad Titum De Cæciliano—helluone.

Non cœnat sinè apro noster, Tite, Cæcilianus,
Bellum convivam Cæcilianus habet.

In Tuccam—sordidum & avarum.

Exigis ut nostros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam; nam vis vendere, non legere.

Ad Lausum—de bono libro.

Triginta toto mala sunt epigrammata libro,
Si totidem bona sunt, Lause, liber bonus est.

De Eutrapelo—tonsore lentissimo.

Eutrapelus tonsor dum circuit ora Luperci,
Expingítque genas; altera barba subit.

Ad Gargilianum—falsum venditorem.

Morio dictus erat; viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane, sapit.

Ad Varum—de versibus extemporalibus.

Cùm facias versus nullâ non luce ducenos,
Vare, nihil recitas; non sapis, atque sapis.

Ad Gaurum—de muneribus captatoris.

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, seníque;
Si sapis, et sentis, hic tibi ait, morere.

De Aspro—amatore puellæ nunquam visæ.

Formosam planè, sed cæcus diligit Asper.
Plus ergò, ut res est, quàm videt, Asper amat.

In Paullam infamem.

Nubere vis Prisco; non miror, Paulla; sapisti:
Ducere te non vult Priscus; et ille sapit.

De

De Paullâ—vetulâ.

Nubere Paulla cupit nobis; ego ducere Paullam
Nolo; annus eſt: vellem, ſi magis eſſet annus.

De Apro—interfectore uxoris.

Dotatæ uxori cor arundine fixit acutâ,
Sed dum ludit Aper: Ludere novit Aper.

Ad Philerotem—de ſeptem uxoribus ejus mortuis.

Septima jam, Phileros, tibi conditur uxor in agro.
Plus nulli, Phileros, quàm tibi reddit ager.

In Olum—convivatorem ineptum.

Menſas, Ole, bonas ponis; ſed ponis opertas.
Ridiculum eſt; poſſum ſic ego habere bonas.

Ad Sextum—cujus munera conqueritur minui.

Argenti libram mittebas; facta ſelibra eſt;
Sed piperis: tanti non emo, Sexte, piper.

De Memore—ab Apelle picto.

Clarus fronde Jovis, Romani fama cothurni,
Spirat Apelleâ redditus arte Memor.

In Zoilum—ignobilem.

Jus tibi natorum vel ſeptem, Zoile, detur;
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

In Fauſtum—puellis inviſum.

Neſcio tam multis quid ſcribas, Fauſte, puellis.
Hoc ſcio, quòd ſcribit nulla puella tibi.

In Maronem—cujus hæreditatem expectabat.

Nil mihi das vivus; dicis post fata daturum.
Si non es stultus, scis, Maro, quid cupiam.

Ad Mathonem—ne parva quidem munera impetrantem à divitibus.

Parva rogas magnos; sed non dant hæc quoque magni.
Ut pudeat leviùs te, Matho, magna roga.

Ad Sosibianum—captatorem hæreditatum.

Nemo habitat gratis, nisi dives & orbus, apud te.
Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.

Ad Flaccum—de Thaïde valde exili.

Thaïda tam tenuem potuisti, Flacce, videre?
Tu, puto, quod non est, Flacce, videre potes.

In Zoilum—hominem prorsus perditum.

Mentitur, qui te vitiosum, Zoile, dixit,
Non vitiosus homo es, Zoile; sed vitium.

De Antiocho—Tonsore imperito.

Qui nondum Stygias descendere quærit ad undas,
Tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.

In Postumum—ebrium promittentem quidlibet.

Omnia promittis, cùm totâ nocte bibisti;
Manè nihil præstas, Posthume; manè bibe.

In Læliam—edentulam & calvam.

Dentibus atque comis, nec te pudet, uteris emptis.
Quid facies oculo, Lælia? non emitur.

In

In Cinnam—ebrioſum.

Poto ego ſextantes; tu potas, Cinna, deunces:
Et quereris quòd non, Cinna, bibamus idem.

In Inconſtantem.

Difficilis, facilis; jucundus, acerbus es idem,
Nec poſſum tecum vivere, nec ſinè te.

In Zoilum, quem à deformitate improbum judicat.

Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læſus,
Rem magnam præſtas, Zoile, ſi bonus es.

De Calliſtrato—laudatore omnium.

Nè laudet dignos, laudat Calliſtratus omnes.
Cui malus eſt nemo, quis bonus eſſe poteſt?

De Tongiliano—naſuto.

Tongilianus habet naſum; ſcio, non nego; ſed jam
Nil præter naſum Tongilianus habet.

Ad Mattum—Importunum.

Qui negat eſſe domi ſe, tunc cùm limina pulſas,
Quid dicat, neſcis? dormio, Matte, tibi.

De Arriâ & Pœto—cui gladium porrexit, quo ipſa ſe perfoderat.

Caſta ſuo gladium cùm traderet Arria Pœto,
Quem de viſceribus traxerat ipſa ſuis;
Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit;
Sed quod tu facies, hoc mihi, Pœte, dolet.

Ad Æliam—edentulam.

Si memini, fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes;
Expuit una duos tuſſis, & una duos.

Jam

Jam ſecura potes totis tuſſire diebus;
Nil, iſtìc quod agat, tertia tuſſis habet.

Ad Cæcilianum—helluonem.

Dic mihi, quis furor eſt? turbâ ſpectante vocatâ
Solus boletos, Cæciliane, voras.
Quid dignum tanto tibi ventre, gulâque precabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

Ad Fidentinum—plagiarium.

Fama refert noſtros te, Fidentine, libellos
Non aliter populo quàm recitare tuos.
Si mea vis dici, gratìs tibi carmina mittam;
Si dici tua vis, hæc eme, nè mea ſint.

De Gelliâ—& fictis ejus lacrymis.

Amiſſum non flet, cùm ſola eſt, Gellia patrem;
Si quis adeſt, juſſæ proſiliunt lacrymæ.
Non dolet hic, quiſquis laudari, Gellia, quærit.
Ille dolet verè, qui ſinè teſte dolet.

Ad Flaccum—de Sportulâ.

Dat Bajana mihi quadrantes ſportula centum;
Inter delicias quid facit iſta fames?
Reddi Lupi nobis, tenebroſáque balnea Grylli:
Tam malè cùm cœnam, cur bene, Flacce, lavor?

Ad Attalum—ardelionem.

Semper agis cauſas, & res agis, Attale, ſemper;
Eſt, non eſt, quod agas, Attale, ſemper agis.
Si res, & cauſæ deſunt, agis, Attale, mulas.
Attale, nè quod agas deſit, agas animam.

Ad Nævolum—cauſidicum ignarum.

Cùm clamant omnes, loqueris, tu Nævole, tantùm;
Et te patronum cauſidicúmque putas.

Hâc

Hâc ratione poteſt nemo non eſſe diſertus ;
Ecce ! taceant omnes, Nævole ; dic aliquid.

Ad Regulum—doctum & pium.

Cùm tibi ſit Sophiæ par fama, & cura Deorum,
Ingenio pietas nec minor ipſa tuo :
Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, thura dari.

In Poſthumum—malè olentem.

Baſſia dimidio quòd das mihi, Poſthume, labro,
Laudo ; licèt demas hinc quoque dimidium.
Vis dare majus adhuc, & inenarrabile munus ?
Hoc tibi habe totum, Poſthume, dimidium.

De eodem.

Eſſe quid hoc dicam, quòd olent tua baſia myrrham,
Quóque tibi eſt nunquam non alienus odor ?
Hoc mihi ſuſpectum eſt, quòd oles bene, Poſthume, ſemper ;
Poſthume, non bene olet, qui bene ſemper olet.

Ad Zoilum—cujus cœnâ beari ſolos mendicos dicit.

Felicem fieri credis me, Zoile, cœnâ ;
Felicem cœnâ Zoile ? deînde tuâ ?
Debet Aricino conviva recumbere clivo,
Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

De Selio—adulatore.

Laudantem Selium, cœnæ cùm retia tendit,
Accipe ; ſive legas, ſive patronus agas.
Effœtè ! gravitèr ! citò ! nequitèr ! eugè ! beatè !
Hoc volui : facta eſt jam tibi cœna ; tace.

In

In Posthumum—otiosum.

Occurris quocunque loco mihi, Posthume, clamas
Protinus, & prima est hæc tua vox, Quid agis?
Hoc, si me decies unâ conveneris horâ,
Dicis; habes, puto, tu, Posthume, nil quod agas.

In Pannicum—effeminatum.

Pectore te nolim, sed nec turbare capillos;
Splendida sit nolo, sordida nolo cutis,
Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum:
Nolo virum nimiùm, Pannice, nolo parùm.

In Gallum—à quo ad cœnam non revocabatur.

Nunquam me revocas, venias cùm sæpè vocatus;
Ignosco, nullum si modô, Galle vocas.
Invitas alios; vitium est utriusque; Quod? inquis.
Et mihi cor non est, nec tibi, Galle, pudor.

In Lentinum—tingentem capillos.

Mentiris juvenem tinctis, Lentine, capillis;
Tam subitò corvus, qui modò cycnus eras.
Non omnes fallis; scit te Proserpina canum;
Personam capiti detrahet illa tuo.

Ad Tongilianum—cujus domus incendio perierat.

Empta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducenis:
Abstulit hanc nimiùm casus in urbe frequens.
Collatum est decies; rogo, non potes ipse videri
Incendisse tuam, Tongiliane, domum?

In Gelliam—unguentis delibutam.

Quòd quâcunque venis, Cosmum migrare putamus,
Et fluere excusso cinnama fusa vitro.

Nolo

Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis :
Scis, puto ; posse meum sic bene olere canem.

De ape electro inclusâ.

Et latet, & lucet Phaëthontide condita guttâ,
Ut videatur apis nectare clausa suo.
Dignum tantorum pretium tulit illa laborum :
Credibile est ipsam sic voluisse mori.

Ad Papilum—veneficum.

Tu Setina quidem semper, vel Massica ponis,
Papile ; sed rumor tam bona vina negat.
Diceris hâc factus cœlebs quater esse lagenâ ;
Nec puto, nec credo, Papile, nec sitio.

Ad Quinctum—exigentem epigrammata gratis.

Exigis ut donem nostros tibi Quincte, libellos.
Non habeo, sed habet bibliopola Tryphon.
Æs dabo pro nugis, & emam tua carmina sanus ?
Non, inquis, faciam tam fatuè ; nec ego.

De Damis—fortiter invicem pugnantibus.

Adspicis, imbelles tentent quàm fortia damæ
Prælia ? tam timidis quanta sit ira feris ?
In mortem parvis concurrere frontibus audent.
Vis, Cæsar, damis parcere ? mitte canes.

In Symmachum—medicum.

Languebam : sed tu comitatus protinus ad me
Venisti centum, Symmache, discipulis.
Centum me tetigêre manus Aquilone gelatæ.
Non habui febrem, Symmache ; nunc habeo.

Ad Severum—de Stella poëtâ, cujus carmina laudat.

Sardonychas, ſmaragdos, adamantas, iaſpidas uno
Verſat in articulo Stella, Severe, meus.
Multas in digitis, plures in carmine gemmas
Invenies; indè eſt hæc, puto, culta manus.

De Appollonio—oblivioſo.

Quintum pro Decimo, pro Craſſo, Regule, Macrum
Antè ſalutabat rhetor Appollonius.
Nunc utrumque ſuo refalutat nomine, quantum
Cura, labórque poteſt! ſcripſit & edidicit.

Ad Baſſum—vilem poëtam tragicum.

Colchida quid ſcribis? quid ſcribis, amice, Thyeſtem?
Quò tibi vel Nioben, Baſſe, vel Andromachen?
Materia eſt, mihi crede, tuis aptiſſima chartis
Deucalion; vel, ſi non placet hic, Phaëthon.

Ad Stellam—cui parva munera miſerat.

Quòd non argentum, quòd non tibi miſimus aurum;
Hoc facimus causâ, Stella diſerte, tuâ,
Quiſquis magna dedit, voluit ſibi magna remitti;
Fictilibus noſtris exoneratus eris.

De Pompeio & filiis.

Pompêios juvenes Aſia, atque Europa, ſed ipſum
Terra tegit Libyes; ſi tamen ulla tegit,
Quid mirum, toto ſi ſpargitur orbe? jacere
Uno non poterat tanta ruina loco.

Ad Cinnam—pauperem.

Profecit poto Mithridates ſæpè veneno,
Toxica nè poſſent ſæva nocere ſibi:
Tu quoque caviſti cœnando tam malè ſemper,
Ne poſſes unquam, Cinna, perire fame.

D

De Formicâ—ſuccino inclusâ.

Dum Phaëthonteâ formica vagatur in umbrâ,
Implicuit tenuem ſuccina gutta feram.
Sic modò quæ fuerat vitâ contempta manente,
Funeribus facta eſt nunc pretioſa ſuis.

Ad Priſcum—de Salonino mortuo.

Sancta Saloníni terris requieſcit Iberis
Quâ melior Stygias non videt umbra domos;
Sed lugere nefas: nam qui te, Priſce, reliquit,
Vivit, quâ voluit vivere parte magis.

In Phœbum—fœneratorem.

Mutua te centum ſeſtertia, Phœbe, rogavi;
Cùm mihi dixiſſes, exigis ergò nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus
Téque decem crucias: jam rogo, Phœbe, nega.

Ad Lupercum—avarum.

Quòd convivaris ſinè me tam ſæpè, Luperce,
Inveni, noceam quâ ratione tibi.
Iraſcar, licèt uſque voces, mittáſque, rogéſque.
Quid facies? Inquis, Quid faciam? veniam.

De Andragorâ—cujus repentinæ mortis cauſam rejicit in Hermocratem medicum imperitum.

Lotus nobiſcum eſt, hilaris cœnavit; & idem
Inventus manè eſt mortuus Andragoras.
Tam ſubitæ mortis cauſam, Euſtine, requiris?
In ſomnis medicum viderat Hermocratem.

In Phœbum—calvum.

Mentiris fictos unguento, Phœbe, capillos,
Et tegitur pictis ſordida calva comis

Tonſorem capiti non eſt adhibere neceſſum:
Radere te meliùs ſpongia, Phœbe, poteſt.

In invidum.

Laudat, amat, cantat noſtros mea Roma libellos;
Méque ſinus omnis, me manus omnis habet.
Eccè! rubet quidam, pallet, ſtupet, oſcitat, odit;
Hoc volo: nunc nobis carmina noſtra placent.

Ad Domitianum—de loricâ.

Accipe belligeræ crudum thoraca Minervæ,
Ipſa Meduſeæ quem timet ira comæ.
Dum vacat hæc, Cæſar, poterit Lorica vocari;
Pectore cùm ſacro ſederit, Ægis erit.

Ad Pollam—de natali Lucani.

Hæc eſt illa dies, quæ magni conſcia partûs,
Lucanum populis, & tibi, Polla, dedit.
Heu! Nero crudelis; nullâque inviſior umbrâ:
Debuit hoc ſaltem non licuiſſe tibi.

De eodem.

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
Lux redit, Aönidum turba favete ſacris.
Hæc meruit, cùm te terris, Lucane, dediſſet,
Mixtus Caſtaliæ Bætis ut eſſet aquæ.

Ad Phœbum--de eodem.

Phœbe, veni; ſed quantus eras, cùm bella tonanti
Ipſe dares Latiæ plectra ſecunda lyræ.
Quid tantâ pro luce precer? tu, Polla, maritum
Sæpè colas, & ſe ſentiat ipſe coli.

In Cinnam--Cujus ſordida toga fœdabat calceos albos.

Sordidior cœno cùm ſit toga, calceus autem
Candidior primâ ſit tibi, Cinna, nive;

Neglecto

Neglecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
Collige, Cinna, togam; calceus ecce perit!

In Cinnam—vel citò dandum, vel citò esse negandum.

Primum est, ut præstes, si quid te, Cinna, rogabo:
Illud deinde sequens, ut citò, Cinna, neges.
Diligo præstantem; non odi, Cinna, negantem:
Sed tu nec præstas, nec citò, Cinna, negas.

De Polyphemo & Scyllâ—Severi servis miræ magnitudinis.

Tantus es, & talis nostri, Polypheme, Severi,
Ut te mirari possit & ipse Cyclops.
Sed nec Scylla minor: quòd si fera monstra duorum
Junxeris, alterius fiet uterque timor.

In Gargilianum—a viginti annis litigantem.

Lis te bis decimæ numerantem frigora brumæ
Conterit una tribus, Gargiliane, foris.
Ah miser, & demens! viginti litigat annis
Quisquam, cui vinci, Gargiliane, licet?

In Papilum—sibi parcum, sed erga alios magnificum.

Cùm Saxetani ponatur cauda lacerti,
Et bene si cænas, conchis inuncta tibi est:
Sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos
Mittis: habes nec cor, Papile, nec genium.

Ad Faustinum—ut libellos suos Marcellino mittat.

Quatenus Odrysios jam pax Romana triones
Temperat, & tetricæ conticuêre tubæ.

Hunc Marcellino poteris, Fauſtine, libellum
Mittere; jam chartis, jam vacat ille jocis.

Ad Sabellum—vanum poëtam.

Quòd non inſulsè ſcribis tetraſticha quædâm,
Dicticha quòd bellè pauca, Sabelle, facis,
Laudo; nec admiror: facile eſt epigrammata bellè
Scribere, ſed librum ſcribere difficile eſt.

Ad librum ſuum.

Laurigeros domini liber intrature penates,
Diſce verecundo ſanctiùs ore loqui.
Nuda recede Venus: non eſt tuus iſte libellus.
Tu mihi, tu, Pallas Cæſariana, veni.

In Cinnam—cauſidicum linguâ hæſitantem.

Hoc agere eſt cauſas, hoc dicere, Cinna diſerte,
Horis, Cinna, decem dicere verba novem?
Sed modò clepſidras ingenti voce petîſti
Quatuor: ô quantum, Cinna, tacere potes!

Ad Sextum—quòd ſibi plus debeatur ex cauſâ amiſsâ, quàm ſi viciſſet.

Egi, Sextè, tuam pactus duo millia, cauſam.
Miſiſti nummos quot mihi? mille: Quid eſt?
Narrâſti nihil, inquis; & à te prodita cauſa eſt,
Tantò plus debes, Sexte, quòd erubui.

Ad Fauſtinum—de Athenagorâ qui Saturnalibus nihil ad poëtam miſerat.

Triſtis Athenagoras non miſit munera nobis,
Quæ medio brumæ mittere menſe ſolet.
An ſit Athenagoras triſtis, Fauſtine, videbo.
Me certè triſtem fecit Athenagoras.

Ad

Ad Ruſticum—artificem quemquè eſſe caſtigandum, cùm peccat in ſuam artem.

Eſſe tibi videor ſævus, nimiúmque guloſus,
Qui propter cœnam, Ruſtice cædo coquum?
Si levis iſta tibi flagrorum cauſa videtur,
Ex quâvis causâ vapulet ergó coquas?

In Fabium & Chriſtillam.

Effert uxores Fabius; Chriſtilla maritos;
Funereámque toris quaſſat uterque facem.
Victores committe, Venus: quos iſte manebit
Exitus, una duos ut Libitina ferat.

Ad Domitianum.

Magna licèt toties tribuas, majora daturus
Dona, ducum victor, victor & ipſe tui;
Diligeris populo non propter præmia, Cæſar!
Propter te populus præmia, Cæſar, amat.

In Afrum—ſuperbum.

Dicere de Lybicis reduci tibi gentibus, Afer,
Continuis volui quinque diebus AVE.
Non vacat aut dormit, dictum bis térque reverſo;
Jam ſatis eſt; non vis, Afer, avere: VALE.

In Amicum—cœnipetam.

Hunc, quem cœna tibi, quem menſa paravit amicum:
Eſſe putas fidæ pectus amicitiæ?
Aprum amat, & mullos, & ſumen, & oſtrea: non te.
Tam bene ſi cœnem, noſter amicus erit.

Ad Quinctum—à quo ingeniosè petit munera natalitia.

Natali tibi, Quincte, tuo dare parva volebam
Munera; tu prohibes; imperioſus homo es.

Parendum eſt monitis : fiat quod uterque jubemus :
Et quod utrumque juvat, tu mihi, Quincte, dato.

De effigie Camoni.

Effigiem tantùm pueri pictura Camoni
Servat, & infantis prima figura manet.
Florentes nullâ ſignavit imagine vultus,
Dum timet ora pius muta videre pater.

Ad Phœbum.

Quadringentorum reddis mihi, Phœbe, tabellas :
Centum da potiùs mutua, Phœbe, mihi.
Quare alium, cui te tam vano munere jactes :
Quod tibi non poſſum ſolvere, Phœbe meum eſt.

Liber ad Lectorem.

Si nimius videor, ſerâque coronide longus
Eſſe liber : legito pauca, libellus ero.
Térque quatérque mihi finitur carmine parvo
Pagina : fac tibi me, quàm cupis eſſe, brevem.

In Leſbiam.

Conſule te Bruto quid juras, Leſbia, natam ?
Mentiris : natales, Leſbia, rege Numâ.
Sic quoque mentiris : namque, ut tua ſecula narrant,
Ficta Promethêo diceris eſſe luto.

Ad Quinctum—ut mediam creditæ pecuniæ partem accipiat, nè totam ſummam perdat.

Solvere dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
Lippus Hylas : luſcus vult dare dimidium.
Actipe quàm primùm : brevis eſt occaſio lucri.
Si fuerit cæcus, nil tibi ſolvet Hyla.

Ad

Ad Rabirium—architectum egregium.

Aſtra polúmque piâ cepiſti, mente Rabiri,
Parrhaſiam mirâ qui ſtruis arte domum.
Phidiaco ſi digna Jovi dare templa parabit,
Has petat à noſtro Piſa tonante manus.

Ad Rufum Inſtantium—nè ejus epigrammata commendet ſocero ſuo.

Commendare meas, Inſtantî Rufe, camœnas
Parce precor ſocero; ſeria forſan amat.
Quòd ſi nugaces admittit & ille libellos,
Hæc ego vel Curio, Fabricióque legam.

Ad Priſcum—de uxore locuplete.

Uxorem quare locupletem ducere nolim
Quæritis! uxori nubere nolo meæ.
Inferior matrona ſuo ſit, Priſce, marito.
Non aliter fuerint fœmina vírque pares.

Ad Aulum—de judicio inepti poëtæ.

Lector & auditor noſtros probat, Aule, libellos:
Sed quidam exactos eſſe poëta negat.
Non nimiûm curo: nam cœnæ fercula noſtræ
Malim convivis, quàm placuiſſe coquis.

Ad Rufum—amicos donis conciliatos, donis quoque eſſe alendos.

Dum me captares, mittebas munera nobis;
Poſtquàm cepiſti, das mihi, Rufe, nihil.
Ut captum teneas, capto quoque munera mitte;
De caveis fugiat nè malè paſtus aper.

Epitaphium Scorpi—aurigæ nobiliſſimi.

Ille ego ſum Scorpus, clamoſi gloria Circi.
Plauſus, Roma, tui, deliciæ que breves:

Invida quem Lachesis raptum trieteride nonâ
Dum numerat palmas, credidit esse senem.

In Laudem Nervæ.

Tanta tibi est recti reverentia, Cæsar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat: sed Numa pauper erat.
Ardua res hæc est, opibus non tradere mores,
Et cùm tot Crœsos viceris esse Numam.

De Apro—cujus tenebricosam domum irridet.

Ædes emit Aper, sed quas nec noctua vellet
Esse suas; adeò nigra vetúsque casa est.
Vicinos illi nitidus Maro possidet hortos:
Cœnabit bellè, non habitabit Aper.

Ad senem orbum.

Orbus es, & locuples, & Bruto consule natus:
Esse tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ; sed quas juvenis, quas pauper habebas:
Qui novus est, mortem diligit ille tuam.

Ad Pœtam—cujus mulas tardissimas irridet.

Ad primum decimâ lapidem quòd venimus horâ,
Arguimur lentæ crimine pigritiæ:
Non est ista via, non est mea, sed tua culpa;
Misisti mulas qui mihi, Poëte, tuas.

De Theodoro, malo poëtâ.

Pierios vatis Theodori flamma Penates
Abstulit; hoc Musis, hoc tibi, Phœbe, placet?
O scelus, ô magnum facinus, criménque deorum,
Non arsit pariter quòd domus & dominus!

Aa

Ad Germanum—arcentem puerum ab aquâ hauriendâ.

Martia, non Rhenus ſalit hic, Germane; quid obſtas,
Et puerum prohibes, divitis imbre lacûs?
Barbare, non debet, ſubmoto cive, miniſtro
Captivam victrix unda levare ſitim.

In Cæcilianum—carmen egregium ſinè egregio argumento fieri non poſſe.

Vivida cùm poſcas epigrammata, mortua ponis
Lemmata: quî fieri, Cæciliane, poteſt?
Mella jubes Hyblæa tibi, vel Hymettia naſci,
Et thyma Cecropiæ Corſica ponis api?

In Silium Italicum.

Silius hæc magni celebrat monumenta Maronis,
Jugera facundi qui Ciceronis habet.
Hæredem, dominúmque ſui tumulíque Larísque
Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

Ad Pætum—creditorem ſuum.

Solvere, Pæte, decem tibi me ſeſtertia cogis;
Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi,
Nê noceant, oro, mihi non mea crimina: Tu, qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

Ad Septicianum—qui librum quidem evolverat, ſed non legerat.

Explicitum nobis uſque ad ſua cornua librum,
Et quaſi perlectum, Septiciane, refers.
Omnia legiſti: credo, ſcio, gaudeo, verum eſt.
Perlegi libros ſic ego quinque tuos.

Ad Priſcum—cui nihil agenti offert librum legendum.

Retia dum ceſſant, latratoréſque Moloſſi,
Et non invento ſylva quieſcit apro;
Otia, Priſce, brevi poteris donare libello:
Hora nec æſtiva eſt, nec tibi tota perit.

In Polycharmum—ſæpius fingentem morbum.

Ægrotas uno decies aut ſæpius anno
Nec tibi, ſed nobis hoc, Polycharme, nocet.
Nam quoties ſurgis, ſotèria poſcis amicos,
Sit pudor: ægroto jam, Polycharme, ſemel.

Ad Priſcum—de moribus futuri divitis.

Sæpè rogare ſoles qualis, ſim, Priſce, futurus,
Si fiam locuples, ſim que repentè potens.
Quemquam poſſe putas mores narrare futuros?
Dic mihi, ſi fas tu leo, qualis eris?

In Effrontem.

Os atavi, patrui naſum, duo lumina patris;
Et matris geſtus dicis habere tuæ,
Cum referas priſcos, nullamque in corpore partem
Mentiris; frontem, dic mihi, cujus habes?

Ad Decianum—cujus dogma laudat.

Quod magni Thraſeæ, conſummatique Catonis
Dogmata ſic ſequeris, ſalvus ut eſſe velis;
Pectore nec nudo ſtrictos incurris in enſes;
Quod feciſſe velim te, Deciane, facis.
Nolo virum facil redimit qui ſanguine famam:
Hunc volo, laudari qui ſinè morte poteſt.

Ad

Ad Lucanum & Tullum—fratres inter ſe conjunctiſſimos.

Si, Lucane, tibi, vel ſi tibi, Tulle darentur,
Qualia Ledæi fata Lacones habent;
Nobilis hæc eſſet pietatis rixa duobus,
Quod pro fratre mori vellet uterque prior.
Diceret, infernas & qui prior iſſet ad umbras,
Vive tuo, frater, tempore, vive meo.

De Porciâ—cujus fortitudinem laudat.

Conjugis audiſſet fatum cùm Porcia Bruti,
Et ſubtracta ſibi quæreret arma dolor:
Nondum ſcitis, ait, mortem non poſſe negari?
Credideram, ſatis hoc vos docuiſſe patrem.
Dixit, & ardentes avido bibit ore faviilas.
I nunc, & ferrum, turba moleſta, nega.

De Aquino & Fabricio—eodem in tumulo jacentibus.

Fabricio junctus fido requieſcit Aquinus,
Qui prior Elyſias gaudet adiſſe domos.
Ara duplex primi teſtatur munera pili;
Inſcriptum eſt, titulo quod breviore legis;
Functus uterque ſacro laudatæ fœdere vitæ,
Famáque quod raro novit, amicus erat.

Ad Fauſtinum—de acerbâ morte Antullæ.

Hos tibi vicinos, Fauſtine, Teleſphorus hortos
Fænius, & breve rus, udáque prata tenet
Condidit hìc natæ cineres, nomenque ſacravit
Quod legis Antullæ, dignior ipſe legi;
Et Stygias æquum fuerat pater iſſet ad umbras
Quod quia non licuit; vivat ut oſſa colat.

De

De eâdem.

Hoc nemus æterno cinerum ſacravit honori
Fœnius, & cultì jugera pauca ſoli.
Hoc tegitur citò rapto ſuis Antulla ſepulchro;
Hoc erit Antullæ miſtus uterque parens.
Si cupit hunc aliquis, moneo, nè ſperet agellum:
Perpetuô dominis ſerviet iſte ſuis.

In Caium—avarum.

Mutua viginti ſeſtertia fortè rogabam;
Quæ vel donanti non grave munus erat:
Quippe rogabatur fidùſque, vetùſque ſodalis,
Et cujus laxas arca flagellat opes.
Is mihi, dives eris, ſi cauſas egeris, inquit.
Quod peto, da Caï; non peto conſilium.

Ad Domitianum—cujus triumphum de Cattis celebrat.

Creta dedit magnum, majus dedit Africa nomen,
Scipio quod victor, quódque Metellus habet.
Nobilius domito tribuit Germania Rheno,
Et puer hoc dignus nomine, Cæſar, eras.
Frater Idumêos meruit cum patre triumphos:
Quæ datur ex Cattis laurea tota tua eſt.

Ad Lectorem.

Si qua videbuntur chartis tibi, lector in iſtis,
Sive obſcura nimis, ſive latina parum;
Non meus eſt error: nocuit librarius illis,
Dum properat verſus annumerare tibi.
Iſta tamen mala ſunt; quaſi nos manifeſta negemus:
Hæc mala ſunt; ſed tu non meliora facis.

In Zoilum—ægrotantem ut ſtragula oſtentaret.

Zoilus ægrotat ; faciunt hanc ſtragula febrem :
Si fuerit ſanus, coccina quid facient ?
Quid torus à Nilo, quid ſindone cinctus olenti ?
Oſtendit ſtultas quid niſi morbus opes ?
Quid tibi cum medicis ? dimitte Machaönas omnes :
Vis fieri ſanus ? ſtragula ſume mea.

Ad Rufinum—divitem, quem hortatur ad modeſtiam.

Sunt tibi confiteor, diffuſi jugera campi,
Urbaníque tenent prædia multa Lares ;
Et ſervit dominæ numeroſus debitor arcæ,
Suſtentatque tuas aurea menſa dapes.
Faſtidire tamen noli, Rufine, minores,
Plus habuit Didymas, plus Philomelus habet.

Ad Cæcilianum—invidum.

Candidius nihil eſt te, Cæciliane, notavi,
Si quando ex noſtris diſticha pauca legis.
Protinus aut Marſi recitas, aut ſcripta Catulli :
Hæc mihi das, tanquam deteriora legas.
Ut collata magis placeant mea ? credimus illud.
Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

In Gaurum.

Quòd nimio gaudes noctem producere vino,
Ignoſco ; vitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quòd ſcribis Muſis & Apolline nullo,
Laudari debes ; hoc Ciceronis habes.
Quòd vomis, Antoni ; quod luxuriaris, Apici :
Quòd ſætes ; vitium, dic mihi, cujus habes ?

Ad

Ad Marcellinum.

Lux tibi poſt Idus numeratur tertia Majas,
Marcelline, tuis bis celebranda ſacris.
Imputat æthereos ortus hæc prima parenti:
Libat florentes hæc tibi prima genas.
Magna licèt dederit jucundæ munera vitæ,
Plus nunquam patri præſtitit illa dies.

In Philomuſum—prodigum.

Conſtituit, Philomuſe, pater tibi millia bina
Menſtrua, pérque omnes præſtitit illa dies,
Luxuriam premeret cùm craſtina ſemper egeſtas;
Et vitii eſſent danda diurna tui.
Idem te moriens hæredem ex aſſe reliquit:
Exhæredavit te, Philomuſe, pater.

In Cerdonem—munerarium.

Das gladiatores, ſutorum regule, cerdo:
Quódque tibi tribuit ſubula, fica rapit.
Ebrius es: nec enim faceres id ſobrius unquam,
Ut velles corio ludere, cerdo, tuo.
Luſiſti, ſatis eſt; ſed te, mihi crede memento
Nunc in pelliculâ, cerdo, tenere, tuâ.

In Ligurinum—importunè recitantem.

Fugerit an menſas Phœbus cœnámque Thyeſtæ,
Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
Illa quidem lauta eſt, dapibuſque, inſtructa ſuperbis:
Sed nihil omnìno, te recitante, placet.
Nolo mihi ponas rhombum, mullúmve bilibrem:
Nec volo boletos, oſtrea noło: tace.

In M. Antonium—de Ciceronis homicidio.

Par ſcelus admiſit Phariis Antonius armis:
Abſcîdit vultus enſis uterque ſacros.

Illud,

Illud, laurigeros ageres cùm læta triumphos,
Hoc tibi, Roma, caput, cùm loquerêris, erat.
Antonî tamen eſt pejor, quàm cauſa Pothini:
Hic facinus domino præſtitit, ille ſibi.

Ad Cæcilianum—ſtolidè petentem mutuum.

Mille tibi nummos heſternâ nocte roganti,
In ſex aut ſeptem, Cæciliane, dies,
Non habeo, dixi: ſed tu, cauſatus amici
Adventum, lancem, paucáque vaſa rogas.
Stultus es? an ſtultum me credis, amice? negavi
Mille tibi nummos, millia quinque dabo?

Ad Domitianum—cujus liberalitatem & benevolentiam erga ſe laudat.

Sæpè meos laudare ſoles, Auguſte, libellos,
Invidus ecce negat! num minùs ergo ſoles?
Quid, quòd honorato non ſolá voce dediſti,
Non alius poterat quæ dare dona mihi?
Ecce iterum nigros corrodit lividus ungues!
Da, Cæſar, tanto tu magìs, ut doleat.

Ad Cæcilianum—avarum comparatis divitiis.

Cùm tibi non eſſent ſex millia, Cæciliane,
Ingenti latè vectus es hexaphoro.
Poſtquam bis decies tribuit Dea cæca, ſinúmque
Ruperunt nummi, factus es, ecce, pedes!
Quid tibi pro meritis & tantis laudibus optem?
Dî reddant ſellam, Cæciliane, tibi.

De viperâ electro inclusâ.

Flentíbus Heliadum ramis dum vipera, ſerpit,
Fluxit in obſtantem ſuccina gutta feram:

Quæ

Quæ dum miratur pingui ſe rore teneri,
Concreto riguit vincta repentè gelu.
Nè tibi regali placeas, Cleopatra, ſepulchro,
Vipera ſi tumulo nobiliore jacet.

De obitu Curiatii.

Ardea ſolſtitio, Caſtranáque rura petantur,
Quíque Cleonæo fidere fervet ager:
Cùm Tiburtinas damnet Curiatius auras;
Inter laudatas ad Styga miſſus aquas.
Nullo fata loco poſſis excludere; cùm mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia eſt.

In Varum—imitatorem vanum.

Ad cœnam nuper Varus me fortè vocavit,
Ornatus dives, parvula cœna fuit.
Auro, non dapibus oneratur menſa; miniſtri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.
Tunc ego: Non oculos, ſed ventrem paſcere veni;
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

Ad Mathonem—declamantem in febre.

Declamas in febre, Mathon: hanc eſſe phrenêſin
Si neſcis, non es ſanus, amice Mathon.
Declamas æger, declamas Hemitritæus;
Si ſudare aliter non potes, eſt ratio.
Magna tamen res eſt: erras; cùm viſcera febris
Exurit, res eſt magna, tacere, Mathon.

In Nævolum—arrogantem in proſperâ fortunâ.

Securo nihil eſt te, Nævole, pejus; eodem
Sollicito nihil eſt, Nævole, te melius.
Securus nullum reſalutas, deſpicis omnes;
Nec quiſquam liber, nec tibi gratus homo eſt.
Sollicitus, donas; dominum, regemque ſalutas:
Invitas: eſto, Nævole, ſollicitus.

Ad

Ad ſuos miniſtros—genialiter eſſe vivendum, cùm moriendum ſit.

Sextantes, Calliſte, duos infunde Falerni;
Tu ſuper æſtivas, Alcime, ſolve nives.
Pingueſcat nimio madidus mihi crinis amomo,
Laſſentúrque roſis tempora ſutilibus.
Jam vicina jubent nos vivere Mauſolêa
Cùm doceant, ipſos poſſe perire deos.

Ad Coſmum—de falſo cynico.

Hunc quem ſæpè vides inter penetralia noſtra
Pallados, & templi limina, Coſme, novi,
Cum baculo, perâque ſenem, cui cana putríſque
Stat coma, & in pectus ſordida barba cadit,
Eſſe putas cynicum, deceptus imagine falsâ.
Non eſt hic cynicus, Coſme: quid ergo? canis.

De Hirundine—quæ hieme in Africam non avolârat.

Hibernos peterent ſolito cùm more receſſus
Atthides, in nidis una remanſit avis.
Deprendêre nefas ad tempora verna reverſæ,
Et profugam volucres diripuêre ſuæ.
Serò dedit pœnas, diſcerpi noxia mater
Debuerat: ſed tunc, cùm laceravit Ityn.

Ad Fauſtinum—quem vocat in agrum Trebulanum.

Humida quà gelidas ſubmittit Trebula, valles,
Et viridis Cancri menſibus alget ager,
Rura Cleonêo nunquam temerata Leone
Et domus Æolio ſemper amica Noto,
Te, Fauſtine, vocant: longas his exige meſſes
Collibus; hybernum jam tibi Tibur erit.

De

De filio Domitiani.

Naſcere, Dardanio promiſſum nomen Iülo,
Vera deûm ſoboles: naſcere magne puer,
Cui pater æternas poſt ſeculą tradat habenas,
Quíque regas orbem cum ſeniore ſenex.
Ipſa tibi niveo trahet aurea pollice fila,
Et totum Phryxi Iulia nebit ovem.

Ad Cæcilianum—moleſtum cauſſidicum.

Septem clepſydras magnâ tibi voce petenti,
Arbiter invitus, Cæciliane, dedit.
At tu multa diu dicis: vitreíſque tepentem
Ampullis potas ſemiſupinus aquam.
Ut tandem ſaties vocemque, ſitímque, rogamus
Jam de clepſydrâ, Cæciliane, bibas.

Ad Stellam—à quo veſtem petit.

Cum pluvias madidúmque Jovem perferre negaret,
Et rudis hybernis villa nataret aquis;
Plurima, quæ poſſet ſubitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula miſſa tuis.
Horridus, ecce, ſonat Boreæ ſtridore December!
Stella, tegis villam, non tegis agricolam.

Ad Caſtricum—cui ſe inferiorem fatetur & muneribus & carminibus.

Muneribus cupiat ſi quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Caſtrice, carminibus.
Nos tenues in utroque ſumus, vincíque parati:
Indè ſopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina quæris?
Alcinoö nullum poma dediſſe putas?

Ad

Ad Priſcum—nè munus ſibi egenti promiſſum carminibus exornet.

Commendare tuum dum vis mihi carmine munus,
Mæonióque cupis doctiùs ore loqui;
Excrucias multis paritèr me téque diebus:
Et tua de noſtro, Priſce, Thalia placet.
Divitibus poteris muſas, elegóſque ſonantes
Mittere; pauperibus munera pexa dato.

Ad Auctum—quòd legeret Celeri ejus epigrammata.

Gratum eſt quod Celeri noſtros legis, Aucte, libellos,
Si tamen & Celerem quod legis, Aucte, juvat.
Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
Nec fuit in noſtro certior orbe fides.
Major me tanto reverentia turbat: & aures
Non auditoris, judicis eſſe puto.

De Morte Othonis.

Cùm dubitaret adhuc belli civilis Enyo,
Forſitan & poſſet vincere mollis Otho;
Damnavit multo ſtaturum ſanguine Martem,
Et fodit certâ pectora nuda manu.
Sit Cato, dum vivit, ſanè vel Cæſare major:
Dum moritur, numquid major Othone fuit?

Epitaphium Pantagathi—tonſoris.

Hoc jacet in tumulo, raptus puerilibus annis
Pantagathus, domini cura, dolórque ſui,
Vix tangente vagos ferro reſecare capillos
Doctus, & hirſutas excoluiſſe genas.
Sis illi quamvis, tellus, placata, leviſque
Artificis levior non potes eſſe manu.

Epitaphium Fuſci.

Ille ſacri lateris cuſtos, Martiſque togati,
Credita cui ſummi caſtra fuêre ducis,

Hic

Hîc ſitus eſt Fuſcus ; licet hoc, fortuna fateri ;
Non timet hoſtiles jam lapis iſte minas.
Grande jugum domitâ Dacus cervice recepit.
Et famulam victrix poſſidet umbra nemus.

De fragmento navis Argûs.

Fragmentum, quod vile putas, & inutile lignum,
Hæc fuit ignoti prima carina maris ;
Quam nec Cyaneæ quondam potuêre ruinæ
Frangere, nec Scythici triſtior ira freti,
Secula vicêrunt : ſed quamvis ceſſerit annis,
Sanctior eſt ſalvâ parva tabella rate.

Ad Maximum—plures domos habentem.

Eſquiliis domus eſt, domus eſt tibi colle Dianæ,
Et tua patricius culmina vicus habet :
Hinc viduæ Cybeles, illinc ſacraria Veſtæ ;
Indè novum, veterem proſpicis indè Jovem.
Dic ubi conveniam : dic quâ te parte requiram.
Quiſquis ubique habitat, Maxime, nuſquam habitat.

De Picente—edentulo.

Tres habuit dentes, pariter quos expuit omnes,
Ad tumulum Picens dum ſedet ipſe ſuum :
Collegítque ſinu fragmenta noviſſima laxi
Oris, ad aggeſtâ contumulavit humo.
Oſſa licèt quondam defuncti non legat hæres :
Hoc ſibi jam Picens præſtitit officium.

In Gellium—fingentem ſe ſemper aliquid ædificare, ut nihil amicis donaret.

Gellius ædificat ſemper, modò limina ponit,
Nunc foribus claves aptat, emítque ſeras :
Nunc has, nunc illas mutat reficítque feneſtras.
Dum tamen ædificet, quidlibet ille facit :
Oranti nummos ut dicere poſſit amico
Unum illud verbum Gellius, Æ D I F I C O.

In Gaurum—poetam ineptum.

Ingenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillum:
Carmina quòd faciam, quæ brevitate placent.
Confiteor: sed tu bis denis grandia libris
Qui scribis Priami prælia, magnus homo es.
Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona vivum:
Tu magnus luteum, Gaure, giganta facis.

Ad Liberum amicum—ut genio indulgeat.

Liber, amicorum dulcissima cura tuorum,
Liber in æternâ vivere digne rosâ:
Si sapis, Assyrio sempèr tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea serta caput.
Qui sic vel medio finitus vixerit ævo,
Longior huic facta est, quàm data vita fuit.

In Pietatem Nigrinæ.

Cappadocum sævis Antistius occidit oris
Rusticus: ò tristi crimine terra nocens!
Rettulit ossa sinu chari Nigrina mariti,
Et questa est longas non satis esse vias.
Cúmque daret sanctam tumulis, quibus invidet, urnam,
Visa sibi est rapto bis viduata viro.

Sabino mittit coronam roseam.

Seu tu Pæstanis genita es, seu Tiburis arvis,
Seu rubuit tellus Tuscula flore tuo;
Seu Prænestino te villica legit in horto;
Seu modò Campani gloria ruris eras:
Pulchrior ut nostro videare corona Sabino;
De Nomentano te putet esse meo.

Ad Liberum Amicum—à quo cibum sinè vino acceperat.

Liber Amyclæâ frontem redimite coronâ,
Qui quatis Ausoniâ verbera Graja manu,

Clausa

Clauſa mihi texto cùm vimine prandia mittas,
Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna tuo ſi nomine munera ferres,
Scis, puto debuerint quæ mihi dona dari.

In Cinnam—decoctorem.

Dixerat Aſtrologus periturum te citò, Cinna;
Nec, putà, mentitus dixerat ille tibi:
Nam tu dum metuis, nè quid poſt fata relinquas,
Hauſiſti patrias luxurioſus opes.
Biſque tuum decies non toto tabuit anno:
Dic mihi, nòn hoc eſt, Cinna, perire citó?

De Macro, ad Muſam.

Saturnalitio Macrum fraudare tributo
Frauſtra, muſa, cupis: non licet, ipſe petit;
Solennéſque jocos, nec triſtia carmina poſcit;
Et queritur nugas obticuiſſe meas
Menſorum longis ſed nunc vacat ipſe libellis
Appia, quid facies, ſi legit iſta Macer?

Ad Sextum—cujus ſcripta erant obſcura.

Scribere te, quæ vix intelligat ipſe Modeſtus,
Et vix Claranus, quid, rogo, Sexte, juvat?
Non lectore tuis opus eſt, ſed Apolline, libris:
Judice te Major Cinna Marone fuit.
Sic tua laudentur: ſanè mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & finè Grammaticis.

De Mucio—urente manum.

In matutinâ nuper ſpectatus arenâ
Mucius, impoſuit qui ſua membra focis;
Si patiens fortiſque tibi durúſque videtur,
Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam cùm dicatur, tunicâ præſente moleſtâ,
Ure manum: plus eſt dicere, non faciam.

In

In delicatum lectorem.

Si quid lene mei dicunt & dulce libelli,
Si qüid honorificum pagina blanda ſonat;
Hoc tu pingue putas, & coſtam rodere mavis,
Ilia Laurentis cùm tibi demus apri.
Vaticana bibas, ſi delectaris aceto:
Non facit ad ſtomachum noſtra lagena tuum.

Epitaphium Erotii.

Hîc feſtinatâ requieſcit Erôtion umbrâ,
Crimine quam fati ſexta peremit hyems.
Quiſquis eris noſtri poſt me regnator agelli,
Manibus exiguis annua juſta dato.
Sic Lare perpetuo, ſic, turbâ ſoſpite, ſolus
Flebilis in terrâ ſit lapis iſte tuâ.

De Erôte—cupiente ornatam ſupellectilem.

Plorat Erôs, quoties maculoſæ pocula myrrhæ
Inſpicit, aut pueros, nobiliúſve citrum.
Et gemitus imo ducit de pectore, quòd non
Tota miſer coëmat ſepta, ferátque domum.
Quàm multi faciunt, quod Erôs, ſed lumine ſicco!
Pars major lachrymas ridet, & intùs habet.

Ad Clementem—cujus uxori mittit carmina nondum vulgata.

Si prior Eùganeas, Clemens, Helicaönis oras,
Pictáque pampineis videris arva jugis;
Perfer Ateſtinæ nondum vulgata Sabinæ
Carmina, purpureâ ſed modò culta togâ.
Ut roſa delectat, metitur quæ pollice primo;
Sic nova, nec menti ſordida charta juvat.

Munuſculum pomorum.

Non mea Maſſylus ſervat pomaria ſerpens,
Regius Alcinoï nec mihi ſervit ager;

Sed Nomentanâ ſecurus germinat hortus
Arbore, nec furem plumbea mala timent.
Hæc igitur, mediâ quæ ſunt mihi nata Suburrâ,
Mittimus autumni cerea poma mei.

In Baſſum—avarum.

Denariis tribus invitas, & manè togatum
Obſervare jubes atria, Baſſe, tua:
Deînde hærere tuo lateri, præcedere ſellam;
Ad viduas tecum plùs minùs ire decem.
Trita quidem nobis togula eſt, viliſque, putriſque;
Denariis tamen hanc non emo, Baſſe, tribus.

In Calliodorum—helluonem.

Addîxti ſervum nummis herè mille trecentis,
Ut bene cœnares, Calliodore, ſemel:
Nec bene cœnâſti; mullus tibi quatuor emptus
Librarum cœnæ pompa capútque fuit
Exclamare libet; non eſt hic, improbe, non eſt
Piſcis; homo eſt: hominem, Calliodore, voras.

De Imagine M. Antonii, ad Cæditianum.

Hæc mihi quæ colitur violis pictura, roſíſque
Quas referat vultus, Cæditiane, rogas?
Talis erat Marcus mediis Antonius annis
Primus: in hoc juvenem ſe videt ore ſenex.
Ars utinam mores, animúmque effingere poſſit:
Pulchrior in terris nulla tabella foret.

In Zoilum—furem.

Unguenta & caſias, & olentem funera myrrham
Thuráque de medio ſemi-cremata rogo,
Et quæ de Stygio rapuiſti cinnama lecto,
Improbe, de turpi, Zoile, redde ſinu.
A pedibus didicêre manus peccare protervæ:
Non miror furem, qui fugitivus erat.

In

In Theleſinum—avarum.

Cùm rogo te nummos ſinè pignore, non habeo, inquis;
Idem, ſi pro me ſpondet agellus, habes.
Quod mihi non credis veteri, Theleſine, ſodali,
Credis colliculis arboribúſque meis.
Ecce reum Carus te detulit! adſit agellus.
Exilii comitem quæris? agellus eat.

Ad Clientes—ut recedant.

Matutine cliens, urbis mihi cauſa relictæ,
Atria, ſi ſapias, ambitioſa colas.
Non ſum ego cauſidicus, nec amaris litibus aptus;
Sed piger, & ſenior, Pïeridúmque comes.
Otia me, ſomnúſque juvant, quæ magna negavit
Roma mihi: redeo, ſi vigilatur & hic.

Ad Domitianum.

Dante tibi turbâ querulos, Auguſte, libellos
Nos quoque jam domino carmina parva damus.
Fer vates, Auguſte, tuos; nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciæque ſumus.
Non quercus te ſola decet, nec laurea Phœbi:
Fiat & ex hederâ civica noſtra tibi.

De Marone—captatore.

Pro ſene, ſed clarè, votum Maro fecit amico,
(Cui gravis & fervens hemitritæus erat)
Si Stygias æger non iret miſſus ad undas,
Ut caderet magno victima grata Jovi.
Cœpêrunt certam medici ſpondere ſalutem,
Nè votum ſolvat, nunc Maro vota facit.

Ad ſuum natalem.

Martis alumne dies, roſeam quo lampada primùm,
Magnáque ſiderei vidimus ora Dei;
Si te rure coli, viridéſque pigebit ad aras,
Qui fueras Latiâ cultus in urbe mihi;

Da veniam, ſervire meis quòd nolo calendis,
Et quâ ſum genitus, vivere luce volo.

De Naumachiâ.

Si quis ades longis ferus ſpectator ab oris,
Cui lux prima ſacri muneris iſta fuit:
Nè te decipiat ratibus navalis Enyo,
Et par unda fretis; hìc modo terra fuit.
Non credis? Spectes, dum laxent æquora Martem,
Parva mora eſt; dices, hic modò pontus erat.

De tauro perſonatum Herculem ſurſum vehente.

Raptus abit mediâ quòd ad æthera taurus arenâ;
Non fuit hoc artis, ſed pietatis opus.
Vexerat Europen fraterna per æquora taurus;
Et nunc Alciden taurus în aſtra tulit.
Cæſaris atque Jovis confer nunc Roma, juvencos;
Par onus ut tulerint, altiùs iſte tulit.

Pugna tigridis & leonis.

Lambere ſecuri dextram conſûeta magiſtri
Tigris, ab Hyrcano gloria rara jugo,
Sæva ferum rabido laceravit dente leonem:
Res nova, non ullis cognita temporibus.
Auſa eſt tale nihil, ſylvis dum vixit in altis;
Poſtquam inter nos eſt, plus feritatis habet.

Pugna rhinocerotis & urſi.

Sollicitant pavidi dum rhinocerota magiſtri,
Séque diu magnæ colligit ira feræ,
Deſperabantur promiſſi prælia martis:
Sed tamen is rediit cognitus anté furor.
Namque gravem gemino cornu ſic extulit urſum,
Jactat ut impoſitas taurus in aſtra pilas.

De

De Carpophero—venatore.

Dorica quàm certo venabula dirigit ictu
Fortis adhuc teneri dextera Carpophori!
Ille tulit geminos facili cervice juvencos;
Illi ceſſit atrox bubulus atque biſon:
Hunc leo cùm fugeret, præceps in tela cucurrit.
I nunc, & lentas corripe, turba, moras.

De Leandro—naumachiario.

Quòd nocturna tibi, Leandre, pepercerit unda,
Deſine mirari; Cæſaris unda fuit.
Cùm peteret dulces audax Leandrus amores,
Et feſſus tumidis jam premeretur aquis;
Sic miſer inſtantes affatus dicitur undas:
Parcite, dum propero; mergite, dum redeo.

Dama ſupplex.

Concita veloces fugeret cùm dama moloſſos,
Et variâ obliquas necteret arte moras,
Cæſaris ante pedes ſupplex ſimiliſque roganti
Conſtitit, & prædam non tetigêre canes.
Numen habet Cæſar: ſacra eſt vis, ſacra poteſtas,
Credite; mentiri non didicêre feræ.

De Leone Cæſaris.

Intres ampla licèt torvi, lepus, ora leonis,
Eſſe tamen vacuo ſe leo dente putat.
Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in armos?
Altâ juvencorum vulnera figet ubi?
Quid fruſtra nemorum dominum regémque fatigas?
Non niſi delectâ paſcitur ille ferâ.

De leone qui læſerat magiſtrum.

Læſerat ingrato leo perfidus ore magiſtrum
Auſus tam notas contemerare manus:
Sed dignas tanto perſolvit crimine pœnas,
Et qui non tulerat verba, tela tulit.

Quos decet esse hominum tali sub principe mores,
Qui jubet ingenium mitius esse feris?

Ursus visco implicitus.

Præceps sanguineâ dum se rotat ursus arenâ.
Implicitus visco perdidit ille fugam.
Splendida jam tecto cessent venabula ferro,
Nec volet excussâ lancea torta manu.
Deprendat vacuo venator in aëre prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

Pugna fœminarum cum bestiis.

Belliger invictis quòd Mars tibi sævit in armis,
Non satis est; Cæsar: Sævit & ipsa Venus.
Prostratum Nemeës in vastâ valle leonem
Nobile & Herculeum fama canebat opus.
Prisca fides taceat: Nam post tua munera, Cæsar,
Hæc jam fœmineâ vidimus acta manu.

De leone Cæsaris.

Ætherias aquilâ puerum portante per auras
Illæsum timidis unguibus hæsit onus.
Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
Quæ majora putas miracula? summus utrisque
Auctor adest; hæc sunt Cæsaris, illa Jovis.

De Leone & lepore.

Quid nunc sæva fugis placidi, lepus, ora leonis?
Frangere tam parvas non didicêre feras.
Servantur magnis isti cervicibus ungues,
Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
Præda canum lepus est; vastos non implet hiatus:
Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.

Ad leporem — nimis ambitiosum.

Non facit ad sævos cervix, nisi prima, leones.
Quid fugis hos dentes, ambitiose lepus?

Scilicet

Scilicet à magnis ad te deſcendere tauris,
Et quæ non cernunt, frangere colla velint?
Deſperanda tibi eſt ingentis gloria fati:
Non potes hoc tenuis præda ſub hoſte mori.

De Pugnâ damarum.

Frontibus adverſis molles concurrere damas
Vidimus, & fati ſorte jacere pari.
Spectavêre canes prædam: ſtupuítque ſuperbus
Venator, cultro nil ſupereſſe ſuo.
Unde leves animi tanto caluêre furore?
Sic pugnant tauri, ſic cecidêre viri.

Ad Severum—virum eruditum.

Miraris, docto quòd carmina mitto Severo,
Ad cœnam quòd te, docte Severe, vocem?
Jupiter ambroſia ſatur eſt, & nectare vivit:
Nos tamen exta Jovi cruda, merúmque damus.
Omnia cùm tibi ſint dono conceſſa Deorum:
Si quod habes, non vis; ergo quid accipies?

In Juſtinum—de convivio ejus natalitio.

Sexcenti cœnant, à te, Juſtine, vocati
Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit:
Inter quos, memini, non ultimus eſſe ſolebam:
Nec locus hic nobis invidioſus erat.
Poſtera ſed feſtæ reddis ſolennia menſæ:
Sexcentis hodiè, cràs mihi natus eris.

De Philoſtrato—temulento.

A Sinueſſanis conviva Philoſtratus undis
Conductum repetens nocte jubente larem,
Penè imitatus obît ſævis Elpenora fatis,
Præceps per longos dum ruit uſque gradus.
Non eſſet, Nymphæ, tam magna pericula paſſus,
Si potiùs veſtras ille bibiſſet aquas.

In Parthenopæum—tuſſi gulosâ laborantem.

Leniat ut fauces medicus, quas aſpera vexat
Aſſiduè tuſſis, Parthenopæe, tibi;
Mella dari, nucleóſque jubet, dulcéſque placentas,
Et quicquid pueros non ſinit eſſe truces.
At tu non ceſſas totis tuſſire diebus,
Non eſt hæc tuſſis, Parthenopæe; gula eſt.

Ad Priſcum Terentium.

Quod Flacco, Varióque fuit ſummóque Maroni,
Mæcenas atavis regibus ortus eques;
Gentibus & populis hoc te mihi, Priſce Terentî,
Fama fuiſſe loquax, chartáque dicet anus.
Tu facis ingenium, tu, ſi quid poſſe videmur,
Tu das ingenuæ jus mihi pigritiæ.

De Rufo & Nævià—quam miſerè amabat Rufus.

Quicquid agit Rufus, nihil eſt niſi Nævia Rufo:
Si gaudet, ſi flet, ſi tacet, hanc loquitur;
Cœnat, propinat, poſcit, negat, innuit, una eſt
Nævia: ſi non ſit Nævia, mutus erit.
Scriberet heſternâ patri cùm luce ſalutem,
Nævia lux, inquit, Nævia lumen, ave.

De leonum & leporum ſpectaculo.

Rictibus his tauros non eripuêre magiſtri
Per quos præda fugax ítque reditque lepus.
Quódque magis mirum, velocior exit ab hoſte,
Nec nihil à tantâ nobilitate refert.
Tutior in ſolâ non eſt cùm currit arenâ,
Nec caveâ tantâ conditur ille fide,
Si vitare canum morſus, lepus improbe, quæris,
Ad quæ confugias ora leonis habes.

Ad

Ad Domitianum—de tigribus quas in arenâ exhibuerat.

Non tot in Eôis timuit Gangeticus arvis
Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo,
Quot tua Roma novas vidit, Germanice, tigres;
Delicias potuit nec numerare ſuas.
Vincit Erythræos tua, Cæſar, arena triumphos,
Et victoris opes divitiáſque dei,
Nam cùm captivos ageret ſub curribus Indos,
Contentus geminâ tigride Bacchus erat.

Ad Domitianum—qui pugillatione revocatâ antiquorum ſimplicitatem repræſentaverat.

Sanctorum nobis miracula reddis avorum,
Nec pateris, Cæſar, ſecula cana mori:
Cùm veteres Latiæ ritus renovantur arenæ,
Et pugnat virtus ſimpliciore manu.
Sic nova dum condis, revocas, Auguſte, priora:
Debentur quæ ſunt, quæque fuêre, tibi.
Sic priſcis ſervatur honos, te præſide, templis,
Et caſa tam culto ſub Jove numen habet.

De viperâ in ore urſæ.

Proxima centenis oſtenditur urſa columnis,
Exornant fictæ quà Platanôna feræ.
Hujus dum patulos alludens tentat hiatus
Pulcher Hylas, teneram merſit in ora manum.
Vipera, ſed cæco ſcelerata latebat in ore,
Vivebátque animâ deteriore fera.
Non ſenſit puer eſſe dolos, niſi dente recepto
Dum perit, ô facinus, falſa quod urſa fuit!

De Nivibus—decidentibus in Domitianum ſpectantem ludos.

Adſpice quàm denſum tacitarum vellus aquarum
Defluat in vultus Cæſaris, inque ſinus;
Indulget tamen ille Jovi, nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas,
Sidus Hyperborei ſolitus laſſare Boötæ,
Et madidis Helicen diſſimulare comis.
Qui ſiccis laſcivit aquis, & ab æthere ludit,
Suſpicor has pueri Cæſaris eſſe nives.

Ad Fabianum—virum probum, cui locum eſſe Romæ negat.

Vir bonus & pauper, linguâque & pectore verus,
Quid tibi vis, urbem qui, Fabiane, petis?
Qui nec leno potes, nec comeſſator haberi,
Nec pavidos triſti voce citare reos;
Vendere nec vanos circa Palatia fumos,
Plaudere nec cano plaudere nec Glaphyro.
Unde miſer vives, homo fidus certus amicus?
Hoc nihil eſt; nunquam ſic Philomelus eris.

Ad Tuccam—avarum.

Quid te, Tucca, juvat vetulo miſcere Falerno
In vaticanis condita muſta cadis?
Quid tantum fecêre boni tibi peſſima vina?
Aut quid fecêrunt optima vina mali?
De nobis facile eſt; fœlus eſt jugulare Falernum,
Et dare Campano toxica ſæva mero.
Convivæ meruêre tui fortaſſe perire:
Amphora non meruit tam pretioſa mori.

De Mucio Scævolâ.

Cùm peteret regem decepta ſatellite dextra,
Ingeſſit ſacris ſe peritura focis;
Sed tam ſæva pius miracula non tulit hoſtis,
Et raptum flammis juſſit abire virum,

Urere

Urere quam potuit contempto Mucius igne,
Hanc ſpectare manum Porſena non potuit.
Major deceptæ fama eſt & gloria dextræ:
Si non errâſſet, fecerat illa minus.

Ad Fauſtinum—ut ſuos libros edat in lucem.

Ede tuos tandem populo, Fauſtine, libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,
Nec ſileant noſtri, prætereántque ſenes.
Ante fores ſtantem dubitas admittere famam?
Téque piget curæ præmia ferre tuæ?
Poſt te victuræ, per te quoque vivere chartæ
Incipiant: cineri gloria ſera venit.

Ad Decianum—virum moris antiqui.

Si quis erit raros inter nnmerandus amicos,
Quales priſca fides, famáque novit anus;
Si quis Cecropriæ madidus, Latiæque Minervæ:
Artibus, & verâ ſimplicitate bonus,
Si quis erit recti cuſtos, imitator honeſti,
Et nihil arcano qui roget ore Deos;
Si quis erit magnæ ſubnixus robore mentis;
Diſperearn, ſi non hic Decianus erit.

Ad Lucium Julium—ſe facturum verſus victuros ſi merces eſſet ſperanda.

Sæpè mihi dicis, Lucî clariſſime Juli,
Scribe aliquid magnum, deſidioſus homo es.
Otia da nobis: ſed qualia fecerat olim
Mæcenas Flacco, Virgilióque ſuo.
Condere victuras tentem per ſecula curas,
Et nomen flammis eripuiſſe meum.
In ſteriles campos nolunt juga ferre juvenci:
Pingue ſolum laſſat, ſed juvat ipſe labor.

Ad Decianum—cujus videndi desiderio teneri se dicit.

Nè valeam, si non totis, Deciane, diebus,
Et tecum totis noctibus esse velim.
Sed duo sunt, quæ nos distinguunt millia passûm,
Quattuor hæc fiunt, cûm rediturus eam.
Sæpè domi non es: cùm sis quoque, sæpè negaris:
Vel tantùm causis, vel tibi sæpè vacas.
Te tamen ut videam, duo millia non piget ire.
Ut te non videam, quattuor ire piget.

In Attalum.

Declamas bellè, causas agis, Attale, bellè;
Historias bellas carmina bella facis.
Componis bellè mimos, epigrammata bellè;
Bellus Grammaticus, bellus es Astrologus;
Et bellè cantas, & saltas Attale, bellè;
Bellus es arte lyræ; bellus es arte pilæ.
Nil bene cum facias, facis attamen omnia bellè:
Vis dicam quid scis? magnus es Ardelio.

In Maximum—captatorem servilem.

Capto tuam, pudet heu! sed capto, Maxime, cœnam:
Tu captas aliam jam sumus ergò parès.
Manè salutatum venio: tu diceris isse
Antè salutatum; jam sumus ergò pares.
Sum comes ipse tuus, tumidique anteambulo regis.
Tu comes alterius; jam sumus ergò pares.
Esse sat est servum; jam nolo vicarius esse:
Qui rex est, regem, Maxime, non habeat.

In Candidum—ingratum.

Si det iniqua tibi tristem Fortuna reatum,
Squallidus hærebo, pallidiòrque reo;
Si jubeat patriâ damnatum excedere terrâ,
Per freta, per scopulos exulis ibo comes.

Dat

Dat tibi divitias, ecquid ſunt iſta duorum?
Das partem? multum eſt; Candide, das aliquid;
Mecum eris ergo miſer: quòd ſi Deus ore ſereno
Annuerit ſelix, Candide, ſolus eris.

Ad Maximum.

Vis fieri liber? mentiris, Maxime, non vis:
Sed fieri ſi vis; hâc ratione potes.
Liber eris cœnare foris ſi, Maxime, nolis:
Vejentana tuam ſi domat uva ſitim:
Si ridere potes miſeri chryſendeta Cinnæ:
Contentus noſtrâ ſi potes eſſe togâ.
Hæc tibi ſi vis eſt, ſi mentis tanta poteſtas,
Liberior Partho vivere rege potes.

Petit poëta â Cæſare jus trium liberorum.

Rerum certa ſalus, terrarum gloria, Cæſar,
Soſpite quo magnos credimus eſſe deos;
Si feſtinatis toties tibi lecta libellis
Detinuêre oculos carmina noſtra tuos:
Quod fortuna vetat fieri, permitto videri:
Natorum genitor credar ut eſſe trium.
Hæc, ſi diſplicui, fuerint ſolatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, ſi placui.

In Quinctum—non ex impenſis, ſed ex liberalitate magnum animum exiſtimari docet.

Centenis quòd emis pueros, & ſæpè ducenis;
Quòd ſub rege Numâ condita vina bibis;
Quòd conſtat decies tibi non ſpatioſa ſupellex;
Libra quòd argenti millia quinque rapit;
Aurea quòd fundi pretio carruca paratur;
Quòd pluris mula eſt quàm domus empta tibi:
Hæc animo magna credis te, Quincte, parare?
Falleris: hæc animus, Quincte, puſillus emit.

In

In Ponticum—cujus ſervilem & timidum animum arguit.

Lis mihi cum Balbo eſt; tu Balbum offendere non vis,
Pontice: cum Licino eſt; hic quòque magnus homo eſt.
Vexat ſæpè meum Patrobas vicinus agellum;
Contra libertum Cæſaris ire times.
Abnegat, & retinet noſtrum Laronia ſervum:
Reſpondés; orba eſt, dives, anus vidua.
Non bene, crede mihi ſervo ſervitur amico:
Sit liber, dominus qui volet eſſe meus.

In Fauſtinum—cui recens compoſitum opus mittit.

Dum novus eſt, neque adhuc raſâ mihi fronte libellus,
Pagina dum tangi non bene ſicca timet;
I, puer, & caro perfer leve munus amico,
Qui meruit nugas primus habere meas.
Curre, ſed inſtructus; comitetur Punica librum
Spongia: muneribus convenit illa meis.
Non poſſunt noſtros multæ, Fauſtine, lituræ
Emendare jocos; una litura poteſt.

De puero ſtiriâ jugulato.

Quà vicina pluit Vipſanis porta columnis,
Et madet aſſiduo lubricus imbre lapis;
In jugulum pueri, qui roſcida templa ſubibat,
Decidit hiberno prægravis unda gelu.
Cúmque peregiſſet miſeri crudelia fata,
Tabuit in calido vulnere mucro tener.
Quid non ſæva ſibi voluit fortuna licere?
Aut ubi mors non eſt, ſi jugulatis aquæ?

De

De Veſuvio monte—cujus incendium dolet.

Hic eſt pampineis viridis modò Veſvius umbris;
Preſſerat hìc madidos nobilis uva lacus.
Hæc juga, quàm Niſæ colles, plùs Bacchus amavit;
Hoc nuper Satyri monte dedêre choros.
Hæc veneris ſedes, Lacedæmone gratior illi;
Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
Cuncta jacent flammis, & triſti merſa favillâ:
Nec ſuperi vellent hoc licuiſſe ſibi.

In Gargilianum—captatorem.

Munera quòd ſenibus, viduiſque ingentia mittis
Vis te munificum, Gargiliane, vocem?
Sordidius nihil eſt, nihil eſt te ſpurcius uno,
Qui potes inſidias dona vocare tuas.
Sic avidis fallax indulget piſcibus hamus;
Callida ſic ſtultas decipit eſca feras.
Quid ſit largìri, quid ſit donare, docebo,
Si neſcis: dona, Gargiliane mihi.

De Veſtino—cujus morituri liberalitatem in amicos laudat.

Cùm gravis extremas Veſtinus duceret horas,
Et jam per Stygias eſſet iturus aquas;
Ultima volventes orabat penſa ſorores,
Ut traherent parvâ ſtamina pulla morâ.
Jam ſibi defunctus, caris dum vivit amicis,
Movêrunt tetricas tam pia vota deas.
Tum largas partitus opes, à luce receſſit;
Séque mori poſthàc credidit ille ſenem.

De Nigrinâ—quæ cum marito omnes ſuas opes communicaverat.

O! felix animo, felix Nigrina, marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus.

Te

Te patrios miſcere juvat cum conjuge cenſus,
Gaudentem ſocio, participique viro.
Arſerit Evadne flammis injecta mariti,
Nec minor Alceſtem fama ſub aſtra ferat.
Tu meliùs certo metuiſti pignore vitæ,
Ut tibi non eſſet morte probandus amor.

Ad Varronem—egregium poëtam, ut legat ejus libros.

Varro Sophoclêo non inficiande cothurno,
Nec minùs in Calabrâ ſuſpiciende lyrâ;
Differ opus: nec te facundi ſcena Catulli
Detineat, cultis aut elegîa comis.
Sed lege fumoſo non aſpernanda Decembri
Carmina, mittuntur quæ tibi menſe ſuo.
Commodiùs niſi fortè tibi, potiúſque videtur,
Saturnalitias perdere, Varro, nuces.

De ludo puerorum cum juvencis.

Adſpice, quàm placidis inſultet turba juvencis.
Et ſua quam facilis pondera taurus amet!
Cornibus hic pendet ſummis, vagus ille per armos
Currit, & in toto ventilat arma bove.
At feritas immota riget, non eſſet arena
Tutior, & poterant fallere plana magis.
Nec trepidant greſſus, ſed te diſcrimine palmæ
Securus puer eſt, ſollicitúmque pecus.

Amicis eſſe donandum.

Callidus effractâ nummos fur auferet arcâ;
Proſternet patrios impia flamma lares.
Debitor uſuram pariter, ſortémque negabit;
Non reddet ſterilis ſemina jacta ſeges,
Diſpenſatorem fallax ſpoliabit amica;
Mercibus extructas obruet unda rates.
Extra fortunam eſt, quidquid donatur amicis:
Quas dederis, ſolas ſemper habebis opes.

In

In Poſtumum—paſſim commemorantem ſua beneficia.

Quæ mihi præſtiteris memini, ſempèrque tenebo:
Cur igitur taceo, Poſthume? tu loqueris.
Incipio quoties alicui tua dona referre,
Protinùs exclamat; dixerat ipſe mihi.
Non bellè quædam faciunt duo: Sufficit unus
Huic operi: Si vis ut loquar, ipſe tace.
Crede mihi quamvis ingentia, Poſtume, dona
Auctoris pereunt garrulitate ſui.

Ad Poſtumum--de percipiendis voluptatibus ſinè morâ.

Cras te victurum, cras dicis, Poſtume, ſemper;
Dic mihi cras iſtud, Poſtume, quando venit?
Quam longè cras iſtud, ubi eſt, aut unde petendum?
Numquid apud Parthos, Armenióſque latet?
Jam cras iſtud habet Priami vel Neſtoris annos,
Cras iſtud quanti dic mihi poſſit emi?
Cras vives; hodie jam vivere, Poſtume, ſerum eſt;
Ille ſapit, quiſquis, Poſtume, vixit herì.

In Antonium—Ciceronis interfectorem.

Antonî, Phario nil objecture Pothino,
Et leviùs tabulâ, quàm Cicerone nocens:
Quid gladium demens Romana ſtringis in ora?
Hoc admiſiſſet nec Catalina nefas.
Impius infando miles corrumpitur auro;
Et tantis opibus vox tacet una tibi.
Quid profunt ſacræ pretioſa ſilentia linguæ?
Incipient omnes pro Cicerone loqui.

Ad Marcellinum—militantem in Daciâ.

Marcelline, boni ſoboles ſincera parentis,
Horrida Parrhaſio quem tegit urſa jugo;

Ille

Ille vetus pro te, patriúſque quid optet amicus,
Accipe, & hæc memori pectore vota tene:
Cauta ſit ut virtus; nè te temerarius ardor
In medios enſes, ſæváque tela ferat.
Bella velint, Martémque ferum rationis egentes:
Tu potes & patriæ miles, & eſſe decus.

Ad Marianum—qui captatorem ſcripſerat hæredem.

Scis te captari; ſcis hunc, qui captat, avarum;
Et ſcis, qui captat, quid, Mariane, velit.
Tu tamen hunc tabulis, hæredem, ſtulte, ſupremis
Scribis, & eſſe tuo vis, furioſe, loco?
Munera magna quidem miſit, ſed miſit in hamo:
Et piſcatorem piſcis amare poteſt?
Hiccine deflebit vero tua fata dolore?
Si cupis, ut ploret, des, Mariane, nihil.

Ad Librum.

Dum mea Cæcilio formatur imago Secundo,
Spirat & argutâ picta tabella manu:
I, liber, ad Geticam Peucen, Iſtrúmque tacentem:
Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parva dabis charo, ſed dulcia dona, ſodali:
Certior in noſtro carmine vultus erit.
Caſibus hic nullis, nullis delebilis annis
Vivet, Apellêum cùm morietur opus.

Epitaphium—Urbici Pueri.

Conditus hìc ego ſum Baſſi dolor Urbicus infans;
Cui genus & nomen maxima Roma dedit.
Sex mihi de primâ deërant trieteride menſes
Rupêrunt tetricæ cùm mala penſa Deæ.
Quid ſpecies, quid lingua mihi, quid profuit ætas?
Da lacrymas tumulo, qui legis iſta, meo.
Sic ad Lethæas, niſi Neſtore ſenior, undas
Non eat, optabis quem ſupereſſe tibi.

In

In crudelem amicum.

Pallida nè Cilicum timeant pomaria brumam,
Mordeat & tenerum ſortior aura nemus;
Hibernis objecta notis ſpecularia puros
Admittunt ſoles, & ſinè fæce diem:
At mihi cella datur, non totâ clauſa feneſtrâ,
In quâ nec Boreas ipſe manere velit.
Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergò tuæ tutior hoſpes ero.

Ne Nervâ—poëtâ nobili; ſed modeſto.

Quanta quies, placidi tanta eſt facundia Nervæ;
Sed cohibet vires ingeniúmque pudor.
Cùm ſiccare ſacrum largo Permeſſida poſſet.
Ore, verecundam maluit eſſe ſitim:
Piëriam tenui frontem redimire coronâ
Contentus, famæ nec dare vela ſuæ.
Sed tamen hunc noſtri ſcit temporis eſſe Tibullum,
Carmina qui docti nota Neronis habet.

Ad Flaccum—de Chariſtiis.

Luce propinquorum, quâ plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens onerosáque turba;
In quâ ſe primum quiſque meúmque putat.
Demeruiſſe duos, votum eſt; offendere plures.
Vix tutum; multis mittere dona grave eſt.
Quâ poſſum ſolâ veniam ratione metebor;
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

In ſutorem.

Dentibus antiquas ſolitus producere pelles
Et mordere luto putre vetúſque ſolum,
Pæneſtina tenes defuncti rura patroni:
In quibus, indignor, ſi tibi cella fuit.
At me literulas ſtulti docuêre parentes:
Quid cum grammaticis, rhetoribúſque mihi?

Frange.

Frange leves calamos, & ſcinde, Thalìa, libellos;
Si dare ſutori calceus iſta poteſt.

Ad Janum.

Annorum, nitidíque ſator pulcherrime mundi,
Publica quem primum vota precéſque vocant,
Pervius exiguos habitabas antè penates,
Plurima quá medium Roma terebat iter.
Nunc tua Cæſareis cinguntur limina donis;
Et fora tot numeras, Jane, quot ora geris.
At tu, ſancte pater, tanto pro munere gratus,
Ferrea perpetuâ clauſtra tuêre ferâ.

Ad Gallum--à quo deprecatur officium anteambulonis.

Si quid noſtra tuis adicit vexatio rebus,
Manè, vel à mediâ nocte togatus ero;
Stridentéſque feram flatus Aquilonis iniqui,
Et patiar nimbos, excipiámque nives:
Sed ſi non fias quadrante beatior uno,
Per gemitus noſtros, ingenuáſque cruces;
Parce precor laſſo, vanóſque remitte labores,
Qui tibi non proſunt, & mihi, Galle, nocent.

Ad Bætim—fluvium de adventu Inſtantii.

Bætis oliviferâ crinem redimite coronâ,
Aurea qui nitidis vellera tingis aquis;
Quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector aqua-
Albula navige rum per freta pandit iter: [rum
Ominibus lætis veſtras inſtantius oras
Intret, & hìc populis, ut prior, annus eat.
Non ignorat, onus quod ſit, ſuccedere Macro.
Qui ſua metitur pondera, ferre poteſt.

De Mario.

Venderet excultos colles cùm præco facetus,
Atque ſuburbani jugera pulchra ſoli:

Errat,

Errat, ait, ſi quis Mario putet eſſe neceſſe
Vendere : nil debet ; fœnerat immò magìs.
Quæ ratio eſt igitùr ? ſervos ubi perdidit omnes,
Et pecus & fructus, non amat indè locum.
Quis faceret pretium, niſi qui ſua perdere vellet
Omnia ? ſic Mario noxius hæret ager.

In Tongilium.

Uri Tongilius malè dicitur hemitritæo,
Novi hominis fraudes : eſurit atque ſitit :
Subdola tenduntur craſſis modò retia turdis :
Hamus & in mullum mittitur, atque lupum.
Cæcuba ſaccentur, quæ que annus coxit Opimî :
Condantur parco fuſca Falerna vitro.
Omnes Tongilium medici juſsêre lavari.
O ! ſtulti, febrem creditis eſſe ? gula eſt.

De Ladonte nautâ.

Jam ſenior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
Proxima dilectis rura paravit aquis.
Quæ cùm ſæpè vagus premeret torrentibus undis
Tybris, & Hyberno rumperet arva lacu :
Emeritam puppim, ripâ quæ ſtabat in altâ,
Implevit ſaxis, oppoſuítque vadis.
Sic nimias avertit aquas, quis credere poſſet ?
Auxilium domino merſa carina tulit.

In Munnam.

Improba Maſſiliæ quicquid fumaria cogunt,
Accipit ætatem quiſquis ab igne cadus :
A te, Munna, venit : miſeris tu mittis amicis
Per freta, per longas toxica ſæva vias :
Nec facili pretio ; ſed quo contenta Falerni
Teſta ſit, aut cellis Setia cara ſuis.
Non venias quare tam longo tempore Romam,
Hæc, puto, cauſa tibi eſt ; nè tua viña bibas.

De Scorpo.

Frangat Idumæas triſtis victoria palmas :
Plange, Favor, ſævâ pectora nuda manu.
Mutet Honor cultus, & iniquis munera flammis :
Mitte coronatas, Gloria mœſta, comas.
Heu facinus ! primâ fraudatus, Scorpe, Juventâ
Occidis ? & nigros tam citò jungis equos ?
Curribus illa tuis ſemper properata, breviſque
Cur fuit, & vitæ tam propè meta tuæ ?

De Theopompo.

Quis rogo, tam durus, quis tam fuit ille ſuperbus
Qui juſſit fieri te, Theopompe, coquum ?
Hanc aliquis faciem nigrâ violare culinâ
Suſtinet ? has uncto polluit ungue comas ?
Quis potiùs cyathos, aut quis chryſtalla tenebit ?
Qua ſapient meliùs mixta Falerna manu ?
Si tam fidereos manet exitus iſte miniſtros,
Jupiter utatur jam Ganymede coquo.

De Rabirio—cujus pietatem erga parentes mortuos laudat.

Quiſquis læta tuis & ſera parentibus optas,
Fata, brevem titulum marmoris hujus ama.
Condidit hâc caras tellure Rabirius umbras :
Nulli ſorte jacent candidiore ſenes.
Bis ſex luſtra tori nox mitis & ultima clauſit
Arſêrunt uno funera bina rogo.
Hos tamen ut primis raptos ſibi quærit in annis.
Improbius nihil his fletibus eſſe poteſt.

De

De adventu Trajani.

Felices quibus urna dedit ſpectare coruſcum
Solibus Arctoïs, ſideribuſque ducem!
Quando erit ille dies, quo campus, & arbor & omnis
Lucebit Latiâ culta feneſtra nuru?
Quando moræ dulces, longúſque à Cæſare pulvis,
Totáque Flaminiâ Roma videnda viâ?
Quando eques & picti tunicâ Nilotide Mauri
Ibitis, & populi vox erit una, Venit.

De M. Antonio.

Jam numerat placido felix Antonius ævo
Quindecies actas Primus Olympiadas:
Præteritoſque dies, & totos reſpicit annos;
Nec metuit lethes jam propioris aquas.
Nulla recordanti lux eſt ingrata, graviſque,
Nulla fuit, cujus non meminiſſe velit.
Ampliat ætatis ſpatium ſibi vir bonus; hoc eſt
Vivere bis, vitâ poſſe priore frui.

De morte Vari.

Vare Parætonias Latiâ modò vite per urbes
Nobilis, & centùm dux memorande viris:
At nunc Auſonio fruſtrà promiſſe Quirino,
Hoſpita Lagæi littoris umbra jaces.
Spargere non licuit frigentia fletibus ora,
Pinguia nec mœſtis addere thura rogis:
Sed datur æterno victurum carmine nomen.
Numquid & hoc, fallax Nile, negare potes?

De litoribus Altini.

Æmula Bajanis Altini litora villis,
Et Phaëthontêi conſcia Sylva rogi;
Quæque Antenoreo Dryadum pulcherrima Fauno
Nupſit, ad Euganeos ſola puella lacus;

Et

Et tu Ledæo felix Aquileîa Timavo,
Hîc ubi ſeptenas Cyllarus hauſit aquas;
Vos eritis noſtræ portus, requiéſque ſenectæ,
Si juris fuerint otia noſtra ſui.

Ad Phœbum—ut Parthenii filium quinquennem ſervet incolumem.

Hæc tibi pro nato plenâ dat lætus acerrâ,
Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
Ut, qui prima novo ſignat quinquennia luſtro,
Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
Fac rata vota patris: ſic te tua diligat arbor,
Gaudeat & certâ virginitate ſoror.
Perpetuo ſic flore mices: ſic denique non ſint
Tam longæ Bromio, quàm tibi, Phœbe, comæ.

In Prætorem—amicum ingratum.

Prætorem pauper centùm ſeſtertia Gaurus
Orabat canâ notus amicitiâ;
Dicebátque ſuis hæc tantùm deêſſe trecentis,
Ut poſſet domino plaudere juſtus eques.
Prætor ait: ſcis me Scorpo, Thallóque daturum:
Atque utinam centum millia ſola darem.
Ah! pudet ingratæ, pudet, ah! malè divitis arcæ.
Quod non vis equiti, vis dare, Prætor, equis?

Ad Rufum—ut Venuleio commendet ejus libros.

Hos quoque commenda Venulêio, Rufe, libellos,
Imputet, & nobis otia parva roga:
Immemor & paullùm curarum operúmque ſuorum,
Non tetricâ nugas exigat aure meas.
Sed nec poſt primum legat hæc, ſummúmve trientem:
Sed ſua cùm medius prælia Bacchus amat.
Si nimis eſt legiſſe duos, tibi charta plicetur
Altera: diviſum ſic breve fiet opes.

Ad

Ad Sextum—quem rogat, ut hos libros collocet inter alios epigrammatum ſcriptores.

Sexte, Palatinæ cultor facunde Minervæ,
Ingenio frueris qui propiore Dei;
Nam tibi naſcentes domini cognoſcere curas,
Et ſecreta ducis pectora nôſſe licet:
Sit locus & noſtris aliquâ tibi parte libellis,
Quâ Pedo, quâ Marſus, quâque, Catullus erit.
Ad Capitolini cœleſtia carmina belli,
Grande cothurnati pone Maronis opus.

Ad Baſſum—fictum equitem.

Herbarum fueras indutus, Baſſe, colores,
Jura theatralis dum ſiluêre loci.
Quæ poſtquam placidi cenſoris cura renaſci
Juſſit, & Oceanum certior audit eques:
Non niſi vel cocco madidâ, vel murice tinctâ
Veſte nites, & te ſic dare verba putas.
Quadringentorum nullæ ſunt, Baſſe, lacernæ:
Aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

In Charopinum—cœnæ captatorem importunum.

Cœno domi quoties, niſi te, Charopine, vocavi,
Protinùs ingentes ſunt inimicitiæ:
Méque petis ſtricto medium transfigere ferro,
Si noſtrum ſinè te ſcis caluiſſe focum.
Nec ſemel ergò mihi furtum feciſſe licebit?
Impròbius nihil eſt hâc, Charopine, gulâ.
Deſine jam noſtram, precor, obſervare culinam,
Atque aliquando meus det tibi verba coquus.

Ad hoſpites—quibus hortos offert ſinè ſupellectili.

Jure tuo noſtris maneas licet, hoſpes, in hortis,
Si potes in nudo ponere membra ſolo:
Aut ſi portatur tecum tibi magna ſupellex;
Nam mea jam digitum ſuſtulit hoſpitibus.
Nulla tegit fractos nec inanis culcitra lectos:
Putris & abruptâ faſcia reſte jacet.
Sit tamen hoſpitium nobis commune duobus.
Emi hortos, plus eſt: inſtrue tu; minus eſt.

De ſtatuâ Juliæ.

Quis te Phidiaco formatum, Julia, cœlo,
Vel quis Palladiæ non putet artis opus?
Candida non-tacitâ reſpondit imagine Lygdos,
Et placido fulget vivus in ore decor.
Ludit Acidalio, ſed non manus aſpera, nodo,
Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.
Ut Martis revocetur amor, ſummíque Tonantis,
A te Juno petat ceſton, & ipſa Venus.

De Glauciô—immaturo funere abrepto.

Non de plebe domus, nec avaræ verna cataſtæ,
Sed domini ſancto dignus amore puer:
Munera cùm poſſet nondum ſentire patroni,
Glaucia libertus jam Melioris erat.
Moribus hoc formæque datum: quis blandior illo?
Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis brevis eſt ætas, & rara ſenectus:
Quicquid ames, cupias non placuiſſe nimis.

Ad Ianthida—nympham Stellæ.

Nympha, mei Stellæ, quæ fonte domeſtica puro
Laberis, & domini gemmea tecta ſubis;
Sive Numæ conjux Triviæ te miſit ab antro,
Sive Camænarum de grege nona venis:

Exſolvit

Exſolvit votis hâc ſe tibi virgine porcâ
Marcus, furtivam quôd bibit æger aquam.
Tu contenta meo jam crimine, gaudia fontis
Da ſecura tui: ſit mihi ſana ſitis.

In Baccaram—veſtium oſtentatorem.

Et dolet, & queritur ſibi non contingere frigus,
Propter ſexcentas Baccara gauſapinas:
Optat & obſcuras luces, ventóſque, nivéſque,
Odit & hibernos, ſi tepuêre, dies.
Quid fecêre mali noſtræ tibi, ſæve, lacernæ,
Tollere de ſcapulis quas levis aura poteſt?
Quantò ſimplicius, quantò eſt humanius illud,
Menſe vel Auguſto ſumere gauſapinas.

Ad Cæſarem Domitianum—cujus clementiam laudat.

Quantum ſollicito fortuna parentis Etruſco,
Tantum, ſumme ducum, debet uterque tibi:
Nam tu miſſa tuâ revocâſti fulmina dextrâ;
Hos cuperem mores ignibus eſſe Jovis.
Si tua ſit ſummo Cæſar, natura Tonanti,
Utetur toto fulmine rara manus.
Muneris hoc utrumque tui teſtatur Etruſcus,
Eſſe quod & comiti contigit, & reduci.

Ad Loricam Domitiani.

Invia Sarmaticis domini Lorica ſagittis,
Et Martis Getico tergore fida magis;
Quam vel ad Ætolæ ſecuram cuſpidis ictus,
Texuit innumeri lubricus unguis apri;
Felix ſorte tuâ es, ſacrum cui tangere pectus
Fas erit, & noſtri mente calere dei.
I comes, & magnos illæſa merêre triumphos,
Palmatæque ducem, ſed citò redde togæ.

In malum pœtam.

Dulcia cùm tantùm ſcribas epigrammata ſempèr,
Et ceruſſatâ candidiora cute;
Nulláque mica ſalis, nec amari fellis in illis
Gutta ſit; ô demens, vis tamen illa legi!
Nec cibus ipſe juvat morſu fraudatus aceti;
Nec grata eſt facies, cui gelaſinus abeſt.
Infanti melimela dato, fatuaſque mariſcas:
Nam mihi, quæ novit pungere, Chia ſapit.

In Nuſidianum. Cujus ſomniis quotidiè turbabatur.

Sempèr manè mihi de me mera ſomnia narras,
Quæ moveant animum ſollicitentque meum.
Jam prior ad fæcem, ſed & hæc vindemia venit,
Exorat noctes dum mihi ſaga tuas.
Conſumſi ſalsàſque molas, & thuris acervos:
Decrevêre greges, dum cadit agna frequens.
Non porcus, non cortis aves, non ova ſuperſunt.
Aut vigila, aut dormi, Nuſidiane, tibi.

Ad Narniam urbem—nè diutiùs detineat Quinctum.

Narnia ſulphureo quam gurgite candidus amnis
Circuit, ancipiti vix adeunda jugo,
Quid tam ſæpè meum nobis abducere Quinctum
Te juvat, & lentâ detinuiſſe morâ?
Quid Nomentani cauſam mihi perdis agelli,
Propter vicinum qui pretioſus erat?
Sed jam parce mihi, nec abutere, Narnia, Quincto,
Perpetuo liceat ſic tibi ponte frui.

De Columbâ Aretullæ.

Aëra per tacitum delapſa ſedentis in ipſos
Fluxit Aretullæ blanda columba ſinus.

Luſerat

Luſerat hoc caſus, niſi inobſervata maneret,
Permiſsâque ſibi nollet abire fugâ.
Si meliora piæ fas eſt ſperare ſorori,
Et dominum mundi flectere vota valent:
Hæc à Sordôis tibi forſitàn exſulis oris,
Fratre reverſuro, nuncia venit avis.

Ad Flaccum, de reditu Priſci Terentii.

Priſcus ab Ætnæis mihi, Flacce, Terentius oris
Redditur; hanc lucem lactea gemma notet.
Defluat & lento ſplendeſcat turbida limo
Amphora centeno conſule facta minor.
Continget nox quàndo meis tam candida menſis?
Tam juſto dabitur quàndo calere mero?
Cùm te, Flacce, mihi reddet Cythereïa Cypros
Luxuriæ fiet tam bona cauſa meæ.

In Lalagen—cui ob inſolentiam imprecatur calvitiem.

Unus de toto peccaverat orbe comarum
Annulus, incertâ non bene fixus acu.
Hoc facinus Lalage ſpeculo, quo viderat, ulta eſt;
Et cecidit ſectis icta Plecuſa comis.
Deſine jam, Lalage, triſtes ornare capillos,
Tangat & inſanum nulla puella caput.
Hoc ſalamandra notet, vel ſæva novacula nudet,
Ut digna ſpeculo fiat imago tuo.

In Claſſicum—paraſitum.

Invitum cœnare foris te, Claſſice, dicis,
Si non mentiris, Claſſice, deſpeream.
Ipſe quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire;
Cùm cœnaret, erat triſtior ille, domi.
Si tamen invitus vadis, cur, Claſſice vadis?
Cogor, ais; verum eſt: cogitur & Selius.
En! rogat ad cœnam Melior te, Claſſice, rectam,
Grandia verba ubi ſunt? ſi vir es, ecce, nega.

Ad Coſconium—quænam ſint brevia epigrammata.

Coſconî, qui longa putas epigrammata noſtra,
Utilis ungendis axibus eſſe potes,
Hâc tu credideris longum ratione Coloſſum,
Et puerum Bruti dixeris eſſe brevem.
Diſce, quod ignoras: Marſi doctique Pedonis
Sæpè duplex unum pagina tractat opus.
Non ſunt longa, quibus nihil eſt quod demere poſſis:
Sed tu, Coſconî, diſticha longa facis.

Votum pro Nervâ.

Sacra, Laréſque Phrygum, quos Trojæ maluit heros,
Quàm rapere arſuras Laömedontis opes;
Scriptus & æterno nunc primùm Jupiter auro,
Et ſoror, & ſummi filia tota patris;
Et qui purpureis jam tertia nomina faſtis,
Jane, refers Nervæ: vos precor ore pio:
Hunc omnes ſervate ducem, ſervate ſenatum:
Moribus hic vivat principis, ille ſuis.

De Earino Domitiani.

Nomen habes, teneri quod tempora nuncupat anni,
Cùm breve Cecropiæ ver populantur apes.
Nomen, Acidaliâ meruit quod arundine pingi,
Quod Cytherea ſuâ ſcribere gaudet acu.
Nomen, Erithræis quod litera facta lapillis,
Gemma quod Heliadum pollice trita notet;
Quod pennâ ſcribente grues ad ſidera tollant;
Quod decet in ſolâ Cæſaris eſſe domo.

Ad Domitianum.

Eſt mihi, ſitque precor longùm, te præſide, Cæſar,
Rus minimum: parvi ſunt & in urbe Lares.
Sed de valle brevi, quas det ſitientibus hortis,
Curva ſaboratas antlia tollit aquas.

Sicca

Sicca domus queritur nullo se rore foveri,
Cùm mihi vicino Martia fonte sonet.
Quam dederis nostris, Auguste, Penatibus undam,
Castalis hæc nobis, aut Jovis imber erit.

Ad Marcellinum—euntem in Asiam & Scythiam.

Miles Hyperboreos modò, Marcelline, Triones
Et Getici tuleris sidera pigra poli;
Ecce! Promethêæ rupes & fabulà montis
Quàm prope sunt oculis nunc adeunda tuis.
Videris immensis cùm conclamata querelis
Saxa senis, dices: durior ipse fuit.
Et licet hoc addas: potuit qui talia ferre,
Humanum meritò finxerat ille genus.

De Lucano & Tullo—fratribus sibi invicèm carissimis.

Quòd semper superos invito fratre rogâsti,
Hoc, Lucane, tibi, contigit, antè mori.
Invidet ille tibi; Stygias nam Tullus ad undas
Optabat, quamvis sit minor, ire prior.
Tu colis Elysios, nemorisque habitator amœni
Esse tuo primùm nunc sine fratre cupis.
Et si jam nitidis alternus venit ab astris,
Pro Polluce mones Castora nè redeat.

Ad Nympham Sabini.

Nympha sacri regina lacûs, cui grata Sabinus,
Et mansura pio munere templa dedit.
Sic montana tuos semper colat Umbria fontes,
Nec tua Bajanas Sarsina malit aquas;
Excipe sollicitos placidè, mea dona, libellos:
Tu fueris Musis Pegalis unda meis.
Nympharum templis quisquis sua carmina donat;
Quid fieri libris debeat, ipse monet.

Ad Alcimum—cujus mortem deflet.

Alcime, quem raptum domino creſcentibus annis
Labicana levi ceſpite velat humus:
Accipe non Pario nutantia pondera ſaxo,
Quæ cineri vanus dat ruitura labor:
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,
Quæque virent lacrymis roſcida prata meis.
Accipe, chare, puer, noſtri monumenta doloris:
Hic tibi perpetuo tempore vivat honor.
Cùm mihi ſupremos Lacheſis pervenerit annos,
Non alitèr cineres mando jacere meos.

Ad Rufum—de ſervo quodam ad equeſtrem dignitatem evecto.

Rufe, vides illum ſubſellia prima terentem,
Cujus & hinc lucet ſardonychata manus:
Quæque Tyron toties epotavêre lacernæ,
Et toga non tactas vincere juſſa nives.
Cujus olet toto pinguis coma Marceliano,
Et ſplendet vulſo brachia trita pilo.
Non heſterna ſedet lunatâ lingula plantâ:
Coccina non læſum pingit aluta pedem;
Et numeroſa linunt ſtellantem ſplenia frontem.
Ignoras quis ſcit? Splenia tolle, leges.

Ad Quinctilianum—de voto ſuæ vitæ.

Quinctiliane, vagæ moderator ſumme juventæ,
Gloria Romanæ, Quinctiliane, togæ;
Vivere quòd propero pauper, nec inutilis annis,
Da veniam: properat vivere nemo ſatis.
Differat hoc, patrios optat qui vincere cenſus,
Atriáque immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & ſons vivus & herba rudis.
Sit mihi verna ſatur; ſit non doctiſſima conjux;
Sit nox cum ſomno; ſit ſine lite dies.

In

In Ligurinum—recitatorem importunum.

Hæc tibi, nam alia eſt ad cœnam cauſa vocandi,
Verſiculos recites ut, Ligurine, tuos.
Depoſui ſoleas; affertur protinùs ingens
Inter lactucas oxygarúmque liber.
Alter perlegitur, dum fercula prima morantur;
Tertius eſt, nec adhuc menſa ſecunda venit.
Et quartum recitas, & quintum denique librum;
Putidus eſt, toties ſi mihi ponis aprum.
Quòd ſi non ſcombris ſcelerata poëmata donas;
Cœnabis ſolus jam, Ligurine, domi.

In Antonium Saturninum—qui bellum civile moverat in Germaniâ ſuperiore.

Dum nimiùm vano tumefactus nomine gaudes,
Et Saturninum te, miſer, eſſe pudet:
Impia Parrhaſiâ moviſti bella ſub Ursâ
Qualia qui Phariæ conjugis arma tulit.
Exciderát-ne adeo fatum tibi nominis hujus,
Obruit Actiaci quod gravis ira freti?
An tibi promiſit Rhenus, quod non dedit illi
Nilus, & Arctôis plus licuiſſet aquis;
Ille etiam noſtris Antonius occidit armis;
Qui tibi collatus, perfide, Cæſar erat.

Ad Flaccum—res veras, non nugatorias tractari epigrammatibus.

Neſcis, crede mihi, quid ſint Epigrammata, Flacce,
Qui tantùm luſus illa jocóſque putas.
Ille magìs ludit, qui ſcribit prandia ſævi
Tereos, aut cœnam, crude Thyeſta, tuam,
Aut puero liquidas aptantem Dedalon alas,
Paſcentem Siculas aut Polyphemon oves.
A noſtris procul eſt omnis veſica libellis,
Muſa nec inſano ſyrmate noſtra tumet.
Illa tamen laudant omnes, mirantur adorant
Confiteor; laudant illa, ſed iſta legunt.

Ad Colinum—de vitâ hilaritèr agendâ.

O! cui Tarpejas licuit contingere quercus,
Et meritas primâ cingere fronde comas;
Si ſapis, utâris totis, Coline, diebus,
Extremúmque tibi ſempèr adeſſe putes.
Lanificas nulli tres exorare puellas
Contigit: obſervant quem ſtatuêre diem.
Divitior Criſpo, Thraſeâ conſtantior ipſo.
Lautior & nitido ſis Meliore licèt,
Nil addit penſo Lachefis, fusóſque ſororum
Explicat, & ſempèr de tribus una ſecat.

Ad Fauſtinum—hieme Bajis æſtate Tibure manendum.

Dum nos blanda tenent laſcivi ſtagna Lucrini,
Et quæ pumiceis fontibus antra calent;
Tu colis Argivi regnum, Fauſtine, coloni,
Quò te bis decimus ducit ab urbe lapis.
Hòrrida ſed ſervent Nemeæi pectora monſtri:
Nec ſatis eſt, Bajas igne calere ſuo.
Ergò ſacri fontes, & littora grata valete,
Nympharum paritèr Nereïdúmque domus.
Herculeos colles gelidâ vos vincite brumâ;
Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

In Afrum—ambitiosè & importunè officioſum.

Condita cùm tibi ſit jam ſexageſima meſſis,
Et facies multo ſplendeat alba pilo;
Diſcurris totâ vagus urbe, nec ulla cathedra eſt,
Cui non manè feras irrequietus ave.
Et ſinè te nulli fas eſt prodire tribuno,
Nec caret officio conſul uterque tuo,
Et ſacro decies repetis pallatia clivo,
Sigerióſque meros, Patheniósque ſonas.
Hæc faciant ſanè juvenes: deformius, Afer,
Omnino nihil eſt ardelione ſene.

In

In Caliſtratum—cui licèt ditiſſimo præferri ſe debere probat.

Sum fateor, ſempérque fui, Calliſtrate, pauper,
Sed non obſcurus, nec malè notus eques;
Sed toto legor orbe frequens, & dicitur, hic eſt,
Quódque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
At tua centenis incumbunt tecta columnis,
Et libertinas arca flagellat opes:
Magnáque Niliacæ ſervit tibi gleba Syênes,
Tondet, & innumeros Gallica Parma greges.
Hoc ego, túque ſumus; ſed quod ſum, non potes eſſe:
Tu quod es, è populo quilibet eſſe poteſt.

In Marcum—qui mirabatur nullam eſſe tunc veram amicitiam.

Quòd non ſit Pylades hoc tempore, non ſit Oreſtes,
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.
Nec melior panis, turdúſve dabatur Oreſti:
Sèd par, atque eadem cœna duobus erat.
Tu lucrina voras; me paſcit aquoſa peloris:
Non minùs ingenua eſt & mihi, Marce, gula.
Te Cadmæa Tyros, me pinguis Gallia veſtit:
Vis te purpureum, Marce, ſagatus, amem?
Ut præſtem Pyladem, aliquis mihi præſtet Oreſtem:
Hoc non fit verbis, Marce; ut ameris, amas.

De filio Reguli.

Aſpicis ut parvus, nec adhuc Trieteride plenâ,
Regulus auditum laudat & ipſe patrem!
Maternóſque ſinus viſo genitore relinquat,
Et patrias laudes ſentiat eſſe ſuas?
Jam clamor centúmque viri, denſúmque coronâ
Vulgus, & infanti Julia tecta placent.
Acris equi ſoboles magno ſic pulvere gaudet;
Sic vitulus molli prælia fronte capit.
Dî ſervate, precor, matri ſua vota, patrique;
Audiat ut natum Regulus; illa duos.

Ad Cæſarem de roſis hybernis.

Ut nova dona tibi, Cæſar, Nilotica tellus
Miſerat hybernas ambitioſa roſas;
Navita deriſit Pharios Memphiticus hortos,
Urbis ut intravit limina prima tuæ.
Tantus veris honos, et odoræ gratia Floræ,
Tantáque Pæſtani gloria ruris erat.
Sic quacunque vagus, greſsúmque oculósque ferebat
Textilibus ſertis omne rubebat iter.
At tu Romanæ juſſus jam cedere brumæ,
Mitte tuas meſſes; accipe, Nile, roſas.

Ad Lauſum—de libris ſuis.

Fertur habere meos, ſi vera eſt fama, libellos
Inter delicias pulchra Vienna ſuas.
Me legit omnis ibi ſenior, juveníſque, puérque,
Et coram tetrico caſta puella viro.
Hoc ego maluerim, quàm ſi mea carmina cantent
Qui Nilum ex ipſo protinùs ore bibunt:
Quàm meus Hiſpano ſi me Tagus impleat auro,
Paſcat & Hybla meas, paſcat Hymettus apes.
Nonnihil ergò ſumus, nec blandæ munere linguæ
Decipimur: credam jam puto, Lauſe, tibi.

In Baccaram—non ſtantem ſuis promiſſis.

Si quid opus fuerit, ſcis me non eſſe rogandum,
Bis nobis dicis, Baccara, térque die.
Appellat rigidâ triſtis me voce Secundus:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Penſio te coram petitur claréque palámque:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Eſſe queror gelidáſque mihi tritáſque lacernas:
Audis, ſed neſcis, Baccara, quid ſit opus.
Hoc opus eſt, ſubito fias ut ſidere mutus;
Dicere nè poſſis, Baccara, quid ſit opus.

Ad

Ad Ponticum—ſcurram.

Pontice, per reges diſcurris, & omnia luſtras:
Magna quidem ſequeris, Pontice; magnus homo es.
Pontice, ſi qua facis, ſinè teſte facis, ſinè turba:
Non adhibes multos, Pontice; cautus homo es.
Pontice, te celebrem formâ natura creavit:
Dignus eras Helenâ, Pontice; pulcher homo es.
Pontice, voce tuâ poſſes adamanta movere:
Vox tua dulcè ſonat, Pontice; dulcis homo es.
Pontice, ſic alios, ſic te quoque decipit error?
Vis dicam verum, Pontice? nullus homo es.

De Spectaculo Scævolæ,—qui dextram accenſo ad ſacrificium igne combuſſit.

Qui nunc Cæſareæ luſus ſpectatur arenæ,
Temporibus Bruti gloria ſumma fuit.
Adſpicis, ut teneat flammas, pœnâque fruatur
Fortis, & attonito regnet in igne manus!
Ipſe ſui ſpectator adeſt, & nobile dextræ
Funus amat: totis paſcitur illa facris.
Quòd niſi rapta foret nolenti pœna, parabat
Sævior in laxos ire ſiniſtra focos.
Scire piget, poſt tale decus, quid fecerit ante:
Quam vidi, ſatis eſt hanc mihi nôſſe manum.

Ad Entellum—cujus rus amœniſſimis Alcinoi hortis præfert.

Qui Corcyræi vidit pomaria regis,
Rus, Entelle, tuæ præferat ille domûs.
Invida purpureos urat nè bruma racemos,
Et gelidum Bacchi munera frigus edat;
Condita perſpicuâ vivit vindemia gemmâ,
Et tegitur, felix nec tamen uva latet.
Fœmineum lucet ſic per bombycina corpus;
Calculus in nitidâ ſic numeratur aquâ.
Quid non ingenio voluit natura licere?
Autumnum ſterilis ferre jubetur hyems.

De Nervâ—egregio poëtâ.

Audet facundo qui carmina mittere Nervæ,
Pallida donabit glaucia, Coſme, tibi:
Pæſtano violas, & cana liguſtra colono,
Hyblæis apibus Corſica mella dabit.
Sed tamen & parvæ nonnulla eſt gratia Muſæ:
Appetitur poſito vilis oliva lupo.
Nec tibi ſit mirum, modici quòd conſcia vatis
Indicium metuat noſtra Thalia tuum.
Ipſe tuas etiam veritus Nero dicitur aures,
Laſcivum juvenis cùm tibi luſit opus.

De leone & ariete—quorum concordiam miratur.

Maſſyli leo fama jugi, pecoríſque maritus
Lanigeri, mirum, quâ coîêre fide.
Ipſe licet videas: caveâ ſtabulantur in unâ,
Et paritèr ſocias carpit uterque dapes.
Nec fœtu nemorum gaudent, nec mitibus herbis:
Concordem ſatiat ſed rudis agna famem.
Quid meruit terror Nemeës, quid proditor Helles,
Ut niteant celſi lucida ſigna poli?
Sidera ſi poſſent pecudéſque feræque mereri,
Hic aries aſtris, hic leo dignus erat.

De Torquato & Otacilio.

Ad lapidem Torquatus habet prætoria quartum:
Ad quartum breve rus emit Otacilius.
Torquatus nitidas vario de marmore thermas
Extruxit; cucumam fecit Otacilius.
Diſpoſuit daphnôna ſuo Torquatus in agro:
Caſtaneas centum ſevit Otacilius.
Conſule Torquato, vici fuit ille magiſter;
Nec minor in tanto viſus honore ſibi.
Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim;
Sic, puto, Torquatus rumpet Otacilium.

In

In Lentinum—cujus febricitantis luxum irridet.

Quarè tam multis à te, Lentine, diebus
Non abeat febris, quæris, & uſque gemis.
Geſtatur tecum ſellâ, paritérque lavatur:
Cœnat boletos, oſtrea, ſumen, aprum.
Ebrina Setino ſit ſæpè, & ſæpè Falerno:
Nec niſi per niveam Cæcuba potat aquam.
Circumfuſa roſis, & nigra recumbit amomo:
Dormit & in plumâ, purpureóque toro.
Cùm ſit ei pulchrè, cum tam bene vivat apud te,
Ad Damam potiùs vis tua febris eat?

De hortis Marcellæ uxoris.

Hoc nemus, hi fontes, hæc textilis umbra ſupini
Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ,
Prataque, nec bifero ceſſura roſaria Pæſto,
Quódque viret Jani menſe, nec alget olus,
Quæque natat clauſis anguilla domeſtica lymphis,
Quæque gerit ſimiles candida turris aves,
Munera ſunt dominæ poſt ſeptima luſtra reverſæ:
Has, Marcella domos, parváque regna dedit.
Si mihi Nauſicaë patrios concederet hortos,
Alcinöo poſſum dicere, malo meos.

De Feſto—moribundo.

Indignas premeret peſtis cùm tabida fauces,
Inque ſuos vultus ſerperet atra lues,
Siccis ipſe genis flentes hortatus amicos
Decrevit Stygios Feſtus adire lacus.
Nec tamen obſcuro pia polluit ora veneno,
Aut torſit lentâ triſtia fata fame.
Sanctam Romanâ vitem ſed morte peregit,
Dimiſítque animam nobiliore viâ.
Hanc mortem fatis magni præferre Catonis
Fama poteſt; hujus Cæſar amicus erat.

In

In Nævolum—amicum avarum.

Florida per varios ut pingitur Hybla colores,
Cùm breve Sicaniæ ver populantur apes:
Sic tua ſuppoſitis pellucent præla lacernis;
Sic micat innumeris arcula ſyntheſibus.
Atque unam veſtire tribum tua vellera poſſunt.
Appula non uno quæ grege terra tulit.
Tu ſpectas hyemem ſuccincti lentus amici,
(Pro ſcelus!) & lateris frigora trita mei.
Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus
(Quid renuis?) non te, Nævole, ſed tineas?

Ad Taurum—cunctatorem.

Dum modò cauſidicum, dum te modò rhetora fingis,
Et non decernis, Taure, quid eſſe velis;
Peleos & Priami transît, vel Neſtoris ætas;
Et fuerat ſerum jam tibi definere.
Incipe, tres uno periêrunt rhetores anno,
Si quid habes animi, ſi quid in arte vales.
Si ſchola damnatur, fora litibus omnia fervent;
Ipſe poteſt fieri Marſya cauſidicus.
Eja age, rumpe moras; quò te ſpectabimus uſque?
Dum, quid ſis, dubitas, jam potes eſſe nihil.

De leone manſueto, ſed ad feritatem reverſo.

Verbera ſecuri ſolitus leo ferre magiſtri,
Inſertámque pati blandus iu ora manum,
Dedidicit pacem ſubitò, feritate reversâ,
Quanta nec in Libycis debuit eſſe jugis.
Nam duo de tenerâ puerilia corpora turbâ,
Sanguineam raſtris quæ renovabat humum,
Sævus & infelix furiali dente peremit.
Martia non vidit majus arena nefas.
Exclamare libet; crudelis, perfide, prædo,
A noſtrâ pueris parcere diſce lupâ.

De

De Erôtio defunctâ.

Hanc tibi, Fronto pater, genitrix Flaccilla, puellam
Oscula commendo deliciásque meas:
Pallida nè nigras horrescat Erôtion umbras,
Oráque Tartarei prodigiosa canis.
Impletura fuit sextæ modò frigora brumæ,
Vixisset totidem nî minùs illa dies.
Inter tam veteres ludat lasciva patronos,
Et nomen blæso garriat ore meum.
Mollia nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi,
Terra, gravis fueris; non fuit illa tibi.

Ad Cirinium.

Sic tua, Cirinî, promas epigrammata vulgo,
Ut mecum possis, vel prior ipse legi:
Sed tibi tantus inest veteris respectus amici,
Charior ut mea sit, quàm tua fama tibi.
Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
Pindaricos posset cùm superare modos:
Et vario cessit Romani laude cothurni,
Cùm posset tragico fortiùs ore loqui.
Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus?
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

De Carpophoro venatore.

Sæcula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent.
Jam nullum monstris orbe fuisset opus.
Non Marathon taurum, Nemëe frondosa leonem,
Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hæc armata manus Hydræ mors una fuisset,
Huic percussa foret tota Chimæra semel.
Ignipedes posset sinè Colchide vincere tauros:
Solvere & Hesionem solus, & Andromeden.

Herculeæ

Herculeæ laudis numeretur gloria : plus eſt,
Bis denas paritèr perdomuiſſe feras.

Epitaphium Latini excellentis mimi.

Dulce decus ſcenæ, ludorum fama, Latinus
Ille ego ſum, plauſus, deliciæque tuæ :
Qui ſpectatorem potui feciſſe Catonem,
Solvere qui Curios, Fabricióſque graves.
Sed nihil à noſtro ſumpſit mea vita theatro,
Et ſolâ tantùm ſcenicus arte feror.
Nec poteram gratus domino ſinè moribus eſſe :
Interiùs mentes inſpicit ille Deus.
Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi,
Roma ſui famulum dum ſciat eſſe Jovis.

De effigie Camoni.

Hæc ſunt illa mei quæ cernitis ora Camoni :
Hæc pueri facies, primáque forma fuit.
Creverat hic vultus bis denis fortior annis ;
Gaudebátque ſuas pingere barba genas :
Et libata ſemel ſummos modò purpura cultros
Sparſerat : invidit te tribus una ſoror,
Et feſtinatis incidit ſtamina penſis ;
Abſentémque patri retulit urna rogum.
Sed nè ſola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis major imago meis.

Ad rufum, de nuptiis Pudentis & Claudiæ Peregrinæ.

Claudia, Rufe, meo nubit Peregrina Pudenti ;
Macte eſto tædis, ô Hymenæe, tuis.
Tam benè rara ſuo miſcentur cinnama nardo,
Maſſica Theſêis tam benè vina favis.
Nec meliùs teneris junguntur vitibus ulmi,
Nec plus lotos aquas, littora myrtus amat.

Candida

Candida perpetuo reside, Concordia, lecto;
Tamque pari semper sit Venus æqua jugo.
Diligat illa senem quondam; sed & ipsa marito,
Tunc quóque cùm fuerit, non videatur anus.

Ad Manium amicum.

Ducit ad auriferas quòd me Salo Celtiber oras,
Pendula quòd patriæ visere tecta libet,
Tu mihi simplicibus, Manî, dilectus ab annis,
Ex prætextatâ cultus amicitiâ,
Tu facis, in terris quo non est alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magis.
Tecum ego vel sicci Gætula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hospes amare casas.
Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
In quocunque loco Roma duobus erit.

De suis libellis.

Non urbana meâ tantùm Pimpleïde gaudent
Otia, nec vacuis auribus ista damus;
Sed meus in Geticis ad Martia signa pruinis
A rigido teritur centurione liber.
Dicitur & nostros cantare Britannia versus:
Quid prodest? nescit sacculus ista meus.
At quàm victuras poteramus pangere chartas,
Quantáque Pieriâ prælia flare tubâ!
Cùm pia reddiderit Augustum numina terris,
At Mæcenatem si mihi Roma daret!

Ad Marcellam—suam uxorem quam laudat à morum suavitate.

Municipem rigidi quis te, Marcella, Salonis,
Et genitam nostris quis putet esse locis?
Tam rarum, tam dulce sapis; Pallatia dicent,
Audierint si te vel semel, esse suam:

Nulla

Nulla nec in mediâ certabit nata Suburrâ,
Nec Capitolini collis alumna tibi.
Nec citò ridebit peregrini gloria partûs,
Romanam deceat quam magìs eſſe nurum.
Tu deſiderium dominæ mihi mitius urbis
Eſſe jubes: Romam tu mihi ſola facis.

Ad Sextum, in Calliodorum quem negat eſſe equitem diviſis bonis cum fratre.

Calliodorus habet cenſum (quis neſcit?) equeſtrem,
Sexte; ſed & fratrem Calliodorus habet,
Quadringenta ſecat, qui dicit συνα μίριζε,
Uno credis equo poſſe ſedere duos?
Quid cum fratre tibi? quid cum Polluce moleſto?
Non eſſet Pollux ſi tibi, Caſtor eras.
Unus cùm ſitis, duo, Calliodore, ſedetis.
Surge; ſolæciſmum, Calliodore, facis:
Aut imitare genus Ledæ, aut cum fratre ſedere
Non potes; alternis, Calliodore, ſede.

In Cæcilianum improbum.

Dixerat, O mores! O tempora! Tullius olim,
Sacrilegum ſtrueret cùm Catilina neſas:
Cùm gener atque ſocer diris concurreret armis,
Mœſtáque civili cæde maderet humus..
Cur nunc O mores! cur nunc O tempora! dicis?
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid eſt?
Nulla ducum feritas, nulla eſt inſania ferri;
Pace frui certâ, lætitiâque licet
Non noſtri faciunt, tua quòd tibi tempora ſordent;
Sed faciunt mores, Cæciliane, tui.

Ad

Ad Atticum—de M. Antonio.

Marcus amat noſtras Antonius, Attice, Muſas,
Charta ſalutatrix ſi modò vera refert:
Marcus Palladiæ non inficianda Toloſæ
Gloria, quem genuit pacis alumna quies.
Tu, qui longa potes diſpendia ferre viarum,
I, liber, abſentis pignus amicitiæ.
Vilis eras, fateor, ſi te nunc mitteret emptor;
Grande tui pretium muneris auctor erit,
Multùm, crede mihi, refert, à fonte bibatur,
Quæ fluit, ac pigro quæ ſtupet unda lacu.

Ad Munatium Gallum.

Simplicior priſcis, Munatî Galle, Sabinis,
Cecropium ſuperas qui bonitate ſenem;
Sic tibi conſoceri claros retinere Penates
Perpetua natæ det face caſta Venus:
Ut tu, ſi viridi tinctos ærugine verſus
Fortè malus livor dixerit eſſe meos,
Ut facis, à nobis abigas; nec ſcribere quemquam
Talia contendas carmina, qui legitur.
Hunc ſervare modum noſtri novêre libelli;
Parcere perſonis, dicere de vitiis.

Ad Marcum—de togâ ſibi miſsâ.

Litera facundi gratum mihi pignus amici
Pertulit, Auſoniæ dona ſevera togæ;
Quâ non Fabricius, ſed vellet Apicius uti,
Vellet Mæcenas Cæſarianus eques.
Vilior hæc nobis alio mittente fuiſſet:
Non quâcunque manu victima cæſa litat.
A te miſſa venit: poſſem niſi munus amare,
Marce, tuum; poteram nomen amare meum.

Munera

Munere ſed plus eſt, & nomine gratius ipſo;
Officium docti judiciúmque viri.

De togâ à Parthenio ſibi donatâ.

Hæc eſt illa meis multùm cantata libellis,
Quam meus edidicit lector amátque togam.
Partheniana fuit, quondam memorabile vatis
Munus; in hâc ibam conſpiciendus eques;
Dum nova, dum nitidâ fulgebat ſplendida lanâ,
Dúmque erat auctoris nomine digna fui.
Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli,
Quam poſſis niveam dicere jure togam.
Quid non longa dies, quid non conſumitis anni?
Hæc toga jam non eſt Partheniana; mea eſt.

De apro ſibi miſſo à Dextro.

Tuſcæ glandis aper populator, & ilice multâ
Jam piger, Ætolæ fama ſecunda feræ;
Quem meus intravit ſplendenti cuſpide Dexter,
Præda jaces noſtris ividioſa focis.
Pingueſcant madidi læto nidore Penates,
Flagret & exciſo feſta culina jugo.
Sed coquus ingentem piperis conſumet acervum,
Addet & arcano miſta Falerna garo.
Ad dominum redeas; noſter te non capit ignis,
Conturbator aper: vilius eſurio.

Ad Fuſcum—cui librum ſuum emendandum mittens omnia fauſta precatur.

Sic Tiburtinæ creſcat tibi ſylva Dianæ,
Et properet cœtum ſæpè redire nemus:
Nec Tarteſſiacis Pallas tua, Fuſce, trapetis
Cedat, & immodici dent bona multa lacus:
Sic fora mirentur, ſic te pallatia laudent,
Excolat & geminas plurima palma fores:

Otia dum medius præſtat tibi parva December,
Excipe, ſed certâ, quos legis aure jocos.
Scire libet verum : res eſt hæc ardua : ſed tu
Quod tibi vis dici, dicere, Fuſce, potes.

Ad Domitianum—de urbe laxatâ.

Abſtulerat totam temerarius inſtitor urbem,
Inque ſuo nullum limine limen erat.
Juſſiſti tenues, Germanice, creſcere vicos ;
Et, modò quæ fuerat ſemita, facta via eſt.
Nulla catenatis pila eſt præcincta lagenis ;
Nec prætor medio cogitur ire luto.
Stringitur in densâ nec cæca novacula turbâ :
Occupat aut totas nigra popina vias.
Tonſor, caupo, coquus, lanius ſua limina ſervant :
Nunc Roma eſt, nuper magna taberna fuit.

In Cinnamum exulem & olim tonſorem.

Qui tonſor fueras totâ notiſſimus urbe,
Et poſt hoc dominæ munere factus eques ;
Sicanias urbes, Etnæáque regna petiſti,
Cinnamé, cùm fugeres triſtia jura fori.
Quâ nunc arte graves tolerabis inutilis annos ?
Quid facit infelix & fugitiva quies ?
Non rhetor, non grammaticus, ludive magiſter,
Non Cynicus, non tu Stoïcus eſſe potes ;
Vendere nec vocem Siculis plausúmque theatris,
Quod ſupereſt, iterùm, Cinnane, tonſor eris.

Ad Criſpum, verbo, non re, amicum.

Cedere de noſtris nulli te dicis amicis ;
Sed ſit ut hoc verum, quid, rogo, Criſpe, facis ?
Mutua cùm peterem ſeſtertia quinque, negâſti ;
Non caperet nummos cùm gravis arca tuos.
Quàndo fabæ nobis modium farríſve dediſti,
Cùm tua Niliacus rura colonus aret ?

Quando

Quàndo brevis gelidæ miſſa eſt toga tempore brumæ?
Argenti venit quàndo ſelibra mihi?
Nil aliud video, quo te credamus amicum,
Quàm quòd me coram perdere, Criſpe, ſoles.

De Demetrio—Amanuenſi, cujus acerbam mortem deflet.

Illa manus quondàm ſtudiorum fida meorum,
Et felix Domino, notáque Cæſaribus,
Deſtituit primos viridis Demetrius annos;
Quarta tribus luſtris addita meſſis erat.
Nè tamen ad Stygias famulus diſcenderet umbras,
Ureret implicitum cùm ſcelerata lues,
Cavimus; & domini jus omne remiſimus ægro:
Munere dignus erat convaluiſſe meo.
Senſit deficiens ſua præmia, méque patronum
Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

In Fabianum avarum & arrogantem amicum.

Quod novus & nuper factus tibi præſtat amicus,
Hoc præſtare jubes me, Fabiane, tibi:
Horridus ut primo ſemper te manè ſalutem,
Per mediúmque trahat me tua ſella lutum:
Laſſus ut in thermas decimâ, vel ſeriùs, horâ
Te ſequar Agrippæ, cùm laver ipſe Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiáne, Decembres,
Ut ſim tiro tuæ ſemper amicitiæ?
Hoc merui, Fabiane, togâ, tritâque, meâque
Ut nondùm credas me meruiſſe rudem?

Ad Gallum,—cui ſe excuſat quòd manè ad eum ſalutandum non iret.

Eſt tibi (ſítque precor, multos creſcátque per annos)
Pulchra quidem, verùm Tranſtiberina domus.

At

At mea Vipſanas ſpectant cœnacula laurus;
Factus in hâc ego ſum jàm regione ſenex.
Migrandum eſt, ut manè domi te, Galle, ſalutem,
Es tanti, vel ſi longiùs illa foret:
Sed tibi non multum eſt, unum ſi præſto togatum;
Multum eſt, hunc unum ſi mihi, Galle, nego.
Ipſe ſalutabo decimâ vel ſeriùs horâ:
Manè tibi pro me dicat avere liber.

Ad Caſtricum ruſticantem Baiis.

Dum tibi felices indulgent, Caſtrice, Baiæ,
Canáque ſulphureis nympha natatur aquis;
Me Nomentani confirmant otia ruris,
Et caſa jugeribus non onerosa ſuis.
Hîc mihi Baiani ſoles, molliſque Lucrinus;
Hîc veſtræ mihi ſunt, Caſtrice, divitiæ.
Quondàm laudatas quocunque libebat ad undas
Currere, nec longas pertimuiſſe vias:
Nunc urbi vicina juvant, faciléſque receſſus,
Et ſatis eſt, pigro ſi licet eſſe mihi.

De Pompillo—qui libros componebat invitâ Minervâ.

Rem factam Pompillus habet, Fauſtine; legetur,
Et nomen toto ſparget in orbe ſuum.
Sic leve flavorum valeat genus Uſipiorum,
Quiſquis & Auſonium non amat imperium.
Ingenioſa tamen Pompilli ſcripta feruntur;
Sed famæ non eſt hoc, mihi crede, ſatis.
Quàm multi tineas paſcunt blattáſque diſerti!
Et redimunt ſoli carmina docta coqui.
Neſcio quid plus eſt, quod donat fæcula chartis;
Victurus genium debet habere liber.

Ad Hippodamum—cujus nomen non verſibus elegantèr inſeri poſſe dicit.

Quòd cupis in noſtris dicíque, legíque libellis,
Et nonnullus honor creditur eſſe tibi:
Nè valeam, ſi non res eſt gratiſſima nobis,
Et volo te chartis inſeruiſſe meis.
Sed tu nomen habes aversâ fronte ſororum
Impoſitum, mater quod tibi dura dedit;
Quod nec Melpomene, quod nec Polyhymnia poſſit,
Nec pia cum Phœbo dicere Calliope.
Ergò aliquod gratum Muſis tibi nomen adopta:
Non ſempèr bellè dicitur Hippodamus.

Ad Poſthumum ingratum.

Atria Piſonum ſtabant cum ſtemmate toto,
Et docti Senecæ ter numeranda domus.
Prætulimus tantis ſolum te, Poſthume, regnis;
Pauper eras, & eques, ſed mihi conſul eras.
Tecum ter denas numeravi, Poſthume, brumas:
Communis nobis lectus & unus erat.
Jam donare potes, jam perdere, plenus honorum,
Largus opum; exſpecto, Poſthume, quid facias.
Nil facis; & ſerum eſt alium mihi quærere regem.
Hoc, Fortuna, placet? Poſthumus impoſuit.

Ad Domitianum—de ejus convivio.

Quanta Gigantêi memoratur menſa triumphi,
Quantáque nox ſuperis omnibus illa fuit;
Quâ bonus accubuit genitor cum plebe deorum,
Et licuit Faunis poſcere vina Jovem;
Tanta tuas, Cæſar, celebrant convivia laurus:
Exilarant ipſos gaudia noſtra deos.
Veſcitur omnis eques tecum, populúſque patréſque,
Et capit ambroſias cum duce Roma dapes.
Grandia pollicitus, quanto majora dediſti?
Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt.

Ad Domitianum—de templo Flaviæ Gentis condito eo in loco ubi natus eſt.

Hæc, quæ tota patet, tegitúrque & marmore, & auro,
Infantis domini conſcia terra fuit,
Felix, quæ tantis ſonuit vagitibus, & quæ
Vidit reptantes, ſuſtinuitque manus.
Hic ſteterat veneranda domus, quæ præſtitit orbi,
Quod Rhodos, aſtrifero quod pia Creta polo.
Curetes texêre Jovem crepitantibus armis,
Semiviri poterant qualia ferre Phryges.
At te protexit ſuperùm pater, & tibi, Cæſar,
Pro jaculo & parmâ, fulmen & ægis erat.

De Theophilâ,—ad Canium.

Hæc eſt illa tibi promiſſa Theophila, Cani,
Cujus Cecropiâ pectora dote madent.
Hanc ſibi jure petat magni ſenis Atticus hortus,
Nec minùs eſſe ſuam Stoica turba velit,
Vivet opus, quodcunque per has emiſeris aures;
Tam non fœmineüm nec populare ſapit.
Non tua Pantænis nimiùm ſe præferat illi,
Quamvis Piërio ſit benè nota choro.
Carmina fingentem Sappho laudârit amatrix:
Caſtior hæc, & non doctior illa fuit.

De Vellii voto, ad Cæſarem.

Dum comes Arctoïs hæreret Cæſaris armis
Vellius, hanc marti pro duce vovit avem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poſcebat jam ſibi vota Deus.
Ipſe ſuas anſer properavit lætus ad aras,
Et cecidit ſanctis hoſtia parva focis.
Octo vides patulo pendere numiſmata roſtro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.

Quæ litat argento pro te, non ſanguine, Cæſar,
Victima, jam ferro non opus eſſe docet.

Ad Agathinum, quem laudat ab agilitate.

Summa licèt velox, Agathine, pericula ludas,
Non tamen efficies, ut tibi parma cadat.
Nolentem ſequitur, tenuéſque reverſa per auras
Vel pede, vel tergo, crine, vel ungue ſedet,
Lubrica Corycio quamvis ſint pulpita nimbo,
Et rapiant fortes vela negata noti;
Securos pueri neglecta perambulat artus,
Et nocet artifici ventus & unda nihil.
Ut peccare velis, cùm feceris omnia, falli
Non potes: arte opus eſt, ut tibi parma cadat.

Ad Norbanum—cui libros collectos mittit.

Cùm tua ſacrilegos contrà, Norbane, furores
Staret pro domino Cæſare ſancta fides;
Hæc ego Piëriâ ludebam tutus in umbrâ,
Ille tuæ cultor notus amicitiæ.
Me tibi Vindelicis mens tum narrabit in oris,
Neſcia nec noſtri nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixiſti; meus eſt iſte poëta, meus!
Omne tibi noſtrum, quod bis trieteride junctâ
Antè dabat lector, nunc dabit auctor opus.

In Philomuſum—narrantem ſemper aliquid novi, ut cœnam aucuparetur.

Artibus his ſemper cœnam, Philomuſe, mereris,
Plurima dum fingis, ſed quaſi vera refers.
Scis quid in Arſaciâ Pacorus deliberet aulâ;
Rhenanam numeras, Sarmaticàmque manum;
Verba ducis Daci chartis mandata reſignas;
Victricem laurum, quàm venit ante, vides,
Scis quoties Pharios madeat Jove fuſca Syêne;
Scis quota de Lybico littore puppis eat;

Cujus

Cujus Iülêæ capiti naſcantur olivæ;
Deſtinet æthereus cui ſua ſerta pater.
Tolle tuas artes, hodiè cœnabis apud me,
Hâc lege: ut narres nil, Philomuſe, novi.

Ad Julium—quem invitat ad voluptates.

O! mihi poſt nullos Julî memorande ſodales,
Si quid longa fides, canâque jura valent;
Bis jam penè tibi conſul trigeſimus inſtat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene diſtuleris, videas quæ poſſe negari;
Et ſolum hoc ducas, quod fuit, eſſe tuum.
Expectant curæque catenatique labores:
Gaudia non remanent, ſed fugitiva volant.
Hæc utrâque manu, complexúque aſſere toto:
Sæpè fluunt imo ſic quoque lapſa ſinu.
Non eſt crede mihi, ſapientis dicere, vivam:
Sera nimis vita eſt craſtina; vive hodiè.

In Scævolam—avarum re factâ.

Si dederint Superi decies mihi millia centum,
Dicebas nondùm, Scævola, juſtus eques;
Qualitèr, ô vivam, quàm largè quamque beatè!
Risêrunt faciles, & tribuêre dei.
Sordidior multò poſt hoc toga; penula pejor;
Calceus eſt ſartâ tèrque quatèrque cute.
Déque decem plures ſempèr ſervantur olivæ;
Explicat & cœnas unica menſa duas.
Et Vegentani bibitur fæx craſſa rubelli;
Aſſe cicer tepidùm conſtat, & aſſe caro.
In jus, ô fallax atque inficiator, eamus:
Aut vive, aut decies, Scævola, redde deis.

Ad Librum ſuum—de commodis libri brevis.

Ter centena quidèm poteras epigrammata ferre;
Sed quis te ferret perlegerétve, liber?
At nunc ſuccincti quæ ſint bona diſce libelli:
Hoc primum eſt, brevior quòd mihi charta perit.
Deînde, quòd hæc unâ peragit librarius horâ;
Nec tantùm nugis, ſerviet iſte meis.
Tertia res hæc eſt; quòd ſi cûi fortè legêris,
Sis licèt uſque malus, non odioſus eris.
Te conviva leget miſto quincunce; ſed antè
Incipiat poſitus quàm tepuiſſe calix.
Eſſe tibi tantâ cautus brevitate videris?
Hei mihi! quàm multis ſic quoque longus eris.

Ad Candidum—cui excuſat officia anteambulonis, non à ſe quidem, ſed à liberto præſtita.

Exigis à nobis operam ſinè ſine togatam.
Non eo; libertum ſed tibi mitto meum.
Non eſt, inquis, idem; multò plus eſſe probabo.
Vix ego lecticam ſubſequor; ille feret.
In turbam incideris; cunctos umbone repellet;
Invalidum eſt nobis, ingenuúmque latus.
Quidlibet in cauſis narraveris; ipſe tacebo:
At tibi tergeminum mugiet ille ſophôs.
Lis erit; ingenti faciet convicia voce:
Eſſe pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergò nihil nobis, inquis, præſtabis amicus?
Quicquid libertus, Candide, non poterit.

Ad Euphemum—de horâ verſibus ſuis Domitiano legendis aptâ.

Prima ſalutantes, atque altera continet hora;
Exercet raucos tertia cauſidicos.

In

In quintam varios extendit Roma labores;
Sexta quies laſſis, ſeptima finis erit.
Sufficit in nonam nitidis octava palæſtris;
Imperat extructos frangere nona toros.
Hora libellorum decima eſt, Euphême, meorum,
Temperat ambroſias cùm tua cura dapes;
Et bonus ætherio laxatur nectare Cæſar,
Ingentíque tenet pocula parca manu.
Tunc admitte jocos; greſſu timet ire licenti
Ad matutinum noſtra Thalia Jovem.

Ad Regulum—de famâ poëtarum poſthumâ.

Eſſe quid hoc dicam, vivis quòd fama negatur?
Et ſua quòd rarus tempora lector amat?
Hi ſunt invidiæ nimirùm, Regule, mores,
Præferat antiquos ſempèr ut illa novis.
Sic veterem ingrati Pompeîi quærimus umbram;
Et laudant Catuli vilia templa ſenes.
Ennius eſt lectus ſalvo tibi, Roma marone;
Et ſua risêrunt ſecula Mæonidem.
Rara coronato plausêre theatra Menandro:
Nôrat Naſonem ſola Corinna ſuum.
Vos tamen, ô noſtri, nè feſtinate, libelli;
Si poſt fata venit gloria, non propero.

De Silio—primùm cauſidico deindè poëtâ.

Perpetui nunquam moritura volumina Silî
Qui legis, & Latiâ carmina digna togâ;
Piërios tantùm vati placuiſſe receſſus
Credis, & Aöniæ Bacchica ſerta comæ?
Sacra cothurnati non attigit antè Maronis,
Implevit magni quàm Ciceronis opus.
Hunc miratur adhuc centum gravis haſta virorum;
Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.

Poſtquam bis ſenis ingentem faſcibus annum
Rexerat, aſſerto qui ſacer orbe fuit;
Emeritos Muſis & Phœbo tradidit annos;
Pròque ſuo celebrat nunc Helicona foro.

Ad Luciferum—de adventu Cæſaris.

Phoſphore, redde diem; quid gaudia noſtra moraris?
Cæſare venturo, Phoſphore, redde diem.
Roma rogat: placidi numquid te pigra Boötæ
Plauſtra vehunt, lento quòd nimis igne venis?
Ledëo poteras abducere Cyllaron aſtro;
Ipſe ſuo cedet nunc tibi Caſtor equo.
Quid cupidum Titâna tenes? jam Xanthus, & Æthon
Fræna volunt; vigilat Memnonis alma parens.
Tarda tamen nitidæ non cedunt ſidera luci,
Et cupit Auſonium Luna videre ducem.
Jam, Cæſar, vel nocte veni: ſtent aſtra licebit,
Non dêerit populo, te veniente, dies.

In Gallicum—à quo, in ſpem hæreditatis vocatus, circumventus fuerat.

Hæredem cùm me partis tibi, Gallice, quartæ
Per tua jurares ſacra, capútque tuum,
Credidimus; quis enim damnet ſua vota libentèr?
Et ſpem muneribus fovimus uſque datis:
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
Miſimus Ætolâ de Calydone putes.
At tu continuò populúmque, patréſque vocâſti;
Ructat adhuc aprum callida Roma meum.
Ipſe ego (quis credat?) conviva nec ultimus hæſi?
Sed nec coſta data eſt, caudáve miſſa mihi.
De quadrante tuo quid ſperem, Gallice? nulla
De noſtro nobis nuncia venit apro.

Ad

Ad Cognatum—cui excuſat munera agreſtia.

Si mihi Picenâ turdus palleret olivâ,
Tenderet aut noſtras ſylva Sabina plagas,
Aut creſcente levis traheretur arundine præda,
Pinguis & implicitas virga teneret aves:
Cara daret ſolenne tibi cognatio munus,
Nec frater nobis, nec prior eſſet avus.
Nunc ſturnos inopes, fringillarumque querelas
Audit, & arguto paſſere vernat ager.
Indè ſalutatus picæ reſpondet arator:
Hinc propè ſumma rapax milvus in aſtra volat.
Mittimus ergò tibi parvæ munuſcula chôrtis
Qualia ſi recipis, ſæpè propinquus eris.

Ad Condylum—ſervi conditionem meliorem eſſe quam domini.

Quæ mala ſint domini, quæ ſervi commoda neſcis,
Condyle, qui ſervum te gemis eſſe diû.
Dat tibi ſecuros vilis tegeticula ſomnos:
Pervigil in plumâ Caïus, ecce! jacet.
Caïus à primâ tremebundus luce ſalutat
Tot dominos: at tu, Condyle, nec dominum.
Quod debes, Caï, redde, inquit Phœbus, & illinc
Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
Tortorem metuis? podagrâ, chiragrâ que ſecatur
Caïus; & mallet verbera mille pati.
Quòd nec manè vomis, nec morbo, Condyle, palles,
Non mavis, quàm ter Caïus eſſe tuus?

Ad Julium—de quodam invido.

Rumpitur invidiâ quidam, cariſſime Julî,
Quòd me Roma legit: rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quòd turbâ ſemper in omni.
Monſtramur digito; rumpitur invidiâ.

Rumpitur invidiâ, tribuit quòd Cæſar uterque
Jus mihi natorum; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quòd rus mihi dulce ſub urbe eſt,
Parváque in urbe domus; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quòd ſum jucundus amicis,
Quòd conviva frequens; rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quòd amamur, quòdque probamur:
Rumpatur, quiſquis rumpitur invidiâ.

Epitaphium canis Lydiæ.

Amphitheatrales inter nutrita magiſtros
Venatrix, ſylvis aſpera, blanda domi,
Lydia dicebar, domino fidiſſima Dextro,
Qui non Erigones mallet habere canem;
Nec qui Dictæâ Cephalum de gente ſecutus,
Luciferæ paritèr venit ad aſtra deæ,
Non me longa dies, nec inutilis abſtulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuêre cani;
Fulmineo ſpumantis apri ſum dente perempta,
Quantus erat Calydon, aut, Erymanthe, tuus,
Nec queror, infernas quamvis citò rapta ſub umbras:
Non potui fato nobiliore mori.

In Tuccam—æmulum omnium ſuorum ſtudiorum.

Scribebamus epos; cœpiſti ſcribere: ceſſi,
Æmula nè ſtarent carmina noſtra tuis.
Tranſtulit ad tragicos ſe noſtra Thalia cothurnos:
Aptâſti longum tu quoque ſyrma tibi.
Fila lyræ movi doctis exculta Camœnis:
Plectra rapis nobis ambitione novâ.
Audemus ſatyras: Lucilius eſſe laboras.
Ludo leves elegos: tu quóque ludis idem.
Quid minus eſſe poteſt? epigrammata fingere cœpi:
Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.
Elige quod nolis; quis enim pudor omnia velle?
Et ſi quid nonvis, Tucca, relinque mihi.

Ad

Ad Cæſarem—de publicis ipſius operibus.

Hìc, ubi ſidereus propiùs videt aſtra coloſſus
Et creſcunt mediâ pegmata celſa viâ;
Invidioſa feri radiabant atria regis,
Unáque jam totâ ſtabat in urbe domus.
Hìc, ubi conſpicui venerabilis amphitheatri
Erigitur moles, ſtagna Neronis erant.
Hìc, ubi miramur, velocia munera, thermas,
Abſtulerat miſeris tecta ſuperbus ager.
Claudia diffuſas ubi porticus explicat umbras,
Ultima pars aulæ deficientis erat.
Reddíta Roma ſibi eſt; & ſunt, te præſide, Cæſar,
Deliciæ populi, quæ fuerant domini.

Ad eundem—de gentium congratulatione.

Quæ tam ſepoſita eſt, quæ gens tam barbara, Cæſar,
Ex quâ ſpectator non ſit in urbe tuâ?
Venit ab Orphêo cultor Rhodopeïus Hæmo,
Venit & epoto Sarmata paſtus equo:
Et qui prima bibit deprenſi flumina Nili,
Et quem ſupremæ Tethyös unda ferit.
Feſtinavit Arabs, feſtinavêre Sabæi,
Et Cilices nimbis hîc maduere ſuis.
Crinibus in nodum tortis venêre Sicambri,
Atque alitèr tortis crinibus Æthiopes,
Vox diverſa ſonat: populorum eſt vox tamèn una,
Cùm verus patriæ diceris eſſe pater.

De Naumachiâ.

Auguſtî laudes fuerant, committere claſſes,
Et freta navali ſollicitare tubâ.
Cæſaris hæc noſtri pars eſt quota? vidit in undis
Et Thetis ignotas, & Galatea feras:

Vidit in æquoreo ferventes pulvere currus,
Et domini Triton ipse putavit equos.
Dúmque parat sævis ratibus fera prælia Nerêus,
Abnuit in liquidis ire pedester aquis.
Quicquid & in Circo spectatur, & Amphitheatro,
Dives Cæsarea præstitit unda tibi.
Fucinus, & pigri taceantur stagna Neronis:
Hanc nôrint unam secula Naumachiam.

Pœna personati Dædali.

Qualitèr in Scythicâ religatus rupe Promethêus
Assiduam nimio pectore pavit avem;
Nuda Caledonio sic pectora præbuit urso
Non falsâ pendens in cruce Laureolus.
Vivebant laceri membris stillantibus artus,
I'nque omni nusquàm corpore corpus erat.
Deniqùe supplicium dederat necis ille paternæ,
Vel domini jugulum foderat ense nocens;
Templa vel arcano demens spoliaverat auro,
Subdiderat sævas vel tibi, Roma, faces.
Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ,
In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.

Priscus & Verus.

Cùm traheret Priscus, traheret certamina Verus,
Esset æqualis Mars utriusque diù:
Missio sæpe viris magno clamore petita est.
Sed Cæsar legi parcit ipse suæ.
Lex erat, ad digitum posità concurrere palmâ;
Quod licuit, lances donáquè sæpè dedit.
Inventus tamen, si finis discriminis æqui;
Pugnavêre pares, succubuêre pares.
Misit utrique rudes, & palmas Cæsar utrique.
Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.
Contigit hoc, nullo nisi te sub principe, Cæsar:
Cùm duo pugnarent, victor uterque fuit.

Ad

Ad Domitianum.

Hîc ubi Fortunæ Reducis fulgentia latè
Templa nitent, felix area nupèr erat.
Hîc ſtetit Arctoï formoſus pulvere belli
Purpureum fundens Cæſar ab ore jubar.
Hîc lauro redimita comas, & candida cultu
Roma ſalutavit voce manuque ducem.
Grande loci meritum teſtantur & altera dona:
Stat ſacer edomitis gentibus arcus ovans.
Hîc gemini currus numerant elephanta frequentem;
Sufficit immenſis aureus ipſe jugis.
Hæc eſt digna tuis, Germanice, porta triumpis.
Hos aditus urbem Martis habere decet.

Epitaphium Canacis.

Æolis, heu! Canace jacet hoc tumulata ſepulchro,
Ultima cui parvæ ſeptima venit hyems.
Ah ſcelus! ah facinus! properas quid flere viator?
Non licet hîc vitæ de brevitate queri.
Triſtius eſt leto leti genus: horrida vultus
Abſtulit, & tenero ſedit in ore lues:
Ipſáque crudeles edêrunt oſcula morbi,
Nec data ſunt nigris tota labella rogis.
Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
Debuerant aliâ fata venire viâ.
Sed mors vocis iter properavit claudere blandæ,
Nè poſſet duras flectere lingua deas.

In commendationem Nervæ.

Contigit Auſoniæ procerum mitiſſimus aulæ
Nerva; licet toto nunc Helicone frui.
Recta Fides, hilaris Clementia, cauta Poteſtas,
Jam redeunt; longi terga dedêre metus.
Hoc populi gentéſque tuæ, pia Roma, precantur;
Dux tibi ſit ſemper talis, & iſte diu.
Mâcte animi, quem rarus habet, morúmque tuorum,
Quos Numa, quos hilaris poſſet habere Cato.

Largiri,

Largiri, præſtare, breves extendere cenſus,
Et dare quæ faciles vix tribuêre dei,
Nunc licet & fas eſt: ſed tu ſub principe duro,
Temporibúſque malis auſus es eſſe bonus.

Petit latentèr à Domitiano pecuniam.

Pauca Jovem nupèr cùm millia fortè rogarem:
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille Jovi; ſed millia nobis
Nulla dedit; pudet, heu, pauca rogâſſe Jovem.
At quàm non tetricus, quàm nullâ nubilus irâ,
Quàm placido noſtras legerat ore preces!
Talis ſupplicibus tribuit diademata Dacis:
Et capitolinas ítque redítque vias.
Dic, precor, ô noſtri dic conſcia virgo Tonantis:
Si negat hoc vultu, quo ſolet ergò dare?
Sic ego; ſic brevitèr, poſitâ mihi Gorgone Pallas;
Quæ nondùm data ſunt, ſtulte, negata putas?

De Regulo—ferè obruto ruinâ veteris porticûs.

Itur ad Herculei gelidas quà Tiburis acres,
Canáque ſulphureis Albula fumat aquis;
Rura, nemúſque ſacrum, dilectáque jugera Muſis
Signat vicinâ quartus ab urbe lapis:
Hìc rudis æſtivas præſtabat porticus umbras;
Heu quam penè novum porticus auſa nefas!
Nam ſubitò collapſa ruit, cúm mole ſub illâ
Geſtatus bijugis Regulus eſſet equis.
Nimirùm timuit noſtras Fortuna querelas,
Quæ par tam magnæ non erat invidiæ.
Nunc & damna juvant; ſunt ipſa pericula tanti:
Stantia non poterant tecta probare Deos.

Ad

Ad Licinium Suram—quem ex gravi morbo convaluiſſe lætatur.

Doctorum Licinî celeberrime Sura viorum,
Cujus priſca graves lingua reduxit avos;
Redderis, heu quanto fatorum munere, nobis
Guſtatâ Lethes penè remiſſus aquâ!
Perdiderant jam vota metum, ſecuráque flebant
Triſtia cum lacrymis: jámque peractus eras.
Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
Et raptas fatis reddidit ipſe colos.
Scis igitur, quantas hominum mors falſa querelas
Moverit: & frueris poſteritate tuâ,
Vive velut rapto, fugitiváque gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reverſa diem.

In Paullum—conſulem & ſalutatorem.

Cùm tu, laurigeris annum qui faſcibus intras,
Manè ſalutator limina mille teras;
Hîc ego quid faciam? quid nobis, Paulle, relinquis,
Qui de plebe Nùmæ, denſáque turba ſumus?
Qui me reſpiciat, dominum regémque vocabo?
Hoc tu (ſed quantò blandius!) ipſe facis.
Lecticam, ſellámve ſequar? nec ferre recuſas;
Per medium pugnas & prior ire lutum.
Sæpiùs aſſurgam recitanti carmina? tu ſtas,
Et paritèr geminas tendis in ora manus.
Quid faciet pauper, cui non licet eſſe clienti?
Dimiſit noſtras purpura veſtra togas.

In Olum—obtrectatorem.

In lucem cœnat Sertorius: Ole, quid ad te?
Cùm liceat totâ ſtertere nocte tibi.
Septingenta Tito debet Lupus: Ole, quid ad te?
Aſſem nè dederis, crediderîſve Lupo.
Illud diſſimulas, ad te quod pertinet, Ole;
Quódque magis curæ convenit eſſe tuæ.

Pro

Pro togulâ debes: hoc ad te pertinet, Ole.
Quadrantem nemo jam tibi credit: & hoc.
Uxor mœcha tibi eſt: hoc ad te pertinet, Ole.
Poſcit jam dotem filia grandis: & hoc.
Dicere quindecies poteram, quod pertinet ad te.
Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

Ad Fauſtinum—de ſuis libellis innocuis.

Sic me fronte legat dominus, Fauſtine, ſerenâ,
Excipiátque meos quâ ſolet aure jocos;
Ut mea nec juſtè quos odit pagina lædit,
Et mihi de nullo fama rubore placet.
Quid prodeſt, cupiant cùm quidam noſtra videri,
Si qua Lycambêo ſanguine tela madent?
Vipereúmque vomant noſtro ſub nomine virus,
Qui Phœbi radios ferre diémque negant?
Ludimus innocui; ſcis hoc benè: juro potentis
Per genium famæ, Caſtaliúmque gregem;
Pérque tuas aures, magni mihi numinis inſtàr,
Lector, inhumanâ liber ab invidiâ.

Ad municipes ſuos Bilbilitanos.

Municipes, Auguſta mihi quos Bilbilis acri
Monte creat, rapidis quem Salo cingit aquis;
Ecquid læta juvat veſtri vos gloria vatis?
Nam decus, & nomen, famáque veſtra ſumus.
Nec ſua plus debet tenui Verona Catullo;
Méque velit dici non minùs illa ſuum.
Quatuor acceſſit triceſima meſſibus æſtas,
Ut ſinè me Cereri ruſtica liba datis.
Mœnia dum colimus dominæ pulcherrima Romæ?
Mutavêre meas Itala regna comas.
Excipitis reducem placidâ ſi mente, venimus:
Aſpera ſi geritis corda, redire licet.

De

De Chæreſtrato—expulſo ex 14 ſubſelliis propter paupertatem.

Quadringenta tibi non ſunt, Chæreſtrate, ſurge;
Lectius ecce venit! ſta, fuge, curre, late.
Ecquis, iô, revocat, diſcedéntémque reducit?
Ecquis, iô, largas pandit amicus opes?
Quem chartis famæ que damus, populíſque loquendum?
Quis Stygios non vult totus adire lacus?
Hoc, rogo, non melius, quàm rubro pulpita nimbo
Spargere, & effuſo permaduiſſe croco?
Quàm non ſenſuro dare quadringenta caballo,
Aureus ut Scorpi naſus ubique micet?
O fruſtra locuples, ô diſſimulator amice,
Hæc legis & laudas; quæ tibi fama perit?

Ad Librum ſuum.

Argiletanas mavis habitare tabernas,
Cùm tibi, parve liber, ſcrinia noſtra vacent.
Neſcis, heu! neſcis dominæ faſtidia Romæ:
Crede mihi, nimiùm Martia turba ſapit.
Majores nuſquàm ronchi; juvenéſque ſenéſque,
Et pueri naſum rhinocerôtis habent.
Audîeris cum grande ſophôs, dum baſia jactas,
Ibis ab excuſſo miſſus in aſtra ſago:
Sed tu, nè toties domini patiare lituras,
Néve notet lufus triſtis arundo tuos,
Ætherias, laſcive, cupis volitare per auras,
I, fuge; ſed poteras tutior eſſe domi.

Ad eundem.

Vis commendari ſinè me curſurus in urbem
Parve liber, multis? an ſatis unus erit?
Unus erit, mihi crede, ſatis, cui non eris hoſpes,
Julius aſſiduum nomen in ore meo:
Protinuùs hunc primi quæres in limine tecti,
Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille, Lares.

Et

Eſt illi conjux, quæ te manibúſque, ſinúque
Excipiet, vel ſi pulverulentus eas.
Hos tu ſeu paritèr, ſive hanc, illúmve priorem
Videris, hoc dices; Marcus avere jubet.
Hoc ſatis eſt, alios commendet epiſtola; peccat,
Qui commendandum ſe putat eſſe ſuis.

In mortuum Rufum Camonium.

Editur en! ſextus finè te mihi, Rufe Camonî,
Nec te lectorem ſperat, amice, liber.
Impia Cappadocum tellus, & numine lævo
Viſa tibi, cineres reddit, & oſſa patri.
Funde tuo lacrymas, orbata Bononia, Rufo:
Et reſonet totâ planctus in Æmiliâ.
Heu qualis pietas! heu quàm brevis occidit ætas!
Viderat Alpheï præmia quinque modó.
Pectore tu memori noſtros evolvere luſus,
Tu ſolitus noſtros, Rufe, tenere jocos;
Accipe cum fletu mœſti breve carmen amici:
Atque hæc abſentis thura fuiſſe puta.

Epitaphium Philænis.

Secula Neſtoreæ per menſa, Philæni, ſenectæ,
Rapta es ad infernas tam citò Ditis aquas?
Euboïcæ nondùm numerabas longa Sibyllæ
Tempora; major erat menſibus illa tribus.
Heu quæ lingua ſilet! non illam mille cataſtæ
Vincebant, nec quæ turba Serapin amat:
Nec matutini cirrata caterva magiſtri,
Nec quæ Strymonio de grege ripa ſonat.
Quæ nunc Theſſalico Lunam deducere rhombo,
Quæ ſciet hos illos vendere lena toros?
Sit tibi terra levis, mollíque tegaris arenâ,
Nè tua non poſſint eruere oſſa canes.

Ad

Ad Mamurram.

Qui legis Oedipodem, caligantémque Thyeſten,
Colchidas, & Scyllas; quid niſi monſtra legis?
Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus, & Atys?
Quid tibi dormitor proderit Endymion?
Exutúſve puer pennis labentibus? aut qui
Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
Quid te vana juvant miſeræ lu..ibria chartæ?
Hoc lege, quod poſſit dicere vita, Meum eſt.
Non hic Centauros, non Gorgonas, Harpyiáſque
Invenies: hominem pagina noſtra ſapit.
Sed non vis, Mamurra, tuos cognoſcere mores,
Nec te ſcire: legas αἴτια Callimachi.

In Mancinum avarum & ſordidum.

Bis tibi triceni fuimus, Mancine, vocati;
Et poſitum eſt nobis nil herè præter aprum,
Non quæ de tardis ſervantur vitibus uvæ,
Dulcibus aut certant quæ melimela favis;
Non pyra quæ lentâ pendent religata geniſtâ,
Aut imitata breves Punica mala roſas;
Ruſtica lactentes nec miſit fiſcina metas:
Nec de Picenis venit oliva cadis.
Nudus aper, ſed & hic minimus, qualiſque necari
A non armato pumilione poteſt,
Et nihil indè datum eſt, tantùm ſpectavimus omnes.
Ponere aprum nobis ſic & arena ſolet.
Ponatur tibi nullus aper poſt talia facta:
Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

Votum Martialis ad Frontonem.

Vota tui brevitèr ſi vis cognoſcere Marci,
Clarum militiæ, Fronto, togæque decus;
Hoc petit, eſſe ſui, nec magni ruris arator,
Sordidáque in parvis otia rebus amat.

Quiſquam

Quiſquam picta colit Spartani frigora ſaxi,
Et matutinum portat ineptus ave;
Cui licet exuviis nemoris ruríſque beato
Ante focum plenas explicuiſſe plagas?
Et piſcem tremulâ ſalientem ducere ſetâ,
Flavàque de rubro promere mella cado?
Pinguis inæquales onerat cui villica menſas,
Et ſua non emptus præparat ova cinis?
Non amet hanc vitam, quiſquis me non amat, opto;
Vivat & urbanis albus in officiis.

Ad Flaccum ut verſus facere deſinat, forum verò adeat.

O mihi curarum pretium non vile mearum,
Flacce, Antenoreï ſpes & alumne Laris,
Piërios differ cantuſque choróſque ſororum:
Æs dabit ex iſtis nulla puellâ tibi.
Quid petis à Phœbo? nummos habet arca Minervæ;
Hæc ſapit, hæc omnes fœnerat una deos.
Quid poſſent hederæ Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas,
Præter aquas Helicon & ſertâ, lyràſque Dearum
Nil habet, & magnum, ſed perinane, ſophôs.
Quid tibi cum Cirrhâ? quid cum Permeſſidos undâ?
Romanum propius, divitiúſque forum eſt.
Illic æra ſonant: at circum pulpita noſtra,
Et ſteriles cathedras baſia ſola crepant.

Ad Sextum Romæ non eſſe locum artibus honeſtis.

Quæ te cauſa trahit, vel quæ fiducia Romam,
Sexte? quid aut ſperas, aut petis inde? refer:
Cauſas, inquis, agam Cicerone diſertiùs ipſo,
Atque erit in triplici par mihi nemo foro.
Egit Ateſtinus cauſas, & Caius: utrumque
Nôras: ſed neutri penſio tota fuit.

Si

Si nihil hinc veniet; pangentur carmina nobis;
Audieris, dices esse Maronis opus.
Insanis: omnes, gelidis quicunque lacernis
Sunt ibi, Nasones, Virgiliosque vides.
Atria magna colam; vix tres, aut quatuor ista
Res aluit: pallet cætera turba fame.
Quid faciam? suade: nam certum est vivere Romæ,
Si bonus es, casu vivere, Sexte, potes.

In Cotilum effæminatum.

Cotile, bellus homo es: dicunt hoc, Cotile, multi
Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo?
Bellus homo est, flexos qui digerit ordine crines:
Balsama qui semper, cinnama semper olet:
Cantica qui Nili, qui Gaditana susurrat:
Qui movet in varios brachia vulsa modos:
Inter fæmineas totâ qui luce cathedras
Desidet, atque aliquâ semper in aure sonat:
Qui legit hinc illinc missas, scribitque tabellas:
Pallia vicini qui refugit cubiti:
Qui scit, quam quis amet: qui per convivia currit:
Hirpini veteres qui bene novit avos:
Quid narras? hoc est, hoc est homo, Cotile, bellus?
Res prætricosa est, Cotile, bellus homo.

Ad Lectorem.

Seria cùm possim, quòd delectantia malim
Scribere, tu causa es, lector amice, mihi,
Qui legis, & totâ cantas mea carmina Româ:
Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.
Nam si falciferi defendere templa Tonantis,
Sollicitisque velim vendere verba reis;
Plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas,
Et fiet vario sordidus ære sinus.
At nunc conviva est, commessatorque libellus,
Et tantùm gratis pagina nostra placet.

Sed

Sed non hâc veteres contenti laude fuerunt,
Cùm minimum vati munus Alexis erat.
Bellè, inquis, dixti, satis est: laudabimur usque,
Dissimulas? facies me, puto causidicum.

In Paullum—quem domi manè non repererat.

Manè domi nisi te merui, voluíque videre,
Sint mihi, Paulle, tuæ longiùs Exquiliæ.
Sed Tiburtinæ sum proximus accola pilæ;
Quà videt antiquum rustica Flora Jovem.
Alta Suburrani vincenda est semita clivi,
Et nunquam sicco sordida saxa gradu:
Vixque datur longas mulorum rumpere mandras:
Quæque trahi multo marmora fune vides.
Illud adhuc gravius, quòd te post mille labores,
Paulle, negat lasso janitor esse domi.
Exitus hic operis vani, togulæque madentis:
Vix tanti Paullum manè videre fuit.
Semper in humanos habet officiosus amicos:
Rex, nisi domî eris, non potes esse meus.

Ad Urbicum.

Mercari nostras si te piget, Urbice, nugas;
Et jucunda tamen carmina nôsse libet:
Pompeîum quæras (& nôsti forsitan) Auctum,
Ultoris primâ Martis in æde sedet.
Jure madens, varióque togæ limatus in usu,
Non lector meus hic, Urbice, sed liber est.
Sic tenet absentis nostros, cantátque libellos,
Ut pereat chartis litera nulla meis.
Denique, si vellet, poterat scripsisse videri:
Sed famæ mavult ille favere meæ
Hunc licet à decimâ (nec enim satìs antè vacabit)
Sollicites, capiet cœnula parva duos.
Ille leget; bibe tu: nolis licèt, ille sonabit:
Et cùm, jam satìs est, dixeris; ille leget.

Ad Paſtorem.

Credis ob hoc me, Paſtor, opes fortaſſe rogare,
Propter quod vulgus, craſsáque turba rogat:
Ut Setina meos conſumat gleba ligones,
Et ſonet innumerâ compede Tuſcus ager:
Ut Mauri Libycis centum ſtent dentibus orbes,
Et crepet in noſtris aurea lamna toris:
Nec labris niſi magna meis cryſtalla terantur,
Et faciant nigras noſtra Falerna nives:
Ut Canuſinatus noſtro Syrus aſſere ſudet,
Et mea ſit culto ſella cliente frequens:
Ut lutulenta linat Tyrias mihi mula lacernas,
Et Maſſylêum virga gubernet equum.
Eſt nihil ex iſtis: ſuperos ac ſidera teſtor.
Ergo quid? ut donem, Paſtor, & ædificem.

De ſtatuâ Herculis juxta menſam Vindicis.

Hic, qui dura ſedens porrecto ſaxa leone
Mitigat, exiguo magnus in ære deus,
Qúique tulit, ſpectat reſupino ſidera vultu,
Cujus læva calet robore, dextra mero:
Non eſt fama recens, nec noſtri gloria cœli:
Nobile Lyſippi munus opúſque vides.
Hoc habuit numen Pellæi menſa tyranni,
Qui citò perdomito victor in orbe jacet.
Hunc puer ad Libycas juraverat Hannibal aras:
Juſſerat hic Syllam ponere regna trucem.
Offenſus variæ tumidis terroribus aulæ,
Privatos gaudet nunc habitare Lares.
U'tque fuit quondam placidi conviva Molorchi,
Sic voluit docti Vindicis eſſe deus.

Ad Frontinum.

Anxuris æquorei placidos, Frontine, receſſus,
Et propiùs Baias, littoreámque domum,

Et quod, inhumano Cancro ſervente, cicadæ
Non novêre nemus, flumineòſque lacus,
Dum colui; doctas tecum celebrare vacabat
Pieridas: nunc nos maxima Roma terit.
Hic mihi quando dies meus eſt? jactamus in alto
Urbis, & in ſterili vita labore perit:
Dura ſuburbani dum jugera paſcimus agri,
Vicinóſque tibi, ſancte Quirine, Lares.
Sed non ſolus amat, qui nocte dieque frequentat
Limina, nec vatem talia damna decent.
Per veneranda mihi Muſarum ſacra, per omnes
Juro deos, & non officiòſus amo.

In Cheræmonem.

Quod nimiùm laudas, Cheræmon Stoice, mortem,
Vis animum mirer ſuſpiciámque tuum.
Hanc tibi virtutem fractâ facit urceus ansâ.
Et triſtis nullo qui tepet igne focus;
Et teges, & cimex, & nudi ſponda grabati,
Et brevis, atque eadem nocte dieque toga.
O quàm magnus homo es, qui fæce rubentis aceti,
Et ſtipulâ, & nigro pane carere potes;
Leuconicis agedùm tumeat tibi culcitra lanis,
Conſtringatque tuos purpura texta toros:
O quàm tu cupies ter vivere Neſtoris annos,
Et nihil ex ullâ perdere luce voles!
Rebus in anguſtis facile eſt contemnere vitam.
Fortiter ille facit, qui miſer eſſe poteſt.

Ad Avitum Hiſpanos agros Romanis antepo-nendos eſſe.

Sæpè loquar nimiùm gentes quòd, Avite, remotas,
Miraris, Latiâ factus in urbe ſenex;
Auriferúmque Tagum ſitiam, patriúmque Salonem,
Et repetam ſaturæ ſordida rura caſæ.
Illa placet tellus, in quâ res parva beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.

Paſcitu

Paſcitur hîc, ibi paſcit ager : teper igne maligno
Hìc focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hic pretioſa fames, conturbatórque macellus :
Menſa ibi divitiis rurís operta ſui.
Quatuor hìc æſtate togæ pluréſque teruntur :
Autumnis ibi me quatuor una tegit.
I, cole nunc reges : quicquid non præſtat amicus,
Cùm præſtare tibi poſſit, Avite, locus.

Ad Potitum.

Quòd mihi vix unus toto liber exeat anno,
Deſidiæ tibi ſum, docte Petite, reus.
Juſtiùs at quantò mirere, quòd exeat unus.
Labantur toti cùm mihi ſæpe dies ?
Nunc reſalutantes video nocturnus amicos :
Gratulor & multis; nemo, Potite, mihi.
Nunc ad luciferam ſignat mea gemma Dianam :
Nunc me prima ſibi, nunc ſibi quinta rapit.
Nunc conſul, prætórve tenet, reducéſque choreæ :
Auditur toto ſæpè poëta die.
Sed nec cauſidico poſſis impunè negare,
Nec ſi te rhetor grammaticúſve rogent.
Balnea poſt decimam laſſo, centúmque petuntur
Quadrantes : fiet quando, Potite, liber ?

In Luſcum furem.

Aſpicis hunc uno contentum lumine, cujus
Lippa ſub attritâ fronte lacuna patet ?
Nè contemne caput ; nihil eſt furacius illo :
Non fuit Autolyci tam piceata manus.
Hunc tu convivam cautus ſervare memento :
Tunc furit, atque oculo Luſcus utroque videt.
Pocula ſolliciti perdent ligulâſque miniſtri,
Et latet in tepido plurima mappa ſinu.
Lapſa nec à cubito ſubducere pallia neſcit,
Et tectus lænis ſæpè duabus abit.

Nec dormitantem vernam fraudare lucernâ
Erubuit fallax, ardeat illa licêt.
Si nihil invaſit, puerum tunc arte doloſâ
Circuit, & ſoleas ſurripit ipſe ſuas.

Ad Linum ſui—patrimonii decoctorem.

Egiſti vitam ſemper, Line, municipalem;
Quâ nihil omnino vilius eſſe poteſt.
Idibus, & raris togula eſt excuſſa Kalendis:
Duxit & æſtates ſyntheſis una decem.
Saltus aprum, campus leporem tibi miſit inemptum:
Sylva graves turdos exagitata dedit.
Raptus flumineo venit de gurgite piſcis:
Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolicâ miſſus de gente miniſter,
Sed ſtetit inculti ruſtica turba foci.
Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris:
Nec merſa eſt pelago, nec fluit ulla ratis.
Suppoſita eſt blando nunquam tibi teſſera talo:
Alea ſed parcæ ſola fuêre nuces.
Dic, ubi ſit decies, mater quod avara reliquit?
Nuſquam eſt: feciſti rem, Line, difficilem.

Ad Cæſarem Domitianum—cujus ſpectacula commendat.

Aſtra polúmque dedit, quamvis obſtante novercâ,
Alcidæ, Nemeæ terror, & Arcas aper;
Et caſtigatum Libycæ ceroma palæſtræ:
Et gravis in Siculo pulvere fuſus Eryx;
Silvarúmque tremor, tacitâ qui fraude ſolebat
Ducere nec rectas Cacus in antra boves.
Iſta tuæ, Cæſar, quota pars ſpectatur arenæ?
Dat majora novus prœlia manè dies.
Quot gravioræ cadunt Nemeæo pondera monſtro?
Quot tua Mænalios collocat haſta ſues?
Reddatur ſi pugna triplex paſtoris Iberi;
Eſt tibi, qui poſſit vincere Geryonem.

Sæpè

Sæpè licet Graiæ numeretur bellua Lernæ,
Improba Niliacis quid facit Hydra feris?
Pro meritis cœlum tantis, Auguſte, dedêrunt
Alcidæ citò dii; ſed tibi ſerò dabunt.

De ludis Stellæ ad Cæſarem.

Quos cuperet Phlegræa ſuos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyæe, tuos;
Fecit Hyperboreï celebrator Stella triumphi,
O pudor! ô pietas! & putat eſſe parùm.
Non illi ſatìs eſt turbato ſordidus auro
Hermus, &, Heſperio qui ſonat orbe, Tagus.
Omnis habet ſua dona dies, nec linea dives
Ceſſat; & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt ſubitis laſciva numiſmata nimbis:
Nunc dat ſpectatas teſſera larga feras:
Nunc implere ſinus ſecuros gaudet, & abſens
Sortitur dominos, nè laceretur avis.
Quid numerem currus, ter denáque præmia palmæ,
Quæ dare non ſemper conſul uterque ſolet?
Omnia ſed, Cæſar, tanto ſuperantur honore,
Quòd ſpectatorem te tua laurus habet.

In Euctum.

Archetypis vetuli nihil eſt odioſius Eucti,
Picta Saguntino cymbia malo luto;
Argenti fumoſa ſui cùm ſtemmata narrat
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laömedontêæ fuerant hæc pocula menſæ:
Ferret ut hæc, muros ſtruxit Apollo lyrâ.
Hoc cratêre ferox commiſit prælia Rhætus
Cum Lapithis; pugnâ debile cernis opus.
Hi duo longævo cenſentur Neſtore fundi:
Police de Pylio trita columba nitet.
Hic ſcyphus eſt, in quo miſceri juſſit amicis
Largius Æacides, vividiúſque merum.
Hâc propinavit Bytiæ pulcherrima Dido
In paterâ, Phrygio cum data cœna viro eſt.

Miratus fueris cùm prisca toreumata multùm,
In Priami cyathis Astyanacta bibes.

In Mamuraum.

In septis Mamurra diu multúmque vagatus,
Hìc ubi Roma suas aurea vexat opes,
Consuluit nares, an olerent æra Corinthon:
Culpavit statuas &, Polyclete, tuas.
Et turbata brevi quæstus Chrystallina vitro,
Myrrhina signavit sepositque decem.
Et testudineum mensus quater hexaclinon,
Ingemuit citro non satis esse suo.
Expendit veteres calathos; & si qua fuerunt
Pocula mentoreâ nobilitata manu.
Et virides picto gemmas numeravit in auro,
Quicquid & in niveâ grandius aure sonat.
Sardonychas veros mensâ quæsivit in omni,
Et pretium magnis fecit iaspidibus.
Undecimâ lassus cùm jam discederet horâ,
Asse duos calices emit; & ipse tulit.

Ad Saturnum—pro Prisco Terentio.

Antiqui rex magne poli, mundique prioris,
Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,
Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,
Scissa nec ad Manes, sed sita dives humus;
Lætus ad hæc facilisque veni solennia Prisci
Gaudia: cùm sacris te decet esse tuis.
Tu reducem patriæ sextâ, pater optime, brumâ
Pacifici Latia reddis ab urbe Numæ.
Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello
Pendeat, & quantus luxurietur honos?
Quàm non parca manes, largèque nitentia mensæ,
Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes!
Utque sit his pretium meritis & gratior major,
Et pater, & frugi sic tua sacra colit.
At tu, sancte, tuo sic semper amere Decembri:
Hos illi jubeas sæpè redire dies.

Ad

Ad Julium Cerealem.

Cœnabis bellè, Julî Cerealis, apud me :
Conditio eſt melior ſi tibi nulla, veni.
Octavam poteris ſervare : lavabimur unâ.
Scis quàm ſint Stephani balnea juncta mihi.
Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
Utilis, & porris ſila reſecta ſuis,
Mox vetus, & tenui major, cordylla lacerto :
Sed quam cum rutæ frondibus ova tegant.
Altera non deerunt tenui verſata favillâ,
Et Velabrenſi maſſa recocta foco :
Et quæ Picenum ſenſêrunt frigus olivæ,
Hæc ſatis in guſtu ; cætera nôſſe cupis ?
Mentiar, ut venias : piſces, conchylia, ſumen,
Et cortis ſaturas, atque paludis aves :
Quæ nec Stella ſolet rarâ niſi ponere cœnâ,
Plus ego polliceor : nil recitabo tibi.
Ipſe tuos nobis relegas licet uſque Gigantes,
Rura vel æterno proxima Virgilio.

Ad Librum ſuum.

Ad populos mitti qui nuper ab urbe ſolebas,
Ibis, iô, Romam nunc, peregrine liber,
Auriferi de gente Tagi, tetricique Salonis,
Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
Non tamen hoſpes eris, nec jam potes advena dici,
Cujus habet fratres tot domus alta Remi.
Jure tuo veneranda novi pete limina templi,
Reddita Piërio ſunt ubi templa choro.
Vel, ſi malueris primâ gradiêre Suburrâ :
Atria ſunt illic conſulis alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
Carus Hyantêæ Stella ſititor aquæ.
Fons ibi Caſtalius vitreo torrente ſuperbit,
Unde novem dominas ſæpè bibiſſe ferunt.
Ille dabit populo patribúſque equitíque legendum :
Nec nimiùm ſiccis perleget ipſe genis.

Quid titulum poscis? versus duo, trèsve legantur;
Clamabunt omnes te, liber, esse meum.

De phialâ Instantii Rufi.

Quis labor in phialâ? docti Myos, annè Myronis?
Mentoris hæc manus est? an, Polyclete, tua?
Livescit nullâ caligine fusca, nec odit
Exploratores nubila massa focos.
Vera minùs flavo radiant electra metallo,
Et niveum felix pustula vincit ebur,
Materiæ non cedit opus: sic alligat orbem,
Plurima cùm totâ lampade luna nitet.
Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi
Cultus: ab hoc mallet vecta fuisse soror.
Hunc nec Cinyphius tonsor violaverit, & tu
Ipse tuâ pasci vite, Lyæe, velis.
Terga premit pecoris geminis Amor aureus alis:
Palladius tenero lotos ab ore sonat.
Sic Methymnæo gavisus Arione delphin
Languida non tacitum per freta vexit onus.
Imbuat egregium digno mihi nectare munus
Non grège de domini, sed tua, Ceste, manus.
Ceste, decus mensæ, misce Setina: videtur
Ipse puer nobis, ipse sitire caper.
Det numerum cyathis Instanti litera Rufi:
Auctor enim tanti muneris ille mihi.

De platano Cæsaris.

In Tarteſſiacis domus est notissima terris,
Quà dives placidum Corduba Bætin amat;
Vellera nativo pallent ubi flava metallo,
Et linit Hesperium bractia viva pecus:
Ædibus in mediis totos amplexa Penates
Stat platanus densis Cæsariana comis:
Hospitis invicti posuit quam dextera felix,
Cœpit & ex illâ crescere virga manu.

Auctorem,

Auctorem, dominúmque nemus ſentire videtur :
Sic viret, & ramis ſidera celſa petit.
Sæpè ſub hâc madidi luſêrunt arbore Fauni :
Terruit & tacitam ſiſtula ſera domum :
Dúmque fugit ſolos nocturnum Pana per agros,
Sæpè ſub hâc latuit ruſtica fronde Dryas.
Atque oluêre Lares commiſſatore Lyæo,
Crevit & effuſo lætior umbra mero :
Heſterníſque rubens dejecta eſt herba coronis,
Atque ſuas potuit dicere nemo roſas.
O ! dilecta dies, O ! magni Cæſaris arbor,
Nè metuas ferrum, ſacriligòſque focos.
Perpetuos ſperare licet tibi frondis honores :
Non Pompeîanæ te poſuêre manus.

Ad Ponticum — de Hermogene furè.

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur eſt,
Quantus nummorum vix, puto, Maſſa fuit.
Tu licèt obſerves dextram, teneáſque ſiniſtram ;
Inveniet mappam quâ ratione trahat.
Cervinus gelidum ſorbet ſic halitus anguem :
Caſuras altè ſic rapit Iris aquas.
Nuper cùm Myrino peteretur miſſio kæſo ;
Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
Cretatam prætor cum vellet mittere mappam ;
Prætori mappam ſurripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta dimentur ;
Mantile ê menſâ ſurripit Hermogenes.
Hoc quoque ſi deerit ; medios diſcingere lectos,
Menſarumque pedes non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant ſpectacula ſole ;
Vela reducuntur, cùm venit Hermogenes.
Feſtinant trepidi ſubſtringere carbaſa nautæ,
Ad portum quoties paruit Hermogenes.
Lanigeri fugiunt calvi ſiſtratáque turba,
Inter adorantes cùm ſtetit Hermogenes.
Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit unquam ;
A cœnâ ſemper retulit Hermogenes.

Adu-

Adulatur Domitiano.

Appia, quam ſimili venerandus in Hercule Cæſar
Conſecrat, Auſoniæ maxima fama viæ;
Si cupis Alcidæ cognoſcere facta prioris,
Diſce. Libyn domuit: aurea poma tulit.
Peltatam Scythico diſcinxit Amazona nodo:
Addidit Arcadio terga leonis apro.
Æripedem ſylvis cervum, Stymphalidas undis
Abſtulit: à Stygiâ cum cane venit aquâ.
Fœcundam vetuit reparari mortibus Hydram:
Heſperias Tuſco lavit in amne boves.
Hæc minor Alcides. Major quæ geſſerit, audi,
Sextus ab Albanâ quem colit arce lapis.
Aſſeruit poſſeſſa malis Pallatia regnis:
Prima ſuo geſſit pro Jove bella puer.
Solus Iülêas cùm jam retineret habenas,
Tradidit, ínque ſuo tertius orbe fuit.
Cornua Sarmatici ter perfida contudit Iſtri;
Sudantem Geticâ ter nive lavit equum.
Sæpè recuſatos parcus duxiſſe triumphos,
Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.
Templa deis, mores populis dedit, otia ferro,
Aſtra ſuis, cœlo ſidera, ferta Jovi.

De togâ ſibi a Parthenio donatâ.

Dic toga, facundi gratum mihi munus amici,
Eſſe velis cujus fama decúſque gregis?
Apula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
Quâ ſaturat Calabris culta Galeſus aquis?
An Tarteſſiacus ſtabuli nutritor Iberi
Bætis in Heſperiâ te quoque lavit aquâ?
An tua multifidum numeravit lana Timavum,
Quem priùs aſtrifero Cyllarus ore bibit?
Te nec Amyclæo, decuit livere veneno:
Nec Miletus erat vellere digna tuo.
Lilia tu vincis, nec adhuc delapſa liguſtra,
Et, Tiburtino monte quod albet, ebur.

Spar-

Spartanus tibi cedet olor, Paphiæque columbæ;
Cedet Erythræis eruta gemma vadis.
Sed licèt hæc primis nivibus ſint æmula dona,
Non ſunt Parthenio candidiora ſuo.
Non ego prætulerim Babylonica picta ſuperbè
Texta, Semiramiâ quæ variantur acu.
Non Athamantêo potiùs me mirer in auro;
Æolium dones ſi mihi, Phryxe, pecus.
O quantos riſus pariter ſpectata movebit
Cum Pallatinâ noſtra lacerna togâ!

Ad Muſam.

Quinque ſatis fuerant, vel ſex, ſeptémve libelli;
Et nimium: quid adhuc ludere, Muſa, juvat?
Sit pudor, & finis. Jam plus nihil addere nobis
Fama poteſt: teritur noſter ubique liber.
Et cùm rupta ſitu Meſſalæ ſaxa jacebunt,
Altáque cúm Licinì marmora pulvis erunt:
Me tamen ora legent, & ſecum plurimus hoſpes
Ad patrias ſedes carmina noſtra feret.
Finîeram; cùm ſic reſpondit nona ſororum,
Cui coma, & unguento ſordida veſtis erat:
Tunè potes dulces, ingrate, relinquere nugas?
Dic mihi, quid melius deſidioſus ages?
An juvat ad tragicos ſoccum transferre cothurnos,
Aſpera vel paribus bella tonare modis;
Prælegat ut tumidus raucâ te voce magiſter,
Oderit & grandis virgo, bonúſque puer?
Scribant iſta graves nimiùm, nimùmque ſeveri,
Quos mediâ miſeros nocte lucerna videt.
At tu Romano lepidos fale tinge libellos:
Agnoſcat mores vita legátque ſuos:
Anguſtâ cantare licet videaris avenâ,
Dum tua multorum vincat avena tubas.

FINIS.

BRITISH MUSEUM
30
61
AUG

BOOKS lately publiſhed,

And ſold by

G. & T. WILKIE, St. Paul's Church-Yard, London; and E. EASTON, Saliſbury.

THEOCRITI, MOSCHI & BIONIS IDYLLIA,

Græcè & Latinè.

Poetis ex Latinis illuſtrata, Notulis quibuſdam interjectis Operâ & Studio

THOMÆ MARTIN, A. B.

Coll. Ball. apud Oxonienſes olim Scholaris, nunc Scholæ Verlucianæ Magiſtri.

——— *Dare lucem*
Cogitat ———

HOR. de Art. Poet.

SCRIPTORES GRÆCI;

Sive ſelecta ex Scriptoribus Græcis, viz.

Herodoto, Thucydide, Xenophonte, Platone, et Luciano. cum Verſione Latin, in Uſum Regiæ Scholæ, Etonenſis.——Price bound, 6s.

SELECTA EX POETIS GRÆCIS,

viz.

Homeri Odyss. Hesiodo, Theocrito, Callimacho, Apollonio, Rhod. Tyrtæo, Sapphone, Erinna, Mimnermo, Solone, Simonide, Theognide, Critia, Callistrato, Bione, Moscho, Musæo.

Price bound, 6s.

SELECTA EX SCRIPTORIBUS GRÆCIS,

viz.

Isocrate, Demosthene, Luciano, Xenophonte, Herodoto in Usum Scholæ Wintonienſis.

Price bound, 6s.

BRITISH MUSEUM 30 AUG 61